

STATUTÁRNÍ MĚSTO KARVINÁ
Magistrát města Karviné

Materiál pro 15. řádné zasedání Zastupitelstva města Karviné, konané dne 04.11.2024

Doplňěk Aktualizace Programu regenerace městské památkové zóny Karviná na období 2025 - 2030

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města Karviné

schválilo

v souladu s přílohou č. 2 Usnesení vlády České republiky č. 209 ze dne 25.03.1992 Doplněk Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025 - 2030 dle přílohy č. 1 k tomuto usnesení.

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města Karviné

schválilo

v souladu s přílohou č. 2 Usnesení vlády České republiky č. 209 ze dne 25.03.1992 úplné znění Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025 - 2030 dle přílohy č. 2 k tomuto usnesení.

Důvodová zpráva:

ZM-15-OSŽP-Doplňěk Aktualizace Programu regenerace MPZ-DZ.pdf

Přílohy k usnesení:

1. RM-47-OSŽP-Doplňěk Aktualizace Programu regenerace MPZ-1U.pdf
2. RM-47-OSŽP-Doplňěk Aktualizace Programu regenerace MPZ-2U.pdf

Vyřizuje: Odbor stavební a životního prostředí, oddělení stavebního úřadu
Ing. Miroslav Kufa

Schválil: Ing. Martina Mnichová (vedoucí odboru) v. r.

Předkládá RM: Vladimír Kolek (náměstek primátora) v. r.

Doplněk Aktualizace Programu regenerace městské památkové zóny Karviná na období 2025-2030

Zastupitelstvo města rozhoduje dle § 84 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

Program regenerace městské památkové zóny Karviná

Aktualizaci Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025 - 2030 (dále jen „Program regenerace“) schválilo Zastupitelstvo města Karviné na svém zasedání konaném dne 17.06.2024 usnesením č. 284.

Program regenerace je strategií regeneračních záměrů na území Městské památkové zóny Karviná (dále „MPZ“), který navrhuje obnovu kulturních památek a ostatních budov nebo jejich částí, které se významně podílejí na kulturní hodnotě nejvýznamnějších veřejných prostorů MPZ, stanovuje zásady ochrany a obnovy kulturních hodnot MPZ, možnost zlepšení stavu objektů, obnovu historického prostředí a jeho podporu. Program rovněž napomáhá k dalšímu rozvoji Karviné, ke zvýšení aktivity obnovou kulturního dědictví, umožňuje jeho uchování a širší prezentaci města v rámci cestovního ruchu.

Podmínkou pro čerpání finančních prostředků z Programu regenerace městských památkových rezervací (MPR) a městských památkových zón (MPZ) je schválený Program regenerace.

Doplnění Programu regenerace

Dle „Programu regenerace městských památkových rezervací (MPR) a městských památkových zón (MPZ) na rok 2025“ a „Zásad Ministerstva kultury České republiky pro užití a alokaci státní finanční podpory v programu regenerace MPR a MPZ“ v případě restaurování kulturní památky, která je dílem výtvarného umění nebo uměleckořemeslnou prací, může být příspěvek hrazen až do výše 100% uznatelných nákladů restaurování. Podmínkou čerpání tohoto příspěvku je zařazení kulturní památky do Programu regenerace.

S ohledem na možnost čerpání příspěvku na restaurování kulturní památky (soch) z Programu regenerace až do výše 100%, a na základě jednání s novým farářem Farnosti Karviná o možnosti zařadit sochy u kostela Povýšení sv. Kříže ve Fryštátě do Programu regenerace, byl zpracován doplněk ke schválenému Programu regenerace. Do Programu regenerace byly rovněž zařazeny 2 sochy mužů (Herkulů) u vstupu do zámku.

Schválený Program regenerace byl doplněn:

- A. Textová část: A.4.2, A.6 - doplnění je vyznačeno v textu červeně
- B. Grafická část - byl upraven výkres:
 - B.2 Výkres majetkoprávních vztahů s vyznačením akcí obnovy
 - B.3 Výkres širších vztahů
 - B.5 Navrhované regenerační procesy
- C. Tabulková část - doplnění je vyznačeno v textu červeně
byly doplněny karty objektů zařazených do programu regenerace:
 - A.12a socha sv. Jana Nepomuckého
 - A.12b socha sv. Patrika
 - A.12c Krucifix
 - A.16 socha sv. Jana Nepomuckého
 - A.17 socha P. Marie Bolestné
 - A.18 soubor dvou soch Herkulů.

Doplněk k Aktualizaci Programu regenerace byl projednán se členy Odborné pracovní skupiny pro regeneraci městské památkové zóny Karviná, kteří s navrženým doplněním schváleného Programu regenerace vyslovili souhlas.

Příloha

Příloha č. 1 k usnesení

**AKTUALIZACE PROGRAMU REGENERACE MĚSTKÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY KARVINÁ
NA OBDOBÍ 2025 - 2030**

PROSINEC 2023
ZÁŘÍ 2024

STATUTÁRNÍ MĚSTO KARVINÁ

AKTUALIZACE
PROGRAMU REGENERACE
MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY
KARVINÁ
NA OBDOBÍ 2025 – 2030

Obsah

A. Textová část

Obsah

A. 1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE (DŮVODY ZPRACOVÁNÍ, LEGISLATIVNÍ RÁMEC, OCHRANA HODNOT ÚZEMÍ)	3
A.1.1. Úvod, důvody zpracování.....	3
A.1.3. Širší územní vztahy.....	4
A.1.4. Legislativní rámec, ochrana hodnot území	4
A.1. 5. Záměry rozvoje podle strategického plánu a územně plánovací dokumentace	11
A.1.5.1. Strategický plán ekonomického rozvoje Karviná	11
A.1.5.2. Územní plán města.....	13
A. 2. CHARAKTERISTIKA MĚSTA A PAMÁTKOVÉ ZÓNY.....	21
A. 3. STAV ÚZEMÍ, ČLENĚNÍ A URBANISTICKÉ VAZBY, DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	28
A. 3.1. Současný stav území MPZ	28
A. 3.2. Vyhodnocení historického jádra z hlediska využití a dochování památkových hodnot.....	29
A. 3.3. Členění, urbanistický vývoj a vazby památkové zóny.....	33
A. 3.4. Dopravní a technická infrastruktura.....	39
A. 4. ZÁSADY OCHRANY A OBNOVY KULTURNÍCH HODNOT MPZ.....	41
A. 4.1. Zásady ochrany a obnovy kulturní hodnoty MPZ, rozbor a vymezení akcí obnovy	41
A.4.2. Kulturní památky, objekty v památkovém zájmu (památkově hodnotné stavby ve vlastnictví města, církví, právnických a fyzických osob)	42
A.4.3. Zásady ochrany a obnovy kulturních hodnot památkové zóny	43
A.5. PROGRAM REGENERACE MPZ – NAPLŇOVÁNÍ V PŘEDCHOZÍCH OBDOBÍCH, ZÁMĚRY A CÍLE	47
A.5.1. Naplňování programu regenerace MPZ v předchozích obdobích.....	47
A.5.2. Zásady ochrany a obnovy kulturních hodnot památkové zóny	53
A. 6. PLÁN OBNOVY NA OBDOBÍ 2025 - 2030	58
A.6.1. Přehled akcí programu obnovy kulturních památek	58
A.6.2. Přehled akcí programu obnovy objektů ve vlastnictví města	59
A.6.3. Přehled akcí programu obnovy objektů ve vlastnictví fyzických a právnických osob.....	59
A.7. Nástin financování projektů, možnosti podpory v rámci ČR a EU.	60
A.8. Závěr.....	63

B. Grafická část

B.1 Výkres hodnot území	M 1 : 2 500
B.2 Výkres majetkoprávních vztahů s vyznačením akcí obnovy	M 1 : 2 500
B.3 Výkres širších vztahů	M 1 : 5 000
B.4 Výkres přehledu dosud realizovaných akcí obnovy	M 1 : 2 500
B.5 Navrhované regenerační procesy (např. obnova fasády, výměna krytiny apod.)	M 1 : 2 500
B.6 Demografie MPZ (počet bytů, počet obyvatel)	M 1 : 2 500

C. Karty objektů zařazených do programu regenerace (tabulková část)

(zařazena na závěr textové části)

AKTUALIZACE PROGRAMU REGENERACE MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY KARVINÁ NA OBDOBÍ 2025 – 2030

(12/2023)

(09/2024)

KOZEN ATELIER
Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Územní plánování
Urbanismus soudobý a historický

ZODPOVĚDNÝ PROJEKTANT

ING. ARCH. HELGA KOZELSKÁ BENCÚROVÁ

.....

ČÁST DÍLA :

PROGRAM REGENERACE
HISTORICKÝ URBANISMUS
PAMÁTKOVÉ HODNOTY
HODNOTÍCÍ LISTY, OBNOVA

HODNOTÍCÍ LISTY - KONZULTACE

DIGITALIZACE

ING. ARCH. HELGA KOZELSKÁ BENCÚROVÁ

MGR. TOMÁŠ NITRA
MGR. ANDREA STANIEKOVÁ

PAVEL MAREN

A. 1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE (DŮVODY ZPRACOVÁNÍ, LEGISLATIVNÍ RÁMEC, OCHRANA HODNOT ÚZEMÍ)

A.1.1. Úvod, důvody zpracování

Program regenerace Městské památkové zóny Karviná je strategií regeneračních záměrů na území Městské památkové zóny Karviná (dále MPZ) v časovém horizontu 2025 - 2030.

Statutární město Karviná se v roce 2025 přihlašuje k aktivní účasti na Programu regenerace městských památkových rezervací městských a památkových zón. Město v plnění Programu regenerace pokračuje. Motivací, podobně jako v předchozích obdobích, je možnost zlepšení stavu objektů, obnova historického prostředí a jeho podpora, do budoucna případně i účast v soutěži o Cenu za nejlepší přípravu a realizaci programu regenerace. Program regenerace napomůže k dalšímu rozvoji Karviné, ke zvýšení aktivity obnovou kulturního dědictví, umožní jeho uchování a širší prezentaci města v rámci cestovního ruchu.

Město Karviná se přihlásilo k plnění cílů Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón od samého počátku jeho vzniku po přijetí usnesení vlády České republiky č. 209 ze dne 25. března 1992. Aktivně přistoupilo k naplňování jeho cílů, k obnově kulturních hodnot historického jádra, které bylo prohlášeno v roce 1992 památkovou zónou. Již v letech 1994 – 1995 byla obnova kulturních památek v MPZ realizována s podporou Ministerstva kultury ČR (dále MK ČR) a Okresního úřadu Karviná (dále OkÚ), poskytnutím příspěvků MK ČR ve výši 11,65 mil. Kč a příspěvku OkÚ celkem 3,13 mil. Kč.

V září 1996 byl zastupitelstvem města přijat Program regenerace Městské památkové zóny Karviná na léta 1996 až 2000, v listopadu 2001 přijat Program regenerace Městské památkové zóny Karviná na léta 2001 až 2006, v roce 2007 Program regenerace Městské památkové zóny Karviná na léta 2007 až 2011 a v roce 2019 Program regenerace Městské památkové zóny Karviná na léta 2019 až 2024. Realizace těchto programů je předmětem kapitoly A. 5. Program regenerace MPZ – naplňování v předchozích obdobích, záměry a cíle.

A.1.2. Podklady k Aktualizaci Programu regenerace MPZ Karviná na období 2025 – 2030

- Strategický plán ekonomického rozvoje statutárního města Karviná (02/2021);
- Územní plán Karviná (Urbanistické středisko Brno, spol. s r. o., Ing. arch. Ivana Golešová, nabytí účinnosti 11. 5. 2018);
- Změna č. 2 Územního plánu Karviná a úplné znění po vydání změny č.2 (Urbanistické středisko Brno, spol. s r. o., Ing. arch. Vanda Ciznerová, nabytí účinnosti 16. 7. 2022);
- Územně analytické podklady SO ORP Karviná (2019);
- Obecně závazné vyhlášky vydané zastupitelstvem Statutárního města Karviná;
- Vyhláška Ministerstva kultury České republiky č. 476/1992 Sb. ze dne 10. září 1992 o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny.
- Usnesení vlády České republiky ze dne 25. března 1992 č. 209, k programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón;
- Koncepce památkové péče v České republice na léta 2011 – 2016, MK ČR, 2011;
- Města a městečka v Čechách na Moravě a ve Slezsku 1. díl, K. Kuča a kolektiv, 1996;
- Principy památkového urbanismu, Karel Kuča, Věra Kučová;
- Péče o střechy historických budov (Národní památkový ústav, ústřední pracoviště v Praze, 2003, 2. Doplněné vydání);
- Péče o výplně historických okenních a dveřních otvorů (Národní památkový ústav, ústřední pracoviště v Praze, 2004, 1. vydání);
- Obnova okenních výplní a výkladců (Národní památkový ústav, ústřední pracoviště v Praze, 2010);

- Mapové podklady poskytnuté objednatelem;
- Památky na území MPZ Karviná – zdroj <https://www.pamatkovykatalog.cz/> na webových stránkách NPU, archiv NPU ÚOP Ostrava;
- Program regenerace MPZ Karviná na léta 1996 – 2000;
- Program regenerace MPZ Karviná na léta 2001 – 2006;
- Program regenerace MPZ Karviná na léta 2007 – 2011;
- Program regenerace MPZ Karviná na léta 2019 – 2024;
- Průzkumy a rozborů vlastnických vztahů.

Návrh předkládaného Programu regenerace vychází z vlastního průzkumu aktuálního stavu nemovitostí, výše uvedených podkladů včetně územně analytických podkladů, územního plánu a závěrů projednání se zástupci města, které se konaly v průběhu jeho zpracování. Součástí průzkumů jsou i vlastnické vztahy, informace o využití jednotlivých objektů, informace od správců technické infrastruktury a odborů investičního, stavebního a životního prostředí a oddělení informačních služeb na Magistrátu města Karviná.

Všechny podklady jsou v potřebné míře aktuální.

A.1.3. Širší územní vztahy

Město Karviná je obcí s rozšířenou působností Karviná, současně spadá pod:

- Region NUTS II Moravskoslezsko (CZ08);
- Kraj Moravskoslezský (CZ080);
- Okres Karviná (LAU1, CZ0803);
- Svazek měst a obcí okresu Karviná, Euroregion Těšínské Slezsko.

A.1.4. Legislativní rámec, ochrana hodnot území

A.1.4.1. Městská památková zóna

Nejstarší urbanistický soubor dosud dochované zástavby na území města, nacházející se v katastrálním území Karviná – Fryštát byl prohlášen za městskou památkovou zónu vyhláškou Ministerstva kultury České republiky č. 476/1992 Sb. ze dne 10. září 1992 o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny.

Dle § 3 vyhlášky MK ČR č. 476/1992 Sb. se pro zabezpečení ochrany a péče o památkovou hodnotu zóny, kterou tvoří zejména význam daného území pro historickou, kulturní a jinou osobitost místa, historické vazby nemovitostí a prostorů a vnější i vnitřní obraz sídla, stanovily tyto podmínky:

- a) programy rozvoje měst se zpracovávají na základě stavebně historických průzkumů území i jednotlivých objektů,
- b) při přípravě programů rozvoje měst a při pořizování územně plánovací dokumentace je třeba respektovat památkovou hodnotu zóny,
- c) využití jednotlivých objektů a prostorů musí odpovídat jejich kapacitě a technickým možnostem a musí být v souladu s památkovou hodnotou zóny,
- d) obnova a restaurování nemovitostí v zóně se musí provádět na základě stavebně historického a restaurátorského průzkumu,
- e) pro ochranu technického stavu nemovitostí, které jsou na území zóny, je nutné neodkladně provádět udržovací práce do doby, než bude provedena celková obnova.

Památková zóna v Karviné je vymezena na území historického jádra města Karviná, původně Fryštát. V současnosti zasahuje do dvou katastrálních území, a to k. ú. Karviná – město a k. ú. Darkov.

Území památkové zóny v Karviné je vymezeno na východní straně zástavbou ulic Karola Sliwky a Lázeňské, vodním tokem Mlýnka, z jihu místní komunikací po okraji lázeňského parku v Darkově a řekou Olší, ze západu železniční tratí č. 320, ze severu místní komunikací, ulicí Slámová po okraji parku Boženy Němcové (zámecký park) a zástavbou ulic Husova, Na Bělidle, Mlýnská a Karola Sliwky.

Podrobné vymezení památkové zóny dle vyhlášky MK ČR č. 476/1992 Sb. :

Hranice městské památkové zóny začíná na severu vnější hranicí v ulici K. Sliwky parc. čís. 3997, pokračuje po vnější hranici ulice Lázeňské parc. čís. 2391, prochází osou stružky Mlýnka parc. čís. 1297, pokračuje po místní komunikaci okraje parku parc. čís. 6 až po most přes řeku Olši parc. čís. 2410/1, dále po vnějším okraji železniční tratě Bohumín - Český Těšín po severní hranici sadu B. Němcové parc. čís. 3981/1, dále prochází kolmo na ulici Husovu parc. čís. 291 až na křižovatku s ulicí Na Bělidle parc. čís. 269, po hranici ulice Mlýnské parc. čís. 498 k parc. čís. 3997, kde se hranice uzavírá.

A.1.4.2. Ochranné pásmo centra Karviná - Fryštát

Dne 1. září 1993 bylo v souladu s vyhláškou č. 66/1988 Sb. určeno ochranné pásmo centra Karviná – Fryštát, vyhlášené Okresním úřadem v Karviné - referátem regionálního rozvoje, rozhodnutím č.j. RRR-858/93/Ma ze dne 1. 9. 1993 pro určení ochranného pásma centra Karviná-Fryštát. Ochranné pásmo je evidované v Ústředním seznamu kulturních památek pod č. 3467, resp. v Památkovém katalogu jako území pod č. 1393575645.

Vymezení hranic ochranného pásma:

Vnější hranice ochranného pásma centra Karviná - Fryštát začíná ze severní strany pozemků parc. č. 4032, 4033, 4034 až 4065 (ul. Ostravská - 17. listopadu v průběhu od mimoúrovňové křižovatky s dráhou ČSD až po ul. Vydmuchoy). Východní ohrazení pokračuje vnější hranicí parc. č. 475/7, 1337, 4009/6 (ul. Vydmuchoy), 1297 (Stružka - Mlýnka), přes místní komunikaci okraje parku parc. č. 6 až po most Sokolovských (dávněji Stalingradských) hrdinů přes Olši parc. č. 2410/1. Dále po jižním břehu řeky Olše, po vnějším okraji železniční tratě Bohumín - Český Těšín, tj. parc. č. 4036, 2441 a 4040 až po vnitřní křížení této dráhy s ulicí Ostravskou, kde se hranice uzavírá.

A.1.4.3. Kulturní památky

V Ústředním seznamu kulturních památek (dále ÚSKP) jsou pod rejstříkovým číslem na území MPZ v k. ú. Karviná – město evidovány následující kulturní památky:

12082 / 8-772 zámek (areál)

Masarykovo náměstí, park Boženy Němcové, č.p. 1/1

Trojkřídlý empírový zámek na půdorysu písmene U, s atikovým polopatrem, v historickém centru města, doplněný rozlehlým přírodně krajinářským parkem založeným v roce 1804, s rodovou hrobkou Larisch-Mönnichů, bývalou konírnou a mléčnicí z roku 1850.

Součástí kulturní památky „zámek“:

/1 zámek čp. 1

Masarykovo náměstí, parc. čís. 7/1 st., k. ú. Karviná-Město

Trojkřídlý empírový zámek na půdorysu písmene U, s atikovým patrem, na jižní straně náměstí, vybudovaný na místě středověké tvrze a upravený po požáru v roce 1781 Larisch - Mönnichy do současné podoby.

/2 konírny

Park Boženy Němcové, parc. č. 3983/1, k. ú. Karviná-Město

Přízemní objekt bývalých koníren postavených v roce 1850 v areálu zámeckého parku. Součást hospodářského dvora, který náležel k zámku.

/3 mléčnice

Park Boženy Němcové, č.p. 882, parc. č. 3983/1, k. ú. Karviná-Město

Přízemní objekt bývalé mléčnice postavené v roce 1850 v areálu zámeckého parku. Součást hospodářského dvora, který náležel k zámku.

/4 zámecká rodová hrobka Larisch - Mönnichů

v areálu zámeckého parku, parc. č. 9/4, k. ú. Karviná-město

Rodová hrobka, postavená v areálu zámeckého parku v roce 1821 pro Annu, hraběnkou von Larisch-Mönnich.

/5 zámecký park (sady B. Němcové)

Jižně od zámku, parc. č. 9/1, 9/2, 10/1, 1288, 3971/1, 3981/1, 3981/2, 3981/3, 3981/5, 3981/6, 3981/7, 3981/8, 3981/9, 3982, 3983/1, 3983/2, 3983/3, 3984, 3985, 4002/1, 4004/3, 4004/4, k. ú. Karviná-Město

Přírodně krajinářský park z roku 1804, obnovený v roce 1962 podle projektu Ing. Ivana Otruby.

51665 / 8-777 bazén se sousoším putti

v zámeckém parku (sad B. Němcové), parc. č. 10/3, k. ú. Karviná-Město

Novobaroční sochařská práce ze 2. poloviny 19. století, původně součást sochařské výzdoby parku dnes již zaniklého zámku Solce (originál putti umístěn v interiéru zámku). Bazén byl přemístěn do areálu zámeckého parku v Karviné - Fryštátě.

26229 / 8-2216 soubor soch

Dvojice pískovcových soch mužských postav z 2. poloviny 17. století. Jeden z mála pozůstatků původní výzdoby zámeckého parku v Karviné - Ráji. Sochy druhotně umístěny po stranách vstupu do fryštátského zámku.

Součásti kulturní památky je:

/1 socha muže

Jedna z dvojice pískovcových soch, které původně tvořily mobiliář zámeckého parku v Karviné - Ráji. V současnosti umístěna po straně hlavního vstupu do fryštátského zámku.

2/ socha muže

Jedna z dvojice pískovcových soch, které původně tvořily mobiliář zámeckého parku v Karviné - Ráji. V současnosti umístěna po straně hlavního vstupu do fryštátského zámku.

27023 / 8-765 kostel Povýšení sv. Kříže (areál)

Pivovarská ul., č. p.11/1A, parc. č. 1/1, 1/2, 2, 101, k. ú. Karviná – Město;

Součásti kulturní památky jsou:

/1 kostel Povýšení sv. Kříže

Pivovarská ul., č. p. 11/1A, parc. č. 1/1;

Zděný jednolodní gotický kostel s hranolovou věží, situovaný v těsné blízkosti budovy zámku, s jádrem patrně ze 2. čtvrtiny 14. století, rozšiřovaný přístavbami v 16. - 17. století, upravovaný na přelomu 18. a 19. století.

/2 Krytá chodba

parc. č. 101/2, k. ú. Karviná – Město;

Zděná krytá spojovací chodba mezi kostelem a zámkem, s prolomeným vstupem do zámeckého parku.

/3 Ohradní zeď

u kostela Povýšení sv. Kříže, parc. č. 2 a 4, k. ú. Karviná – Město;

Kamenná a zděná zeď vymežující areál farního kostela.

/4 socha sv. Jana Nepomuckého

parc. č. 2, k. ú. Karviná – Město;

Datovaná pískovcová socha sv. Jana Nepomuckého na vysokém podstavci, součást areálu farního kostela Povýšení sv. Kříže.

/5 socha sv. Patrika

Masarykovo náměstí, parc. č. 101/1, k. ú. Karviná – Město;

Datovaná pískovcová socha sv. Patrika na vysokém podstavci, součást areálu farního kostela Povýšení sv. Kříže. Sochu nechal zhotovit hrabě Mikuláš Taaffe z Karlingsfortu.

/6 Krucifix

Pivovarská ul., parc. č. 4, k. ú. Karviná - Město

Litinový kříž s korpusem Krista, na vysokém hranolovém litinovém podstavci, stojící na betonové podezdívce. Produkce místních železáren z druhé poloviny 19. století. Krucifix stál původně v místní části Doly, odkud byl přemístěn na stávající místo.

101129 Fara

Pivovarská ul., č. p. 2/1;

parc. č. 3, k. ú. Karviná-město;

Jednopatrová farní budova obdélného půdorysu v historickém centru města. Fara byla postavena v letech 1782-1783, upravována v roce 1830 a počátkem 20. století, kdy bylo secesně upraveno vstupní průčelí. V objektu dochován soubor kachlových kamen.

33174 / 8-768 socha sv. Jana Nepomuckého

Pivovarská ul., parc. č. 2, k. ú. Karviná - Město

Pískovcová pozdně barokní socha ze 70. let 18. století umístěná na soklu s volutovými křídly. Socha zhotovená na náklady majitelů panství hrabat Larisch - Mönnichů původně stála před sýpkou býv. statku v Karviné - Dolech, v roce 1970 byla přemístěna.

21767 / 8-769 socha P. Marie Bolestné

Pivovarská ul., parc. č. 2, k. ú. Karviná - Město

původní umístění proti čp. 2 na tř. Čs. armády v Karviné 2 - Dolech, v roce 1970 přemístěna k farnímu kostelu Povýšení sv. Kříže. Pískovcová socha podživotní velikosti, umístěná na nepůvodním kamenném soklu, zhotovená patrně na konci 18. století. Pozdně barokní regionální práce.

26332 / 8-2215 kostel sv. Marka

ul. Markova, č. p. 13/7, parc. č. 208, k. ú. Karviná - Město

Klasicistní sakrální architektura z roku 1774, postavená na místě staršího dřevěného kostela z roku 1569 v severovýchodní části historického městského jádra. Nynější podobu získal kostel po přestavbě v letech 1823-1826.

27388 / 8-771 měšťanský dům čp. 9

Masarykovo nám., č. p. 9/7, parc. č. 110/1, k. ú. Karviná-Město

Nárožní dvojpodlažní městský dům s nízkým mázhausem, štítově orientovaný do náměstí, přestavěný na konci 18. nebo počátkem 19. století. Přízemí a suterén klenuté, v patře trámové stropy.

12569 / 8-3481 měšťanský dům čp. 92

Masarykovo náměstí 29, parc. č. 97, k. ú. Karviná-Město

Třípodlažní městský dům na náměstí v historickém jádru města. Původně velkoměšťanský dům s právem šenku, se zachovanou renesanční dispozicí a částí kleneb. Stavební úpravy po požáru města provedeny v roce 1823, dále před rokem 1870 a ve 20. století.

12774 / 8-3513 měšťanský dům čp. 93

Masarykovo náměstí č.p. 93/30, parc. č. 98/1, k. ú. Karviná-Město
Třípodlažní, řadový, v jádru renesanční městský dům v jižní frontě Masarykova náměstí, upravovaný v 18. a 19. století. Uliční průčelí tříosé s obchodním parterem.

25860 / 8-774 býv. radnice

Fryštátská ul., č. p. 72/1, parc. č. 113, k. ú. Karviná-Město;
Klasicistní budova radnice se sedlovou střechou, postavená v letech 1836-1837, situovaná v řadové zástavbě náměstí. Budova rekonstruována ve 20. letech 20. století. Renesanční věž při budově radnice pochází ze 16. století, dokončena byla roku 1571.

12684 / 8-3832 měšťanský dům čp. 79 a 904

Fryštátská ul. 79/22 a ul. Zámecká č. p. 904/9, parc. č. 74/1, 75/1, k. ú. Karviná-Město
Nárožní jednopatrový městský dům sdružující pod jednotnou historizující fasádou a valbovou střechou dva samostatné objekty. Domy se zachovaným renesančním jádrem byly přestavěny v roce 1836. Součást historického jádra města.

Součásti kulturní památky jsou:

1/ Dům č. p. 79

Fryštátská ul., č. p. 79/22, parc. č. 75/1, k. ú. Karviná-Město;
Jednopatrový městský dům sdružený pod jednotnou historizující fasádou a valbovou střechou se sousedním nárožním objektem. Dům se zachovaným renesančním jádrem, přestavěný v roce 1836.

2/ Dům č. p. 904

Zámecká ul., č. p. 904/9, parc. č. 74/1, k. ú. Karviná-Město;
Jednopatrový městský dům sdružený pod jednotnou historizující fasádou a valbovou střechou se sousedním nárožním objektem. Dům se zachovaným renesančním jádrem, přestavěný v roce 1836.

12570 / 8-3480 měšťanský dům čp. 88

Fryštátská ul., č. p. 88/4, parc. č. 88, k. ú. Karviná-Město;
Řadový dvojpodlažní městský dům s renesančním jádrem, v blízkosti centrálního náměstí historického jádra, upravovaný v 18., 19. a 20. století. Jednoduše řešené pětiosé uliční průčelí s prodejními prostory v přízemí a vstupem do domu v hlavní ose.

32791 / 8-773 kašna

Masarykovo náměstí, parc. č. 101/1, k. ú. Karviná-Město
Litinová historizující kašna s kruhovým pískovcovým bazénem v centrálním prostoru náměstí, zhotovená vídeňskou firmou Georga Wirha v roce 1900.

93245/33-4030 zámecká knihovna Oselce

Masarykovo náměstí, č. p. 1/1, v zámku, parc. č. 1/1, k. ú. Karviná-Město

V katastrálním území Darkov, v části ležící v MPZ, jsou v ÚSKP evidovány pod rejstříkovým číslem tyto kulturní památky:

13116 / 8-3200 areál lázeňského parku

Lázeňský park č.p. 385/20, Lázeňský park č.p. 498/30
Lázeňský park přírodně krajinářského charakteru založený na konci 19. st. V areálu lázeňského parku stojí budova sanatoria postavená na počátku 30. let 20. století a historizující společenský dům a kaple sv. Anny z počátku 20. století.

Součásti kulturní památky jsou:

/1 Park lázeňský

parc. č. 4/1, 4/2, 5/1, 5/3, 6, 11/1, 11/2, 12/1, 12/2, 12/3 , 16, 45, 2411, 2423/8, 2423/9, výměra cca 22 ha., k. ú. Darkov.

Lázeňský park s volně krajinářskou kompozicí z konce 19. st. s alejemi, palouky s květinovým ornamentem, sítí komunikací, ve volných liniích doplněnou volnými plochami u staveb z 30. let 20. st., přeměněnou geometrickým členěním cca koncem 60. let 20. století.

Součástí kulturní památky je:

/1 bazén se sochou Pramen života

Parc. č. 11/1, k. ú. Darkov

Bazén se sochou Pramen života umístěnou na jednoduchém kamenném podstavci byl vybudován v 60. letech 20. století. Autorem plastiky je Jan Kodet.

Součástí kulturní památky je:

Socha Živý pramen

Bronzová socha sedící dívky. Zcizeno v roce 2022

/2 socha dívky s jablkem

Parc. č. 11/1, k. ú. Darkov

Bronzový akt stojící dívky je dílem sochaře Jindřicha Wilguse. V parku byl osazen v 60. letech 20. století. Socha dočasně sejmuta a uložena v depozitáři.

/2 Sanatorium

Lázeňský park č.p. 385/20, parc. č. 1 , k. ú. Darkov

Volně stojící trojkřídlý objekt sanatoria postavený ve 30. letech 20. století na půdorysu nepravidelného písmene Y. Stavbu provedli na základě projektu Josefa Fňouka stavitelé Ludvík Juroš z Frýdku a Hugo Königsberger z Karvinné.

/3 Společenský dům

Lázeňský park č. p. 498/30, parc. č. 10, k. ú. Darkov

Historizující dům z let 1900 – 1901 s členitým půdorysem, dílo vídeňského architekta Korna a stavitele Gobieta, umístěn v centrální části parku. V interiéru sál s malým jevištěm a bohatou štukovou výzdobou.

/2 Kaple sv. Anny

v areálu parku, parc. č. 13, k. ú. Darkov

Větší zděná kaple s polygonálním závěrem a výrazným volutovým štítem, postavená v roce 1902 v areálu lázeňského parku.

36370 / 8-3146 betonový most

přes řeku Olši, parc. č. 2410/1, k. ú. Darkov

Železobetonový obloukový silniční most přes řeku Olši se zavěšenou mostovkou postaven v roce 1925 podle projektu inženýra Rabeho. Konstrukce horního oblouku řešena úsporným Vierendeelovým nosníkem se ztužením třemi vodorovnými pruty.

102141 kaple

Lázeňská ul., u domu č. p. 637, na pozemku parc. č. 75, k. ú. Darkov

Drobná sakrální architektura klasicistního tvarosloví, postavená u hlavní komunikace, pravděpodobně z 1. poloviny 19. století

A.1.4.4. Stavby navržené k prohlášení kulturními památkami a doporučené k podání návrhu na prohlášení kulturními památkami

- Měšťanský dům čp. 95, Masarykovo náměstí, zv. Lottyhaus
- Měšťanský dům, čp. 29, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 31, ul. Svatováclavská
- Měšťanský dům, čp. 10, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 5, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 85, ul. Fryštátská
- Hospodářské stavby v areálu fary čp. 2, ul. Pivovarská

A.1.4.5. Stavby spoluvytvářející kulturní hodnotu chráněného území (tzv. objekty památkového zájmu)

- Měšťanský dům, čp. 3, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 4, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 8, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 18, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 24, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 25, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 26, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 28, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 33, ul. Svatováclavská
- Měšťanský dům, čp. 34, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 35, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 36, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 38, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 39, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 67, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 69, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 71, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 78, ul. Svatováclavská
- Hejtmanství a soud (býv.), administrativní budova čp. 89, ul. Fryštátská
- Měšťanský dům, čp. 91, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 94, Masarykovo náměstí
- Městský dům, čp. 77, ul. Svatováclavská
- Městský dům, čp. 76, ul. Svatováclavská
- Městský dům, čp. 792, ul. Mlýnská
- Městský dům, čp. 14, ul. Pivovarská
- Městský dům, čp. 73, ul. Fryštátská
- Měšťanský dům, čp. 74, ul. Fryštátská
- Měšťanský dům, čp. 75, ul. Fryštátská
- Měšťanský dům, čp. 64, ul. Fryštátská
- Měšťanský dům, čp. 87, ul. Fryštátská
- Měšťanský dům, čp. 86, ul. Fryštátská
- Měšťanský dům, čp. 84, ul. Fryštátská
- Měšťanský dům, čp. 83, ul. Fryštátská
- Měšťanský dům, čp. 82, ul. Fryštátská
- Měšťanský dům, čp. 81, ul. Fryštátská
- Městský dům, čp. 101, ul. Zámecká
- Městský dům, čp. 102, ul. Zámecká

- Městský dům, čp. 103, ul. Zámecká
- Městský dům, čp. 105, ul. Zámecká
- Městský dům, čp. 107, ul. Zámecká
- Městský dům, čp. 111, ul. Zámecká
- Městský dům, čp. 122, ul. Karola Sliwky
- Měšťanský dům, čp. 126, ul. Karola Sliwky
- Lázeňský dům tzv. Kinderheim (dětské lázně), čp. 145, Lázeňský park, parc. č. 15, k. ú. Darkov
- Lázeňský dům, vila Jiřina, čp. 499, Lázeňský park
- Lázeňský dům, vila Maryčka, čp. 500, Lázeňský park
- Lázeňský dům, přijímací kancelář, čp. 48, ul. Lázeňská

Výjimečné postavení z hlediska dochovaných hodnot má kostel Povýšení sv. Kříže s gotickým jádrem a odkrytými figurálními nástěnnými malbami ve spojitosti se Zámkem Fryštát, který patří k nejvýznamnějším zámeckým stavbám v Slezsku. Konvolut těchto památek vzhledem k jedinečnému urbanistickému konceptu, architektonické i památkové hodnotě se doporučuje zvážit k prohlášení národní kulturní památkou.

A.1. 5. Záměry rozvoje podle strategického plánu a územně plánovací dokumentace

A.1.5.1. Strategický plán ekonomického rozvoje Karviná

Návrhová část Strategického plánu ekonomického rozvoje stanovuje základní strategii města v horizontu do roku 2040, a to prostřednictvím vize, cílů a strategických opatření. Ty mají za cíl ve městě dosáhnout potřebných změn tak, aby byla Karviná v roce 2040 lepším místem pro život.

Základem návrhové části je rozvojová vize s dlouhodobým výhledem do roku 2040, která představuje žádoucí budoucí stav, který by měl být realizací tohoto dokumentu dosažen. Na vizi navazují měřitelné cíle, které umožní pravidelně sledovat a vyhodnocovat způsob jejího naplňování.

Návrhová část je dále rozpracována prostřednictvím čtyř průřezových prioritních oblastí obsahujících klíčové intervence, které zohledňují územní specifika a reflektují stanovené strategické cíle. Vypracována je v souladu s konceptem chytrého města (smart city) a Metodickou konceptu inteligentních měst.

Prioritní oblasti řeší konkrétní potřeby a zájmy zainteresovaných stran města:

- Prioritní oblast 1 – Image a prosperita města
- Prioritní oblast 2 – Služby města
- Prioritní oblast 3 – Veřejný prostor
- Prioritní oblast 4 – Udržitelná mobilita a bydlení

Záměry a cíle strategického plánu vztahující se k Městské památkové zóně Karviná:

4.1. PRIORITNÍ OBLAST 1 – IMAGE A PROSPERITA MĚSTA

4.1.3. Strategické opatření 1.3 Image a cestovní ruch

Typové aktivity:

- Vypracovat komunikační strategii města ve vztahu k cílovým skupinám (obyvatelé, potenciální obyvatelé, investoři, návštěvníci) a vytvořit podmínky pro její implementaci;
- Uplatňovat moderní prostředky městského marketingu v rámci komunikace města ve vztahu k zainteresovaným stranám;
- Zrevidovat vizuální identitu města a důsledně uplatňovat jednotnou marketingovou komunikaci města a jím zřizovaných organizací navenek;

- Vypracovat Koncept rozvoje cestovního ruchu a lázeňství města Karviné a naplňovat ji;
- Vytvořit pozici destinačního manažera (koordinátora) aktivit cestovního ruchu a uplatňovat principy destinačního managementu a marketingu;
- Využívat členství města v rámci integračních platforem cestovního ruchu (DMO Těšínské Slezsko).

4.2. PRIORITNÍ OBLAST 2: SLUŽBY MĚSTA

Prioritní oblast zahrnuje strategii města v oblasti bezpečnosti a rozvoje sociální infrastruktury, podpory sportu, kultury a volnočasových aktivit. Součástí je také opatření zaměřené na rozvoj institucionální kapacity.

4.2.2 Strategické opatření 2.2 Kultura, sport a volný čas

Typové aktivity:

- Provádět aktivní dotační management a udržovat aktuální zásobník projektů zahrnující projekty určené k okamžitému financování

4.3. PRIORITNÍ OBLAST 3: VEŘEJNÝ PROSTOR

Prioritní oblast zahrnuje strategii města v oblasti kultivace veřejného prostoru včetně využití jeho urbanistických hodnot. Součástí je také opatření změřené na otázky životního prostředí a jeho zlepšení.

Strategie opatření

Základní předpoklady pro prostorové a funkční uspořádání území musí být dány v kvalitně připraveném územním plánu, který definuje koncepci využití území města, čímž budou v dlouhodobém horizontu vytvořeny podmínky také pro zlepšování kvality veřejného prostoru. Město musí s respektem ke svým kulturním a přírodním hodnotám systematicky pracovat na zlepšování veřejného prostoru. To vyžaduje odborné a nestranné rozhodování o rozvoji města v souladu s potřebami jeho obyvatel a dále s urbanistickými, architektonickými, estetickými nebo výtvarnými hodnotami.

Veřejný prostor by měl také plnit funkci pro setkávání lidí a být místem, ve kterém se něco odehrává a lidé se v něm cítí bezpečně. Město tak musí na základě jednotných pravidel motivovat subjekty k využívání veřejného prostoru ke kulturním, společenským nebo sportovním aktivitám, které veřejný prostor zatraktivňují.

Typové aktivity:

- Rozvíjet veřejný prostor ve městě v souladu s platným územním/regulačním plánem města;
- Revitalizovat a oživovat centrum města v souladu s platným Programem regenerace Městské památkové zóny Karviná;
- Podporovat inovativní řešení architektury, např. retrofitting starších budov / vznik nové, inspirativní zelené výstavby;
- Motivovat subjekty ve městě k využívání veřejného prostoru pro kulturní, umělecké, společenské, sportovní nebo vybrané komerční aktivity.

Indikátory pro měření naplnění strategického opatření:

- Program regenerace Městské památkové zóny – aktualizovaný a naplňovaný program;
- Nominační dokumentace UNESCO – v roce 2026 zpracovaná nominační dokumentace.

4.4. PRIORITNÍ OBLAST 4: UDRŽITELNÁ MOBILITA A BYDLENÍ

4.4.1 Strategické opatření 4.1 Dopravní infrastruktura a obslužnost

Předmětem strategického opatření jsou aktivity v oblasti vnější dostupnosti města a řešení dopravy ve městě.

Typové aktivity:

- Vypracovat a naplňovat Plán udržitelné městské mobility (Strategický rámec udržitelné městské mobility)
- Zatraktivňovat městskou hromadnou dopravu (MHD) pro obyvatele a návštěvníky města, např. přibližovat možnosti využití MHD obyvatelům (rozvoj konceptu „MHD na vyžádání“)
- Vytvořit a implementovat motivační systém parkování ve městě
- Budovat systém dopravních spojení pro pěší a cyklisty, včetně jeho větší integrace do dopravního systému města
- Vytvářet podmínky pro alternativní formy dopravy (elektromobilita, autonomní mobilita, sdílení dopravních prostředků)
- Vypracovat cyklostrategii města, implementovat ji včetně vytvoření pozice cyklokoordinátora

Karviná má v roce 2023 zpracovaný **Plán udržitelné městské mobility**, který zahrnuje podrobné šetření dopravní situace ve městě včetně modelu k optimalizaci dopravy ve městě v dalších letech.

Město by mělo v nadcházejícím období dle Plánu udržitelné městské mobility navázat na rozvoj veřejné dopravy, pokračovat v budování cyklostezek a zlepšovat podmínky pro bezpečnou a komfortní chůzi, protože chůze je v Karvině dominantní z hlediska pohybu obyvatel.

V rámci naplňování cílů strategického plánu lze očekávat, že u řady veřejných prostor v historické části města dojde k revitalizaci a začlenění do přirozeného života. Postupnou citlivou kultivací v souladu se strategickým plánem lze dosáhnout kvalitního a příjemného veřejného prostředí pro obyvatele města i návštěvníky. Mnoho prostorů je možno řešit i jako menší investiční akce, postupnými kroky podle možností města.

A.1.5.2. Územní plán města

V současnosti je pro rozvoj města platný Územní plán Karviná, v rozsahu Úplného znění po změně č. 2, která nabyla účinnosti 16. 7. 2022 (zahrnuje i změnu č. 3).

Ve fázi rozpracovanosti se nachází tyto změny územního plánu města:

Návrh změny č. 5 Územního plánu Karviné

Návrh změny č. 5 Územního plánu Karviné, včetně vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území, určený pro veřejné projednání by zveřejněn 30. srpen 2023

Návrh změny č. 6 Územního plánu Karviné

Návrh změny č. 6 Územního plánu Karviné s prvky regulačního plánu pro veřejné projednání by zveřejněn 2. listopadu 2023

Návrh změny č. 7 Územního plánu Karviné

K zveřejnění návrhu změny č. 7 Územního plánu Karviné, určeného pro veřejné projednání došlo 27. listopadu 2023.

V územním plánu navržená urbanistická koncepce navazuje na dosavadní stavební vývoj města, respektuje stávající urbanistickou strukturu a zabezpečuje uchování kulturních hodnot města. Potřebný rozvoj města řeší návrhem zástavby proluk a nových ploch, navazujících na stávající zástavbu. Návrh koncepce rozvoje respektuje architektonické, urbanistické, historické a přírodní hodnoty území.

Předmětem ochrany při řešení ÚP jsou na území města dochované kulturní a přírodní hodnoty:

- území zásadního významu pro charakter města
- území zásadního významu z hlediska architektury a urbanismu
- historicky významné stavby
- významné stavební dominanty
- významné vyhlídkové body, místa jedinečných pohledů a průhledů, hlavní osy městotvorných vazeb (kompoziční a pohledové osy)
- významné plochy zeleně (parky a lesoparky)
- přírodní minerální vody
- vodní toky, vodní plochy

Území zásadního významu pro charakter města je vymezeno v území historického jádra města (v rozsahu městské památkové zóny Karviné - MPZ) a v území navazující na historické jádro (v rozsahu ochranného pásma městské památkové zóny - OP MPZ).

Územní plán dále stanovuje tyto podmínky ochrany:

- architektonickou část dokumentace pro stavby a změny staveb, v níže uvedených plochách, může zpracovávat pouze autorizovaný architekt:
- v území zásadního významu pro charakter města
 - stavby v rozvojových plochách v k. ú. Karviná – město: P22 (PV), Z242 (SC), Z246 (SC), Z334 (SC), Z335 (SC), Z336 (PV), Z261 (PV), Z375 (PV), Z376 (PV)
 - stavby v rozvojových plochách v k. ú. Darkov: Z308 (PV), Z252 (SM), Z253 (SM), Z258 (SM), Z259 (SM),
 - stavby v prolukách (s výjimkou rodinných domů)
 - změny staveb (s výjimkou rodinných domů), mající zásadní vliv na změnu vzhledu budovy - přístavby, nástavby
 - respektovat podmínky ochrany definované v kap. 2.2.1.
- historicky významné stavby
 - změny dokončených staveb začleněných do výčtu historicky významných staveb uvedeného v kap. 2.2.1.
 - respektovat podmínky ochrany definované v kap. 2.2.1.
- stavba v rozvojové ploše Z208 - dominanta na hlavní kompoziční a pohledové ose

Územní plán stanovuje na území historického jádra (MPZ) tyto podmínky ochrany:

- respektovat historickou půdorysnou strukturu
- zachovat původní půdorysnou linii veřejných prostranství, komunikací a zástavby při veřejných prostranstvích, původní půdorysná linie je závazná pro stávající i novou zástavbu
- využití jednotlivých objektů a prostorů musí odpovídat jejich kapacitě a technickým možnostem a musí být v souladu s památkovou hodnotou zóny

- nová zástavba je přípustná zejména na místech proluk, na těchto místech nenavrhovat parkovací a manipulační plochy s výjimkou parkovacích domů
- půdorysné a hmotové řešení nové zástavby bude navazovat na charakter dochovaného prostředí a dotvářet jej přiměřenými prostředky soudobé architektury
- výška střešní římsy nepřevyší výšku střešní římsy blízkých staveb, které jsou kulturní památkou, historicky významnou stavbou nebo významnou stavební dominantou
- řešení ploch veřejných prostranství a veřejné zeleně (plochy PV, ZP), ploch dopravní infrastruktury (plochy DS), bude odpovídat významu a charakteru území
- přípustné jsou stavby a zařízení pro informace, reklamu a propagaci, sloužící propagaci statutárního města a orgánů státní správy, dále zařízení pro informace, reklamu a propagaci, které je součástí čekáren MHD
- nové komunikace jsou přípustné pouze jako místní, příp. sloužící pro pěší a cyklisty s výjimkou obchvatu města (plocha Z225)
- nepřípustné jsou fotovoltaické elektrárny
- v území Lázeňského areálu v části města Lázně Darkov a v návaznosti na něj
 - o v Lázeňském parku zachovat stávající charakter území s dominantním podílem zeleně - reprezentovaný solitérními stavbami lázeňských domů rozptýlených v zeleni
 - o v parku Boženy Němcové zachovat stávající charakter území s dominantním podílem zeleně - reprezentovaný solitérními stavbami veřejného občanského vybavení rozptýlenými v zeleni
- ve stabilizovaných plochách zachovat původní hmotovou skladbu zástavby, nepřípustné jsou velkoplošné stavby, tj. stavby nerespektující historickou urbanistickou strukturu, zachovat původní výškovou hladinu zástavby, v Lázeňském parku nepřevyšit výškovou hladinu stávajících solitérních staveb
- v plochách změn – respektovat navrženou výškovou regulaci zástavby:
 - o plochy (SM) - Z252, Z253 - 2 NP
 - o plochy (SM) - Z258 - 2 NP ve východní části plochy, 1 NP v západní části plochy - rozhraní mezi východní a západní částí plochy je v prodloužení hranice zastavěného území (mezi parc. č. 172/18 a 172/1) směrem jižním
 - o plochy (SM) - Z259 – 1NP
- v plochách změn - respektovat navržený charakter zástavby – prostorové řešení stavebních pozemků:
 - o plocha Z252 (SM) – k rozvojové ploše veřejné zeleně parkové (ZP) orientovat zahrady území navazující na historické jádro (území v OP MPZ):
- respektovat původní půdorysnou linii veřejných prostranství, komunikací a zástavby při veřejných prostranstvích
- respektovat původní hmotovou skladbu zástavby
- nepřípustné jsou velkoplošné stavby, tj. stavby nerespektující historickou urbanistickou strukturu – vyjma plochy Z246 (SC)
- nepřípustné jsou fotovoltaické elektrárny (změna č. 6 územního plánu tuto podmínku ruší a umožňuje na území MPZ omezené umístění FVE, podklad Územní studie pro umístění FVE v MPZ);
- ve stabilizovaných plochách respektovat stávající výškovou hladinu zástavby
- v plochách změn respektovat navrženou výškovou regulaci zástavby:
 - o plocha Z242 (SC) - max. výška budovy (horní hrana atiky) nepřevyší stávající výšku budovy (horní hrana atiky) Slezské univerzity
 - o plocha Z246 (SC) - ve tř. 17. listopadu (ze severovýchodní strany plochy) respektovat výškovou úroveň stávajícího obchodního domu na pozemku parc. č. 569/1 v k. ú. Karviná-město“
 - o v ploše Z334 (SC) – 3 NP
 - o v ploše Z335 (SC) – 4 NP
- nové komunikace jsou přípustné pouze jako místní, příp. sloužící pro pěší a cyklisty s výjimkou obchvatu města (plocha Z225)

Územní plán požaduje respektovat historicky významné stavby:

- nemovité kulturní památky
- místní památky:
 - 1 - dům čp. 5, Masarykovo náměstí parc. č. 104/1, k. ú. Karviná-město
 - 2 - bývalá hraběcí konírna, čp. 10, parc. č. 111, 110/2, k. ú. Karviná-město
 - 3 - dům čp. 26, Masarykovo náměstí, parc. č. 217, k. ú. Karviná-město
 - 4 - městský dům čp. 28, Masarykovo náměstí, parc. č. 216/1, k. ú. Karviná-město
 - 5 - dům čp. 29, Masarykovo náměstí, parc. č. 211, k. ú. Karviná-město
 - 6 - měšťanský dům čp. 84, ulice Fryštátská, parc. č. 82, k. ú. Karviná-město
 - 7 - vila čp. 168, ul. Fryštátská, parc. č. 1238/1, k. ú. Karviná-město
 - 8 - areál mlýna s hospodářskou budovou a pozemky parc. č. 1298, 1299/1, 1299/2, 1299/3, 1302/1 a 1302/2, k. ú. Karviná-město
 - 9 - kaple, ulice Mickiewiczova, parc. č. 2280, k. ú. Karviná-město
 - 10 - dům čp. 4, Masarykovo náměstí, parc. č. 102, k. ú. Karviná-město
 - 11 - dům čp. 3, Masarykovo náměstí, parc. č. 5, k. ú. Karviná-město
 - 12 - hřbitovní kaple v lokalitě Hohenegger, k. ú. Karviná-Doly
 - 13 - kaplička u čp. 1920 U Tratě, parc. č. 4109, k. ú. Karviná-město

podmínky ochrany:

- historicky významné stavby zachovat
- respektovat výškovou hladinu zástavby, půdorysnou stopu, historické architektonické detaily
- **architektonickou část dokumentace u změn dokončených staveb může zpracovávat pouze autorizovaný architekt**
- v okolí historicky významných staveb nepřipustit stavby, které by je znehodnotily svým architektonickým ztvárněním, objemovými parametry, vzhledem, účinky provozu a použitými materiály apod.

Územní plán požaduje respektovat významné stavební dominanty:

- 1 - zámek, k. ú. Karviná-město
- 2 - farní kostel Povýšení sv. Kříže, k. ú. Karviná-město
- 3 - bývalá radnice s radniční věží, k. ú. Karviná-město
- 4 - farní kostel sv. Barbory, k. ú. Louky nad Olší
- 5 - vodárenská věž, na ul. U Vodárny, k. ú. Karviná-město
- 6 - vodárenská věž, k. ú. Karviná-město
- 7 - farní kostel sv. Petra z Alkantary, Karviná-Doly
- 8 - těžní věž výdušné jámy č. 1 GABRIELA, k. ú. Karviná-Doly
- 9 - těžní věž výdušné jámy č. 2 GABRIELA, k. ú. Karviná-Doly
- 10 - těžní věž výdušné jámy AUSTRIA / Barbora /, k. ú. Karviná-Doly
- 11 - těžní věž vtažné jámy AUSTRIA / Barbora /, k. ú. Karviná-Doly
- 12 - komín v bývalém areálu jámy Jindřich / Důl Karviná – závod Jindřich/, k. ú. Karviná – Doly
- 13 - filiální kostel sv. Marka, parc. č. 208, k. ú. Karviná-město
- 14 - kaple sv. Anny, parc. č. 6, k. ú. Ráj
- 15 - kaple Andělů strážných, parc. č. 242, k. ú. Staré Město u Karviné

podmínky ochrany:

- respektovat stavební dominanty, nepřipustit výstavbu a záměry, které by mohly narušit jejich funkci dominanty
- pro významné stavební dominanty č. 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12 platí i podmínky ochrany definované pro historicky významné stavby

Územní plán požaduje respektovat významné vyhlídkové body (vyhlídka), místa jedinečných pohledů a průhledů, hlavní osy městotvorných vazeb (hlavní kompoziční a pohledové osy):

- vyhlídka - Rájecký kopec západně od křižovatky ulic Polská x Višňová – na část města Lázně Darkov s Darkovským jezerem a do krajiny
- vyhlídka z ulice U Farmy - do krajiny
- místo pohledu - z návrší nad kostelem sv. Petra z Alkantary (ul. Slezská) na kostel sv. Petra z Alkantary a hřbitov
- místo pohledu a průhledu a hlavní pohledová osa - od zámku přes park Boženy Němcové do krajiny umocňující dojem z hloubky prostoru
- místo pohledu - z parku Boženy Němcové na zámek a farní kostel Povýšení sv. Kříže pohledy z veřejných prostranství na dominantu farního kostela Povýšení sv. Kříže (např. z Masarykova nám., z ulice Borovského, ...)
- hlavní kompoziční osa procházející od centra města tř. Osvobození přerušena dvěma příčnými osami, podél nichž bylo formováno území zásadního významu - obytný celek Nové Město
- hlavní pohledová osa od jámy Gabriela (těžní věže) ke kostelu sv. Petra z Alkantary

podmínky ochrany

- respektovat místa vyhlídek, pohledů a průhledů, nepřipustit činnosti, výstavbu a záměry, které by mohly zabránit volnému průhledu na stanovený cíl; tato místa podpořit odpočívadly
- respektovat hlavní osy městotvorných vazeb (hlavní kompoziční a pohledové osy), podporovat aktivity a činnosti přispívající k jejich zdůraznění – např. zakončit je dominantou ve formě objektu či drobné architektury, výsadbou zeleně, a dále:
 - hlavní kompoziční osu tř. Osvobození ukončit v ploše Z208 – **architektonickou část dokumentace stavby v ploše Z208 může zpracovávat pouze autorizovaný architekt**
 - respektovat hlavní pohledovou osu mezi zámkem a krajinou, v plochách zeleně ZP osu respektovat jako nezastavitelnou s přípustným přerušením dominantou drobné architektury, výšková hladina zástavby v navazujících plochách v pokračování osy - max. 1 NP

Územní plán požaduje respektovat významné plochy zeleně - parky a lesoparky:

- park Boženy Němcové s navazující zelení, park Bedřicha Smetany, Lázeňský park s navazující zelení, park v lázeňském areálu Hranice,
- Univerzitní park
- lesopark Dubina s navazující zelení, lesopark Bažantnice
- plochy parkové zeleně v obytných souborech: Nové Město – 2 parky na příčné kompoziční ose, Hranice – 2 parky v páteřní ose obytného souboru, Mizerov, Ráj

podmínky ochrany:

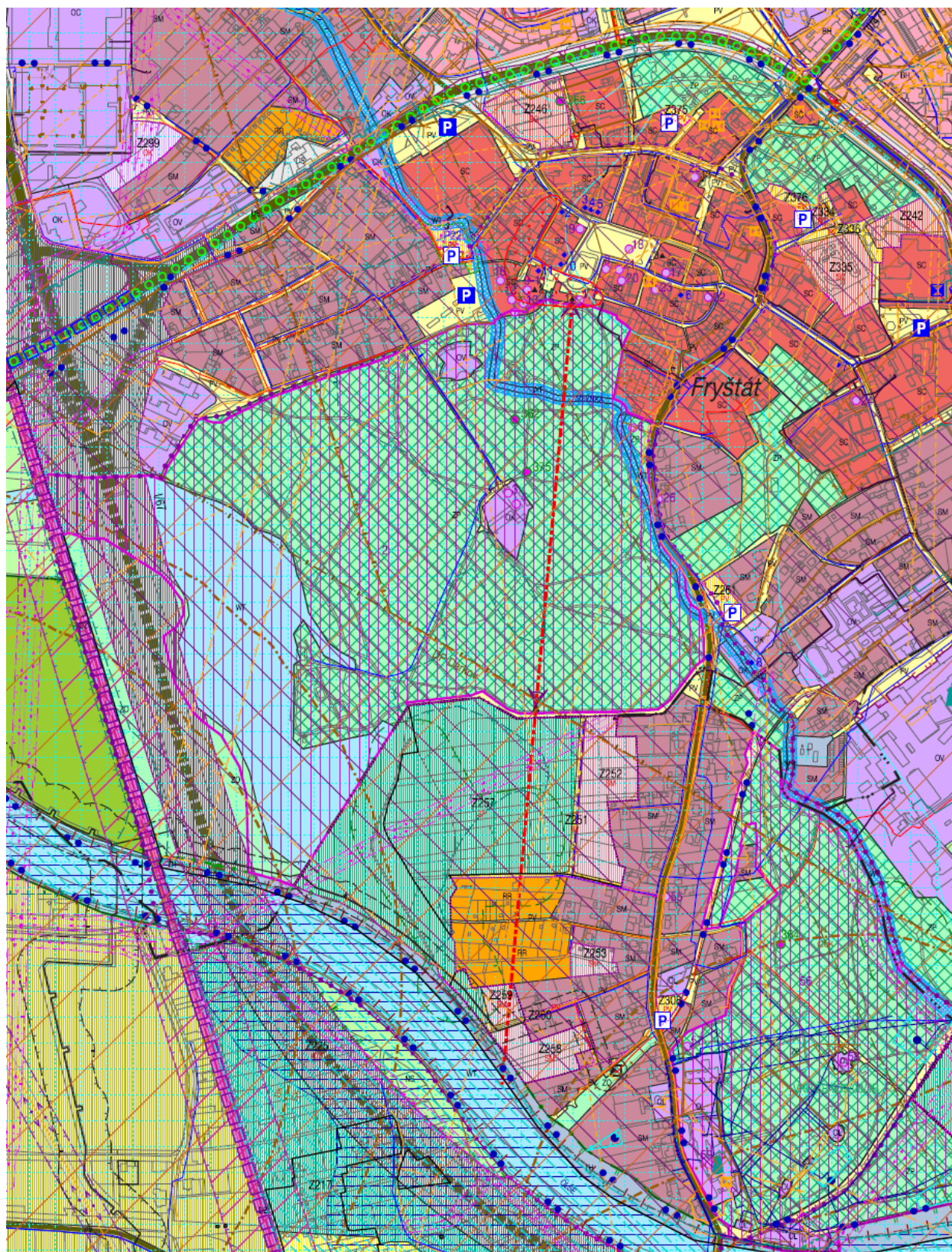
- respektovat významné plochy zeleně města včetně ploch navržených pro jejich rozšíření, dotvářející základní urbanistickou kostru v urbanizovaném území
- zachovat prolínání krajinné a městské zeleně, zachovat spojitost ploch v koordinaci s územním systémem ekologické stability
- odstranění vzrostlé zeleně je přípustné v případě její náhrady za zeleň vhodné druhové skladby a vhodného umístění, nepřipustné je zmenšování plošného rozsahu (vyjma ploch veřejné zeleně parkové navazující na lázeňské areály Darkov a Hranice)
- nepřipustné je měnit užívání způsobem, který by narušil hlavní funkce území – oddychovou a ekologickou, např. budovat zařízení pro organizovanou tělovýchovu

Navržená urbanistická koncepce - základní uspořádání sídelní struktury v územním plánu stanovuje následující zásady:

- Za jádro urbanistické struktury řešeného území považovat městské centrum obklopující Masarykovo náměstí v části města Fryštát, soustřeďující občanské vybavení celoměstského a regionálního významu i bydlení (plochy smíšené v centrální zóně - SC)
- Zachovat a rozvíjet urbanistickou strukturu města a jeho částí s propojením na okolní krajinu, uspořádání zastavitelných ploch řešit v návaznosti na zastavěné území.
- Posilovat význam města jako nadmístního centra vybavenosti a významného centra vzdělání a lázeňství.
- Respektovat historické jádro jako přirozené těžiště města charakterizované kompaktní zástavbou ve specifické terénní konfiguraci, s volným prostorem do jádra prolínajících parků a do navazující obytné zástavby prolínajících ploch zeleně - lesoparků a rekreační zeleně.
- Pro rozvoj města využívat i plochy se smíšeným využitím, které umožňují širší spektrum činností a aktivit a přispívají tak k oživení a zpestření struktury města a jeho částí.
- Respektovat v ÚP stanovené podmínky pro ochranu charakteru historického jádra města a dalších urbanisticky a architektonicky významných prostorů a staveb, míst pohledů na hlavní dominanty, míst výhledů na město a do krajiny, stanovené v kap. 2.2.1.
- Řešit plochy zeleně s funkcí izolační a kompoziční, navržené pro eliminaci negativních vlivů dopravy a výroby - plochy veřejné zeleně ostatní – ZO, kap. 3.2. a 3.3.
- Části města (Fryštát, Mizerov, Nové Město, Hranice, Ráj, Lázně Darkov) rozvíjet jako souvisle urbanizovaný celek ve vazbě na historické jádro a ve vazbě na navazující novodobou zástavbu obytných souborů bytových domů a lokalit rodinných domů.

V centrální části města jsou situována především zařízení občanské vybavenosti. Převážně se vyskytuje polyfunkční využití staveb s vybaveností v parteru a bydlením v podlažích nad ním. Zařízení areálová se nejčastěji nachází pak v plochách školských, zdravotnických a obchodních zařízení, situovaných v různých částech zastavěného území mimo centrum.

Plochy na území městské památkové zóny jsou v územním plánu vymezeny z hlediska využití jako plochy smíšené v centrální zóně (SC), plochy smíšené obytné, městské (SM), plochy občanského vybavení – veřejná vybavenost (OV), plochy občanského vybavení – lázeňství (OI), plochy veřejných prostranství (PV) a plochy veřejné zeleně parkové (ZP). V památkové zóně je těmto plochám věnována mimořádná pozornost. V zásadách využití těchto ploch je stanoveno hlavní využití, nepřípustné využití, stanoveny jsou podmínky prostorového využití, případně další podmínky, které zabezpečují dostatečnou funkční i prostorovou regulaci jak nové výstavby, tak i stávající zástavby.

Územní plán, výřez z výkresu II.1, Koordinační výkres (úplné znění po vydání změny č. 2)

Legenda

PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ			
OV			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - VEŘEJNÁ VYBAVENOST
OK			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - KOMERČNÍ ZAŘÍZENÍ
OC			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - NÁKUPNÍ CENTRA
OH			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - VEŘEJNÁ POHŘEBIŠTĚ
OL			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - LÁZEŇSTVÍ
OS			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - TĚLOVÝCHOVA A SPORT
PLOCHY VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ			
PV			PLOCHY VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ
PLOCHY SIDELNÍ ZELENĚ			
ZP			PLOCHY VEŘEJNÉ ZELENĚ PARKOVÉ
ZO			PLOCHY VEŘEJNÉ ZELENĚ OSTATNÍ
ZZ			PLOCHY ZELENĚ ZAHRAD
PLOCHY SMÍŠENÉHO VYUŽITÍ			
SC			PLOCHY SMÍŠENÉ V CENTRÁLNÍ ZÓNĚ
SM			PLOCHY SMÍŠENÉ OBYTNÉ MĚSTSKÉ
SV			PLOCHY SMÍŠENÉ OBYTNÉ VESNICKÉ
SVx			PLOCHY SMÍŠENÉ OBYTNÉ VESNICKÉ SPECIFICKÉ
PLOCHY VÝROBY A SKLADOVÁNÍ			
VL			PLOCHY VÝROBY A SKLADOVÁNÍ - LEHKÝ PRŮMYSL
VD			PLOCHY VÝROBY A SKLADOVÁNÍ - DROBNÁ VÝROBA
VS			PLOCHY SMÍŠENÉ VÝROBNÍ
PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY			
DS			PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY - SILNIČNÍ DOPRAVA
DP			PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY - DOPRAVA V KLIDU
DU			PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY - ÚČELOVÉ KOMUNIKACE
DZ			PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY - DRÁŽNÍ DOPRAVA

V územním plánu je v jádrovém území MPZ (historické jádro) navrženo 7 ploch zastavitelných a 1 plocha přestavby:

- Plochy zastavitelné:
 - plocha Z251 (nemá dopad na hodnoty MPZ)
 - plocha Z 252, využití SM ve vazbě na park (nelze vyloučit negativní dopad na hodnoty MPZ, nutno regulovat výšku a objem/hmotu staveb a architektonickou úroveň řešení)
 - plocha Z253 (nemá dopad na hodnoty MPZ)
 - plocha Z257 ve vazbě na park (plocha ZP, zeleň)
 - Z258 využití SM (nemá dopad na hodnoty MPZ)
 - Z259 využití SM (nemá dopad na hodnoty MPZ)
 - Z260 využití SM (nemá dopad na hodnoty MPZ)
- Plocha přestavby:
 - plocha P22, veřejné prostranství - parkoviště před letním kinem, pod kostelem (nemá dopad na hodnoty MPZ)

Zastavitelné plochy navržené v územním plánu v k. ú. Darkov jsou vymezeny západně od stávající zástavby ul. Lázeňská a na hodnoty MPZ nebudou mít žádný vliv.

A. 2. CHARAKTERISTIKA MĚSTA A PAMÁTKOVÉ ZÓNY

A.2.1. Karviná, historický vývoj města

Karviná je městem s bohatou historií díky strategicky výhodné poloze na obchodní cestě z Uher do Pobaltí, která z něj učinila významné centrum zdejší oblasti. Rozvoj města byl silně ovlivněn těžbou černého uhlí, jejíž pozitiva - ekonomický přínos a zajištění pracovních příležitostí, byla spojena s negativy - destruktivními vlivy na urbanistickou strukturu, krajinu a životní prostředí, které doznívají i v současnosti. Geniem loci města je historické centrum se zámek Fryštát a parkem Boženy Němcové, lázeňský areál v části města Lázně Darkov s lázeňským parkem, navazujícím prostřednictvím linie řeky Olše na okolní krajinu. V posledních letech se Karviná stává nejen obchodním, turistickým, sportovním centrem, ale i lázeňským centrem a též centrem vzdělání po vzniku Obchodně podnikatelské fakulty v rámci Slezské univerzity v Opavě.

Historické jádro města Karviná, původně Fryštát, bylo založeno jako lokační město, aby zajišťovalo severní hranici Těšínska. První písemná zpráva o existenci Fryštátu pochází z listiny těšínského knížete Kazimíra I. ze dne 18. února 1327, ve které potvrzuje, že přijal v léno zemi Těšínskou. Fryštát se v této listině uvádí jako město a je pravděpodobné, že vznikl již v průběhu kolonizace po mongolském vpádu po roce 1241. Dle poznatků získaných archeologickými výzkumy bylo jádrové území kolem radnice (č. p. 71), osídleno již v roce 1272. Historické jádro s typickou půdorysnou kompozicí slezských měst bylo od počátku existence města pravděpodobně opevněné.

Nynější Karviná slučuje několik historických obcí – Fryštát, Karvinou, Staré Město, Ráj či Solcu – a také nově vytvořené osady – Nové Město či Mizerov. Historickým jádrem města je Fryštát. Stará Karviná (Karvinná) byla původně vesnicí západně od Fryštátu, která byla na novodobé město povýšena teprve díky rozvoji dolování v 19. století. V letech 1944-45 a poté opět od r. 1945 dala stará Karviná jméno celé obci (v r. 1944 Karwin), zatímco Fryštát byl přejmenován na Karvinou - Město (až do roku 1971, poté Karviná 1-Fryštát) a starou Karvinou na Karvinou-Doly. V současné době historická ves (město) Karviná v podstatě neexistuje (jednou z mála dochovaných budov je kostel sv. Petra z Alcantary). V r. 1927 byla při úpravě hranic k městu připojena polská obec Zebrzydowice a části polských vsí Kaczyce a Pogwizdów, část obce Louky byla naopak připojena k Polsku. V r. 1975 byly osadami Karviné Fryštát, Doly, Lázně Darkov, Ráj, Staré Město, Nové Město, Mizerov, Hranice, Louky.

Fryštát patřil od počátku k Těšínskému knížectví. V roce 1572 bylo vytvořeno samostatné panství Fryštát (později status reunitus Fryštát, od r. 1848 status minor). V roce 1850 připadl k okresu Cieszyn, v roce 1868 byl vytvořen samostatný politický okres Fryštát. V letech 1938-39 bylo město součástí polského záboru, v roce 1939 okupováno Němci (do roku 1945). Od roku 1949 je okresním městem.

V raném středověku náleželo okolí dnešního Fryštátu k polskému státu, jako součást opolského vévodství. Teprve od 14. století připadlo k zemím Koruny české. Území bylo kolonizováno benediktinským klášterem v polském Tynci. Kníže Vladislav Opolský potvrdil listinou z 12. června 1268 darování několik vsí tyneckému klášteru. Mezi nimi bylo i území zvané *Sal*. Jednalo se o oblast, k níž náležel Fryštát, ale i Orlová, Solca a Karviná. První určitou písemnou zmínku o Fryštátu (*Fryenstad*) máme v listině těšínského arciknížete z let 1302-1314, v níž je uveden seznam vsí, které mají platit desátek vratislavskému biskupství. Mezi nimi se objevuje i Karviná a Staré Město (pod názvem Čula). Právě Čula (Staré Město) je badateli považována za předchůdce Fryštátu.

Staré Město bylo emfyteutickou vsí, která vznikla asi ve 13. stol. na důležitém místě v blízkosti soutoku řek Stonávka a Olše (Olza). Kvůli své poloze v rovině se příliš nehodila pro založení nového města, které

mělo být obchodním, ale i obranným bodem. Proto byl na vyvýšenině nedaleko založen Fryštát, který zaujal strategické místo na obchodní cestě z Uher do Pobaltí. Byl lokován na křižovatce důležitých cest z Moravské Ostravy přes Slezskou Ostravu, Petřvald, Orlovou na Pruchnu, Strumieň a Krakov a z Opavy přes Dolní Benešov, Bohumín, Dětmárovice na Marklovice, Těšín, Jablunkov a Žilinu. Brzy se stal významným střediskem řemesel a obchodu.

Fryštát byl zřejmě založen ve 13. stol. v souvislosti s kolonizační činností benediktinského kláštera v Orlové (mateřským klášterem byl Tynec) a na město byl povýšen mezi lety 1302 a 1327. V dobových dokumentech se vyskytuje pod jmény Freyestat, Freistad, Freienstad, Fristat, Fricztat, Freystadt, český Fryštát.

V roce 1327 se poprvé zmiňuje Fryštát jako město, v listině, v níž kníže Kazimír Těšínský uznává, že je manem Jana Lucemburského. Až do roku 1571 bylo město pod přímou správou piastovských knížat. Po husitských válkách byl Fryštát věnem těšínské kněžny Ofky. Od roku 1447 ho vlastnil kníže Bolek, v letech 1452-1490 jeho vdova Anna a poté těšínská knížata. V roce 1447 dal kníže Bolek městu těšínské městské právo, várečné právo, právo zakládat cechy, dědické právo, právo vyššího soudnictví, odúmrť a mílové právo. V roce 1473 udělil Vladislav II. Jagellonský Fryštátu dva výroční trhy a v roce 1513 mýto. Od počátku 16. století se město řídilo vratislavským městským právem. V roce 1525 povolil těšínský kníže Kazimír II. městu opevnit se hradbami. V roce 1560 pak král Ferdinand II. povolil další dva výroční trhy a těšínský kníže Václav III. Adam stanovil počet várečných domů na 82, dal městu právo vinného šenku a potvrdil mílové právo a odúmrť. Kníže Bedřich Kazimír pronajal v roce 1569 statek městu Fryštát.

V roce 1571 musel kníže rozprodat zadlužený majetek a Fryštát se stal centrem nižšího stavovského panství, k němuž patřilo 15 vsí. Již v roce 1572 koupil panství Václav Cikán ze Slupska, po něm následoval jeho syn Jan Ignác (1577-1611), před rokem 1591 ho měli v zástavě Bernard a Jan Barští z Baště a od roku 1592 Kašpar Šoboškovský z Šinovic. Od roku 1611 do roku 1624 byli majiteli statku synové Jana Ignáce Cikána Jan Jiří, Karel Jindřich a Václav Fridrich. V roce 1624 byl statek spolu s městem zastaven Petru Konieckému z Emdenu a již nebyl vyplacen. V roce 1637 pak byl prodán v dražbě Karlu Zdeňkovi Žampachovi z Potštejna. O dva roky později se majitelem stal Jindřich Václav kníže münsterberský. Pak panství získali páni z Gašína (1650 - 1656 Melichar Ferdinand, 1656 - 1719 Jiří Adam, Ferdinand, Ota a Jan Rudolf, 1719 Karel Ludvík, poté Josef Baltazar Vlček). V té době byl již statek silně rozdroben, mnoho vesnic bylo odprodáno a zůstalo pouze malé dominium. To vyvolalo úpadek města – rozpadla se obchodní síť, byla ztracena odbytiště řemeslné výroby i piva. Nepřispěly ani dopady třicetileté války a rychlé střídání majitelů. V letech 1749-1766 vlastnil Fryštát Mikuláš Taafe a v letech 1766-1784 jeho snacha Marie Brigita Chotková, provdaná z Canalu. Marie Terezie dala městu v roce 1750 dva trhy na vlnu a roku 1804 přidal František II. pátý výroční trh. V roce 1748 byla postavena zemská silnice Krnov – Opava – Bohumín – Fryštát - Těšín - Žilina. V letech 1784-1782 držel Fryštát Rudolf Taafe, roku 1792 ho koupil Jan Larisch. Larisch - Mönnichové pak panství drželi až do roku 1945 (1820 - 1859 Jindřich, 1859 - 1884 Jan, 1884 - 1923 Jindřich, od roku 1923 Jan). Od roku 1794 se v okolí Fryštátu začalo těžit uhlí, což mělo za následek rychlý rozvoj průmyslu, především koksárenství, hutnictví a železárenství. S tím souvisela i stavba železnice – v roce 1847 tudy procházela Severní dráha Ferdinandova, od roku 1871 Košicko-bohumínská dráha.

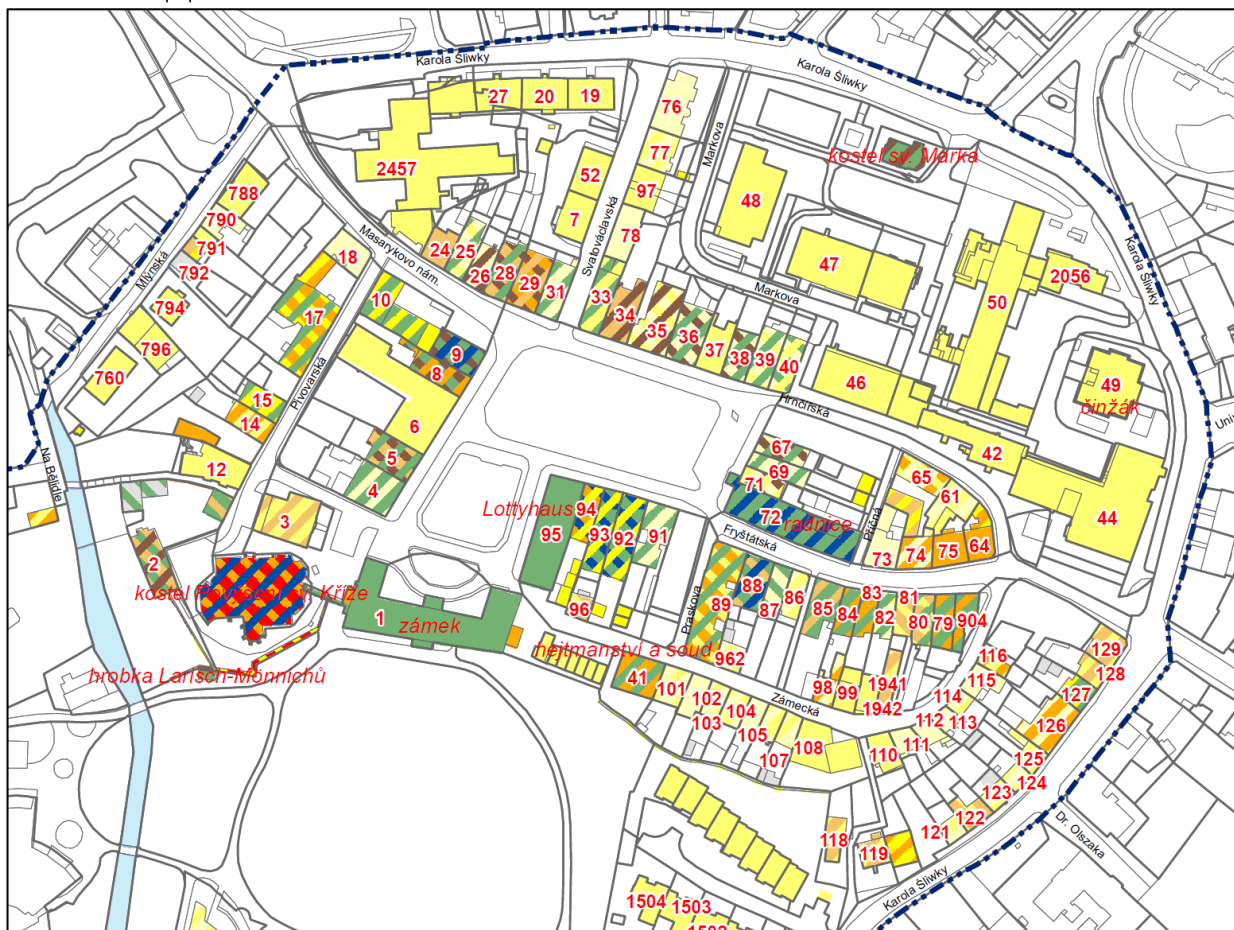
Město zasáhly v historii čtyři ničivé požáry – v letech 1511 (shořel hrad a část města), 1617 (shořelo téměř celé město), 1781 (zničeny všechny veřejné budovy a množství domů) a 1823 (ze 115 zděných domů shořelo 73, ze 120 dřevěných 50).

Veduta Frýštátu na rytině F. B. Wernera, r. 1738 (měštanské domy, farní kostel s renesanční věží, zámek, radnice s renesanční věží, pohřební kostel sv. Mikuláše, hranolovitá třípatrová věž Těšínské brány, v pozadí kostel sv. Marka)

Stavebně historický průzkum objektů v historickém jádru

epocha			
	ranný středověk (románský)		ranný středověk (románský)
	vrcholný středověk (gotický)		vrcholný středověk (gotický)
	16. - poč. 17. stol. (renesanční)		16. - poč. 17. stol. (renesanční)
	2. pol. 17. - 18. stol. (barokní)		2. pol. 17. - 18. stol. (barokní)
	konec 18. - 1. pol. 19. stol. (klasicistní)		konec 18. - 1. pol. 19. stol. (klasicistní)
	2. pol. 19. stol. (historizující slohy)		2. pol. 19. stol. (historizující slohy)
	(19./20. století)		(19./20. století)
	20. století		20. století
	(1. pol. 20. století)		(1. pol. 20. století)
	(2. pol. 20. století)		(2. pol. 20. století)
123	číslo popisné		

V letech 1721-28 mělo město 200 domů (85 ve městě, 125 na předměstí; 75 domů mělo právo vinného výčepu) a 45 krámů (10 chlebných, 21 ševcovských, 12 masných a 2 perníkářské lávky). V letech 1746-47 zde bylo 209 domů (114 ve městě, z toho 36 pustých, 95 na předměstí, z toho 28 pustých) a 46 krámů. Naopak údaj z let 1743-52 udává 210 domů (jen 85 ve městě a 125 na předměstí). V r. 1845 měl Fryštát 281 domů, r. 1869 321 domů, 1900 369 domů, 1910 již 518 domů, 1921 613 domů, 1930 865 domů, 1950 1079 domů, 1970 celkem 2083 domů, 1991 celkem 2063 domů.

Fryštát (Freystadt), I. vojenské mapování v letech 1780-1783

zdroj:

http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=1vm&map_region=sl&map_list=s007

Významný zlom ve vývoji města nastal ve 2. polovině 18. století, po objevu ložiska černého uhlí. Další rozvoj města umožnila výstavba železniční tratě Severní dráhy císaře Ferdinanda, provozující dráhu v trase z Vídně přes Ostravu do Krakova se stanicí v blízkých Petrovicích. Z důvodu potřeby transportu uhlí do jednotlivých dolů byla v roce 1898 dobudována i místní uhelní dráha se stanicí ve Fryštátě (Karvinská místní dráha) a následně i tramvajová trať.

Vývoj na území Fryštátu byl po nález uhlí na čas utlumen, stavební aktivity byly orientovány západně od Fryštátu do dnes již zaniklého města Karvinná.

Historické jádro Fryštát a území Darkova, II. vojenské mapování v letech 1836 – 1852, zdroj: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=2vm&map_region=mo&map_list=O_5_XI

Karviná obdobně jako Těšín byla v letech 1918 až 1920 předmětem sporu mezi Polskem a Československem. Po arbitráži v roce 1920 připadla definitivně Československu. V roce 1923 byla původní Karvinná (dnes m. č. Karviná - Doly) povýšena rozhodnutím vlády na město, které vlivem poddolování zaniklo postupně v 50. - 60. letech 20. století.

Složitým obdobím pro Karvinou byl taktéž konec 30. let 20. století, kdy Polsko opět vzneslo územní požadavky na oblast Těšínska. Situace vyvrcholila 1. 10. 1938 obsazením území Těšínska včetně Karviné polskými vojsky, setrvávajícími zde téměř rok. Po porážce Polska na počátku druhé světové války došlo k obsazení této části území Wehrmachtem a část Karviné, mluvící převážně německy, byla přičleněna k Německu. Koncem války došlo ke sloučení měst Karvinné, Fryštátu, Starého Města, Ráje a Darkova v jeden územní celek s názvem Karwin – Freistadt (Karviná – Fryštát).

Po osvobození došlo ke sloučení několika samostatných obcí v jeden územně správní celek pojmenovaný Karviná. Původní město Karvinná v důsledku těžby uhlí zaniklo a přejmenováním katastrálního území zaniklého města na Karviná – Doly došlo k jeho zapomenutí. Území s výraznými poklesy nebylo možno již více osídlovat. Na zbylém území města pokračoval významný rozvoj až do 80. let 20. století, kdy z někdejšího okresního města Fryštát o 10 tis. obyvatel se stala Karviná, v roce 1985

čítající 80 tis. obyvatel. Největší stavební boom probíhal v katastrálním území historického města Fryštátu (v současnosti Karviná-město) a bývalé obce Ráj.

O stavebním rozvoji města včetně Fryštátu, ve kterém se nachází MPZ a významu staré Karviné a současné Karviné v minulosti svědčí i nárůst počtu obyvatel vztahující se v tabulkách níže k jednotlivým datům v 19. a 20. století.

Počet obyvatel v staré Karviné

Vývoj počtu obyvatel původní Karviné (v současnosti Karviná – Doly)											
Rok	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1991	2011	2021
Počet obyvatel	3 384	5 488	7 746	14 326	16 808	19 229	22 317	20769	1302	325	-

Počet obyvatel současné Karviné

Vývoj počtu obyvatel současné Karviné (historické jádro Fryštát, MPZ)														
Rok	1869	1880	1900	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011	2018	2021
Počet obyvatel	2661	2960	3669	7767	7124	36 172	46 883	76 014	78 334	68 405	65 141	56 897	52 998	48 473

Město Karviná bylo jedním z prvních měst v kraji, kde počet obyvatel začal klesat, a to již v osmdesátých letech minulého století. Příčinou byl útlum státem dotované bytové výstavby ve městě v důsledku zvýšení dotací do bytové výstavby na území měst Havířov a Orlová.

A.2.2. Darkov, historický vývoj a rozvoj zástavby

Původně ves ležící v údolní nivě řeky Olše, navazující na své jižní straně, za mlýnským náhonem, na město Fryštát. Nyní jsou obě lokality spojeny Lázeňskou ulicí přes osadu Bonkov.

První zmínka o Darkovu je z počátku 14. století, kdy je v Registru Wyasdense uváděn jako Bertholdi villa. Vznikl zřejmě v důsledku kolonizace prováděné benediktinským opatstvím v Tynci u Krakova. Vždy byl součástí Těšínského knížectví. V roce 1447 patřil k Fryštátskému panství, tehdy je poprvé doložen jeho znak a jméno Darkov. Majiteli panství a obce byla těšínská knížata. Po roce 1571 byl majitelem Václav Cigán ze Slupska, poté např. hrabata z Tenczina. V roce 1618 již samostatný statek získala Zuzana Marklovská ze Žebrače. Poté se v držení střídala drobná šlechta, např. v roce 1657 Václav Pelka z Nového města, v roce 1663 Žibřid z Promnitz. V roce 1749 koupil Darkov Mikuláš Taafé z Fryštátu, v roce 1792 Beesové z Chrostiny. V roce 1848 byl Darkov součástí Těšínského kraje a patřil ke status minor Ráj. Do roku 1865 byl administrativně spojen s Rájem, poté se osamostatnil. V roce 1924 byla část obce při úpravě hranic postoupena Polsku. V roce 1925 byl vystavěn železobetonový most přes Olzu. Jižní část vsi zanikla po 2. světové válce v důsledku poddolování a budování odkališť. Za obět těžbě měly padnout celé lázně, nejpozději do r. 1993. Útlum těžby v 90. letech nakonec lázně zachránil.

Počátky lázní v Darkově spadají do 70. let 19. století, po objevu léčebných účinků jodobromových vod fryštátským lékařem A. Fiedlerem, následně ověřených r. 1867 prof. Redtenbacherem na lékařské fakultě ve Vídni. V roce 1865 byl postaven první lázeňský dům, první lázeňská sezona byla zahájena v roce 1867. Vila Anna (Vlasta – sanatorium II) byla vybudována v roce 1878, vila Heinrichsfhof (Jiřina) v letech 1880 – 1890, vila Henrietta (Maryčka) v letech 1880 – 1890.

V roce 1899 koupili statek i s lázněmi Larisch - Mönnichové, kteří ho vlastnili až do roku 1945. Kolem nových staveb byl založen lázeňský park, který částečně využil původní porosty. Součástí parku byl

letohrádek s jehlancovitou věží a dřevěná kolonáda. Počátkem 30. let byla vybudována dětská léčebna a společenský dům. Za 2. světové války se lázně změnily na vojenskou nemocnici. V roce 1947 byl Darkov schválen jako léčebné místo, válkou poškozené stavby byly obnoveny a lázeňský lesopark byl přeměněn na anglický park s instalovanými plastikami.

Historické jádro Fryštát a Darkov s prvními lázeňskými domy, III. vojenské mapování v letech 1869 - 1885, zdroj:

http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=3vm&map_region=25&map_list=4061_3

Od roku 1945 byl Darkov osadou Fryštátu, od roku 1948 osadou Karviné (nový název města). V roce 1971 byl název obce Darkov oficiálně změněn na Karviná 3 – Lázně Darkov, od roku 1975 pouze Lázně Darkov.

A. 3. STAV ÚZEMÍ, ČLENĚNÍ A URBANISTICKÉ VAZBY, DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

A. 3.1. Současný stav území MPZ

Městská památková zóna Karviná je uceleným urbanistickým a architektonickým souborem s dochovaným půdorysem středověkého města slezského typu, založeného na návrší nad nivou Olše (Olzy), zčásti s dochovanou středověkou parcelací, torzem opevnění a hodnotnou dochovanou historickou zástavbou převážně z 19. století. I přes některé nehodnotné stavební úpravy zejména z 20. století si městské interiéry dochovaly výjimečnou památkovou hodnotu.

Památková zóna se vzhledem k morfologii území v panoramatických pohledech výrazněji neuplatňuje. V dálkových pohledech z jihu a severu se uplatňuje jenom kostel, v rámci parku i zámek, tj. stavby vybudované na ostrožně v severozápadní části historického jádra. Empírový zámek je urbanisticky koncipován na pohledovou osu přírodně krajinářského parku a tvoří závěr pohledů od jihu. Velkorysost kompozice zámku s parkem spočívá v dominantním umístění zámku na počátku hlavní osy parku, směřující k siluetě Beskyd, s centrálním průhledem přes travnatou plochu, palouk, lemovaný pásem okrajových skupin porostů i výrazných solitérů.

Historické jádro Karviné, které je památkovou zónou, má rozlohu 135 ha. Z hlediska půdorysného má téměř pravidelný oválný tvar cca 430 m x 220 m s obdélníkovým náměstím, 110 m dlouhým, které je protaženo do tvaru písmene „L“. Asymetricky protažený prostor náměstí vznikl až v 19. století v důsledku založením čestného dvoru před zámkem, v době jeho držení rodem Larisch – Mönnichů.

Z náměstí vybíhá poměrně pravidelná uliční síť s okružní ulicí. Hlavní urbanistickou osu určuje historická obchodní cesta, která vstupovala do města Horní branou na východě, za níž se rozvinula do tří ulic a po průchodu ulicí Fryštátskou a náměstím pokračovala Dolní branou na západ do Starého Města. V jihozápadní části historického jádra je situován kostel Povýšení sv. Kříže a zámek, jehož jižní průčelí sleduje průběh původního městského opevnění.

Na území MPZ je soustředěna široká škála zařízení občanské vybavenosti, státní správa i samospráva, obchodní, ubytovací i stravovací zařízení, v dostupných vzdálenostech kulturní i sportovní zařízení a parky. Území MPZ je atraktivní pro bydlení, o čem svědčí vyšší počet obyvatel s trvalým bydlištěm. Celkem se v tomto území nachází 381 bytů a žije zde cca 995 obyvatel.

Rozložení bytů na území MPZ a počty obyvatel je graficky zobrazeno ve výkresu B.6. formou vymezení urbanistických bloků.

Počet bytů v rámci jednotlivých bloků:

BLOK	POČET BYTŮ	POČET OBYVATEL	BLOK	POČET BYTŮ	POČET OBYVATEL	BLOK	POČET BYTŮ	POČET OBYVATEL
UB1	15 / 39		UB17	44 / 114		UB41	5 / 13	
UB2	16 / 43		UB22	72 / 187		UB42	10 / 26	
UB3	2 / 5		UB24	5 / 13		UB43	8 / 21	
UB4	5 / 13		UB26	7 / 18		UB43	8 / 21	
UB5	3 / 8		UB34	6 / 16		UB44	3 / 8	
UB9	4 / 10		UB35	15 / 39		UB47	7 / 18	
UB10	14 / 36		UB36	18 / 47		UB48	9 / 23	
UB11	3 / 8		UB37	2 / 5		UB56	24 / 62	
UB12	11 / 29		UB38	11 / 29		UB57	8 / 21	
UB14	19 / 51		UB39	1 / 3				
UB15	19 / 51		UB40	7 / 18				

Zástavba MPZ v části Fryštát je tvořena:

- historickým jádrem, odpovídajícím převážně původnímu půdorysu a jeho historické parcelaci;
- zástavbou rodinných domů, situovaných ve dvou lokalitách v části Fryštát, a to u parku, v místě bývalé oranžerii, další ke u parku pod farním kostelem v části Bělídlo.

Zástavba MPZ v části Darkov je převážně novodobá a v další kapitole A. 3. 2 se z toho důvodu podrobněji dále nevyhodnocuje. Nemovitosti jsou situovány podél ulice Lázeňské vedoucí z historického jádra směrem na jih až po most přes řeku Olši. Zástavba v této části památkové zóny je tvořena:

- souvislou zástavbu rodinných domků podél obou stran ulice Lázeňské;
- areálem Lázní Darkov, který pokračuje do Lázeňského parku. Zástavbu lázní tvoří 8 objektů volně rozptýlených v Lázeňském parku (Sanatorium I, Sanatorium II - Vlasta, léčebna Maryčka, Jiřina, dětská léčebna, Staré lázně, Společenský dům, kaple sv. Anny).

A. 3.2. Vyhodnocení historického jádra z hlediska využití a dochování památkových hodnot

V následujícím přehledu je charakterizován aktuální stav objektů v historickém jádru Fryštát, k. ú. Karviná - město, nejcenějším územím městské památkové zóny z hlediska využití a památkové hodnoty (kulturní památky, doporučení objektů k prohlášení, stavby spoluvytvářející charakter zóny) a informace o dochovaných původních součástech jednotlivých objektů. Majetkoprávní stav a objekty zařazené do programu regenerace jsou zobrazeny ve výkresu B.2.

Ulice	Číslo popisné / číslo orientační	Stávající využití: bydlení - B obč. vybavenost – OV, výr. služby, lehký průmysl, sklady - VL	Kulturní památka (KP), doporučení k návrhu na prohlášení (nKP)	Stavba spoluvytvářející charakter MPZ, v památkovém zájmu	Stav dochování hodnot fasáda (f), okna (w), dveře (d), vrata(t) zábradlí (z), kovář. prvky (k), plot (p), výlohy (v), mříže (m), komín (ch)	Poznámka (údaj v závorce - označení objektu zařazeného do Programu regenerace)
Mlýnská	čp. 788 / č. 1	B	-	ano	d, t, w,	(C.2)
	čp. 790/ č. 3	B	-	ano	f-část,w,d,t,ch	
	čp. 792/ č. 9	B	-	ano	f-část,w,d,t,ch	
	čp. 794 / č. 11	B	-		ch	
	čp. 796 / č. 13	OV, B	-		-	
	čp. 760/č. 13a	OV	-		-	ČSZ
Park Boženy Němcové	čp. 57 / č. 5	OV	-	-	-	Letní kino
	čp. 757 / č. 4	OV	-	-	-	Restaurace
	čp. 1943/ č. 6	VL	-	-	-	Klempířství, pokryvačství
	čp. 882/ č. 1	OV	KP	ano	konstrukce	Mléčnice (A.3)
	čp. / č. 1	OV	KP	ano	konstrukce	Konírna (A.2)
Slámová	čp. 70 / č. 3	OV	-	-	-	Dětské hřiště
Husova	čp. 858 / č. 9	B	-	-	-	-

Ulice	Číslo popisné / číslo orientační	Stávající využití: bydlení - B obč. vybavenost – OV, výr. služby, lehký průmysl, sklady - VL	Kulturní památka (KP), doporučení k návrhu na prohlášení (nKP)	Stavba spoluvytvářející charakter MPZ, v památkovém zájmu	Stav dochování hodnot fasáda (f), okna (w), dveře (d), vrata(t) zábradlí (z), kovář. prvky (k), plot (p), výlohy (v), mříže (m), komín (ch)	Poznámka (údaj v závorce - označení objektu zařazeného do Programu regenerace)
	čp. 820 / č. 7	B	-	-	-	-
Na Bělidle	čp. 800 / č. 5	B	-	-	-	-
	čp. 812 / č. 3	B	-	-	-	-
	čp. 798 / č. 1	B	-	-	-	-
Pivovarská	čp. 109 / č. 15	OV	-	-	-	Pivovar
	čp. 17 / č. 13	OV, B	-	-	-	Restaurace Baron
	čp. 16 / č. 11	OV	-	-	f	Rest. U Koptíků
	čp. 15 / č. 9	OV	-	-	-	Agentura
	čp. 14 / č. 7	B	-	ano	f, w,	-
	čp. 12 / č. 3	OV	-	-	-	Knihy
	čp. 2 / č. 1	OV	nKP	ano	f, w, d, k	Hospodářské budovy u fary (C.3)
	čp. 2 / č. 1	OV, B	KP	ano	f, w, d	Farní úřad (A.8)
Masarykovo náměstí	čp. 2457 / č. 10	OV, B	-	-	-	-
	čp. 18 / č. 9	OV, B	ano	-	f	Exasoft
	čp. 21 / č. 11	OV	-	-	-	Čedok
	čp. 24 / č. 12	OV	-	ano	f w, d, ch	(C.4)
	čp. 25 / č. 13	OV, B	-	ano	f, w, ch, plech	Rubín (C.5)
	čp. 26 / č. 14	OV, B	-	ano	f, w, ch	
	čp. 28 / č. 15	OV	-	ano	f, v	Reifeisen banka (C.6)
	čp. 29 / č. 16	OV	nKP	ano	f, w	Baník (C.7)
	čp. 34 / č. 17	OV		ano	f, sklepy	
	čp. 35 / č. 18	OV		ano	f, sklepy	
	čp. 36 / č. 19	OV	-	ano	f, w	Restaurace Vanili
	čp. 37 / č. 20	OV	-	-	-	Lavantia
	čp. 38 / č. 21	OV, B	-	ano	f, w	Boutique Inez
	čp. 39 / č. 22	OV, B	-	ano	f, w	Modrá pyramida
	čp. 10 / č. 8	OV	nKP	ano	f, w,	Muzeum Těšínska (B.2)
	čp. 9 / č. 7	OV	KP	ano	f, o, sklepy	Knihovna (A.6)
	čp. 8 / č. 6	OV	nKP	ano	f, w	
	čp. 6 / č. 5	OV	-	-	f, neon	Revírní bratrská poj.
	čp. 5 / č. 4	OV, B	nKP	ano	f	cukrárna
	čp. 4 / č. 3	OV, B	-	ano	f, w, portál	Agape (C.9)
	čp. 3 / č. 2	OV	-	ano	f	Pošta
	čp. 1 / č. 1	OV	KP	ano	f, w, d, k	Zámek (A.1)
	čp. 95 / č. 32	OV	nKP	ano	f	Lottyhaus (B.1)
	čp. 94 / č. 31	OV	-	ano	f, w, v	BB bar (C.22)
	čp. 93 / č. 30	OV	KP	ano	f, w	Fitness centrum
	čp. 92 / č. 29	OV	KP	ano	f, w	restaurace
	čp. 91 / č. 28	OV, B	-	ano	f, w, v, d, portál	Lékárna (C.11)
	čp. 71 / č. 26	OV	-	ano	f, w	Informační středisko

Ulice	Číslo popisné / číslo orientační	Stávající využití: bydlení - B obč. vybavenost – OV, výr. služby, lehký průmysl, sklady - VL	Kulturní památka (KP), doporučení k návrhu na prohlášení (nKP)	Stavba spoluvytvářející charakter MPZ, v památkovém zájmu	Stav dochování hodnot fasáda (f), okna (w), dveře (d), vrata(t) zábradlí (z), kovář. prvky (k), plot (p), výlohy (v), mříže (m), komín (ch)	Poznámka (údaj v závorce - označení objektu zařazeného do Programu regenerace)
	čp. 69 / č. 25	OV	-	ano	f, w	Kebab
	čp. 67 / č. 24	OV	-	ano	f, w, ch	(C.10)
Hrnčířská	čp. 65/ č. 2	OV	-	-	-	Ložnice, Reality, ČSAD
	čp. 61 / č. 4	OV	-	-	-	Řeznictví
	čp. 46 / č. 3	OV	-	-	-	ČSOB, Generali
	čp. 42 / č. 5	OV	-	-	-	Lucky Coctail
	čp. 42 / č. 5	OV	-	-	-	nákupní středisko
Příčná	čp. 30 / č. 1	OV	-	-	-	Kvítárna
Markova	čp. 40 / č. 2	OV	-	-	f	Manikúr
	čp. 47 / č. 3	OV	-	-	-	Česká spořitelna
	čp. 48 / č. 1	B	-	-	-	Bytový dům
Svatováclavská	čp. 76 / č. 12	B	-	ano	f, w	(C.11)
	čp. 77 / č. 10	B	-	ano	f, d, w	
	čp. 97 / č. 6	OV	-	-	f	
	čp. 78 / č. 4	B	nKP	ano	f, w, d	(C.12)
	čp. 33 / č. 2	OV		ano	f, sklepy	
	čp. 52 / č. 5	B	-	-	-	Bytový dům
	čp. 7 / č. 3	B	-	-	-	Bytový dům
	čp. 31 / č. 1	OV, B	nKP	ano	f, w, d, k, sklepy	(C.8)
Zámecká	čp. 96 / č. 1	B	-	-	-	
	čp. 41 / č. 2a	OV	-	-	-	Kadeřnictví
	čp. 101 / č. 2	B	-	ano	f	
	čp. 102 / č. 4	B	-	ano	f, w, d, k	(C.14)
	čp. 103 / č. 6	B	-	ano	d	(C.15)
	čp. 962 / č. 3	B	-	-	-	
	čp. 104 / č. 8	B	-	-	-	
	čp. 105 / č. 10	B	-	ano	f, w	(C.16)
	čp. 106 / č. 12	B	-	-	-	
	čp. 107 / č. 14	B	-	ano	f, d, w	
	čp. 98 / č. 5	B	-	-	-	
	čp. 108 / č. 16	B	-	-	-	Zubní lékař
	čp. 99 / č. 7	B	-	-	-	Zbraně
	čp. 1942 / č. 7a	OV	-	-	-	Penzion Jelen
	čp. 1941 / č. 7b	OV	-	-	-	Penzion Jelen
	čp. 116 / č. 30	B	-	-	-	Kadeřnictví
	čp. 115 / č. 28	B	-	-	f	Second hand
	čp. 114 / č. 26	B	-	-	f	Kosmetické studio
	čp. 113 / č. 24	B	-	-	-	

Ulice	Číslo popisné / číslo orientační	Stávající využití: bydlení - B obč. vybavenost – OV, výr. služby, lehký průmysl, sklady - VL	Kulturní památka (KP), doporučení k návrhu na prohlášení (nKP)	Stavba spoluvytvářející charakter MPZ, v památkovém zájmu	Stav dochování hodnot fasáda (f), okna (w), dveře (d), vrata(t) zábradlí (z), kovář. prvky (k), plot (p), výlohy (v), mříže (m), komín (ch)	Poznámka (údaj v závorce - označení objektu zařazeného do Programu regenerace)
	čp. 112 / č. 22	B	-	-	f	
	čp. 111 / č. 20	B	-	ano	f, w	
	čp. 110 / č. 18	B	-	-	-	
Fryštátská	čp. 64 / č. 9	OV	-	ano	f, d, w	Advokátní kanceláře
	čp. 904 / č. 22a	B	KP	ano	f, k	Obuv (A.5)
	čp. 79 / č. 22	B	KP	ano	f, d	Pivnice Podkova (A.5)
	čp. 80 / č. 20	B	-		f, schody	Pekařství
	čp. 81 / č. 18	B	-	ano	f, w	Potraviny, notář
	čp. 82 / č. 16	B	-	ano	f	Optika
	čp. 83 / č. 14	B	-	ano	f, w, d	Textil, obuv (C.17)
	čp. 84 / č. 12	B	-	ano	f, d	(C.18)
	čp. 85 / č. 10	OV, B	nKP	ano	f, w, d, k, sklepy	Boutique, kaděrnictví (C.1)
	čp. 86 / č. 8	B	-	ano	f	
	čp. 87 / č. 6	OV	-	ano	f, w	Česká pojišťovna
	čp. 88 / č. 4	B, OV	KP	ano	f, w, d	Trafika (A.9)
	čp. 89 / č. 2	OV	nKP	ano	F, w, d, sklepy	býv. Hejtmanství a soud (B.3)
	čp. 72 / č. 1	OV, B	KP	ano	f, w, d, k	Radnice (A.7)
	čp. 73 / č. 3	OV	-	ano	f, w	Fio banka (C.19)
	čp. 74 / č. 5	OV	-	ano	f, w, v, d	býv. Nábytek (C.20)
	čp. 75 / č. 7	OV	-	ano	f, w, k, d	ČMSS
Karola Sliwky	čp. 120 / č. 30	B	-	-	f,	na pěším tahu
	čp. 119 / č. 32	B	-	-	f,	na pěším tahu
	čp. 118 / č. 34	B	-	-	f,	na pěším tahu
	čp. 121 / č. 28	B	-	-	f,	
	čp. 122 / č. 26	B	-	ano	f, w, d	
	čp. 123 / č. 24	B	-	-	-	
	čp. 124 / č. 22	B	-	-	-	
	čp. 125 / č. 20	OV, B	-	-	-	
	čp. 126 / č. 18	OV	nKP	-	f, w, d	Advokátní kanceláře (C.21)
	čp. 127 / č. 16	B	-	-	-	
	čp. 128 / č. 14	B	-	-	-	Cestovní kancelář
	čp. 129 / č. 12	B	-	-	f	
	čp. 44 / č. 10	OV	-	-	-	býv. nákupní středisko
	čp. 49 / č. 8b	B	-	-	-	Věžový dům
	čp. 50 / č. 8a	OV, B	-	-	-	Magistrát
	čp. 2056 / č. 8c	TV, OV	-	-	-	Autoškola, Beleza
	čp. 13 / č. 7	OV	KP	ano		Kostel sv. Marka
	čp. 19 / č. 8	B	-	-	-	Bytový dům, notář

Ulice	Číslo popisné / číslo orientační	Stávající využití: bydlení - B obč. vybavenost – OV, výr. služby, lehký průmysl, sklady - VL	Kulturní památka (KP), doporučení k návrhu na prohlášení (nKP)	Stavba spoluvytvářející charakter MPZ, v památkovém zájmu	Stav dochování hodnot	Poznámka (údaj v závorce - označení objektu zařazeného do Programu regenerace)
					fasáda (f), okna (w), dveře (d), vrata(t) zábradlí (z), kovář. prvky (k), plot (p), výlohy (v), mříže (m), komín (ch)	
	čp. 20 / č. 6	B	-	-	-	Bytový dům, kosmetika
	čp. 27 / č. 4	B	-	-	-	Bytový dům
	čp. 32 / č. 2	B	-	-	-	Bytový dům
Lázeňská, Lázeňský park k. ú. Darkov, Objekty v areálu Lázní Darkov pod čp. 48/č. 41	na parc. č.1	OV	KP		f,w,d	Sanatorium (A.14)
	na parc. č.1	OV			f	Sanatorium, spojovací část (C.26)
	na parc. č. 10	OV	KP		f,w,d	Společenský dům (A.15)
	na parc. č. 13	OV	KP	ano	f,w,d, k+zvon	Kaple sv. Anny (A.12)
	na parc. č. 75 u čp. 637/ č. 41	OV	KP	ano	f	Kaplička (A.11)
	na parc. č. 13	OV	-	ano	lucerna, sokl, dřík	Mariánská Boží muka
	na parc. č. 15	OV			f	Dětská léčebna (C.23)
	na parc. č. 7	OV			f	Lázeňský dům Maryčka (C.25)
	na parc. č. 9	OV			f	Lázeňský dům Jiřina (C.24)

Pozn. Stavby vyznačeny červeně jsou zařazené do programu regenerace (2025 – 2030)

A. 3.3. Členění, urbanistický vývoj města a vazby památkové zóny

Historické jádro města Karviná - Fryštát leží na nevelkém hřebenu, oddělujícím povodí Olše a Petrůvky, jeho okraj se prudce svažuje k Olši. Okraj této nivy lemuje mlýnský náhon. Historické jádro je umístěno na výrazné ostrožně nad Olší. Původně město střežilo severní hranici Těšínska, která vedla v linii spojující ohyb Olše u Závady a ohyb Visly u Strumieně (dnešní hranice pochází až z roku 1920). Obvod města byl oválně formován, přičemž byla využita přirozená linie okraje ostrožny na severozápadě, jihu a jihovýchodě. V nejvysunutějším místě byl vystavěn farní kostel. Hlavní komunikační linie vedla od severozápadu (dnes Bohumínská-S. Čecha -K. Sliwky) k jihovýchodu (dnes Fryštátská - Polská). Východní část města je ovlivněna hlavní tranzitní komunikací, která jádrové území rozděluje vřetenovitě do dvou ulic, mezi nimiž se vytvořilo podélné náměstí. Západní část města je pak ovlivněna prudkým spádem ostrožny mezi pivovarskou ulicí směrem ke kostelu a Mlýnskou ulicí pod městem. Ven z města vedla jen dnešní ul. Karola Sliwky v místě, kde se terén nejméně svažoval. Proto byla západní část oproti východní vychýlena z osy a město bylo v podélné ose asymetrické – na jihu je samostatná příhradební ulice, na severu probíhá v linii severní strany náměstí hlavní tranzitní ulice. Umístění kostela na jihozápadním výběžku ostrožny si pak vynutilo vznik spojky Pivovarské ulice, která probíhala kolmo na hranu terénu a opevnění. Dnešní tvar náměstí v podobě písmene L byl způsoben vztahem k zámku, neboť jihozápadní

část náměstí tvoří jakýsi čestný dvůr. Náměstí bylo reprezentativní jak z hlediska rozlohy, tak z hlediska výstavby. Konaly se zde týdenní i výroční trhy (jarmarky), byly zde privilegované krámy, lávky pekařů, řezníků či obuvníků. Na náměstí také stály šenkovní domy (těch bylo ve Fryštátě 82 (resp. 75), některé z nich byly i v přilehlých ulicích) – jejich počet byl ve městech na Těšínsku vyšší než v ostatních slezských městech.

Město bylo zřejmě již od středověku opevněno, i když právo ke stavbě hradeb dostalo až v roce 1525. Opevnění tvořila zeď s příkopem, která byla přerušena dvěma branami – Dolní (Ostravskou) a Horní (Těšínskou) s vysokou věží. O existenci opevnění vypovídá i tvar města – ovál seříznutý na západní straně rovnou hranou. Hradby probíhaly v linii obvod kostelního areálu-jihní fasáda zámku-zadní hranice dvorků. Existenci hradeb dokládá i to, že v r. 1560 vydal kníže Václav potvrzení vinného šenku, z jehož výnosů se měly opravovat městské zdi a příkopy.

Zemědělské zázemí města tvořila lánová plužina, která byla na pravém břehu rozparcelována kolmo k okraji nivy v jednotném směru (Ráj, Fryštát, Staré Město), ve stejném směru pak navázala parcelace v údolí říčky Petrůvky (Petrovice, Dolní Marklovice). Druhotně pak byla plužina kolonizována při vzniku Mizerova v r. 1618, kdy vznikla řada oddělených usedlostí podél cesty napříč plužiny, vedoucí kolem zadního okraje katastru.

V době, kdy Fryštát spadl pod přímou správu knížat, se stal kvetoucím městem, rozvíjela se cechovní výroba, město se zapojilo do dálkového obchodu. Vysoká míra samostatnosti i měšťanských svobod se navenek projevila stavbou výstavných městských domů i kamenné radnice.

Větší stavební rozvoj nastal po požáru města v r. 1511, dosud středověké město se počalo proměňovat renesančními stavbami. V letech 1563-1569 byl Fryštát dokonce sídelním městem části Těšínska, když zde sídlil kníže Bedřich Kazimír. Poté ale Fryštát upadl na úroveň provinčního městečka. Hospodářský i kulturní život pak byl ochromen třicetiletou válkou. Na poč. 18. stol. byla z 210 domů pod městskou jurisdikcí (87 domů ve městě, z toho 78 s právem vinného šenku, 123 domů na předměstí) obydlena jen polovina – 44 domů ve vnitřním městě (38 šenkovních, 6 domků, 18 domů bylo neobsazených a 25 zcela pustých) a 56 domů na předměstí (67 domů bylo prázdných či pustých). Teprve po uklidnění poměrů v 18. stol. se ve městě začínají objevovat barokní stavby včetně domů s podloubím na náměstí. Z pramenů 18. stol. si můžeme udělat představu, jak město tehdy vypadalo. Na náměstí a v přilehlých ulicích bylo jen asi 10 šenkovních domů zděných či částečně zděných, asi 10 domů bylo patrových, nebyly nijak zvlášť prostorné. Ostatní domy ve městě a na předměstí byly dřevěné. Jen 44 domy měly zděný komín. Náměstí ani ulice nebyly dlážděné. Přestože se zástavba především na náměstí barokizovala, nedošlo většinou ke změně dispozic domů z úzkých hloubkových goticko-renesančních na barokní šířkové. Velkoměšťané žili ve zděných nebo částečně zděných domech se samostatnou kuchyní, což byl znak vysoké životní úrovně. Do domu se vstupovalo z podloubí nebo přímo z náměstí či ulice. Hlavní místností byl tzv. kvelb či dolní síň, kterou ale ve Fryštátě měla jen ¼ domů. V tomto prostoru byl umístěn obchod, výčep nebo řemeslnická dílna. Po stranách síně byly další malé kvelby, světnice a komory. Hlavní obytnou místností byla světnice v přední části domu, menší pokoje sloužily jako ložnice nebo světnice s alkovny. Součástí domu byly i sklepy. Většina domů byla přízemních. Pokud byly patrové, byly obytné místnosti umístěny v patře. Chudší domy, i v blízkosti náměstí, byly dřevěné a přízemní, pouze s obytnou světnicí, kuchyní a hospodářským zázemím, místo světnice zaujímalá roubená chodba.

Dnešní podoba města pak pochází z období klasicismu, po požáru v roce 1823, kdy z náměstí zmizela barokní podloubí. Od 3. třetiny 19. do 1. třetiny 20. století se město začalo po stavební stránce významným způsobem rozvíjet. Protože zůstalo až do poloviny 20. století mimo dosah těžby uhlí

urbanistická struktura historického jádra zůstala zachována. V roce 1879 popsal J. Beyer město jako poměrně výstavné. Mělo vesměs zděné domy, některé ale nebyly po posledním požáru (1823) ještě opravené. Náměstí bylo pěkné, obklopené výstavnými patrovými domy, opatřené (až na výjimky) požárními zdi, což jim „*dává vzhled, jako by byly postavené po italském způsobu*“. V jihozápadní části byl zámek a v jeho blízkosti farní kostel, spojen se zámkem vzpěrným obloukem. Ve východní frontě náměstí stála radniční věž s bývalou radnicí (nyní okresní hejtmánství). Naproti byl nově postavený obecní dům. Ve středu náměstí byla kamenná kašna z roku 1793 a vedle ní socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1747. Druhá kamenná kašna byla na Horním předměstí (z roku 1773). Náměstí i ulice byly dlážděny kamením.

Komunikace, procházející městem, měly jen periferní polohu. Do roku 1898 tudy vedla lokální trať ze staré Karvinné (dnes Karviná-Doly) do Petrovic, která od roku 1898 spojovala Severní dráhu císaře Ferdinanda s Košicko – bohumínskou dráhu, která vedla až do roku 1963 přes Karvinou. Trať v úseku Karviná město – Karviná - hlavní nádraží (nynější Karviná-Doly) byla zrušena po roce 1959 v rámci výstavby přeložky trati Bohumín – Louky nad Olší s novou stanicí Karviná – hlavní nádraží, jejíž trasa se s lokálkou z Petrovic křížila. Z úseku Petrovice u Karviné – Karviná město je v lázeňském parku dosud zachovaný most přes Mlýnku. Železnice znemožnila organické spojení obou urbanistických struktur – Fryštátu a staré Karvinné, dodnes existuje, již jen jako průmyslová vlečka severně od města, zbylá část zanikla. Jádro města bylo od ostatních částí zvláště na severovýchodě, odděleno téměř nezastavěným územím. Nová státní hranice z roku 1920 odřízla Fryštát od většiny jeho přirozeného prostředí, které bylo připojeno k Polsku. V období 1. republiky se pak začalo s novou výstavbou. Byly postaveny rodinné domky v Novém Městě západně pod kostelem, taktéž v prostoru severovýchodně od bohumínsko-těšínské silnice k hřbitovu a jihovýchodním směrem k ulici Prameny. Kolem historického jádra nebyla vybudována klasická vilková čtvrť. Uliční síť měla ortogonální charakter, který byl dán využitím parcelace dle plužiny a rovnoběžných cest, které byly propojeny příčnými spojnici. Nevznikla souvislá zástavba uličních bloků, pouze skupinky a řady domů, mezi nimiž zůstaly větší nezastavěné plochy. Byla zde aplikována rozptýlená kovo - zemědělská kolonizace (osada Podlesí na katastru Ráje, v oblasti z Podlesí do Hranic, osada Lipiny západně od Darkova a dělnické kolonie podél silnice z Fryštátu do Petrovic). Nejstarší z dělnických kolonií pochází z 3. čtvrtiny 19. století (západně od nádraží, východně od továrny)

Po r. 1945 přichází zcela nová etapa urbanistického rozvoje města., kdy se Fryštát z historického města změnil v město sídlištní. Protože v důsledku neúnosného životního prostředí a plošné devastace poddolováním zanikly novodobé průmyslové aglomerace u Karviné a Orlové, přesunula se stavební výroba do Fryštátu. V té době byl prioritou rozvoj hornictví a těžkého průmyslu a bylo nutné zajistit bydlení pro zaměstnance na nepoddolovaných územích. Vedle Poruby, Havířova a Lutyně byl pro tyto účely vybrán i Fryštát. V roce 1947 bylo severně od města založeno satelitní město Stalingrad. Jeho hlavní kompoziční osou se stala třída Osvobození, jako i přímá ulice od starého Fryštátu. V 1. etapě ve 40. a 50. letech 20. století byla zastavěna oblast mezi ulicemi Havířskou, U Bažantnice, Na Vyhlídce, Zakladatelskou. Tato výstavba vycházela ještě ze schémat funkcionalistické zástavby a jen zčásti byla ovlivněna sovětskými vzory. Ve 2. etapě v 50. letech byla zdůrazněna příčná západ - východní osa, již plně pod vlivem SORELY (jižní část mezi Havířskou a Závodní ulicí). Vznikla tak sevřenější kompozice s velkým parkovým náměstím (náměstí Budovatelů) mezi ulicemi Fibichovou, Urxovou, Čapkovou a Dvořákovou. Toto řešení bylo v té době neobvyklé. Ve Fryštátě tak vznikly dva urbanistické celky propojené třídou Osvobození, od roku 1971 se společným názvem Nové Město. V 60.-80. letech 20. století bylo zastavěno území východně od starého Fryštátu. Byla zrušena část železniční trati Fryštát-Karviná a uzavřena trať z Nového Bohumína přes Rychvald a Karvinou (r. 1963 vznikla nová rychlíková spojka Dětmárovce – Fryštát - Darkov). Nádraží bylo umístěno západně pod starým městem. Byla provedena regulace Stonávky a Olše, jejíž koryto mezi

Darkovem a silnicí Fryštát-Karviná bylo zčásti přeloženo. Také byl vybudován nový městský okruh po silnici z Karviné kolem starého Fryštátu s novou trasou od nemocnice v Ráji podél hranice k Českému Těšínu. Také vznikly dvě radiální komunikace - severovýchodně do Petrovic (třída Rudé armády) a východně do Podlesí (Borovského).

V 60.-70. letech vzniklo východně od okruhu panelové sídliště Mizerov a Ráj, ohraničený na severu hřbitovem a na jihu a východě potokem v lesoparku Dubina. Při jeho výstavbě byla zbořena zástavba rodinných domků z 1. třetiny 20. století. Kompozice sídliště navázala na tuto starší situaci, využila pravoúhlého křížení hlavních os a domy kolem nich řadila podélně, ostatní pak příčně ke komunikaci. Okružní spojnice V Aleji pak zachovává původní směr parcelace plužiny. Ve 2. pol. 60.-70. letech bylo postaveno sídliště Hranice mezi průmyslovou zónou a Mizerovem. Jeho kompozice opustila pravidelné řádkové uspořádání a delší deskové panelové domy byly sestaveny ve zcela nepřehledný celek. Na východní okraj tohoto sídliště navázal areál rozsáhlého rehabilitačního ústavu, tzv. nové Lázně Darkov. V 80. letech již další sídliště nevznikala. Kromě sídlišť se stavěly i rodinné domy, především na třech územích – severovýchodně od historického jádra, ve starém Mizerově a v Ráji podél silnice do Polska (Polská ul.).

Vzhledem k tomu, že starý Fryštát městský okruh oddělil od nových sídlišť, byl, stejně jako Horní předměstí a čtvrť rodinných domů západně od města, uchráněn před zásadními přestavbami. Plochy mezi starým městem a okruhem byly jednak upraveny do podoby parku, jednak zde vznikly výrazné a předimenzované stavby občanské vybavenosti – Prior, zimní stadion. Středověké jádro tedy zůstalo novodobou výstavbou neporušeno a zachovalo se téměř v intaktní podobě. Zbořena byla pouze zástavba na severní straně Hrnčířské ulice mezi náměstím a Horní branou, kde byl místo ní vystavěn novodobý blok, přibližně zachovávající uliční čáru. Na jižní straně zůstaly rozsáhlé parky – zámecký park byl rozšířen na sad Boženy Němcové, v parku v Ráji naopak v 70. letech zmizela hlavní dominanta – zámek – a park byl degradován na součást nemocničního parku. Díky těmto minimálním zásahům můžeme Fryštát počítat mezi památkově nejhodnotnější městské celky ve Slezsku. Proto byl v r. 1992 prohlášen městskou památkovou zónou.

Předměstí mělo Fryštát původně dvě – Horní a Dolní. Počátkem 18. stol. vzniklo v předměstské zóně několik osad. Mezi Fryštátem a vsí Rájem (kde byl od 60. let 16. stol. zámek) vznikla řada usedlostí podél okraje nivy jihovýchodně od potoka. Na Horním předměstí se objevily osady Bonkov (1721-28), Špluchov, Vydmuchov (1749). Horní předměstí, Bonkov a Špluchov byly pod zámeckou jurisdikcí čili podléhaly přímo vrchnosti a byly pod její ochranou. V r. 1836 zaznamenáváme osadu Nové Město – dvojici ulic západně pod kostelem na levém břehu mlýnského náhonu. V letech 1876-79 se jako předměstí uvádí jen Špluchov (s Horním předměstím), Vydmuchov a Nové Město (s Dolním předměstím). Do 3. čtvrtiny 19. stol. se předměstí vyvíjela jen pomalu. Kurčitým změnám došlo jen na přelomu 18. a 19. stol., kdy byly provedeny významnější krajínotvorné zásahy – v r. 1792 byl u zámku v Ráji založen velký, osově komponovaný krajinářský park (dnes jihovýchodní část nemocničního parku) a v r. 1804 vznikl velký anglický park u zámku ve Fryštátě, který zaplnil celé jižní okolí města mezi Novým Městem, Novým dvorem a Bonkovem.

Nejvýznamnější památkou města je farní kostel Povýšení sv. Kříže, gotická stavba z poč. 14. století. První zmínka o něm pochází z roku 1327. V roce 1420 byla přistavěna kaple, kostel byl již zaklenut, ale ještě neměl věž. V roce 1511 byl poškozen požárem, při obnově pak byla postavena věž a šnekové schodiště. V roce 1611 byla přistavěna kaple (tzv. Moravská). V roce 1781 byl kostel opět zasažen požárem. To mělo za následek rekonstrukci v roce 1798, při níž byla stržena gotická klenba lodi a kostel byl barokně

zaklenut. V roce 1804 bylo zaklenuto jižní rameno příčné lodi. V letech 1812 - 1818 byla přistavěna sakristie. Další požár zasáhl kostel v roce 1823, poté byla střecha věže zakryta stanovou střechou, která byla v roce 1862 nahrazena gotizujícím jehlanem.

Dalším z kostelů, kostel sv. Marka vznikl v roce 1569 jako dřevěný, v roce 1774 byl nahrazen zděnou stavbou. Také on byl poničen požárem v roce 1823 a prošel rekonstrukcí v letech 1823 - 1826.

Již v r. 1504 koupilo město od knížete Kazimíra dům na místě dnešní radnice (původně patřil měšťanu Janu Šlosarovi), kam umístilo svůj úřad. Původně to byla dřevěná či polodřevěná budova, která v roce 1511 shořela. Poté byla obnovena již jako zděná, patrová a doplněná renesanční věží (1571). Stavba byla dokončena před r. 1571. Součástí byla tzv. „šensk-štuba“, obytná místnost a pivní sklepy (radnice patřila k šenkovním domům). V roce 1609 byla radnice rozšířena o sousední dům. Po požáru v roce 1823 byla věž snížena a zakryta rokokovou helmicí, na místě shořelé radnice byla v roce 1836 postavena empírová budova, renesanční věž zůstala zachována. Nová radnice pochází z roku 1852. Věž byla opravována v letech 1929 a 1960.

Dominantou fryštátského náměstí je zámek. Jako městský hrad byl založen těšínskými Piastovci asi v pol. 14. stol. První zmínka o něm je z r. 1450, kdy byl vdovským sídlem těšínských kněžen. Sídlil na něm např. Boleslav II (1409-1431) nebo Kazimír II (1477-1528). Původně byl dřevěný, dvoupatrový, po požáru v roce 1511 knížata přistoupila ve 20. letech 16. století ke stavbě zděného zámku. Byla to patrně nepřilíživá výstavná goticko-renesanční dvoupatrová budova z kamene a cihel. Na nejstarší Wernerově rytině (viz str. 22) ho vidíme jako jednoduchou stavbu se sedlovou střechou. Na přelomu 17. a 18. století byl barokně upraven a doplněn o zadní trakt. Po požáru města v roce 1781 byl jen provizorně opraven, majitelé zde již nesídlili, sloužil potřebám správy panství. Teprve po roce 1792, kolem roku 1800, začal nový majitel panství Jan Larisch s přestavbou zámku v empírovém duchu, přičemž přistavěl dvě kratší boční křídla (jedním z nich byl tzv. Lottyhaus) a chodbu, spojující zámek s kostelem. V r. 1804 byl za zámkem založen park.

Na náměstí stála také od 16. století nádrž na vodu, v r. 1539 zde vlašští zedníci vybudovali zděnou kašnu. Voda sem byla vedena trubkami ze studánky v Ráji. Od r. 1793 zdobila náměstí kamenná kašna, která byla v r. 1900, po zavedení vodovodní sítě, nahrazena litinovou fontánou v kamenném bazénku od firmy Georga Wirtha z Vídně. Také zde byly sochy sv. Jana Nepomuckého, sv. Patrika a Panny Marie.

Po požáru v roce 1823 byla přerušena severní fronta náměstí Svatováclavskou ulicí. Narušením půdorysu historického jádra se domy č. p. 31 a 33 staly exponovanými stavbami v nároží nově vzniklé ulice a náměstí, což bylo následně důvodem jejich radikální přestavby na začátku 20. století.

K dalším změnám v urbanistické struktuře historického jádra došlo v průběhu 2. světové války. V důsledku bombardování vznikla na náměstí proluka v místě 3 domu v západní frontě náměstí, kde byl po roce 1945 vybudován hotel Jelen.

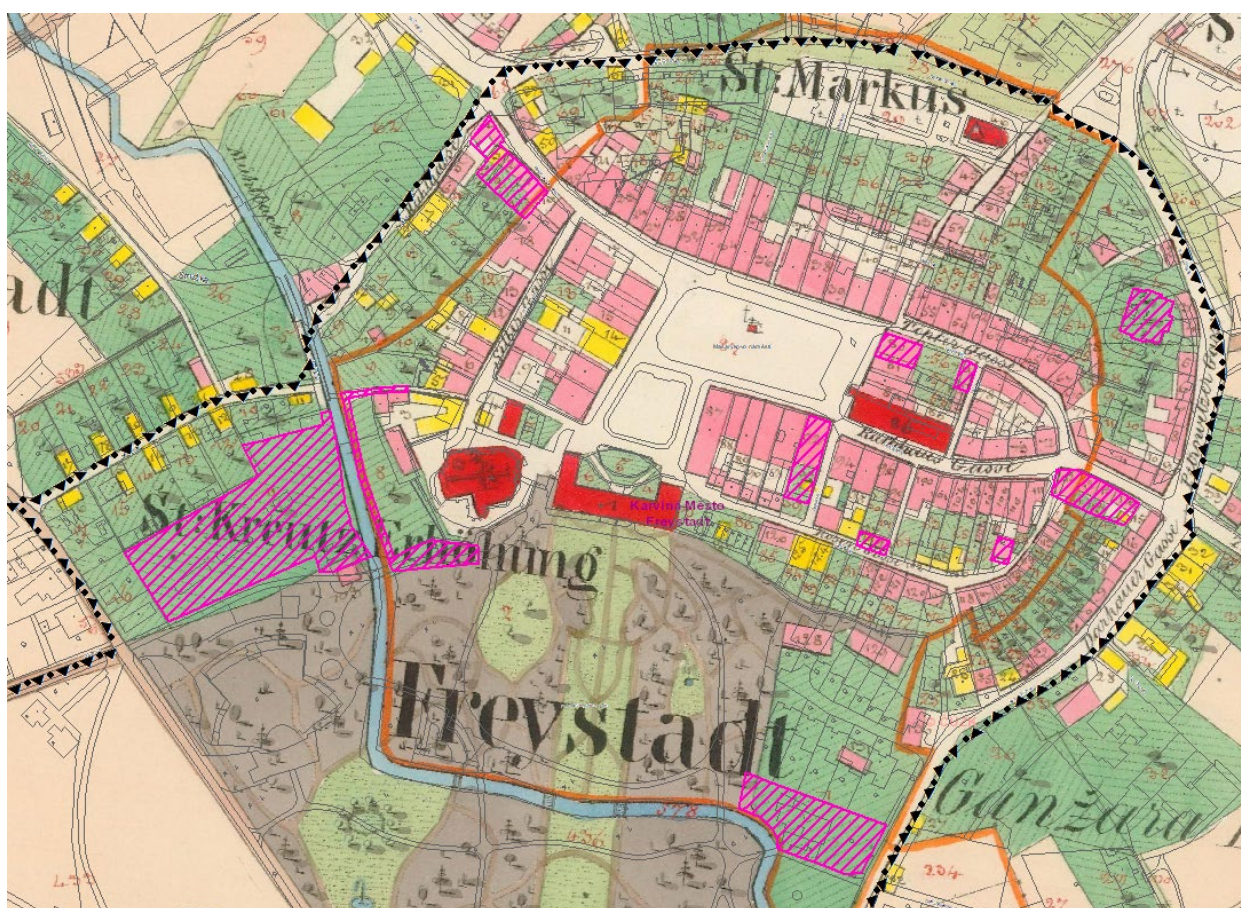
Zásahem do vazeb historického jádra s ostatním územím byla nová okružní komunikace kolem historického jádra, prezentována v prvním směrném územním plánu z let 1946 - 1947 (Libschnerova radiálně okružní komunikace), který byl převzat do směrného plánu z roku 1952, i do plánu v roce 1955. Další změny v historickém jádru byly provedené dle Podrobného územního plánu Karviná – centrum z roku 1975. Dle něj byly následně prováděny demolice původní zástavby na ul. Markova, Karola Sliwky (60.- 70. léta 20. století), demolice původní zástavby na ul. Hrnčířská (70. léta 20. století), demolice objektů historického jádra na bývalé ul. Svatopluka Čecha, v současnosti již Masarykovo náměstí. V uvolněných plochách byly vybudovány stavby nerespektující strukturu historického jádra, ani charakter

zástavby – komplex budov „Čedok“ (1983), budova dnešní Komerční banky (1974), věžák o 12 patrech, týčící se za radnicí v pohledech z náměstí východním směrem (1981), budovy České spořitelny (1984), obchodní komplex na ul. Hrnčířská (1981-1984), moštárna (1986) a budova Severomoravských vodáren a kanalizací na ul. Mlýnská (1989). Negativním zásahem do historického jádra je i po roce 2000 vybudována skupina řadových domů navazující na zámecký park v místě oranžerie.

Hrozbou pro uchování Darkova a historického jádra byly v této době další záměry důlních organizací o postupu těžby uhlí pod lázněmi i obytnou částí Darkova, ty se však nakonec nenaplnily.

Historické jádro plní dodnes funkci živého celoměstského centra. Záměrem města je rušivé zásahy v historickém jádru postupně eliminovat, zvýšit architektonickou úroveň staveb až dojde k jejich rekonstrukcím a zastavět proluky s ohledem na historický půdorys.

V průmětu císařského otisku níže jsou vyznačené plochy na území MPZ doporučené k regeneraci, obnově, dostavbě proluk, resp. úpravě podlažnosti.

Historické jádro města, císařský otisk z r. 1836 s průmětem aktuální katastrální mapy

Plochy doporučené k regeneraci, obnově, dostavbě proluk, resp. úpravě podlažnosti

1. Úprava prostoru kolem Mlýnky, oplocení farní zahrady, zábradlí a schodiště
2. Úprava prostoru před hrobkou Larisch - Mönnichů
3. Úprava a změna organizace plochy parkoviště pod farním kostelem
4. Dostavba nároží ul. Mlýnská x Masarykovo náměstí
5. Dostavba nároží ul. Hrnčířská x Masarykovo náměstí

6. Dostavba nároží ul. Příčná x ul. Hrnčířská
7. Dostavba nároží ul. Praskova x Masarykovo náměstí
8. Dostavba v místě zaniklé zástavby na ul. Zámecká
9. Dostavba v místě zaniklé zástavby na ul. Zámecká
10. Úprava 12 podlažního bytového domu (snížení)
11. Dostavby nároží ul. Karola Sliwky x ul. Zámecká (plocha tržnice)
12. Přestavba areálu „Sauna“

A. 3.4. Dopravní a technická infrastruktura

Dopravní infrastruktura v MPZ

Jednou z hlavních přístupových komunikací do historického centra Karviné je ze západu sil. I/59, druhou sil. I/67 z východu, včetně nově vybudovaného úseku sil. I/67, obchvatu, navrženého v územním plánu v ploše Z225. Do památkové zóny tyto silnice nezasahují. Území MPZ není dotčeno ani silnicemi II. či III. třídy.

Silnice I/67 kopíruje ve vzdálenosti cca 130 – 150 m ulici Karola Sliwky, která tvoří severní hranici historického jádra. Vstup do území MPZ zabezpečují místní komunikace po ul. Karola Sliwky a ul. Poštovní, napojené přímo na sil. I/67.

Dopravní obsluhu veškeré zástavby MPZ zabezpečuje síť místních komunikací. V památkové zóně se jedná především o dvoupruhové komunikace proměnlivé šířky (5,5 – 8 m), resp. jednopruhé, jednosměrné, s různou úpravou povrchu, ojediněle i s podélným nebo šikmým parkovacím pruhem. Místní komunikace mají především obslužný charakter a lze je převážně zařadit do funkční skupiny C.

Z připravovaných záměrů se území MPZ dotýká jihozápadní obchvat Karviné na silnici I/67. Koridor je vymezen na západním okraji památkové zóny, západně od vodní plochy v parku Boženy Němcové a odpovídá šířce ochranného pásma silnice I. třídy. Změny v trasování nadřazeného dopravního systému v maximální míře omezí průchod tranzitní a nákladní dopravy přes centrum města a povedou k zajištění dobré obsluhy celého území.

Železniční dopravu zabezpečuje železniční trať číslo 320 Bohumín - Dětmárovice - Petrovice u Karviné / - Karviná - Český Těšín - Třinec - Mosty u Jablunkova - Čadca (součást košicko-bohumínské dráhy). Tato dvoukolejná elektrifikovaná trať vymezuje památkovou zónu částečně ze západu. Kromě železniční stanice Karviná hlavní nádraží (ve Fryštátu) se na území města nachází ještě zastávka Karviná – Darkov. Obě leží mimo památkovou zónu. Na chráněné památkové hodnoty nemá tato železniční trať významnější vliv.

Co se týká městské hromadné dopravy je v současné době v provozu 10 městských autobusových linek označených souvislou číselnou řadou 511 – 520.

Na území města je provozu je cca 45 km cyklistických tras vedených po silnicích nebo místních a účelových komunikacích. Územím MPZ prochází společná stezka pro chodce a cyklisty nedělená, úseky:

- úsek podél slepého ramena řeky Olše v parku Boženy Němcové;
- spojka parku Boženy Němcové s cyklotrasou podél řeky Olše;
- úsek od zámku kolem amfiteátru a koníren k ul. Lázeňské;

- úsek od ul. Vydmuchov propojena s trasou od ul. Lázeňské, vedoucí přes Lázeňský park k Společenskému domu Lázní Darkov;
- úsek mezi hřbitovem v Karviné - Mizerově a lesoparkem Dubinou;
- úsek Rájeckou remízou;
- karvinské úseky v rámci cyklotrasy č. 6257 podél řeky Olše.

Cyklistická doprava prochází i po trase č. 6097, která spojuje Albrechtice s Petrovicemi u Karviné (hraniční přechod do Polska). Do Karviné vstupuje trasa po silnici III. třídy spojující Stonavu s Darkovem, po překonání trati mostem se trasa stáčí na ul. Svornosti a vede k darkovskému mostu, po kterém vede jako stezka pro chodce a cyklisty. Za mostem v blízkosti hlavních budov lázní se trasa vrací do vozovky ul. Lázeňské, po které vede až na hranici mezi Darkovem a Fryštátem a kolem zámeckého parku. Přes centrum - Fryštát je trasa vedena po ul. Karola Šliwky a Poštovní.

Zásobování vodou v MPZ

Území zóny je zásobováno pitnou vodou z veřejného vodovodu, který je ve správě SmVaK Ostrava, a. s., Vodovodní síť řešeného území je napojena na nadregionální vodárenskou soustavu – Ostravský oblastní vodovod (OOV). Hlavními zdroji vody OOV jsou vodárenské nádrže Kružberk a Slezská Harta na Moravici, Šance na Ostravici a Morávka na Morávce. Všechny uvedené nádrže leží mimo řešené území. Pitná voda je přiváděna hlavními přivaděči OOV – Kružberským přivaděčem s vodojemem Doubrava, zásobující řešené území od západu a Beskydským přivaděčem s vodojemem Karviná – Podlesí a Karviná – Ráj, které zásobují vodou v různých tlakových pásmech především Karvinou. V nedávné době došlo k výstavbě přivaděče do Polska, který vede přes území Karviné a Petrovic u Karviné a zásobuje pitnou vodou polské město Jastrzębie – Zdrój.

Odkanalizování území MPZ

Město má vybudovanou novou kapacitní ČOV v k. ú. Staré Město u Karviné, která byla uvedena do provozu v roce 2000. Čistírna je řešena jako mechanicko - biologická s kapacitou 31 500 m³/den (88300 EO). Čistírna je ve správě SmVaK, a.s. Ostrava.

Pro odkanalizování včetně zneškodňování odpadních vod je vybudován v starší zástavbě jednotný a v novější oddílný systém odkanalizování území na ČOV. Jednotlivé kanalizační sběrače vytváří stokovou síť pokrývající zastavěnou část města. Páteř kanalizačního systému tvoří kmenové stoky, na které jsou napojeny jednotlivé kanalizační stoky z Nového Města, Fryštátu, Lázní Darkov, Hranic, Mizerova a Ráje. Kmenové stoky odvádí odpadní vody téměř z celého zastavěného území města.

V památkové zóně se dle územního plánu nenavrhují výstavba dalších stok kromě stok pro napojení konírny a mléčnice v parku Boženy Němcové a stok pro napojení zástavby kolem na ul. Husova, Sláмова, Na Bělidle.

Město má vypracovaný „Generel kanalizace města Karviná“, který vyhotovila v roce 2010 společnost Koneko spol. s r. o.

Z důvodu odkanalizování rozvojových ploch jsou v územním plánu navrženy kanalizační sběrače, jejichž trasy jsou vedeny v rámci ploch veřejných prostranství a ploch dopravní infrastruktury. Vlastní napojování rozvojových lokalit na kanalizaci bude řešeno dle aktuální situace a možností stávající kanalizace, a to na základě pokynů správce kanalizační sítě.

Zásobování elektrickou energií

Ve správním obvodu ORP Karviná je provozována významná tepelná elektrárna ČEZ, a.s. – Elektrárna Dětmárovice, která svým výkonem 800 MW je největší tepelnou elektrárnou v Moravskoslezském kraji. Elektrické stanice TS 110/VN provozované ve správním obvodu ORP Karviná jsou pouze místního významu, dodávku do sítě VN – 22 kV zajišťuje pouze TS Petrovice.

K elektrickým vedením s nadmístním významem, zajišťujícím tranzit el. energie územím, patří zejména vedení ZVN 400kV TS Albrechtice – TS Wielopole, dále pak vedení 110 kV – VVN 691, VVN 692 a VVN 693-694, kterými je vyveden výkon Elektrárny Dětmárovice do rozveden v Bohumíně, Vratimově a Doubravě.

Na území MPZ se nové stavby pro zásobování elektrickou energií nenavrhují.

Zásobování plynem

Potřebu zemního plynu pro město a zároveň jeho tranzit územím zajišťuje plynovod DN 300, PN 40 Bohumín – Dětmárovice (622 069) resp. plynovod DN 300, PN 40 Dětmárovice – Stonava (622 013). Z těchto plynovodů jsou napojeny odbočky k regulačním stanicím plynu v území.

Na území MPZ se nové stavby pro zásobování plynem nenavrhují.

Zásobování teplem

K technologickým objektům zásobování teplem s nadmístním významem lze zařadit dva zvláště velké spalovací zdroje – Teplárnu Karviná a Teplárnu ČSA, provozované společností Dalkia ČR, a.s. – Divize Karviná. Oba zdroje kromě dodávky tepla pro CZT Karviná zajišťují také dodávku tepla pro Havířov.

Na území MPZ se nové stavby pro zásobování teplem nenavrhují.

A. 4. ZÁSADY OCHRANY A OBNOVY KULTURNÍCH HODNOT MPZ

A. 4.1. Zásady ochrany a obnovy kulturní hodnoty MPZ, rozbor a vymezení akcí obnovy

- Při plánování obnovy je potřeba věnovat prvořadou pozornost ochraně objektů v zóně, dbát, aby nedocházelo k zvyšování nákladů použitím nevhodných materiálů, a tak ke kulturním ztrátám, resp. ekonomickým při zanedbávání jejich řádné údržby.
- Bude prováděna průběžná cyklická údržba, obnova konzervace u kamenosochařských děl a součástí staveb z kamene (schodiště, soklové části domů, ostění apod.).
- Při udržovacích pracích je třeba soustředit pozornost především na zabezpečení technického stavu objektů tak, aby byly uchráněny před dalším chátráním do doby, než bude přikročeno k jejich obnově.
- Postupně budou nahrazovány nevhodně použité materiály (asfaltový šindel, imitace tašek a jiné skládané krytiny, plastová okna, betonová dlažba...), které byly použity v minulých letech, v době před prohlášením památkové zóny a z důvodu nedostatku vhodných materiálů, popř. snahy urychleně zabezpečit technický stav objektů ve špatném stavebním stavu.

Na základě vyhodnocení stavebně technického stavu a památkové hodnoty byl zpracován návrh objektů, jejichž hodnota je ohrožena vyšším stupněm degradace původních materiálů a konstrukcí.

Objekty vyžadující provedení nezbytných prací související se zachováním jejich hodnot, byly zařazeny do tří kategorií jednak podle významu veřejného prostoru, ve kterém se uplatňují, jednak podle vlastnictví následovně:

- A) Kulturní památky;
- B) Památkově hodnotné stavby ve vlastnictví města;
- C) Památkově hodnotné stavby ve vlastnictví ostatních subjektů k obnově, výběr architektonicky a památkově cenných staveb v stěžejních veřejných prostorech: Masarykovo náměstí, ulice Fryštátská, Zámecká, Karola Sliwky, Svatováclavská.

A.4.2. Kulturní památky, objekty v památkovém zájmu (památkově hodnotné stavby ve vlastnictví města, církví, právnických a fyzických osob)

Pro všechny objekty zařazené do programu regenerace byly zpracovány souhrnné informace včetně odhadu nákladů na obnovu formou tzv. karet objektů v tabulkové části, která je zařazena za závěrečnou kapitolou textové části.

Přednostně jsou do programu regenerace zařazeny nemovité kulturní památky v MPZ, které jsou předmětem prioritní památkové péče (vč. navržené obnovy):

- A.1) Zámek Fryštát, č. p. 1/1
- A.2) Konírna, v zámeckém parku
- A.3) Mléčnice v zámeckém parku
- A.4) Zámecká rodová hrobka Larisch – Mönnichů
- A.5) Měšťanský dům č. p. 79 a č. p. 904, ul. Fryštátská
- A.6) Měšťanský dům č. p. 9/7, Masarykovo náměstí (knihovna)
- A.7) Bývalá radnice s renesanční věží, č. p. 72/1, ul. Fryštátská
- A.8) Římskokatolická farnost, budova fary č. p. 2/1
- A.9) Měšťanský dům č. p. 88/4, ul. Fryštátská
- A.10) Kaple, ul. Lázeňská, u domu č. p. 637, na pozemku parc. č. 75, k. ú. Darkov
- A.11) Kaple sv. Anny, lázeňský park
- A.12) Kostel Povýšení sv. Kříže, ul. Pivovarská
 - A.12.a) Socha sv. Jana Nepomuckého v areálu kostela Povýšení sv. Kříže
 - A.12.b) Socha sv. Patrika v areálu kostela Povýšení sv. Kříže
 - A.12.a) Krucifix v areálu kostela Povýšení sv. Kříže
- A.13) Kašna, Masarykovo náměstí
- A.14) Sanatorium (Dům Alzheimer), Lázně Darkov, ul. Lázeňská
- A.15) Společenský dům v lázeňském parku, Lázně Darkov
- A.16) Socha sv. Jana Nepomuckého
- A.17) Socha p. Marie Bolestné
- A.18) Soubor dvou soch Herkulů

Samostatnou skupinu tvoří objekty ve vlastnictví města, významné, v památkovém zájmu (vč. obnovy):

- B.1.) Měšťanský dům č. p. 95/32, zv. Lottyhaus, Masarykovo náměstí
- B.2) Městský dům č. p. 10/8, Masarykovo náměstí (aktuálně v převodu na město)
- B.3) Měšťanský dům č. p. 89/2, ul. Fryštátská

Dalšími stavbami navrženými do programu regenerace jsou objekty ve vlastnictví fyzických a právnických osob, vyžadující obnovu. Tyto byly zařazeny na základě stavu, lokalizace v nejvýznamnějších veřejných prostorech památkové zóny a dle dochované památkové hodnoty, jejíž uchování je stěžejním celospolečenským zájmem (vč. navržené obnovy):

- C.1) Měšťanský dům č. p. 85/10, ul. Fryštátská
- C.2) Městský dům č. p. 790/3, ul. Mlýnská
- C.3) Hospodářské stavby v areálu fary č. p. 2/1 do ul. Pivovarské
- C.4) Měšťanský dům č. p. 24/12, Masarykovo náměstí
- C.5) Měšťanský dům č. p. 25/13, Masarykovo náměstí
- C.6) Měšťanský dům č. p. 28/15, Masarykovo náměstí
- C.7) Měšťanský dům č. p. 29/16, Masarykovo náměstí
- C.8) Měšťanský dům č. p. 31/1, ul. Svatováclavská
- C.9) Měšťanský dům č. p. 4/3, Masarykovo náměstí

- C.10) Měšťanský dům č. p. 67/24, Masarykovo náměstí
- C.11) Měšťanský dům č. p. 91/28, Masarykovo náměstí
- C.12) Městský dům č. p. 78/4, ul. Svatováclavská
- C.13) Městský dům č. p. 76/12, ul. Svatováclavská
- C.14) Městský dům č. p. 102/4, ul. Zámecká
- C.15) Městský dům č. p. 103/6, ul. Zámecká
- C.16) Městský dům č. p. 105/10, ul. Zámecká
- C.17) Městský dům č. p. 83/14, ul. Fryštátská
- C.18) Dům č. p. 84/12, ul. Fryštátská
- C.19) Městský dům č. p. 73/3, ul. Fryštátská
- C.20) Měšťanský dům č. p. 74/5, ul. Fryštátská
- C.21) Městský dům č. p. 126/18, ul. Karola Sliwky
- C.22) Měšťanský dům č. p. 94/31, Masarykovo náměstí
- C.23) Dětská léčebna, ul. Lázeňská, Lázně Darkov
- C.24) Lázeňský dům Jiřina, ul. Lázeňská, Lázně Darkov
- C.25) Lázeňský dům Maryčka, ul. Lázeňská, Lázně Darkov
- C.26) Sanatorium, spojovací část, ul. Lázeňská, Lázně Darkov

A.4.3. Zásady ochrany a obnovy kulturních hodnot památkové zóny

Zajištění ochrany hodnot, pro které se určitá věc stala kulturní památkou nebo pro které bylo území prohlášeno památkovou zónou, řeší zákon o státní památkové péči (ustanovení § 14). Orgánu státní památkové péče (Magistrát města Karviná, odbor stavební a životního prostředí) je zde stanovena pravomoc rozhodovat, zda určité práce jsou z hlediska hodnot, jež jsou předmětem zájmu státní památkové péče, přípustné nebo nikoliv. Před svým rozhodnutím je ve smyslu zákona povinen požádat o stanovisko k připravovaným pracím, stavebním zásahům na objektech v památkové zóně a kulturních památkách odbornou organizaci, v tomto případě Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě. Každý záměr je posuzován individuálně, obecně se uplatňují následující zásady:

Ochrana historické urbanistické struktury sídla

Půdorysná struktura sídla: historická půdorysná struktura sídla nesmí být měněna. Tato zásada se nevztahuje na rušivé novodobé zásahy. Takové zásahy je naopak žádoucí potlačit.

Parcelace: neměla by být měněna oproti historickému stavu

Půdorysná skladba zástavby: zástavbu nelze zahušťovat, tento princip platí v plné míře také o přístavbách ve dvorních částech parcel. Za přiměřený se považuje takový stupeň zastavěné plochy, který odpovídá průměrné historické zastavěnosti příslušného domovního bloku nebo několika sousedních parcel. Zastřešování dvorů a nádvoří není přípustné.

Hmotová skladba zástavby výslednou historickou podlažnost je nutno považovat za neměnnou. Změny podlažnosti staveb by proto měly být spíše výjimečné, pokud nepůjde o potlačení nebo nápravu mladších rušivých zásahů. Hmotová struktura zástavby je provázána nejen s podlažností, ale i s jejich výškou a vazbou úrovně podlahy k terénu. Zásada dodržení charakteristické výšky podlahy nad terénem je pro citlivé začlenění stavby velmi důležitá. Zásadně důležitý je i tvar a sklon střechy a orientace střešního hřebene. Střešní konstrukce na novostavbách musí navazovat na stavební a architektonické zvyklosti v sídle. Měly by být používány tradiční materiály, historicky využívaná střešní krytina.

Dominanty: obecně je nežádoucí vznik nových dominant, a to jak v celkovém panoramatu, tak dominant lokálních.

Kompoziční vztahy prostoru: historické kompoziční vztahy musí být respektovány (průhledy, závěry urbanistických os, urbanistický detail, zeleň apod.).

Proluka po zaniklé stavbě: pro novostavbu v proluce musí být přesně zachována původní stavební čára. Rozsah půdorysu směrem do dvora nesmí převýšit obvyklý rozsah obdobných staveb v sousedství. Novostavba nemůže být kapacitně naddimenzována. Mají-li sousední objekty stejnou výšku korunní římsy, musí ji novostavba respektovat. Je-li výška korunních říms sousedních objektů různá, musí být korunní římsa novostavby umístěna ve výšce jednoho z domů nebo v polovině daného výškového rozdílu korunních říms obou objektů. Stejně zásady platí pro výšku hřebene střechy novostavby. Obdobné principy by měly být uplatňovány i pro celé utváření hmoty a zejména orientaci, tvar a sklon střechy. Je nutno dodržet charakteristické osazení novostavby vůči terénu.

Kompoziční a dispoziční principy, materiálová regulace: historické stavební materiály mají ve stavební činnosti přednost před materiály novodobými, z nichž některé jsou naprosto nepřijatelné. Obecně jsou nežádoucí materiálově novodobé, pohledově výrazné povrchy, netradiční barvy (křiklavě modré, žluté, zelené, fialové atd.), u původně monochromních fasád staveb vícebarevné řešení, také v tomto směru je nutno vycházet z dobových zvyklostí a místní tradice.

Půdní vestavby: obecně jsou nežádoucí. Způsob případného prosvětlení podkrovních obytných prostorů je nutno posuzovat individuálně, s přihlédnutím k okolnímu prostředí navrhované stavby, pohledovému uplatnění okenních prvků z veřejného prostoru a k místním zvyklostem při používání jednotlivých typů střešních vikýřů. Zřizování střešních oken a vikýřů obecně není žádoucí, vždy se jedná o výrazný zásah do střešní krytiny. Nevhodné je prolamování nových okenních otvorů nebo zvětšování stávajících oken ve štítech.

Vstupní dveře a vrata: v historických objektech by měla být dřevěná. Nevhodné jsou nátěry dřeva bezbarvým lakem či naopak tmavým lazurným lakem (např. luxolem apod.). Křídla dveří a vrat nesmí být celoprosklená; nutno respektovat historické řešení, osvětlení chodby bylo obvykle řešeno otvíravým nadsvětlíkem nebo samostatným oknem.

Okna: při úpravách objektů nebo návrhu novostaveb by měla být užívána okna tradičních rozměrů a členění, a to pokud možno oken dřevěných, tradičně otvíravých (nikoli tedy výklopných, s falešným dělením na tabulky v podobě zalisovaných pásků). Nevhodná jsou okna ocelová či celohliníková, plastová, s asymetrickými křídly, trojúhelníková, lichoběžníková, se zkosenými rohy, kruhová, dále sklobetonové či výplně z plastu, z kopilitu. U staveb, ve kterých byla původní okna vyměněna za plastová před prohlášením památkové zóny, po jejich dožití je zcela nezbytné vyměňovat za dřevěná s konstrukcí a členěním stejným jako byla okna původní (viz dochovaná archivní dokumentace, fotografie apod.).

Základní zásady ochrany kulturních, památkových hodnot při rozhodování o výplních stavebních otvorů:

- u dochovaných historických oken, dveří, vrat a výkladců, okenic a mříží je třeba dbát na jejich údržbu, konzervaci, opravu, případně repasi při zachování maximálního možného podílu autentické, původní hmoty a výrazu;

- cenné výplně a veškeré jejich dochované části patří mezi díla výtvarného umění nebo uměleckořemeslná, jejich obnova vyžaduje citlivý přístup zkušeného restaurátora;
- výměnu celých výplní lze připouštět pouze v krajním případě, pokud jsou dožilá, stávající technický stav neumožňuje jejich repasi a ponechání na původním místě, dochovaný stav je nutno zdokumentovat a v případě dožití materiálu původní výplně vyměnit za jejich kopie;
- při výměně výplní je nutné zachovat minimálně jedno hodnotné původní historické okno jako autentický doklad vývoje stavby;
- zachovaná historická okna chránit případně např. předsazením nových vnějších oken;
- chránit a nevyměňovat je potřeba i hodnotná mladší okna a jejich cenné součásti např. kování;
- nepodporovat odstraňování jednotlivých hodnotných oken v zájmu sjednocení vzhledu fasády;
- nevhodná okna z 2. pol. 20., příp. zač. 21. století vyměnit;
- nová okna navrhnout jako věrnou kopii původních, a to včetně povrchové úpravy; (podle dochovaného vzoru, resp. pokud se nezachoval, podle staršího vyobrazení stavby, nebo pokud se nedochovalo, nutno vycházet z typu oken a dveří charakteristických pro danou budovu a příslušné slohové období);
- zdokumentovat stávající stav výplní, zpracovat podrobný návrh nových oken, zejména pokud mají být osazeny nové výplně odlišného členění nebo provedení;
- zachovat všechny hodnotné části (okenice, truhlářské obložení, větrací křídélka, všechny části výkladců, kování, zámky, sklo, spojovací a ztužující prvky, nátěry, rolety a další);
- materiálem pro zhotovení oken musí být dřevo, přípustné je použít jako polotovary lepené profily, ze kterých je okno tradičním truhlářským postupem vyrobeno. EURO profily jsou stejně nevhodné jako plastová okna obzvláště pro široký plochý rám bez profilace.
- dodržet velikost jednotlivých stavebních otvorů, tzn., že jednotlivé výplně mohou mít různé rozměry;
- v případě žádoucího zabezpečení objektu - zásah má být co nejméně rušivý; zabezpečení řešit přednostně elektronicky resp. u mříží nutno navrhnout jednoduchý tvar, ne historizující, vkládat např. za vnější okno do špalety, co nejméně narušit autentické konstrukce;
- důsledně dbát na zachování autenticity prvků (kopie nemá historii, nelze z ní vyčíst formu opracování, složení původního materiálu, nenese ani informaci o zručnosti řemeslníků z období vzniku stavby).

Krytiny by měly respektovat původní charakter řešení střešní krajiny v daném místě, resp. pokud ji nelze dohledat ani v archivních dokumentech, pak v současnosti převažující vhodný, v historickém prostředí akceptovatelný materiál. Zcela nevhodné jsou krytiny v netradiční barevnosti a novodobé struktuře povrchu. Nepřípustné by měly být různé typy plechových či ocelových plátů, šablony imitující původní krytiny, profily z vlnitých plechových nebo osinkocementových dílů, bitumenové pásy, asfaltové šindele a další nehistorické krytiny. Nevhodné jsou i některé moderní tvary pálených a cementových krytin, různé doplňky - větrací, okrajové, prosvětlovací tašky, ozdobné květináče, aj.

Střešní krajinu historického jádra Karviné tvořily střechy se skládanou krytinou (tašky, břidlice, od r. 1899, resp. 1921 i šablony osinkocementové, azbestocementové krytiny). Při rekonstrukcích ve 20. století, obzvláště pak v jeho druhé polovině, byla preferována krytina z pozinkovaného plechu, která dosud ve střešní krajině památkové zóny v Karviné převládá. Při opravách střech na území MPZ se doporučuje je-li střecha pokryta vhodným druhem krytiny, zvážit před rozhodnutím o celkové výměně krytiny možnost její opravy doplněním stejným druhem nové krytiny nebo jen částečnou výměnou. V případě oprav střech s nevhodnou krytinou, v Karviné včetně nepůvodní plechové, je nezbytné volit za novou krytinu vždy krytinu skládanou v souladu s historickými prameny. Osinkocementové a azbestové šablony se nahrazují šablonami vláknocementovými. Pokud se informace o krytině nedochovala, nutno

rozhodnout o nové krytině dle sklonu střešních rovin a stavu střešní konstrukce, kterou je potřeba posoudit i z hlediska statického.

Při obnově krytiny je rovněž důležité dbát o zachování konstrukce starších krovů a dalších autentických částí střechy v největší možné míře.

Základní zásady ochrany střešní krajiny:

- zamezit další degradaci střešních partií objektů;
- zachovávat původní historickou krytinu, dát přednost opravě nebo částečné výměně dochované krytiny před úplnou výměnou (přeložení krytiny);
- jako novou používat tradiční krytinu - pálené tašky hladké, případně tvarované, břidlici, vláknocementové šablony a střech s nízkým sklonem střešní roviny titanzinkový plech;
- zachovat přesný druh a způsob kladení krytiny;
- zachovávat nadstřešní prvky (komínové hlavice, vikýře, volská oka, mansardové římsy, světlíky);
- zachovat tvar střechy (nevypouštět námětky, nezvedat spodní okraj střechy) a dochované krovky;
- neužívat nadměrně oplechování - komínová tělesa, nadezdívky kryté cihlami, vikýře, lemování okrajů, mansardových říms, hřebenů, nároží, úžlabí, přesahu u štítu;
- zachovat omítané komíny, resp. z rezného zdiva, taktéž profilace komínových hlavic;
- v konstrukci krovu pouze opravovat poškozené části, zachovat veškeré nenarušené autentické součásti;
- funkčně nepřetěžovat historické budovy, podkroví využívat přiměřeně historickému stavu, půdní vestavby nejsou žádoucí, přípustné jenom výjimečně, pokud nenaruší střešní krajinu a hodnoty památkové zóny;
- nevytvářet na střešní rovině nahodilé nevhodné shluky nových vikýřů a střešních oken s velkými prosklenými plochami;
- vyloučit netradiční typy a tvary střešních vikýřů, celoplošně zasklená nečleněná okna, šikmá střešní okna na exponovaných místech (užití jen ve výjimečných případech);
- vikýře musí být navenek v harmonickém souladu s architektonickou skladbou budovy, nelze je zvětšovat;
- výjimečně možno použít provizorní funkční zakrytí v případě ohrožení existence stavby prozatímní náhradní krytinou, jako náhradní krytinu se zaručenou životností více než deset let nepoužívat levnější druhy asfaltové lepenky;
- nevhodné krytiny jsou tašky odlišné barvy od tradiční pálené krytiny, asfaltový šindel, hladké plechové krytiny, krytina z velkoplošných šablon (plech, vláknocement, plast, aj.), povlakové (asfaltové) krytiny, další novější druhy krytin;
- výjimky jsou přípustné pouze u pohledově neexponovaných střech, do vnitřních dvorů bez průhledů z uličních prostorů.

Materiál zdí (stěn) povrchová úprava by měla respektovat povahu historické zástavby. Obecně jsou nevhodné obklady z keramických materiálů či kamene, které neodpovídají druhům běžně používaných v místě, obklady z betonových dlaždic, plastových dílců, kovových obkladových šablon různých novodobých, převážně umělých materiálů.

Doplňky průčelí - osvětlovací zařízení, svítidla, státní a firemní znaky, vývěsky, reklamní plachty, áčka, velkoplošné reklamy a další informační označení budov musí být umísťovány tak, aby co nejméně ovlivnily vzhled stavby a nenarušily architektonickou kompozici průčelí a významné detaily. Nesmí dojít k zamoření veřejného prostoru tzv. vizuálním smogem, tj. reklamou nevhodnou, i celoplošnou, znehodnocující historické prostředí. V historickém jádru nemá místo ani velkoplošná reklama, která je novodobým prvkem a nemá s prostředím památkové zóny žádnou souvislost. Svými rozměry a celkovým charakterem je necitlivá k uličnímu interiéru, esteticky nepřizpůsobivá, rušivá a z hlediska dopadu na kulturní hodnotu MPZ nežádoucí, reklamou závažně narušující historické prostředí památkově chráněného území.

Velikost reklam musí být regulována, např. u více provozoven v objektu postačuje informace u vstupu formou informačních tabulek umístěných obvykle pod sebou o rozměru max. 0,5 m² reklamní plochy v počtu odpovídajícím počtu provozoven. Pro reklamní skříňky na fasádě, např. u restaurací s jídelním lístkem postačuje skříňka o max rozměru 0,6 m². K fasádě kolmo umístované reklamní zařízení ve formě vystrče by mělo mít rozměr max. 80 x 40 cm, nejlépe 40 x 40 cm. Na reklamních zařízeních mohou být uvedeny pouze údaje vztahující se k prodávanému sortimentu zboží případně k nabízeným službám. Celoplošné polepy výkladců jsou nepřipustné. Z hlediska materiálového provedení se doporučují tradiční materiály a provedení střídme, estetické (dřevěné, kovářské, kamenické, keramické a štukatéřské výrobky). Veřejný prostor znehodnocují i satelitní systémy, antény, které nelze umísťovat na fasády orientované do uličních prostorů. Použití kolektorů, fotovoltaiky je v plochách pohledově exponovaných z veřejných prostorů nepřipustné. Historické jádro se pohledově uplatňuje jak v dálkových pohledech, zástavba, uliční prostor pak i v blízkých pohledech v rámci městského interiéru. Historické prostředí, veřejný prostor, nesmí být těmito doplňky nevhodně narušen.

Regulaci reklamních zařízení, satelitních antén a dalších prvků znehodnocujících vizuálně prostor památkové zóny lze stanovit:

- v plánu ochrany památkové zóny podle § 6a zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění. Krajský úřad může mimo jiné v plánu ochrany stanovit způsob zabezpečení kulturních hodnot památkové rezervace a památkové zóny z hlediska státní památkové péče. Mezi způsoby regulace těchto hodnot lze zařadit i otázku regulace reklamy v památkové zóně.
- V regulačním plánu dle zákona 183/2006 Sb., v platném znění, který stanovuje podrobné podmínky pro využití pozemků, pro umístění a prostorové uspořádání staveb, pro ochranu hodnot a charakteru území. V regulačním plánu se mohou objevit i další regulativy – nepovinné. Jedná se například o barevnost fasád, typ krytiny, ale i podmínky pro reklamní zařízení apod.

Obec ve smyslu zákona o obcích může v přenesené působnosti nařízením obce (města) vydaným radou zakázat některé druhy reklamy. Lze tak zakázat reklamu, která je šířená na veřejně přístupných místech, jedná se o reklamu mimo provozovnu a reklamu jiným způsobem než prostřednictvím reklamního nebo propagačního zařízení zřízeného podle stavebního zákona.

K usměrňování reklam pro označení budov, provozoven, k umísťování reklamních, informačních a propagačních zařízení na území městské památkové rezervace se doporučuje zpracovat „Zásady“, resp. „Pokyny“, které jsou schvalované zastupitelstvem. Podnikatelé mají tak jednoznačně daná pravidla na návrh a zhotovení správného a esteticky vhodného označení provozovny.

Archeologie a záměry stavební činnosti

Stavebníci jsou již od přípravy stavby (tj. záměru provádět jakékoli zemní práce) ze zákona o státní památkové péči povinni tento záměr oznámit Archeologickému ústavu Akademie věd České republiky a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický průzkum v případě pozitivní nálezové situace (viz ustanovení odst. 2, § 22, zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů).

A.5. PROGRAM REGENERACE MPZ – NAPLŇOVÁNÍ V PŘEDCHOZÍCH OBDOBÍCH, ZÁMĚRY A CÍLE

A.5.1. Naplňování programu regenerace MPZ v prvním období, v letech 1994 - 2000

V prvním období Programu regenerace se jednalo se o komplexní regeneraci MPZ Karviná, jak obnovu nemovitostí, obnovu jejich využití, restaurování památkově hodnotných artefaktů, rekonstrukci inženýrských sítí, obnovu veřejných prostranství a náměstí včetně dlažeb, obnovu veřejné zeleně a parků.

Na obnovu hodnot na území MPZ Karviná v letech 1994 – 2000 byly využity tyto státní příspěvky z Programu regenerace MPR a MPZ:

Rok	Dotace MK* ¹ městu Karviná	Dotace OkÚ* ² městu Karviná
1994	6 280 000,-	650 000,-
1995	5 366 000,-	2 484 000,-
1996	2 630 000,-	-
1997	2 180 000,-	-
1998	4 000 000,-	200 000,-
1999	921 000,-	-
2000	2 470 000,-	275 000,-
Celkem	23 847 000,-	3 609 000,-

Pozn *¹ Ministerstvo kultury ČR

Pozn *² Okresní úřad Karviná

Ze státních prostředků MK a OkÚ bylo tedy v letech 1994 až 2000 poskytnuto na plnění Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná celkem 23 847 000,- Kč.

V prvním období 1996 – 2000 byla obnova kulturních památek a regenerace MPZ Karviná realizována v rámci plánovaných 9 investičních akcí, dle rozpisu v tabulce níže. Finanční prostředky města, vynaložené na realizaci těchto 9 stěžejních akcí Programu regenerace MPZ dosáhly celkové výše 151 732 tis. Kč

Investiční akce Programu regenerace MPZ v období 1996 - 2000 (v tis. Kč)

Název akce	r. 1996	r. 1997	r. 1998	r. 1999	r. 2000	Celkem
1. zámek, I. etapa	25 474	13 439	2 065	439	-	41 417
2. zámek, II. etapa, Lottyhaus	-	28	423	6 322	15 680	22 453
3. zámecký park (sady B. Němcové)	3 323	915	4 732	11 072	12 534	32 576
4. zámecké konírny	47	-	-	15	1 340	1 402
5. radnice	24 400	17 310	94	466	-	42 270
6. dům čp. 9 (knihovna)	-	-	691	-	2 302	2 993
7. dům čp. 94 (drogerie)	1 000	249	-	-	-	1 249
8. litinová kašna	-	-	-	675	299	974
9. předláždění MPZ	901	259	597	180	4 461	6 398
Celkem	55 145	32 200	8 602	19 169	36 616	151 732

Z důvodu stavu naléhavé potřeby restaurování kamenných soch a křížů na území MPZ bylo v letech 1996 až 2000 realizováno dalších 11 akcí v celkovém objemu 15 650 tis. Kč.

Přehled akcí restaurování v období 1996 - 2000 (v tis. Kč)

Akce restaurování	r. 1996	r. 1997	r. 1998	r. 1999	r. 2000	Celkem
1. mobiliář + umělecké předměty (zámek)	3 290	9 279	809	930	-	14 308
2. radniční zvon	-	40	-	-	-	40
3. litinový kříž	-	-	118	-	-	118

Akce restaurování	r. 1996	r. 1997	r. 1998	r. 1999	r. 2000	Celkem
4. socha sv. Jan Nepomucký	-	-	-	100	100	200
5. socha Panna Maria Bolestná	-	-	-	40	40	80
6. socha sv. Jan Nepomucký	-	-	-	160	-	160
7. socha sv. Patrik, biskup	-	-	-	200	-	200
8. Dvě sochy - Herkulové	-	-	-	80	80	160
9. Pískovcový kříž	-	-	-	-	100	100
10. Mramorový kříž	-	-	-	.	84	84
11. socha sv. Floriana	-	-	-	-	200	200
Celkem	3 290	9 319	927	1510	604	15 650

V období 1996 – 2000 bylo na podporu plnění Programu regenerace poskytnuto jiným subjektům celkem 1 715 tis. Kč, viz tabulka na další straně.

Akce obnovy v období 1996 – 2000, městem poskytnuté příspěvky (v tis. Kč)

Akce restaurování	r. 1996	r. 1997	r. 1998	r. 1999	r. 2000	Celkem
1. církev římskokatolická - kostel sv. Marka	294	306	-	-	-	600
- restaurování varhan	200	-	-	-	275	475
Celkem	494	306			275	1 075

A.5.2. Naplňování programu regenerace MPZ v období 2001 - 2006

Město Karviná přijímá cíle Programu regenerace MPZ Karviná jako cíle v souladu se záměry rozvoje města. Tyto cíle směřují především k odstranění negativních jevů a ke zlepšení stavebně technického a architektonického stavu městské památkové zóny. K hlavním úkolům pro období 2001 – 2006 a dalších patří:

- 1) Provádění záchranné údržby a rekonstrukce objektů a souborů MPZ.
- 2) Provádění údržby a rekonstrukce infrastruktury vodohospodářské, energetické, spojové a dopravní.
- 3) Systematické provádění oprav, modernizace, rekonstrukce a pravidelné údržby domovního a bytového fondu v MPZ včetně péče o urbanistickou a architektonickou úroveň MPZ.
- 4) Provádění rekonstrukce a úpravy vnějších prostranství (ulic, náměstí a parků) včetně jejich vybavení malou architekturou a zelení.
- 5) Zastavení vylidňování MPZ stanovením nepřekročitelné hranice plochy bytů v obytných domech.
- 6) Oživení památkové zóny ekologicky nezávadnými podnikatelskými a veřejnými provozy s využitím vhodných objektů památek a vytváření tak pracovních příležitostí pro obyvatele města.
- 7) Péče o kvalitu přírodních složek životního prostředí a jeho ekologickou stabilitu.
- 8) Podporovat kulturní a osvětovou činnost k zájmu a účasti obyvatel města na jeho regeneraci, vybudování informačního systému o MPZ a prohloubení znalostí o památkové zóně města.

Na obnovu hodnot na území MPZ Karviná v letech 2001 – 2006 byly využity tyto státní příspěvky z Programu regenerace MPR a MPZ:

Rok	Dotace MK* ¹	Dotace MMR* ²	Dotace MSK* ³
2001	6 250 000,-	173 000,-	6 423 000,-
2002	2 310 000,-	6 750 000,-	9 060 000,-
2003	2 120 000,-	8 576 000,-	9 696 000,-
2004	1 230 000,-	11 000 000,-	12 230 000,-
2005	200 000,-	6 000 000,-	200 000,-
2006	921 000,-		6 200 000,-
Celkem	11 110 000,-	32 499 000,-	44 109 000,-

Pozn *¹ Ministerstvo kultury ČR

Pozn *² Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

Pozn *² Moravskoslezský kraj

Ze státních prostředků MK ČR, MMR ČR a MSK bylo v letech 2001 až 2006 poskytnuto na plnění Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná celkem 44 109 000,- Kč.

Vyhodnocení vložených investic města do kulturních památek a regenerace MPZ Karviná v letech 2001 až 2006 uvádí následující tabulka. Jedná se o finanční prostředky vynaložené na realizaci 10 stěžejních akcí Programu regenerace MPZ o celkové výši 312 091 000,- Kč.

Investiční akce Programu regenerace MPZ v období 2001 – 2006 (v tis. Kč)

Název akce	r. 2001	r. 2002	r. 2003	r. 2004	r. 2005	r. 2006	Celkem
1. zámek, II. etapa, Lottyhaus	2 135	16 839	5 259	-	-	-	24 233
2. úprava plochy před zámekem	1 217	673	-	-	-	-	1 890
3. zámecké konírny	-	-	-	-	-	494	494
4. rodová hrobka Larisch – Monichů (Fryštát)	-	-	-	-	2 350	-	2 350
5. rodová hrobka Larisch – Monichů (Solca)	-	-	-	-	2 771	-	2 771
6. zámecký park	11 666	3 395	11 161	9 121	8 807	312	44 462
7. úprava dvora radnice	-	-	10 680	2 793	-	-	13 473
8. Předláždění MPZ	36 056	40 148	31 593	10 873	28 181	686	147 537
9. Úprava Univ. náměstí	-	22	-	41 759	-	-	41 781
10. Darkovský most	-	361	9 242	23 497	-	-	33 100
Celkem	51 074	61 438	67 935	88 043	42 109	1 992	312 091

V období 2001 – 2006 bylo na podporu plnění Programu regenerace poskytlo město jiným subjektům celkem 2 210 tis. Kč, viz tabulka níže.

Akce restaurování	r. 2001	r. 2002	r. 2003	r. 2004	r. 2005	r. 2006
1. církev římskokatolická, farní kostel - obnova věže a pozlacení kříže						2 210
Celkem						2 210

Z důvodu stavu naléhavé potřeby obnovy nemovitostí na území MPZ bylo v letech 2001 až 2006 realizováno dalších 11 neplánovaných investičních akcí v celkovém objemu 9 038 tis. Kč.

Přehled neplánovaných investičních akcí v období 2001 - 2006 (v tis. Kč)

Název akce	r. 2001	r. 2002	r. 2003	r. 2004	r. 2005	r. 2006	Celkem
1. obnova sklepních prostor radnice	-	1 535	84	-	-	-	1 619
2. obnova domu čp. 48	-	-	613	-	-	-	613
3. mobiliář Masarykovo náměstí	-	-	109	-	-	-	109
4. úpravy čp. 89	1 194	329	1 187	-	-	-	2 710
5. úpravy světlíku radnice	-	-	-	-	93	-	93
6. fontána u Jadranky	-	-	-	-	448	-	448
7. rekonstrukce půdy zámku	-	-	-	-	764	-	764
8. dům čp. 86 výměna kanalizace, plynofikace	-	-	-	-	-	126	126
9. radnice, opravy	-	-	-	-	-	213	213
10. zámek, opravy	-	-	-	-	-	1 830	1 830
10. zámek, sanace podlahové konstrukce	-	-	-	-	-	513	513
Celkem	1 194	1 864	1 993	0	1 305	2 682	9 038

Na území MPZ bylo nezbytné v letech 2001 až 2006 realizováno dalších 7 akcí, nezbytných z hlediska restaurování dochovaných artefaktů kulturních památek v celkovém objemu 11 980 tis. Kč.

Přehled akcí restaurování v období 2001 – 2006 (v tis. Kč)

Název akce	r. 2001	r. 2002	r. 2003	r. 2004	r. 2005	r. 2006	Celkem
1. zámek, mobiliář	1 200	2 245	3 858	1 758	336	1 099	10 496
2. Lottyhaus, hist. výmalba	-	224	-	-	-	-	224
3. kovová brána pod spojovacím krčkem zámku	-	265	-	-	-	-	265
4. dřevěné prvky ve spojovacím krčku zámku	-	-	141	-	-	-	141
5. tapiserie Verdura	-	-	-	-	352	-	352
6. rodová hrobka Larisch – Monichů (Fryštát) pohřební výbava	-	-	-	-	-	183	183
7. rodová hrobka Larisch – Monichů (Solca) Kamenné prvky	-	-	-	-	319	-	319
Celkem	1 200	2 734	3 999	1 758	1 007	1 282	11 980

A.5.3. Naplňování programu regenerace MPZ v letech 2007 – 2011

V rámci aktualizace Programu regenerace MPZ Karviná bylo pro období let 2007 – 2011 plánováno celkem 11 investičních akcí, uvedených v přehledu níže s předpokládaným objemem nákladů ve výši 238 700 tis. Kč.

Rok	Název akce
2007	Zámecký park - pokračování rekonstrukce, předláždění ulic MPZ - prostor mezi KB a ČS včetně ul. Markova a úprav u kostela sv. Marka, stavební úpravy ulice Fryštátské v Karviné-Fryštátě - dokončení projekčních prací, stavební úpravy ulice Karola Sliwky včetně ulice Poštovní v Karviné-Fryštátě - zahájení projekčních prací.
2008	Zámecké konírny s mléčnicí - rekonstrukce, Zámecký park - pokračování rekonstrukce včetně výstavby nové loděnice, Předláždění ulic MPZ - prostor mezi KB a ČS včetně ul. Markova a úprav u kostela sv. Marka - pokračování rekonstrukce, Předláždění spojovací uličky mezi Pivovarskou a Mlýnskou ulicí, Obnova historické kašny před zámkem, stavební úpravy ulice Fryštátské v Karviné-Fryštátě - zahájení realizace stavebních úprav, stavební úpravy ulice Karola Sliwky včetně ulice Poštovní v Karviné-Fryštátě - dokončení projekčních prací.
2009	Zámecké konírny - rekonstrukce, Zámecký park - rekonstrukce, Dostavba schodů u východního křídla zámku do parku, Předláždění ulic MPZ - prostor mezi KB a ČS včetně ul. Markova a úprav u kostela sv. Marka - pokračování rekonstrukce, stavební úpravy ulice Fryštátské v Karviné-Fryštátě - dokončení realizace stavebních úprav, stavební úpravy ulice Karola Sliwky včetně ulice Poštovní v Karviné-Fryštátě - zahájení realizace stavebních úprav, stavební úpravy ulice Lázeňské v Karviné-Darkově — zahájení projekčních prací.
2010	Zámecký park - rekonstrukce, Rehabilitace městského opevnění podél ul. Zámecké, Předláždění spojovací uličky mezi Pivovarskou a Mlýnskou ulicí, Rekonstrukce kapličky u čp. 637 Karviná-Darkov, stavební úpravy ulice Karola Sliwky včetně ulice Poštovní v Karviné-Fryštátě - realizace stavebních úprav, stavební úpravy ulice Lázeňské v Karviné-Darkově - dokončení projekčních prací.
2011	Zámecký park - pokračování rekonstrukce, Rehabilitace městského opevnění podél ul. Zámecké, Dokončení rekonstrukce kapličky u čp. 637 Karviná-Darkov, stavební úpravy ulice Karola Sliwky včetně ulice Poštovní v Karviné-Fryštátě - dokončení realizace stavebních úprav, stavební úpravy ulice Lázeňské v Karviné - Darkově - zahájení realizace stavebních úprav.

Připravované investiční akce Programu regenerace MPZ v období 2007 - 2011 (v tis. Kč)

Název akce	r. 2007	r. 2008	r. 2009	r. 2010	r. 2011	Celkem
1. zámecké konírny s mléčnicí	-	30 000	30 000	-	-	60 000
2. zámecký park, pokračování obnovy a loděnice	1 000	22 500	6 000	10 000	10 000	49 500
3. dostavba schodů u východního křídla zámku do parku	-	-	1 000	-	-	1 000
4. rehabilitace městského opevnění podél ul. Zámecká	-	-	-	2 000	1 500	3 500

Rok	Název akce	Částka
	Rekonstrukce ul. Fryštátská	
	oprava střechy hrobky Larisch - Monnichů v rámci akce Rekonstrukce parku Boženy Němcové	13 198,30 Kč
	rekonstrukce PBN, 3. etapa - projektová dokumentace doplatek v rámci Rekonstrukce parku Boženy Němcové	83 300,00 Kč
	polohové a výškové zaměření části PBN v rámci akce Rekonstrukce parku Boženy Němcové	8 000,00 Kč
	rekonstrukce PBN, 3. etapa, okolí loděnice - projektová dokumentace v rámci Rekonstrukce parku B. Němcové	174 260,00 Kč
	rekonstrukce PBN, 3. etapa, okolí zámku - projektová dokumentace v rámci Rekonstrukce parku B. Němcové	77 350,00 Kč
	polohové a výškové zaměření v PBN v rámci akce Rekonstrukce parku Boženy Němcové	5 000,00 Kč
	rekonstrukce PBN, 3. etapa, okolí loděnice - vícetisky projektové dokumentace v rámci akce Rekonstrukce parku Boženy Němcové	7 456,00 Kč
	rozbor sedimentů včetně geodetických prací jezero u loděnice v rámci akce Rekonstrukce parku B. Němcové	237 952,00 Kč
	předklad smlouvy z češtiny do polštiny v rámci akce Rekonstrukce parku Boženy Němcové	5 130,00 Kč
	projektová dokumentace výsadba dřevin v PBN v rámci akce Rekonstrukce parku Boženy Němcové	73 780,00 Kč
	vícetisky projektové dokumentace pro stavební povolení, 2. etapa v rámci akce Rekonstrukce parku Boženy Němcové	7 456,00 Kč
	zpracování žádosti o podporu v rámci akce Rekonstrukce parku Boženy Němcové	87 108,00 Kč
	projektová dokumentace PBN, 3. etapa okolí kašny u sauny v rámci akce Rekonstrukce parku Boženy Němcové	189 924,00 Kč
2009	čištění studny v rámci akce Regenerace a rozvoj areálu bývalých Koníren v Karviné-Fryštátě	16 898,00 Kč
	projektová dokumentace pro územní řízení v rámci akce Regenerace a rozvoj areálu bývalých Koníren v Karviné-Fryštátě	1 487 500,00 Kč
	úhrada 90% z ceny dokumentace pro stavební povolení v rámci akce Regenerace a rozvoj areálu bývalých Koníren v Karviné-Fryštátě	2 195 550,00 Kč
	studie proveditelnosti v rámci akce Regenerace a rozvoj areálu bývalých Koníren v Karviné-Fryštátě	136 850,00 Kč
	vyjádření ke stavebnímu povolení Telefonica O2 v rámci akce Rekonstrukce PBN, 2. etapa	132,00 Kč
	vyjádření ke stavebnímu povolení SmVaK v rámci akce Rekonstrukce PBN, 2. etapa	110,00 Kč
	projektová dokumentace v rámci akce Rekonstrukce PBN, 2. etapa	185 640,00 Kč
	projektová dokumentace pro výběr dodavatele, redukováná verze v rámci akce Rekonstrukce PBN 3. etapa loděnice a okolí loděnice	121 380,00 Kč
	upravená dokumentace pro stavební povolení pro výběrové řízení v rámci akce Rekonstrukce PBN 3. etapa loděnice a okolí loděnice	40 700,00 Kč
	výkon zadavatelské činnosti v rámci akce Rekonstrukce PBN 3. etapa loděnice a okolí loděnice	17 850,00 Kč
	zpracování projektové dokumentace v rámci akce Rekonstrukce PBN v Karviné, 3. etapa okolí amfiteátru	115 430,00 Kč
	zpracování projektové dokumentace v rámci akce Rekonstrukce PBN v Karviné, okolí koníren	107 100,00 Kč
2010	zpracování geometrických plánů pro rozdělení parcel v rámci akce Stavební úpravy MK ul. Karola Šliwky a Poštovní	20 000,00 Kč
	doplatek 10% dokumentace pro stavební povolení v rámci akce Regenerace a rozvoj areálu bývalých Koníren v Karviné-Fryštátě	246 000,00 Kč
	realizace v rámci akce Revitalizace části parku Boženy Němcové v úseku loděnice	1 899 320,17 Kč

Rok	Název akce	Částka
	autorský dozor v rámci akce Stavební úpravy MK, ul. Tyršova	35 224,00 Kč
	projekční a inženýrská činnost v rámci akce Stavební úpravy ul. Lázeňské v Karviné - Darkově	81 600,00 Kč
2011	projekční a inženýrská činnost v rámci akce Stavební úpravy ul. Karola Šliwky včetně ul. Poštovní v Karviné - Fryštátě	402 000,00 Kč
	projekční a inženýrská činnost v rámci akce Stavební úpravy ul. Karola Šliwky včetně ul. Poštovní v Karviné - Fryštátě	489 090,00 Kč
	projekční a inženýrská činnost v rámci akce Stavební úpravy ul. Lázeňské v Karviné - Darkově	73 200,00 Kč

A.5.4. Naplňování programu regenerace MPZ v období 2019 – 2023

Na obnovu hodnot na území MPZ Karviná v letech 2019 – 2023 byly využity státní příspěvky včetně Programu regenerace MPR a MPZ :

Rok	Dotace MK* ¹	Dotace MMR* ²	Dotace MSK* ³	IROP
2019	-	-	-	-
2020	-	-	-	-
2021	135 000	-	-	-
2022	-	-	118 435 871,-	-
2023	302 000,-	-	-	1 800 00,-
2024				
Celkem	437 000,-		118 435 871,-	1 800 00,-

Pozn *¹ Ministerstvo kultury ČR

Pozn *² Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

Pozn *³ Moravskoslezský kraj

Z prostředků MK ČR, MMR ČR a MSK bylo v letech 2019 až 2023 poskytnuto na plnění Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná celkem **120 672 871,- Kč**.

Zobrazení realizovaných akcí obnovy v jednotlivých obdobích je vyznačeno ve výkresu B.4.

Nejvýznamnějším počinem v období naplňování Programu regenerace MPZ Karviná 2019 – 2024, realizovanou akcí, která se významně projevila ve veřejném prostoru, jádrovém území památkové zóny byla celková obnova městských domů na Masarykovém náměstí, a to domu č. p. 34, č.p. 35 a nárožního s hlavní fasádou do Masarykova náměstí na ul. Svatováclavské č. p. 33 .

Specifikace nákladů na obnovu městských domů č.p. 33, č.p. 34, č.p. 35 :

Čís. akce v PR MPZ 2019 -2024	Název připravované akce obnovy		Finanční náklady v Kč celkem (bez DPH)	Rok	Dotace
	Nemovitost	Navrhované stavební práce			
B.1	Městský dům č.p. 33 Svatováclavská	Celková obnova	45 029 056,82	2022	Dotace MSK
B.2	Městský dům č. p. 34, Masarykovo náměstí č. 17	Celková obnova	36 300 868,20	2022	Dotace MSK
B.3	Městský dům č.p. 35, Masarykovo náměstí č. 18	Celková obnova	37 105 945,94	2022	Dotace MSK

Stav před obnovou:

Současný stav po obnově:

A.5.5. Přípravované záměry k naplňování v rámci Programu regenerace MPZ v období 2025 – 2030

Pro období naplňování Programu regenerace MPZ Karviná v letech 2025 – 2030 se připravuje obnova těchto staveb ve vlastnictví města Karviné:

Čís. akce v PR MPZ 2025 -2030	Název připravované akce obnovy		Finanční náklady v Kč celkem (bez DPH)	Rok	Dotace
	Nemovitost	Navrhované stavební práce			
A.1.	Zámek č. p. 1/1	Repase/ výměna oken	4 000 000,00	2025-2030	
A.2. A.3.	Konírny v zámeckém parku (budova koníren, budova mléčnice)	Celková obnova	72 000 000,00	2025-2030	
A.7	Budova radnice s renesanční věží č.p. 72	Výměna oken, oprava fasády, rekonstrukce el. Instalace v části radnice	2 700 000,00	2025-2030	
B.1	Dům č.p. 95 Lottyhaus (Steinhaus)	Statické zajištění, oprava dřevěných konstrukcí	700 000,00	2025-2030	
B.2.	Budova bývalého muzea Těšínska (Masarykovo náměstí 10/8), v převodu na Město Karviná	Střecha, fasáda, hydroizolace, klenby, okna stavební interiér,	25 000 000,00	2025-2030	
B.3	Městský dům č.p. 89, Fryštátská č.o.2	Oprava střechy	4 500 000,00	2025-2030	

A.5.6. Zásady ochrany a obnovy kulturních hodnot památkové zóny

Cíle programu regenerace MPZ Karviná jsou v souladu s cíli rozvoje města stanovenými ve Strategickém plánu Karviné, respektují zvláštní a jedinečné podmínky města.

Posloupnost jednotlivých etap dílčích investičních záměrů je obtížné v navrhovaném rozsahu navzájem skloubit do společného harmonogramu. Závisí od investičních zdrojů nikoliv co do struktury, ale co do výše a termínu jejich získání. S mnohem větší pravděpodobností se dají naplánovat jednotlivé etapy až v rámci konkrétní investiční akce. Dalším důležitým aspektem je vzájemné ovlivňování jednotlivých akcí ať už jako celku nebo jejich dílčích etap. Z toho důvodu je důležité nepřetržitě:

- Provádět neodkladné práce na záchranu těch nejohroženějších objektů a souborů, které se podílejí na památkové podstatě MPZ.
- Systematicky podněcovat a provádět opravy a pravidelnou údržbu jednotlivých objektů. Přitom zajistit zachování památkových hodnot a využití objektů ke vhodným účelům v souladu se zásadami státní památkové péče. Pečovat o urbanistickou a architektonickou úroveň prostředí včetně vzhledu města a jeho charakteru.
- Provádět úpravy veřejných prostranství (ulic, náměstí) včetně jejich vybavení drobnou architekturou, mobiliářem a zelení. V souladu se záměry rozvoje města řešit úpravu komunikací, zřizovat dopravně zklidněné a pěší zóny. Nepřipouštět změny veřejných prostorů výstavbou předzahrádek (celoročně využitelné konstrukce, a opláštění předzahrádek foliemi apod.)
- Obnovovat systémy technické infrastruktury.

- Nepodporovat vyhlídkování MPZ, zachovávat byty v obytných domech.
- Oživovat MPZ ekologicky nezávadnými podnikatelskými a veřejnými provozami, které vytvářejí pracovní příležitosti, uspokojují potřeby obyvatel i návštěvníků a přiměřeně využívají vhodné prostory obnovovaných nemovitostí.
- Pečovat o kvalitu jednotlivých složek životního prostředí a jeho ekologickou stabilitu, dodržovat limity pro zdroje škodlivin, provádět opatření k šetření energií, materiálů a vody, zabezpečovat sběr a zneškodňování odpadu.
- Vyvolávat a podporovat kulturní a osvětové činnosti, které podněcují zájem a ochotu obyvatel města podílet se na regeneraci a prohlubovat znalosti o MPZ.

A. 6. PLÁN OBNOVY NA OBDOBÍ 2025 - 2030

V rámci Programu regenerace MPZ Karviná na období 2025 – 2030 se navrhuje obnova kulturních památek a nemovitostí nebo jejich částí významně se podílejících na kulturní hodnotě veřejných prostorů. Navrhuje se obnova celkem 42 dochovaných památkově hodnotných staveb, z toho 29 nemovitostí není kulturní památkou, ale jejich památková a architektonická hodnota je vysoká. Jedná se vesměs o architektonicky cenné stavby v památkovém zájmu, spoluvytvářející kulturní hodnotu MPZ.

A.6.1. Přehled akcí programu obnovy kulturních památek

Č.	Název připravované akce obnovy	
	Nemovitost	Navrhované stavební práce
A.1	Zámek Fryštát, č. p. 1/1	sanace základů, statické zajištění (stažení objektu, sanace kleneb, sanace trhlin), obnova fasády, repase oken, střecha
A.2	Konírna v zámeckém parku	celková obnova
A.3	Mléčnice v zámeckém parku	celková obnova
A.4	Zámecká rodová hrobka Larisch – Mönnichů	odstranění zavlhání, obnova fasády
A.5	Měšťanský dům č. p. 97 a 904, ul. Fryštátská	rehabilitace parterové části fasády, výměna krytiny, výměna oken
A.6	Měšťanský dům č. p. 9/7, Masarykovo náměstí (knihovna)	oprava střechy, repase, resp. výměna oken, rehabilitace kleneb v interiéru
A.7	Bývalá radnice s renesanční věží	obnova fasády, oprava střechy, výměna klempířských prvků, obnova oken
A.8	Římskokatolická farnost, budova fary č. p. 2/1	sanace vlhkosti, obnova části fasády, obnova střešní krytiny, dveří, kamen, prvků v interiéru
A.9	Měšťanský dům č. p. 88/4, ul. Fryštátská	repase dveří, statické zajištění, obnova fasády, vstupní schodiště
A.10	Kaple, ul. Lázeňská, u domu č. p. 637, na pozemku parc. č. 75, k. ú. Darkov	sanace vlhkosti, obnova barevného řešení fasády, výměna dveří dle archivní dokumentace
A.11	Kaple sv. Anny, lázeňský park	sanace vlhkosti, repase oken a dveří, obnova části fasády

Č.	Název připravované akce obnovy	
	Nemovitost	Navrhované stavební práce
A.12	Kostel Povýšení sv. Kříže, ul. Pivovarská	obnova zdi kolem areálu kostela na pozemcích parc. č. 2, parc. č. 4, k. ú. Karviná-město, sanace vlhkosti, statické zajištění, oprava střechy
A.12.a)	Socha sv. Jana Nepomuckého v areálu kostela Povýšení sv. Kříže	údržba, oprava, restaurování
A.12.b)	Socha sv. Patrika v areálu kostela Povýšení sv. Kříže	údržba, oprava, restaurování
A.12.c)	Krucifix v areálu kostela Povýšení sv. Kříže	údržba, oprava, restaurování
A.13	Kašna, Masarykovo nám.	celková obnova (vč. obnovy bazénu)
A.14	Sanatorium (Domov Alzheimer), Lázně Darkov	oprava fasády, střechy, obnova oken, oprava terasy nad 2. NP nad jídelnou, oprava vstupního schodiště
A.15	Společenský dům, Lázně Darkov	Oprava fasády, střechy, obnova oken, oprava terasy ve 2. NP
A.16.	Socha sv. Jana Nepomuckého	údržba, oprava, restaurování
A.17.	Socha P. Marie Bolestné	údržba, oprava, restaurování
A.18	Soubor dvou soch Herkulů	údržba, oprava, restaurování

A.6.2. Přehled akcí programu obnovy objektů ve vlastnictví města

Č.	Název připravované akce obnovy	
	Nemovitost	Navrhované stavební práce
B.1	Měšťanský dům č. p. 95/32, zv. Lottyhaus, Masarykovo náměstí	statické zajištění, oprava všech dřevěných prvků a konstrukcí, vč. spojovací lávky,
B.2	Městský dům č. p. 10/8, Masarykovo náměstí	statické zajištění vč. kleneb, obnova oken a dveří, sanace vlhkosti, obnova fasády a střechy
B.3	Měšťanský dům č. p. 89/2, ul. Fryštátská	obnova fasády, repase oken, výměna oken, repase dveří, výměna dveří, statické zajištění, výměna krytiny, oprava krovu, obnova schodiště, repase zábradlí.

A.6.3. Přehled akcí programu obnovy objektů ve vlastnictví fyzických a právnických osob

Č.	Název připravované akce obnovy	
	Nemovitost	Navrhované stavební práce
C.1	Měšťanský dům č. p. 85/10, ul. Fryštátská	obnova fasády, repase oken a dveří, obnova v prostoru schodiště
C.2.	Měšťanský dům č. p. 790/3, ul. Mlýnská	obnova fasáda, repase oken, repase dveří a vrat
C.3	Hospodářské objekty v areálu fary č. p. 2/1 do ul. Pivovarské	repase oken, sanace vlhkosti, obnova fasády
C.4	Měšťanský dům č. p. 24/12, Masarykovo náměstí	repase oken, repase dveří a schodišťového stupně, obnova fasády, oprava komínu
C.5	Měšťanský dům č. p. 25/13,	repase oken, obnova fasády

	Masarykovo náměstí	
C.6	Měšťanský dům č. p. 28/15, Masarykovo náměstí	repase oken a dveří, obnova fasády, obnova schodiště u vstupu, oprava římsy, oprava komínu, výměna střešní krytiny a klempířských prvků
C.7	Měšťanský dům č. p. 29/16, Masarykovo náměstí	repase oken, repase vrat, obnova fasády, oprava komínu, obnova fládrování dveří
C.8	Měšťanský dům č. p. 31/1, ul. Svatováclavská	dílčí obnova fasády, repase oken, obnova komínů, výměna krytiny
C.9	Měšťanský dům č. p. 4/3, Masarykovo náměstí	repase schodišťového stupně u vstupu, repase oken, repase dveří, obnova portálu
C.10	Měšťanský dům č. p. 67/24, Masarykovo náměstí	sanace sklepních prostorů, sanace vlhkosti, výměna výkladců, repase oken
C.11	Měšťanský dům č. p. 91/28, ul. Svatováclavská	sanace vlhkosti, obnova část fasády, repase oken
C.12	Měšťanský dům č. p. 78/4, ul. Svatováclavská	oprava soklu, repase oken
C.13	Měšťanský dům č. p. 76/12, Masarykovo náměstí	oprava soklu, repase oken, výměna nevhodných oken v schodišti, obnova části fasády
C.14	Měšťanský dům č. p. 102/4, ul. Zámecká	obnova fasády, repase oken, repase dveří, výměna krytiny, oprava komínu
C.15	Měšťanský dům č. p. 103/6, ul. Zámecká	obnova fasády, repase vstupních dveří
C.16	Měšťanský dům č. p. 105/10, ul. Zámecká	repase oken, obnova barevnosti fasády
C.17	Měšťanský dům č. p. 83/14, ul. Fryštátská	obnova fasády, repase oken, výměna dveří
C.18	Dům č. p. 84/12, ul. Fryštátská	obnova fasády, repase dveří
C.19	Měšťanský dům č. p. 73/3, ul. Fryštátská	obnova fasády, repase oken
C.20	Měšťanský dům č. p. 74/5, ul. Fryštátská	celková obnova parteru, repase výkladců, repase dveří
C.21	Měšťanský dům č. p. 126/18, ul. Karola Sliwky	obnova fasády, repase oken, repase dveří
C.22	Měšťanský dům č. p. 94/31, Masarykovo náměstí	sanace soklu, oprava fasády, repase oken, repase výkladců
C.23	ul. Lázeňská, Dětská léčebna	sanace vlhkosti, celková obnova
C.24	ul. Lázeňská, Lázeňský dům Jiřina	celková obnova
C.25	ul. Lázeňská, Lázeňský dům Maryčka	celková obnova
C.26	ul. Lázeňská, Sanatorium, spojovací část	celková obnova

A.7. Nástin financování projektů, možnosti podpory v rámci ČR a EU.

Problematika financování obnovy nemovitostí v MPZ jako investičních záměrů je z převážné části dotačních titulů velmi složitá, zejména pro obtížně definovatelnou návratnost. Návratnost těchto akcí lze definovat spíše v rovině obecně prospěšného přínosu než v rovině finančních kalkulací

a prokazatelných peněžních přínosů. Samosprávy musí často zainvestovat takové projekty, které jsou nákladné, pro jejich hodnocení platí výše uvedené charakteristiky, ale jejich rozvoj podmiňuje další rozvoj města, podnikání, bydlení atp.

K financování obnovy objektů na území památkové zóny lze využít v určitých, výjimečných, resp. ve specifických případech strukturální fondy EU pro plánovací období 2021 - 2027 (IROP), příp. orientované na přeshraniční spolupráci např. v rámci Euroregionu Těšínské Slezsko, dále omezeně i Finanční mechanismy EHP/Norska (tzv. Norské fondy).

V současnosti lze zvažovat tyto možnosti financování obnovy:

Spolufinancování z veřejných zdrojů ČR ze státního rozpočtu, krajů, obcí a nestátních neziskových organizací je možné:

Ministerstvo kultury ČR

- **Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón**
(v závěru kapitoly výčet neuznatelných nákladů)
- Program záchrany architektonického dědictví
- Havarijní program
- Dotace občanským sdružením
- Program restaurování movitých kulturních památek

Krajský úřad Moravskoslezského kraje

Program obnovy kulturních památek a památkově chráněných nemovitostí Moravskoslezského kraje na konkrétní rok, pro rok 2024, resp. i 2025 jsou známy tyto dotační okruhy:

1. **Obnova kulturních památek a památkově chráněných nemovitostí**
Jedná se především o podporu údržby, opravy, rekonstrukce či jiné úpravy kulturní památky nebo památkově chráněné nemovitosti, tj. zahrnuje i možnost podpory financování nemovitostí na území MPZ, které nejsou kulturními památkami.
2. **Restaurování kulturních památek**
Jedná se o podporu restaurování kulturních památek, které jsou především významnými díly výtvarného umění nebo uměleckořemeslnými pracemi umístěnými v exteriéru nebo v budovách zpřístupněných veřejnosti zejména pro kulturní, výchovně - vzdělávací nebo náboženské účely.

Magistrát města Karviná

Město Karviná je připraveno podporovat obnovu kulturních památek v rámci Programu regenerace MPR a MPZ ve výši předepsaných podílů u schválených akcí. Financuje nebo spolufinancuje obnovu kulturních památek ve vlastnictví města.

Město Karviná připravuje speciální dotační titul pro obnovu objektů nacházejících se na území MPZ, příp. ochranného pásma MPZ.

Podpora obnovy z nestátních neziskových organizací a jiných subjektů, nestátní podpůrné organizace v ČR v oblasti kulturního dědictví:

Nadace Občanského fóra

Nadace Via

Česko-německý fond budoucnosti

Nadace ČEZ

Nadace rozvoje občanské společnosti NROS

Podpora obnovy v rámci Evropské unie:

Operační programy pro komplexní regeneraci a rozvoj měst v období 2021 - 2027 a jejich prioritní osy konkrétně a jednoznačně obnovu kulturních památek neobsahují.

Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)

Výslovná podpora obnovy kulturních památek se vyskytuje zejména v Integrovaném regionálním operačním programu. Zde lze podporu použít na obnovu kulturních památek zapsaných na Seznamu přírodního a kulturního dědictví UNESCO, národních kulturních památek a kulturních památek obsažených v Indikativním seznamu kulturních památek vytvořeném Ministerstvem kultury. Do Integrovaného regionálního operačního programu je začleněna rovněž podpora pořízení regulačních plánů památkových rezervací nebo památkových zón.

Podpora kulturního dědictví je prezentována rovněž v programech nadnárodní spolupráce, kde však je finančně omezena a podmínkou je nadnárodní přínos. Program meziregionální spolupráce, např. česko - polské může podpořit tvorbu regionálních politik i v oblasti kulturního dědictví, ale investice nelze zahrnout vůbec. V ostatních programech je možné setkat se podporu kulturního dědictví jako s nepřímým zájmem v případě rekonstrukce nemovitosti s cílem zlepšit podnikání nebo zaměstnanost. Oproti předchozímu programovému období je možné v tomto období podpořit z Evropských fondů dle stanovených podmínek cca 1 % jejich celkového počtu památek. Pro většinu památek a jejich obnovu bude přicházet v úvahu kromě samotných vlastníků pouze národní programy s omezenými zdroji, podpoře kraje nebo města, resp. Norské fondy a nestátní neziskové organizace, dle výčtu výše.

Cíleným programem pro obnovu nemovitostí na území památkových rezervací a památkových zón je Ministerstvem kultury ČR spravovaný **Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón**. Příspěvek je poskytován na stavební obnovu a restaurování kulturních památek (zapsaných v Ústředním seznamu kulturních památek ČR), pro zachování kulturního dědictví pro další generace. Realizace projektu musí být zahájena a ukončena vždy v roce poskytnutí příspěvku. MK ČR každoročně upravuje podmínky pro přiznání příspěvků z programu regenerace a stanovuje neuznatelné náklady. V posledních letech mezi ně náleží např.:

- modernizace objektů – zateplování, vytápění, elektroinstalace, rozvody vody, splašková kanalizace, plynofikace, vzduchotechnika, sanitární technika, výplně otvorů z plastu, nebo typu EURO (okna, dveře, výkladce), protipožární okna, dveře a stěny;
- nástavby a přístavby objektů, půdní vestavby, provizorní úpravy objektů (např. provizorní konstrukce krovu);
- jiné úpravy prováděné v zájmu vlastníka;
- hromosvody (pokud nejsou součástí obnov střešní krytiny), izolační střešní folie apod.;
- nástavby a přístavby objektů, půdní vestavby, provizorní úpravy objektů (např. provizorní zakrytí střech);
- protiradonová opatření;
- čištění a úklid budov;
- pronájem lešení;
- stavebně-historické a restaurátorské průzkumy, záměry, zprávy, projektové dokumentace;
- náklady na stavební/autorský dozor;
- úpravy veřejných prostranství (cesty, ulice, chodníky), terénní úpravy, sadové a parkové úpravy zeleně;
- kopie sochařských děl a výdusky;
- archeologie;

- veškeré vedlejší rozpočtové náklady (vyjma zařízení stavenišť do 3,5 %);
- položka v rozpočtu – rezerva;
- režijní náklady, cestovné, dopravné, revize, náklady za ubytování, koordinační činnost, zábory veřejného prostranství.

A.8. Závěr

Městská památková zóna v Karviné byla prohlášena v roce 1992. Karviná uchopila cíle stanovené Program regenerace od počátku vyhlášení tohoto programu Usnesením vlády ČR č. 209 v roce 1992 a započala dlouhodobý koncepční proces obnovy historického jádra, veřejných prostorů, ale i nemovitostí na území památkové zóny. Výsledky tohoto procesu, současný stav území svědčí o tom, že uchování hodnot a obnova kulturního dědictví není jenom proklamace, ale komplexní postoj města, přinášející nejen významné zlepšení veřejných prostorů, nemovitostí, celkového stavu památkové zóny, ale i povznesení celého města.

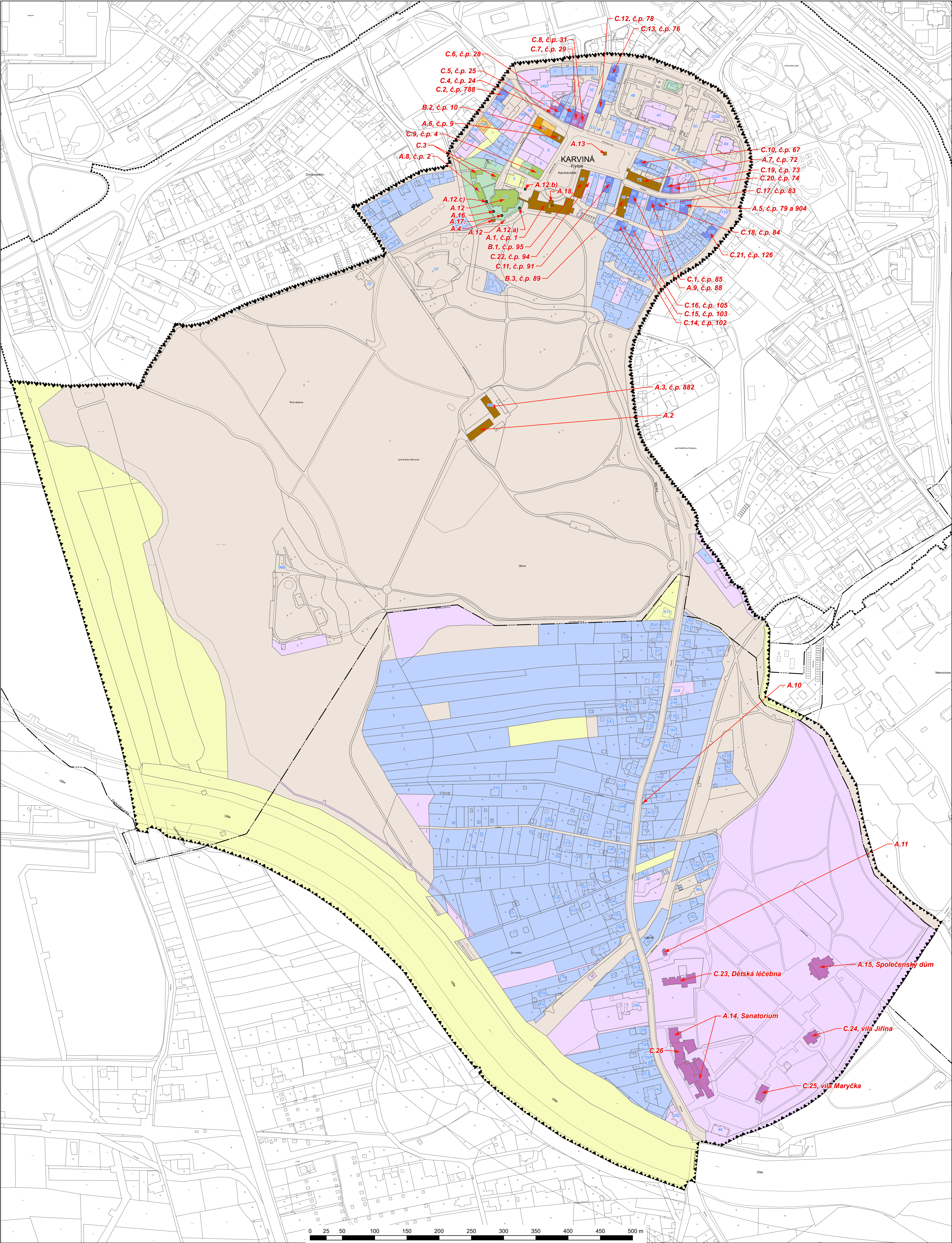
Program regenerace by měl výrazně přispět k další obnově nemovitostí a veřejných prostorů v historickém jádru města Karviné, zejména zchátralých nemovitostí dosud znehodnocujících ústřední prostor památkové zóny, Masarykovo náměstí, ale i dalších hodnotných staveb v ulici Zámecká, ulici Fryštátská, ulici Svatováclavská jako kulturního dědictví Karviné, jejichž hodnoty by bez podpory města, kraje, státu zanikly.

Regeneraci MPZ věnuje Město Karviná maximální pozornost, a to nejen vlastní obnově nemovitostí a veřejných prostor v zóně. Město má zájem obnovit památky a stavby v tomto území jak ve svém vlastnictví, ale také připravit vlastní dotační titul a poskytovat příspěvky vlastníkům na zvýšené náklady spojené s obnovou památkově hodnotných nemovitostí v MPZ. V souladu se Strategickým plánem usilovat tak o propagaci a prezentaci Karviné v ČR i v zahraničí, o posilování vlastní identity, výjimečnosti města a taktéž posilování cestovního ruchu.

B: Grafická část

Program regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025 – 2030

Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025-2030
B.2 Výkres majetkoprávních vztahů s vyznačením akcí obnovy

Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025-2030
B.2 Výkres majetkoprávních vztahů s vyznačením akcí obnovy

HRANICE KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ

HRANICE MPZ KARVINÁ

HRANICE OCHRANNÉHO PÁSMU CENTRA KARVINÁ - FRYŠTÁT

OBJEKTY ZAŘAZENÉ DO PROGRAMU REGENERACE VE VLASTNICTVÍ

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

MĚSTO KARVINÁ

PRÁVNICKÉ OSOBY

FYZICKÉ OSOBY

CÍRKEV

POZEMKY VE VLASTNICTVÍ

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

STÁT

MĚSTO KARVINÁ

PRÁVNICKÉ OSOBY

FYZICKÉ OSOBY

CÍRKEV

C18

OZNAČENÍ OBJEKTU ZAŘAZENÉHO DO PROGRAMU REGENERACE

196

ČÍSLO POPISNÉ

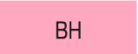
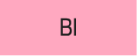
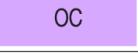
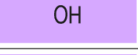
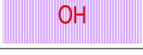
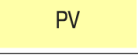
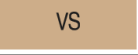
KOŠEN

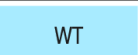
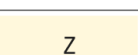
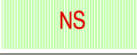
ATELIÉR

Ing. arch. Helga Kozelská Bencurová

OBEC	KARVINÁ
PORÍZOVATEL	MAGISTRÁT MĚSTA KARVINÉ, ODBOR STAVEBNÍ A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ODPOVĚDNÝ PROJEKTANT	ING. ARCH. HELGA KOZELSKÁ BENCUROVÁ
DIGITALIZACE	PAVEL MAREN
MĚRÍTKO	1 : 2500
DATUM	09/2024
ČÍSLO VÝKRESU	B.2.

HRANICE, IDENTIFIKACE	
	hranice řešeného území
	státní hranice
	hranice katastrálních území
	zastavěné území k 28. 2. 2021
	zastavitelné plochy
	plochy přestavby
	identifikace ploch změn v krajině
	identifikace územních rezerv

URBANISTICKÁ KONCEPCE, KONCEPCE USPOŘÁDÁNÍ KRAJINY			
PLOCHY S ROZDÍLNÝM ZPŮSOBEM VYUŽITÍ			
STABILIZOVANÉ PLOCHY	PLOCHY ZMĚN	ÚZEMNÍ REZERVY	 hranice ploch s rozdílným způsobem využití
PLOCHY BYDLENÍ			
			PLOCHY BYDLENÍ HROMADNÉHO
			PLOCHY BYDLENÍ INDIVIDUÁLNÍHO
PLOCHY REKREACE			
			PLOCHY REKREACE HROMADNÉ
			PLOCHY REKREACE INDIVIDUÁLNÍ
PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ			
			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - VEŘEJNÁ VYBAVENOST
			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - KOMERČNÍ ZAŘÍZENÍ
			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - NÁKUPNÍ CENTRA
			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - VEŘEJNÁ POHŘEBIŠTĚ
			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - LÁŽEŇSTVÍ
			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - TĚLOVÝCHOVA A SPORT
PLOCHY VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ			
			PLOCHY VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ
PLOCHY SÍDELNÍ ZELENĚ			
			PLOCHY VEŘEJNÉ ZELENĚ PARKOVÉ
			PLOCHY VEŘEJNÉ ZELENĚ OSTATNÍ
			PLOCHY ZELENĚ ZAHRAD
PLOCHY SMÍŠENÉHO VYUŽITÍ			
			PLOCHY SMÍŠENÉ V CENTRÁLNÍ ZÓNĚ
			PLOCHY SMÍŠENÉ OBYTNÉ MĚSTSKÉ
			PLOCHY SMÍŠENÉ OBYTNÉ VESNICKÉ
			PLOCHY SMÍŠENÉ OBYTNÉ VESNICKÉ SPECIFICKÉ
PLOCHY VÝROBY A SKLADOVÁNÍ			
			PLOCHY VÝROBY A SKLADOVÁNÍ - LEHKÝ PRŮMYSL
			PLOCHY VÝROBY A SKLADOVÁNÍ - DROBNÁ VÝROBA
			PLOCHY SMÍŠENÉ VÝROBNÍ
PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY			
			PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY - SILNIČNÍ DOPRAVA
			PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY - DOPRAVA V KLIDU
			PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY - ÚČELOVÉ KOMUNIKACE
			PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY - DRÁŽNÍ DOPRAVA

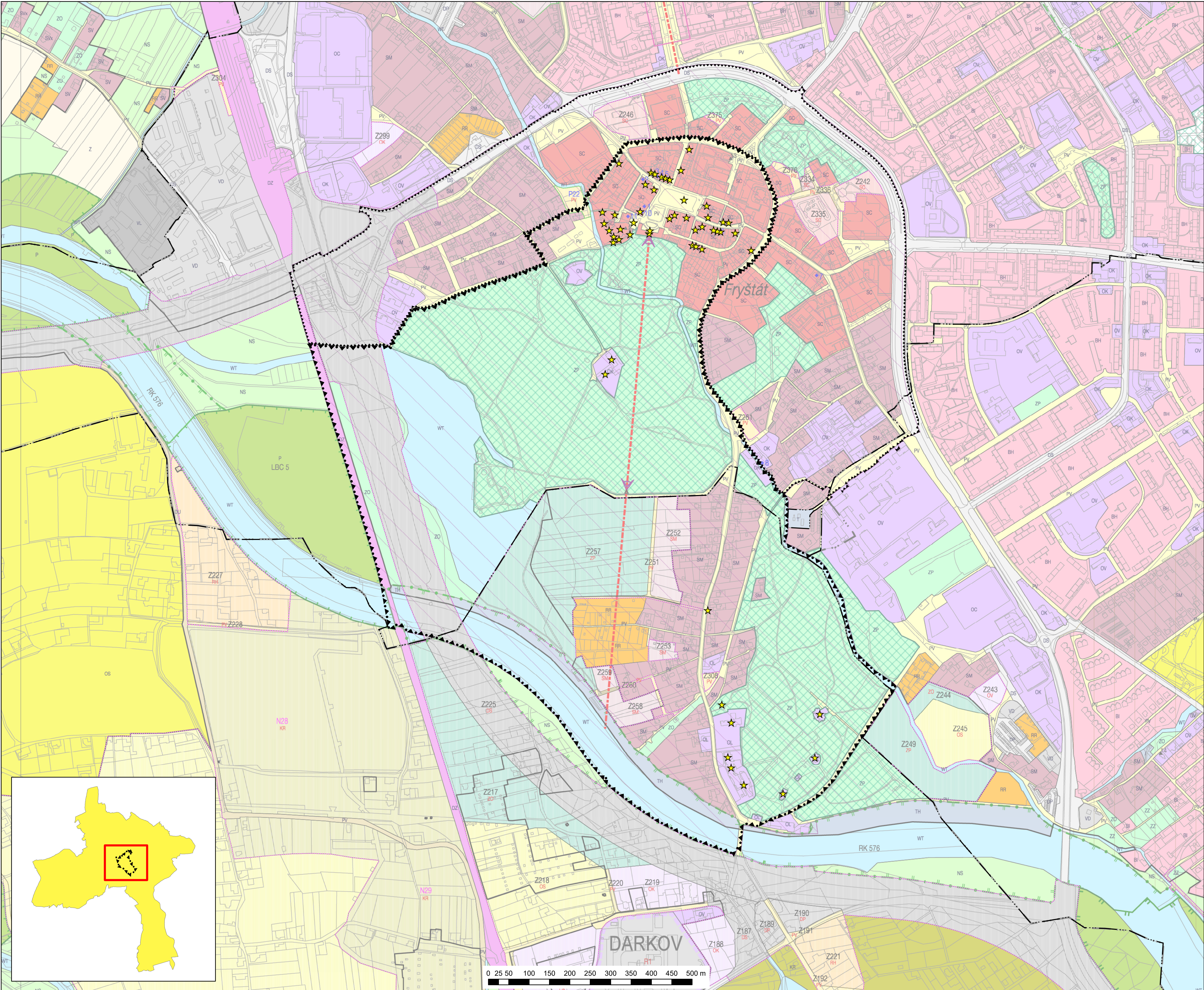
PLOCHY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY			
			PLOCHY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY
			PLOCHY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY - NAKLÁDÁNÍ S ODPADY
			PLOCHY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY - HRÁZE
PLOCHY VODNÍ A VODOHOSPODÁŘSKÉ			
			PLOCHY VODNÍ A VODOHOSPODÁŘSKÉ
PLOCHY NEZASTAVĚNÉHO ÚZEMÍ			
			PLOCHY ZEMĚDĚLSKÉ
			PLOCHY LESNÍ
			PLOCHY PŘÍRODNÍ
			PLOCHY SMÍŠENÉ NEZASTAVĚNÉHO ÚZEMÍ
			PLOCHY REKREAČNÍ ZELENĚ
			PLOCHY KRAJINNÉ ZELENĚ
			PLOCHY TĚŽBY NEROSTŮ

OCHRANA A ROZVOJ HODNOT ÚZEMÍ		
STAV	NÁVRH	
		území zásadního významu pro charakter města
		území zásadního významu z hlediska architektury a urbanismu
		historicky významná stavba
		významné stavební dominanty
		hlavní osa městotvorných vazeb
		významný vyhlídkový bod, místo jedinečných pohledů a průhledů
		významné plochy zeleně - parky, lesoparky
OCHRANA ZDRAVÝCH ŽIVOTNÍCH PODMÍNEK		
		limitní hranice negativních vlivů ČOV
OCHRANA PIETY HŘBITOVA		
		pietní pásmo hřbitova
ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY		
EXISTUJÍCÍ	NEEXISTUJÍCÍ	
		regionální biokoridor
		lokální biokoridor
		regionální biocentrum
		lokální biocentrum
DALŠÍ PODMÍNKY VYUŽITÍ ÚZEMÍ		
		území nevhodné pro zasakování dešťových vod

HLAVNÍ VÝKRES		
ÚZEMNÍ PLÁN KARVINÉ - ÚPLNÉ ZNĚNÍ PO VYDÁNÍ ZMĚNY č. 2		
EVIDENČNÍ ČÍSLO :	220 - 005 - 938	
ZHOTOVITEL :	URBANISTICKÉ STŘEDISKO BRNO, SPOL. S R. O.	
PROJEKTANTI :	ING. ARCH. V. CIZNEROVÁ, ING. ARCH. P. DUCHÁČEK, ING. P. VESELÝ, MGR. M. NOVOTNÝ	
POŘIZOVATEL :	MAGISTRÁT MĚSTA KARVINÉ	
MĚŘÍTKO :	1: 5 000	
DATUM :	ČERVEN 2022	

Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025-2030

B.3 Výkres širších vztahů

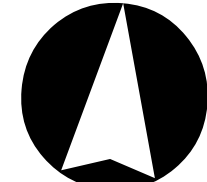
Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025-2030

B.3 Výkres širších vztahů

- HRANICE KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ
- HRANICE MPZ KARVINÁ
- HRANICE OCHRANNÉHO PÁSMO CENTRA KARVINÁ - FRYŠTÁT
- OBJEKTY ZAŘÁZENÉ DO PROGRAMU REGENERACE

Poznámka: Výkres je zpracován na podkladu Koordinačního výkresu "Územního plánu Karviná", legenda k výkresu je na samostatném listě.

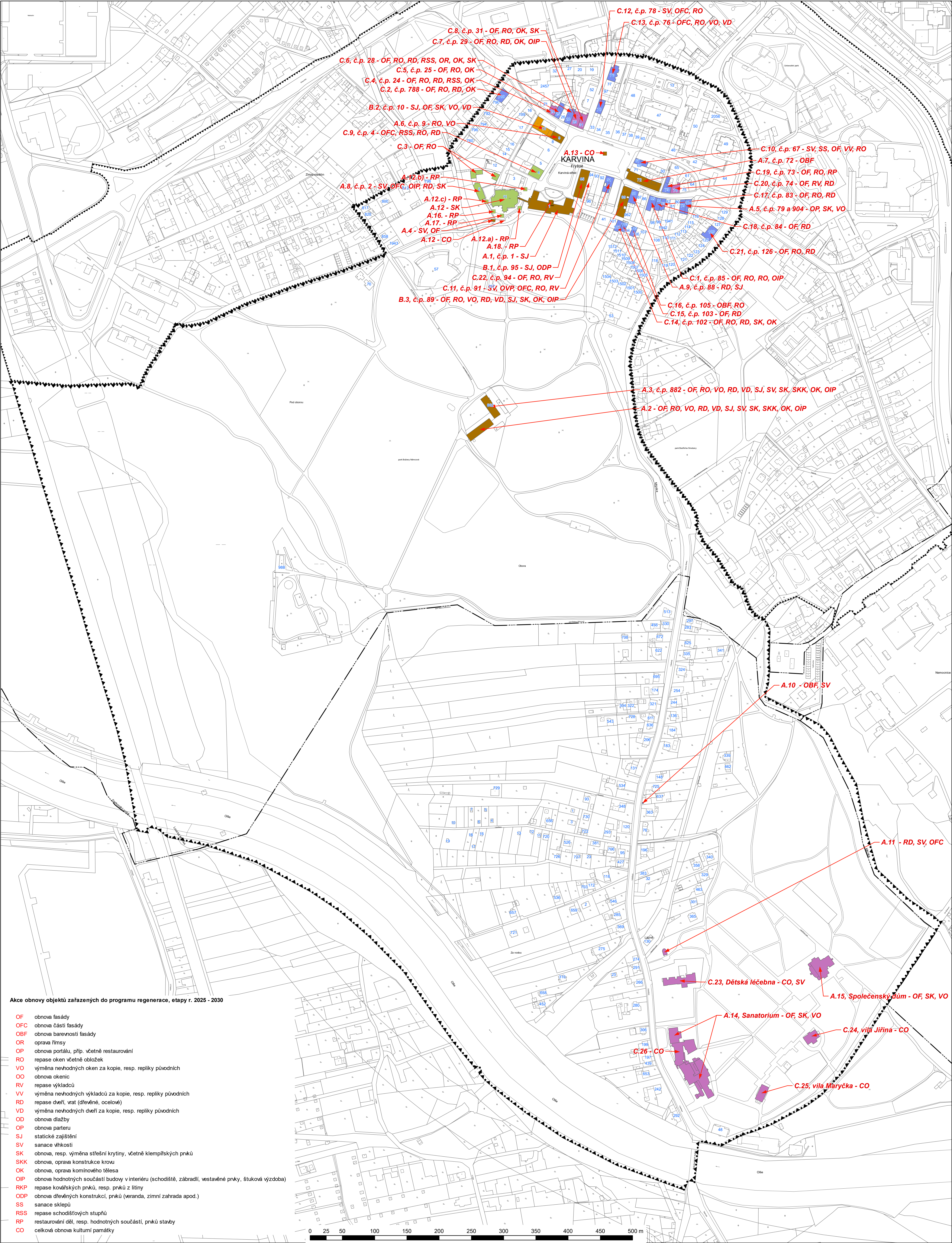
KOBEN ATELIER
Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová

OBEC	KARVINÁ	
PORIZOVATEL	MAGISTRÁT MĚSTA KARVINÉ, ODBOR STAVEBNÍ A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	
ODPOVĚDNÝ PROJEKTANT	ING. ARCH. HELGA KOZELSKÁ BENCÚROVÁ	
DIGITALIZACE	PAVEL MAREN	
MĚRÍTKO 1 : 5000	DATUM: 09/2024	
		ČÍSLO VÝKRESU: B.3.

Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025-2030

B.5 Navrhované regenerační procesy

Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025-2030

B.5 Navrhované regenerační procesy

--- HRANICE KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ

HRANICE MPZ KARVINÁ

HRANICE OCHRANNÉHO PÁSMU CENTRA KARVINÁ - FRYŠTÁT

OBJEKTY ZAŘAZENÉ DO PROGRAMU REGENERACE VE VLASTNICTVÍ

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

MĚSTO KARVINÁ

PRÁVNICKÉ OSOBY

FYZICKÉ OSOBY

CÍRKEV

XX POPIS OBJEKTU ZAŘAZENÉHO DO PROGRAMU REGENERACE

196 ČÍSLO POPISNÉ

KOŠEN ATELIER

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová

OBEC	KARVINÁ	
PORÍZOVATEL	MAGISTRÁT MĚSTA KARVINÉ, ODBOR STAVEBNÍ A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	
ODPOVĚDNÝ PROJEKTANT	ING. ARCH. HELGA KOZELSKÁ BENCÚROVÁ	
DIGITALIZACE	PAVEL MAREN	
MERITKO 1 : 2500	DATUM: 09/2024	ČÍSLO VYKRESU: B.5.

C: Tabulková část

Program regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025 – 2030

Obsah:

- A.1. Zámek Fryštát, č. p. 1/1
- A.2. Bývalá konírna, v zámeckém parku
- A.3. Bývalá mléčnice, v zámeckém parku
- A.4. Zámecká rodová hrobka Larisch - Mönnichů
- A.5. Městský dům č. p. 79 a č. p. 904, ul. Fryštátská
- A.6. Měšťanský dům č. p. 9/7, Masarykovo náměstí (knihovna)
- A.7. Bývalá radnice s renesanční věží, č. p. 72/1, ul. Fryštátská
- A.8. Budova fary č. p. 2/1
- A.9. Měšťanský dům č. p. 88/4, ul. Fryštátská
- A.10. Kaple, ul. Lázeňská, u domu č. p. 637, na pozemku parc. č. 75, k. ú. Darkov
- A.11. Kaple sv. Anny, součást KP „Lázeňský park“
- A.12. Kostel Povýšení sv. Kříže
 - A.12.a) Socha sv. Jana Nepomuckého v areálu Kostela Povýšení sv. Kříže
 - A.12.b) Socha sv. Patrika v areálu Kostela Povýšení sv. Kříže
 - A.12.c) Krucifix v areálu Kostela Povýšení sv. Kříže
- A.13. Kašna, Masarykovo náměstí
- A.14. Sanatorium (Domov Alzheimer), Lázně Darkov
- A.15. Společenský dům, Lázně Darkov
- A.16. Socha sv. Jana Nepomuckého
- A.17. Socha P. Marie Bolestné
- A.18. Soubor soch (po stranách vstupu do zámku)

- B.1. Měšťanský dům č. p. 95/32, tzv. Lottyhaus, Masarykovo náměstí
- B.2. Městský dům č. p. 10, Masarykovo náměstí
- B.3. Městský dům č. p. 89/2, ul. Fryštátská

- C.1. Městský dům č. p. 85/10, ul. Fryštátská
- C.2. Městský dům č. p. 790/3, ul. Mlýnská
- C.3. Hospodářské stavby v areálu fary č. p. 2/1 do ul. Pivovarské
- C.4. Městský dům č. p. 24/12, Masarykovo náměstí
- C.5. Městský dům č. p. 25/13, Masarykovo náměstí
- C.6. Městský dům č. p. 28/15, Masarykovo náměstí
- C.7. Městský dům č. p. 29/16, Masarykovo náměstí
- C.8. Městský dům č. p. 31/1, ul. Svatováclavská
- C.9. Městský dům č. p. 4/3, Masarykovo náměstí
- C.10. Městský dům č. p. 67/24, Masarykovo náměstí
- C.11. Městský dům č. p. 91/28, Masarykovo náměstí
- C.12. Městský dům č. p. 78/4, ul. Svatováclavská
- C.13. Městský dům č. p. 76/12, ul. Svatováclavská
- C.14. Dům č. p. 102/4, ul. Zámecká
- C.15. Dům č. p. 103/6, ul. Zámecká
- C.16. Dům č. p. 105/10, ul. Zámecká
- C.17. Dům č. p. 83/14, ul. Fryštátská
- C.18. Dům č. p. 84/12, ul. Fryštátská

- C.19. Dům č. p. 73/3, ul. Fryštátská
- C.20. Dům č. p. 74/5, ul. Fryštátská
- C.21. Městský dům č. p. 126/18, ul. Karola Sliwky
- C.22. Městský dům č. p. 94/31, Masarykovo náměstí
- C.23. Dětská léčebna, Lázně Darkov
- C.24. Lázeňský dům Jiřina, Lázně Darkov
- C.25. Lázeňský dům Maryčka, Lázně Darkov
- C.26. Sanatorium, spojovací část, Lázně Darkov

A.12. Kostel Povýšení sv. Kříže, ul. Pivovarská č. p. 11/1A

Adresa	Ul. Pivovarská, 733 01 Karviná – Fryštát	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 1/1, 1/2, 2, 4, 9/4, 9/5	
Architekt Stavitel	nezjištěno	
Projekt	nezjištěno	
Realizace	Jádru z období kolem r. 1376, další fáze z let 1420, 1511, 1611, 1812-1813, úpravy z let 1870-1906 vč. dostavby věže, r.1917	
Vlastník	Římskokatolická farnost Karviná Pivovarská 2/1 733 01 Karviná	
Typ objektu	Kostel s areálem (součástí areálu sochy a křížifix - karty 12.a), 12.b), 12.c)	
Typ památkové ochrany	Kulturní památka r. č. 27023/8-765, městská památková zóna	

Popis

Farní kostel Povýšení sv. Kříže dle první zmínky pochází z období kolem roku 1327. V roce 1420 byla přistavěna kaple, kostel byl již zaklenut, ale ještě neměl věž. V roce 1511 byl poškozen požárem, při obnově pak byla postavena věž a šnekové schodiště. V r. 1611 byla přistavěna kaple (tzv. Moravská). V roce 1781 byl kostel opět zasažen požárem. To mělo za následek rekonstrukci v roce 1798, při níž byla stržena gotická klenba lodi, a kostel byl barokně zaklenut. V roce 1804 bylo zaklenuto jižní rameno příčné lodi. V letech 1812-1818 byla přistavěna sakristie. Další požár zasáhl kostel v roce 1823, poté byla střecha věže zakryta stanovou střechou, která byla v roce 1862 nahrazena gotizujícím jehlanem.

Farní kostel je vrcholně středověkou orientovanou stavbu, tvořenou dlouhým presbytářem, zakončený zevně pěti stranami osmiúhelníku a širší, mírně obdélnou lodí s vystupujícím úzkým transeptem s pětibokými rameny. V rohu mezi lodí a evangelijním ramenem transeptu se nachází mohutná čtyřboká věž s válcovitým rohovým šnekovým schodištěm, která vznikla v letech 1515–1530. Na evangelijní straně kněžiště přiléhá kaple s mělkým pětibokým presbyteriem a s mírně obdélnou lodí, na epištolní straně presbytáře se nachází sakristie, na západní straně kostelní lodi předsíň. Konstrukce krovu věže je čtyřstranná jehlanovitá prostorově vázaná konstrukce, kdy šikmo jdoucí hlavní nosné sloupky vychází z úrovně vazných trámů a stýkají se s hrotnicí pod vrcholem. Celá konstrukce je ztužena systémem rozpěr a ztužidel a celoplošným bedněním. Snížení sklonu střešní roviny u okapů je provedeno pomocí námětků, osedlaných na zvláštní pozednici. Spoje jsou typicky tesařské jištěné ocelovými hřebíky, svorníky a kramlemi. Konstrukce krovů obou lodí kostela je tvořena vaznicovou soustavou se stojatou stolicí. Každou vazbu příčně ztužují dvě úrovně hambálků. Ve střešních rovinách krov ztužuje celoplošné bednění. Nevyhovující stav krovu byl na mnoha místech řešen vkládáním dalších podpůrných prvků. Krov lodi byl datován do přelomu let 1780-1781. V roce 1917 byl krov poškozený a na věži byla postavena plechová helmice. Dnes krytinu jehlancové věže tvoří měděný plech, střešní roviny obou lodí směrem k mezistřešnímu žlabu jsou pokryty skládanou plechovou krytinou, ostatní střešní roviny pokrývají hladké eternitové šablony 400 x 400 mm tvaru francouzské šablony, sanktusník pokrývá drážkovaná krytina z pozinkovaného plechu.

V presbytáři a hlavní lodi jsou ve fragmentech dochovány středověké a barokní omítky, poškozené úpravami v 19. a 20. století. V rámci restaurátorské sondáže a byla prokázána existence figurálních nástěnných maleb v boční kapli transeptu. V presbytáři se nacházejí také dvě figurální vitráže se sv. Filomenou a sv. Janem Křtitelem, jejichž výrobu a osazení financovala Franziska Larisch – Mönnichová v roce 1884.

Pokračování popisu

Kamenný portál umožňující vstup z kaple sv. Mikuláše do podvěží pochází pravděpodobně z doby kolem roku 1515, kdy byla ke kostelu přistavěna západní věž. Z vysokého soklu vyrůstají lineární pruty protínající své profily v zalomení oblouku. Pruty jsou opatřeny tordovanými patkami.

V roce 2006 proběhla zdařilá oprava krovové konstrukce a výměna střešní krytiny věže, v roce 2007 oprava krovu a střešní krytiny jižního transeptu kostela. Vzhledem k havarijnímu stavu střešní krytiny a krovové konstrukce lodi kostela, způsobené dřevokaznými houbami, hmyzem a zatékáním byla v roce 2008 provedena oprava i střechy nad lodí kostela, V roce 2010 proběhla fixace omítek a obnova barevnosti interiérů kostela. V roce 2011 následovala další etapa oprav interiérů spočívající v odkryvu a restaurování figurálních nástěnných maleb v severní boční kapli nepravého transeptu, které jsou datované do doby kolem roku 1460. V roce 2012 celková obnova fasády kostela (sanace kamenických prvků a nátěr venkovní fasády). V roce 2014 pokračovala druhá etapa restaurování spočívající v konsolidaci zbývajících odkrytých ploch, fixáží a jemném tmelení. V roce 2013 proběhlo taktéž vizuální scelení ploch středověkých omítek jemným barevně přizpůsobeným tmelením, retušován byl gotický cyklus legend na evangelijní straně a fragmenty renesančních epitafů. V roce 2014 pak závěrečná etapa spočívající v retuších gotického cyklu na epištolní straně a optické scelení zbývajících omítek. V roce 2014 bylo ukončeno restaurování pozdně středověkých nástěnných maleb v interiéru severního nepravého transeptu kostela se dvěma hagiografickými narativními cykly ze života sv. Kateřiny Alexandrijské a sv. Barbory.

V roce 2012-2013 došlo k obnově portálu z kaple sv. Mikuláše do podvěží (odstranění poškození mechanického charakteru – v levé části klenáku chybící části kamene s profilací, obnova profilace, sanace hloubkové praskliny vycházející zpod kování a vzniklé koroze železného trnu úlomky v levé části portálu.

V roce 2015 byly restaurovány dvě figurální vitrážová okna nacházejících se v presbytáři kostela.

Kostel, obnova věže po požáru v roce 1823 se stanovou střechou

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

K památkovým hodnotám objektu patří především hmota a půdorys objektu, jeho začlenění do urbanistické struktury historického jádra, dochované historické konstrukce, starší materiálová skladba, architektonický detail, použité dobové technologie a autenticita kulturní památky – kostel je dokladem významné stavby i z hlediska půdorysu, z období vrcholné středověku a rané renesance, přestavěné na přelomu 18. a 19. století, vytvářející v obraze města typickou dominantu.

Navrhované stavební opravy

Obnova zdi kolem areálu kostela včetně statického zajištění a sanace vlhkosti, oprava střechy

Prameny a literatura:

- katastrální mapa, plánová dokumentace stavebního archivu Magistrátu města Karviná
- PD „Sanace kůru kostela“ zpracovaná Ing. Václavem Jurgou v listopadu 2006
- restaurátorský záměr „Kamenný portál v interiéru Moravské kaple kostela Povýšení sv. Kříže v Karviné“ vypracovaný MgA. Tomášem Skalíkem 17. 9. 2012.
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 – 2 0 3 0 / A . 1 2 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

A.12.**Kostel Povýšení sv. Kříže, ul. Pivovarská č. p. 11/1A,
12.a) Socha sv. Jana Nepomuckého, v areálu kostela**

Adresa		
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 2	
Architekt Stavitel	Antonio Stanetti nebo jeho okruh	
Projekt		
Realizace	1747	
Vlastník	Římskokatolická farnost Karviná Pivovarská 2/1 733 01 Karviná	
Typ objektu	Sochařské dílo	
Typ památkové ochrany	Kulturní památka r. č. 27023/8-765, městská památková zóna	

Popis

Datovaná pískovcová socha sv. Jana Nepomuckého na vysokém podstavci je součástí areálu farního kostela Povýšení sv. Kříže. Socha světce je provedena v mírně podživotní velikosti, umístěná na čtyřbokém podstavci se skosenými rohy, s boky ve spodní části vypouklými, zdobené plastickými rostlinnými girlandami. Výška soklové části je cca 80 cm. Podstavec i socha jsou z místního pískovce. Socha je datována chronogramem do roku 1747 a je dílem těšínského sochaře Antonia Stanettiho nebo jeho okruhu. Na přední části podstavce s volutovými křídly je kartuše s reliéfem zpovědi královny Žofie a na zadní části podstavce je reliéf kněze klečícího před křížem. V horní části postamentu je devoční nápis s chronogramem (Est hoC opVs / Ioanneae pietatis / sVo In effigie / poenitentium / patrono / confraternitas / frelstaDiensis / honoris et / Venerationis ergo / ereXit . (datace vychází na rok 1734, je možné, že postament je staršího data než vlastní socha datovaná rokem 1747, která se řadí k raným dílům sochaře Stanettiho nebo jeho okruhu).

Sv. Jan Nepomucký je zobrazen v tradičním postoji v kněžském šatu s křížem v jedné ruce a s kvadrátkem v druhé ruce (oděn je do rochety s širokým krajkovým lemlem, mozety se štrápci na šňůře u krku a kleriky s knoflíčky. Šat je dynamicky zvlněn do četných svislých záhybů.). Drapérie šatu je výrazně rozevlátá, značně dynamická, kvadrátek světce podepírá postava andělka s křídly, samotný světec stojí na oblacích s andělskými hlavami. Detaily šatu, andělská křídla jsou velmi detailně zpracována, rovněž fyziognomie postav je pokročilá. Hlava s kučeravými vlasy a plnovousem, obklopená kruhovou kovovou svatozáří s typickými pěti hvězdami je oproti tradičnímu zobrazení postavena rovně, bez úklonu dolů, pohled světce směřuje před sebe. Toto vrcholně barokní zobrazení světce ozvláštěné andělskými postavami svědčí o značné umělecké erudici autora sochy. Jedná se o cenný doklad barokní exteriérové sakrální plastiky, která výrazně zhodnocuje své okolí. Socha je dokladem intenzity barokního kultu sv. Jana Nepomuckého, velmi rozšířeného v oblasti střední Evropy a rovněž na těšínském Slezsku.

Socha byla postavena v roce 1747 svatojánským bratrstvem, které založil farář a arcikněz Jan Krušina. Původně stála na fryštátském náměstí vedle staré kamenné kašny. V roce 1865 byla socha opravena a později přemístěna k farnímu kostelu.

Socha je udržovaná, avšak je nutné její očištění a lokální zpevnění, oprava místy zrezivělé svatozáře a obnova zlacení svatozáře.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Vysoce kvalitní umělecká práce převyšující svou kvalitou místní tvorbu. Socha je dokladem přenosu vrcholně barokních tendencí z oblasti Vídně na území Slezska (Stanetti byl školený ve Vídni). Jedná se o jedno z několika autorsky určených děl, připisovaných sochaři Stanettimu nebo jeho okruhu. Socha je dokladem zbožnosti a velké obliby kultu sv. Jana Nepomucena na těšínském Slezsku.

Navrhované opravy

Údržba, resp. restaurování

Prameny a literatura:

- SCHENKOVÁ – OLŠOVSKÝ 2004 Marie Schenková – Jaromír Olšovský, Barokní malířství a sochařství ve východní části českého Slezska. Opava 2004
- Olšovský, Jaromír, Barokní sochařství v rakouském Slezsku (1650-1800), doktorská dizertační práce, Filosofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Seminář dějin umění, Brno 2006, zdroj: <https://is.muni.cz/th/x7lyv/DIZERTACE.pdf>
- Katalog památek města Karviné, odbor školství a kultury MěstNV Karviná, vlastivědné muzeum okresu Karviná se sídlem v Českém Těšíně, památkový aktiv při OŠK MěstNV Karviná, 1985, zdroj: https://www.archives.cz/web/SK/resources/hruby_rudolf_katalog_pamatek_mesta_karvin_e_1dil.pdf
- sbírka historických fotografií, Zemský archiv v Opavě, digitální archiv
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Září 2024

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 – 2 0 3 0 / A . 1 2 . a)

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	50 % (resp.100%)	max. 50 %

A.12. Kostel Povýšení sv. Kříže, ul. Pivovarská č. p. 11/1A, 12.b) Socha sv. Patrika, v areálu kostela

Adresa	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 101/1
Architekt Stavitel	Antonio Stanetti
Projekt	
Realizace	1749
Vlastník	Římskokatolická farnost Karviná Pivovarská 2/1 733 01 Karviná
Typ objektu	Socha světce
Typ památkové ochrany	Kulturní památka r. č. 27023/8-765, městská památková zóna

Popis

Datovaná pískovcová socha sv. Patrika na vysokém podstavci je součástí areálu farního kostela Povýšení sv. Kříže. Spolu se sochou sv. Patrika v Dolní Lutyni je jediným sochařským zobrazením tohoto světce v České republice. Velmi kvalitní sochařská práce je dílem těšínského sochaře italského původu Antonia Stanettiho (spolu se sochou sv. Patrika v Dolní Lutyni), který pracoval pro Mikuláše Taafeho a jeho ženu Annu. Sochařská díla Stanettiho mají vysokou uměleckou úroveň a výrazně převyšují místní tvorbu.

Sochu jako výraz zbožnosti nechal postavit hrabě Mikuláš Taaffe z Karlingsfortu (narozen 1677 v Sligu, zemřel 1769), který přišel do Slezska v roce 1740 kvůli pronásledování katolíků v Irsku. Mikuláš Taaffe byl vlastníkem Německé Lutyně a později se stal vlastníkem fryštátského panství, byl polním podmaršálkem rakouské armády a komorníkem Marie Terezie.

Socha světce v životní velikosti znázorňuje postavu muže v biskupském ornátě s mitrou na hlavě a s plnovousem v mírném kontrapostu, v levé ruce drží biskupskou berlu a evangelium. Jeho pravá ruka je zvednuta v gestu požehnání. Socha stojí na vysokém hranolovém postamentu s volutovými bočnicemi s akantem, z čelní strany je rolverková kartuše s vinnými hrozny. Jedná se o velmi kvalitní barokní sochařskou práci s prvky barokního klasicismu.

(sv. Patrik byl starověký křesťanský duchovní, mnich, misionář a biskup, původem z římské Británie, který působil ve druhé polovině 5. století v Irsku. Je patronem Irska).

Socha je značně znečištěná, poškozená biotickými škůdci, je nutné její očištění a lokální zpevnění, oprava a obnova zlacení berly.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Vysoce kvalitní umělecká práce převyšující svou kvalitou místní tvorbu. Jedná se o jedno z několika autorsky určených děl, připisovaných těšínskému sochaři Stanettimu. Socha je dokladem zbožnosti a demonstrací moci šlechtického vlastníka dominia, odkaz na irský původ šlechtice. Socha sv. Patrika patří k jednomu ze dvou sochařských ztvárnění tohoto světce v ČR, jehož kult není v českých zemích obvyklý.

Navrhované stavební opravy

Údržba, resp. restaurování

Prameny a literatura:

- SCHENKOVÁ – OLŠOVSKÝ 2004 Marie Schenková – Jaromír Olšovský, Barokní malířství a sochařství ve východní části českého Slezska. Opava 2004
- Olšovský, Jaromír, Barokní sochařství v rakouském Slezsku (1650-1800), doktorská dizertační práce, Filosofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Seminář dějin umění, Brno 2006, zdroj: <https://is.muni.cz/th/x7lyv/DIZERTACE.pdf>
- Katalog památek města Karviné, odbor školství a kultury MěstNV Karviná, vlastivědné muzeum okresu Karviná se sídlem v Českém Těšíně, památkový aktiv při OŠK MěstNV Karviná, 1985, zdroj: https://www.archives.cz/web/SK/resources/hruby_rudolf_katalog_pamatek_mesta_karvine_1dil.pdf
- sbírka historických fotografií, Zemský archiv v Opavě, digitální archiv
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Září 2024

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 – 2 0 3 0 / A . 1 2 . b)

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církev
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	50 % (resp.100%)	max. 50 %

A.12.

Kostel Povýšení sv. Kříže, ul. Pivovarská č. p. 11/1A, 12.c) Krucifix, v areálu kostela

Adresa	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 2
Architekt Stavitel	nezjištěno
Projekt	nezjištěno
Realizace	2. polovina 19. století 1874
Vlastník	Římskokatolická farnost Karviná Pivovarská 2/1 733 01 Karviná
Typ objektu	Litinový kříž
Typ památkové ochrany	Kulturní památka r. č. 27023/8-765, městská památková zóna

Popis

Jedná se o bohatě zdobený neogotický litinový kříž s korpusem Krista, na vysokém hranolovém litinovém podstavci, umístěný na betonové podezdívce. Krucifix je výrobkem místních železáren z druhé poloviny 19. století. Krucifix stál původně v místní části Doly (dříve Karwina), odkud byl přemístěn na stávající místo.

Litinový dutý podstavec je obdélného půdorysu s tordovanými sloupky v rozích a bohatě zdobenou římsou s věžičkovými útvary na nároží a trojúhelným štítem ve středu. Plocha podstavce je zdobená vpadlinou s gotickým zubořezem a na přední části podstavce je nápisová deska s kapkovitým zakončením a nápisem „Gmina KARWINA postawiła ten Krzyż w roku 1874“. Vlastní kříž s korpusem Krista je umístěn ve středu hranolového podstavce a je podpírán čtyřmi dekorativními oblouky s gotizujícími motivy. Postava Krista a nápis I.N.R.I. je opatřen bílým barevným nátěrem. Vlastní kříž a podstavec jsou v antracitově šedé barevnosti. Jedná se o doklad velmi kvalitní umělecko-řemeslné produkce 19. století. (místní provenience, vyrobený patrně v třineckých železárnách).

Kříž stál původně na Slezské ulici, na poddolovaném území, v blízkosti zrušené závodní nemocnice u dolu Gabriela. Později byl přemístěn na stávající místo u farního kostela.

Památka je udržovaná, jsou však znatelné lokální poškození, degradace barevného nátěru, místy patrná rez, je nezbytná údržba.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Kvalitní umělecko-řemeslná práce vysoké umělecké hodnoty, s velkou pravděpodobností dílo slévačů z nedalekých třineckých železáren. Kříž z litiny je dokladem inovativního užití materiálu typického pro 19. století, kdy se výrobky z železa a slitin železa stávají symbolem průmyslové revoluce. Jedinečné je stylově čisté novogotické, do detailu propracované ztvárnění kříže.

Navrhované opravy

Údržba, resp. restaurování

Prameny a literatura:

- Katalog památek města Karviné, odbor školství a kultury MěstNV Karviná, vlastivědné muzeum okresu Karviná se sídlem v Českém Těšíně, památkový aktiv při OŠK MěstNV Karviná, 1985, zdroj: https://www.archives.cz/web/SK/resources/hruby_rudolf_katalog_pamatek_mesta_karvine_1dil.pdf
- sbírka historických fotografií, Zemský archiv v Opavě, digitální archiv
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Září 2024

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 – 2 0 3 0 / A . 1 2 . c)

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církev
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	50 % (resp.100%)	max. 50 %

A.16. Socha sv. Jana Nepomuckého

Adresa		
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 2	
Architekt	nezjištěno	
Stavitel		
Projekt		
Realizace	1774-1775	
Vlastník	Římskokatolická farnost Karviná Pivovarská 2/1 733 01 Karviná	
Typ objektu	Socha světce	
Typ památkové ochrany	Kulturní památka r. č. 27023/8-765, městská památková zóna	

Popis

Pozdně barokní socha svatého Jana Nepomuckého je z let 1774–1775 a byla původně umístěna před panskou sýpkou v Karviné-Dolech na křižovatce silnice Karviná – Ostrava a odbočky do Karviné-Solca. Sochu nechal vyrobit Jan Josef Erdmann Larisch-Mönnich (1738–1792) v době, kdy zemřel jeho starší bratr Petr Kalixta a Jan se stal vlastníkem fideikomisního panství Karviná. Panská sýpka byla demolována v důsledku silného poddolování. Socha světce byla poté z důvodů rekonstrukce silnice I/59 Karviná – Ostrava v roce 1970 přestěhována do farské zahrady kostela Povýšení svatého Kříže ve Fryštátě.

Socha světce má téměř životní velikost a je z pískovce místního původu. Stojí na podstavci se dvěma výraznými volutovými křídly, na kterém jsou dva znaky Larisch-Mönnichů a latinský nápis „Anno Gratiae Pragemi oratori beati Joani, Joanes comes de Larisch et Anna Venerationi posuerunt paeantes. Velit se ad Vos ab Omnibus honori adverbis benigne protectore“.

Socha svatého Jana Nepomuckého má dobře propracovanou draperii, zvedá pravou rukou kříž, na který směřuje svůj pohled. Levou rukou si sv. Jan přidržuje kvadrátek s palmovou ratolestí. Světec je zobrazen v tradičním kněžském šatu s rochetou s širokým krajkovým lemem, mozetou se střapci na šňůře u krku a klerikou s knoflíčky. Šat je dynamicky zvlněn do četných svislých záhybů.

Socha je udržovaná, avšak je nutné její očištění a lokální zpevnění, oprava místy zrezivělé svatozáře a obnova zlacení svatozáře.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Jedná se o kvalitní sochařskou práci místní provenience, dokládající velkou oblíbenost kultu českého světce sv. Jana Nepomuckého. Socha je dokladem zbožnosti a uctívání tohoto světce také na těšínském Slezsku.

Navrhované opravy

Údržba, restaurování

Prameny a literatura:

- SCHENKOVÁ – OLŠOVSKÝ 2004 Marie Schenková – Jaromír Olšovský, Barokní malířství a sochařství ve východní části českého Slezska. Opava 2004
- Olšovský, Jaromír, Barokní sochařství v rakouském Slezsku (1650-1800), doktorská dizertační práce, Filosofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Seminář dějin umění, Brno 2006, zdroj: <https://is.muni.cz/th/x7lyv/DIZERTACE.pdf>
- Katalog památek města Karviné, odbor školství a kultury MěstNV Karviná, vlastivědné muzeum okresu Karviná se sídlem v Českém Těšíně, památkový aktiv při OŠK MěstNV Karviná, 1985, zdroj: https://www.archives.cz/web/SK/resources/hruby_rudolf_katalog_pamatek_mesta_karvin_e_1dil.pdf
- sbírka historických fotografií, Zemský archiv v Opavě, digitální archiv
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Září 2024

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / A . 1 6 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církev
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	50 % (resp.100%)	max. 50 %

A.17. Socha P. Marie Bolestné

Adresa		
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 2	
Architekt Stavitel	Nezjištěno Lidová provenience	
Projekt		
Realizace	polovina 18. století	
Vlastník	Římskokatolická farnost Karviná Pivovarská 2/1 733 01 Karviná	
Typ objektu	Socha svěťice	
Typ památkové ochrany	Kulturní památka r. č. 27023/8-765, městská památková zóna	

Popis

Jedná se o pískovcovou sochu, původně polychromovanou, podživotní velikosti, umístěnou na nepůvodním kamenném soklu, zhotovenou patrně na konci 18. století. Socha je pozdně barokní regionální prací zlidovělého charakteru. Patrně se jedná o zbytek sousoší Ukřižování z poloviny 18. Století. Socha byla v roce 1973 restaurována. Hranolový sokl je v horní části profilovaný, na něm je užší profilovaný podstavec s profilovanou krycí jehlancovou deskou. V přední části podstavce je segmentová ukončená nika. Socha P. Marie v dlouhém šatu je zobrazena v mírném kontrapostu s esovitým prohnutím, s dynamicky pojatou draperií. Ruce P. Marie jsou sepnuty k modlitbě. Na zakloněné hlavě má svěťice plachetku a kolem hlavy je paprscitá zlatená svatozář.

Socha byla na stávající místo přemístěna v roce 1970 z Karviné-Dolů, kde stála před kinem Central.

Socha je udržovaná, avšak je nutné její očištění a lokální zpevnění, oprava místy zrezivělé svatozáře a obnova zlatení svatozáře.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Jedná se o sochu dobré umělecké kvality s prvky barokní dynamiky přenesené do zlidovělé umělecké tvorby, dobře sledovatelné ve ztvárnění draperií šatu. Jedná se o doklad lidové zbožnosti na Těšínsku a oblibu Mariánského kultu také v oblasti Těšínska.

Navrhované stavební opravy

Údržba, resp. restaurování

Prameny a literatura:

- SCHENKOVÁ – OLŠOVSKÝ 2004 Marie Schenková – Jaromír Olšovský, Barokní malířství a sochařství ve východní části českého Slezska. Opava 2004
- Olšovský, Jaromír, Barokní sochařství v rakouském Slezsku (1650-1800), doktorská dizertační práce, Filosofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Seminář dějin umění, Brno 2006, zdroj: <https://is.muni.cz/th/x7lyv/DIZERTACE.pdf>
- Katalog památek města Karviné, odbor školství a kultury MěstNV Karviná, vlastivědné muzeum okresu Karviná se sídlem v Českém Těšíně, památkový aktiv při OŠK MěstNV Karviná, 1985, zdroj: https://www.archives.cz/web/SK/resources/hruby_rudolf_katalog_pamatek_mesta_karvine_1dil.pdf
- sbírka historických fotografií, Zemský archiv v Opavě, digitální archiv
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Září 2024

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / A . 1 7 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	50 % (resp.100%)	max. 50 %

A.18. Soubor dvou soch Herkulů

18a), 18.b) dvojice po stranách vstupu do zámku

Adresa	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 7/1
Architekt Stavitel	Autor nezjištěn
Projekt	
Realizace	1682
Vlastník	Statutární město Karviná Fryštátská 72/1 733 01 Karviná
Typ objektu	Socha s mytologickým námětem
Typ památkové ochrany	Kulturní památka r. č. 27023/8-765, městská památková zóna

Popis

18a) socha Herkula, „Juráše“

Jedná se o pískovcovou plastiku nahého muže s plnovousem, výraznou muskulaturou a se lví kožešinou na hlavě a ramenou, zobrazeného jako Herkula. Socha je v mírném kontrapostu, opírá se jednou rukou o sukovitou hůl, druhou rukou má opřenou o bok. Za postavou je stylizované skalisko. Socha stojí na nízkém čtyřbokém soklu. Jedná se o naturalisticky zobrazenou mytologickou postavu Herkula v životní velikosti. Výška sochy je cca 180 m, na soše je nápis Juráš a datace 1682.

Socha je spolu s druhou sochou Herkula pozůstatkem původní barokní výzdoby zámeckého parku v Karviné-Ráji. Sochy byly součástí vstupní brány do zámeckého parku. V roce 1971 byla socha restaurována a přemístěna do fryštátského zámku (v té době MNV). Nyní je socha umístěna u hlavního vstupu do fryštátského zámku.

Socha je udržovaná, avšak je nutné její očištění a lokální zpevnění.

18b) socha Herkula, „Ondráše“

Jedná se o pískovcovou plastiku nahého muže s plnovousem s výraznou muskulaturou se lví kožešinou na hlavě a ramenou, zobrazeného jako Herkula. Socha je v mírném kontrapostu, opírá se jednou rukou o sukovitou hůl, druhou rukou má opřenou o bok. Za postavou je skalisko. Socha stojí na blízkém čtyřbokém soklu. Jedná se o naturalisticky zobrazené mytologické postavy Herkulů v životní velikosti. Výška sochy je cca 180 m. Socha je pozůstatkem původní barokní výzdoby zámeckého parku v Karviné-Ráji. V roce 1971 byla socha restaurována a přemístěna do fryštátského zámku (v té době MNV). Nyní je socha umístěna u hlavního vstupu do fryštátského zámku.

Socha je udržovaná, avšak je nutné její očištění a lokální zpevnění.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Naturalisticky pojaté sochy dvou mužů s mytologickým námětem jsou dokladem vysoké umělecké kvality sochařské tvorby ve Slezsku v okruhu místní šlechty. Sochy byly součástí rozsáhlejší sochařské manýristické výzdoby šlechtického sídla zámku v Karviné Ráji, dnes zcela zaniklého. Sochy jsou dokladem vysoké úrovně výzdoby šlechtického sídla v Ráji a jedním z posledních dochovaných artefaktů, spjatých se zámekem v Ráji.

Navrhované stavební opravy

Údržba, lokální zpevnění, resp. restaurování

Prameny a literatura:

- SCHENKOVÁ – OLŠOVSKÝ 2004 Marie Schenková – Jaromír Olšovský, Barokní malířství a sochařství ve východní části českého Slezska. Opava 2004
- Olšovský, Jaromír, Barokní sochařství v rakouském Slezsku (1650-1800), doktorská dizertační práce, Filosofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Seminář dějin umění, Brno 2006, zdroj: <https://is.muni.cz/th/x7lyv/DIZERTACE.pdf>
- Katalog památek města Karviné, odbor školství a kultury MěstNV Karviná, vlastivědné muzeum okresu Karviná se sídlem v Českém Těšíně, památkový aktiv při OŠK MěstNV Karviná, 1985, zdroj: https://www.archives.cz/web/SK/resources/hruby_rudolf_katalog_pamatek_mesta_karvine_1dil.pdf
- sbírka historických fotografií, Zemský archiv v Opavě, digitální archiv
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Září 2024

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / A . 1 8 . a) , 1 8 . b)

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	50 % (resp.100%)	max. 50 %

**AKTUALIZACE PROGRAMU REGENERACE MĚSTKÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY KARVINÁ
NA OBDOBÍ 2025 - 2030**

STATUTÁRNÍ MĚSTO KARVINÁ

AKTUALIZACE
PROGRAMU REGENERACE
MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY
KARVINÁ
NA OBDOBÍ 2025 – 2030

AKTUALIZACE PROGRAMU REGENERACE MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY KARVINÁ NA OBDOBÍ 2025 – 2030

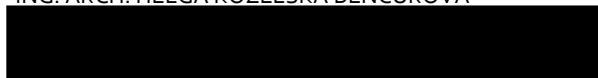
(12/2023)

(09/2024)

KOZEN ATELIER
Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Územní plánování
Urbanismus soudobý a historický

ZODPOVĚDNÝ PROJEKTANT

ING. ARCH. HELGA KOZELSKÁ BENCÚROVÁ

.....

ČÁST DÍLA :

PROGRAM REGENERACE
HISTORICKÝ URBANISMUS
PAMÁTKOVÉ HODNOTY
HODNOTÍCÍ LISTY, OBNOVA

HODNOTÍCÍ LISTY - KONZULTACE

DIGITALIZACE

ING. ARCH. HELGA KOZELSKÁ BENCÚROVÁ

MGR. TOMÁŠ NITRA
MGR. ANDREA STANIEKOVÁ

PAVEL MAREN

Obsah

A. Textová část

Obsah

A. 1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE (DŮVODY ZPRACOVÁNÍ, LEGISLATIVNÍ RÁMEC, OCHRANA HODNOT ÚZEMÍ)	3
A.1.1. Úvod, důvody zpracování.....	3
A.1.3. Širší územní vztahy.....	4
A.1.4. Legislativní rámec, ochrana hodnot území	4
A.1. 5. Záměry rozvoje podle strategického plánu a územně plánovací dokumentace	11
A.1.5.1. Strategický plán ekonomického rozvoje Karviná	11
A.1.5.2. Územní plán města.....	13
A. 2. CHARAKTERISTIKA MĚSTA A PAMÁTKOVÉ ZÓNY.....	21
A. 3. STAV ÚZEMÍ, ČLENĚNÍ A URBANISTICKÉ VAZBY, DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	28
A. 3.1. Současný stav území MPZ	28
A. 3.2. Vyhodnocení historického jádra z hlediska využití a dochování památkových hodnot.....	29
A. 3.3. Členění, urbanistický vývoj a vazby památkové zóny.....	33
A. 3.4. Dopravní a technická infrastruktura.....	39
A. 4. ZÁSADY OCHRANY A OBNOVY KULTURNÍCH HODNOT MPZ.....	41
A. 4.1. Zásady ochrany a obnovy kulturní hodnoty MPZ, rozbor a vymezení akcí obnovy	41
A.4.2. Kulturní památky, objekty v památkovém zájmu (památkově hodnotné stavby ve vlastnictví města, církví, právnických a fyzických osob)	42
A.4.3. Zásady ochrany a obnovy kulturních hodnot památkové zóny	43
A.5. PROGRAM REGENERACE MPZ – NAPLŇOVÁNÍ V PŘEDCHOZÍCH OBDOBÍCH, ZÁMĚRY A CÍLE	47
A.5.1. Naplňování programu regenerace MPZ v předchozích obdobích.....	47
A.5.2. Zásady ochrany a obnovy kulturních hodnot památkové zóny	53
A. 6. PLÁN OBNOVY NA OBDOBÍ 2025 - 2030	58
A.6.1. Přehled akcí programu obnovy kulturních památek	58
A.6.2. Přehled akcí programu obnovy objektů ve vlastnictví města	59
A.6.3. Přehled akcí programu obnovy objektů ve vlastnictví fyzických a právnických osob.....	59
A.7. Nástin financování projektů, možnosti podpory v rámci ČR a EU.	60
A.8. Závěr.....	63

B. Grafická část

B.1 Výkres hodnot území	M 1 : 2 500
B.2 Výkres majetkoprávních vztahů s vyznačením akcí obnovy	M 1 : 2 500
B.3 Výkres širších vztahů	M 1 : 5 000
B.4 Výkres přehledu dosud realizovaných akcí obnovy	M 1 : 2 500
B.5 Navrhované regenerační procesy (např. obnova fasády, výměna krytiny apod.)	M 1 : 2 500
B.6 Demografie MPZ (počet bytů, počet obyvatel)	M 1 : 2 500

C. Karty objektů zařazených do programu regenerace (tabulková část)

(zařazena na závěr textové části)

A. 1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE (DŮVODY ZPRACOVÁNÍ, LEGISLATIVNÍ RÁMEC, OCHRANA HODNOT ÚZEMÍ)

A.1.1. Úvod, důvody zpracování

Program regenerace Městské památkové zóny Karviná je strategií regeneračních záměrů na území Městské památkové zóny Karviná (dále MPZ) v časovém horizontu 2025 - 2030.

Statutární město Karviná se v roce 2025 přihlašuje k aktivní účasti na Programu regenerace městských památkových rezervací městských a památkových zón. Město v plnění Programu regenerace pokračuje. Motivací, podobně jako v předchozích obdobích, je možnost zlepšení stavu objektů, obnova historického prostředí a jeho podpora, do budoucna případně i účast v soutěži o Cenu za nejlepší přípravu a realizaci programu regenerace. Program regenerace napomůže k dalšímu rozvoji Karviné, ke zvýšení aktivity obnovou kulturního dědictví, umožní jeho uchování a širší prezentaci města v rámci cestovního ruchu.

Město Karviná se přihlásilo k plnění cílů Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón od samého počátku jeho vzniku po přijetí usnesení vlády České republiky č. 209 ze dne 25. března 1992. Aktivně přistoupilo k naplňování jeho cílů, k obnově kulturních hodnot historického jádra, které bylo prohlášeno v roce 1992 památkovou zónou. Již v letech 1994 – 1995 byla obnova kulturních památek v MPZ realizována s podporou Ministerstva kultury ČR (dále MK ČR) a Okresního úřadu Karviná (dále OkÚ), poskytnutím příspěvků MK ČR ve výši 11,65 mil. Kč a příspěvku OkÚ celkem 3,13 mil. Kč.

V září 1996 byl zastupitelstvem města přijat Program regenerace Městské památkové zóny Karviná na léta 1996 až 2000, v listopadu 2001 přijat Program regenerace Městské památkové zóny Karviná na léta 2001 až 2006, v roce 2007 Program regenerace Městské památkové zóny Karviná na léta 2007 až 2011 a v roce 2019 Program regenerace Městské památkové zóny Karviná na léta 2019 až 2024. Realizace těchto programů je předmětem kapitoly A. 5. Program regenerace MPZ – naplňování v předchozích obdobích, záměry a cíle.

A.1.2. Podklady k Aktualizaci Programu regenerace MPZ Karviná na období 2025 – 2030

- Strategický plán ekonomického rozvoje statutárního města Karviná (02/2021);
- Územní plán Karviná (Urbanistické středisko Brno, spol. s r. o., Ing. arch. Ivana Golešová, nabytí účinnosti 11. 5. 2018);
- Změna č. 2 Územního plánu Karviná a úplné znění po vydání změny č.2 (Urbanistické středisko Brno, spol. s r. o., Ing. arch. Vanda Ciznerová, nabytí účinnosti 16. 7. 2022);
- Územně analytické podklady SO ORP Karviná (2019);
- Obecně závazné vyhlášky vydané zastupitelstvem Statutárního města Karviná;
- Vyhláška Ministerstva kultury České republiky č. 476/1992 Sb. ze dne 10. září 1992 o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny.
- Usnesení vlády České republiky ze dne 25. března 1992 č. 209, k programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón;
- Koncepce památkové péče v České republice na léta 2011 – 2016, MK ČR, 2011;
- Města a městečka v Čechách na Moravě a ve Slezsku 1. díl, K. Kuča a kolektiv, 1996;
- Principy památkového urbanismu, Karel Kuča, Věra Kučová;
- Péče o střechy historických budov (Národní památkový ústav, ústřední pracoviště v Praze, 2003, 2. Doplněné vydání);
- Péče o výplně historických okenních a dveřních otvorů (Národní památkový ústav, ústřední pracoviště v Praze, 2004, 1. vydání);
- Obnova okenních výplní a výkladců (Národní památkový ústav, ústřední pracoviště v Praze, 2010);

- Mapové podklady poskytnuté objednatelem;
- Památky na území MPZ Karviná – zdroj <https://www.pamatkovykatalog.cz/> na webových stránkách NPU, archiv NPU ÚOP Ostrava;
- Program regenerace MPZ Karviná na léta 1996 – 2000;
- Program regenerace MPZ Karviná na léta 2001 – 2006;
- Program regenerace MPZ Karviná na léta 2007 – 2011;
- Program regenerace MPZ Karviná na léta 2019 – 2024;
- Průzkumy a rozborů vlastnických vztahů.

Návrh předkládaného Programu regenerace vychází z vlastního průzkumu aktuálního stavu nemovitostí, výše uvedených podkladů včetně územně analytických podkladů, územního plánu a závěrů projednání se zástupci města, které se konaly v průběhu jeho zpracování. Součástí průzkumů jsou i vlastnické vztahy, informace o využití jednotlivých objektů, informace od správců technické infrastruktury a odborů investičního, stavebního a životního prostředí a oddělení informačních služeb na Magistrátu města Karviná.

Všechny podklady jsou v potřebné míře aktuální.

A.1.3. Širší územní vztahy

Město Karviná je obcí s rozšířenou působností Karviná, současně spadá pod:

- Region NUTS II Moravskoslezsko (CZ08);
- Kraj Moravskoslezský (CZ080);
- Okres Karviná (LAU1, CZ0803);
- Svazek měst a obcí okresu Karviná, Euroregion Těšínské Slezsko.

A.1.4. Legislativní rámec, ochrana hodnot území

A.1.4.1. Městská památková zóna

Nejstarší urbanistický soubor dosud dochované zástavby na území města, nacházející se v katastrálním území Karviná – Fryštát byl prohlášen za městskou památkovou zónu vyhláškou Ministerstva kultury České republiky č. 476/1992 Sb. ze dne 10. září 1992 o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny.

Dle § 3 vyhlášky MK ČR č. 476/1992 Sb. se pro zabezpečení ochrany a péče o památkovou hodnotu zóny, kterou tvoří zejména význam daného území pro historickou, kulturní a jinou osobitost místa, historické vazby nemovitostí a prostorů a vnější i vnitřní obraz sídla, stanovily tyto podmínky:

- a) programy rozvoje měst se zpracovávají na základě stavebně historických průzkumů území i jednotlivých objektů,
- b) při přípravě programů rozvoje měst a při pořizování územně plánovací dokumentace je třeba respektovat památkovou hodnotu zóny,
- c) využití jednotlivých objektů a prostorů musí odpovídat jejich kapacitě a technickým možnostem a musí být v souladu s památkovou hodnotou zóny,
- d) obnova a restaurování nemovitostí v zóně se musí provádět na základě stavebně historického a restaurátorského průzkumu,
- e) pro ochranu technického stavu nemovitostí, které jsou na území zóny, je nutné neodkladně provádět udržovací práce do doby, než bude provedena celková obnova.

Památková zóna v Karviné je vymezena na území historického jádra města Karviná, původně Fryštát. V současnosti zasahuje do dvou katastrálních území, a to k. ú. Karviná – město a k. ú. Darkov.

Území památkové zóny v Karviné je vymezeno na východní straně zástavbou ulic Karola Sliwky a Lázeňské, vodním tokem Mlýnka, z jihu místní komunikací po okraji lázeňského parku v Darkově a řekou Olší, ze západu železniční tratí č. 320, ze severu místní komunikací, ulicí Slámová po okraji parku Boženy Němcové (zámecký park) a zástavbou ulic Husova, Na Bělidle, Mlýnská a Karola Sliwky.

Podrobné vymezení památkové zóny dle vyhlášky MK ČR č. 476/1992 Sb. :

Hranice městské památkové zóny začíná na severu vnější hranicí v ulici K. Sliwky parc. čís. 3997, pokračuje po vnější hranici ulice Lázeňské parc. čís. 2391, prochází osou stružky Mlýnka parc. čís. 1297, pokračuje po místní komunikaci okraje parku parc. čís. 6 až po most přes řeku Olši parc. čís. 2410/1, dále po vnějším okraji železniční tratě Bohumín - Český Těšín po severní hranici sadu B. Němcové parc. čís. 3981/1, dále prochází kolmo na ulici Husovu parc. čís. 291 až na křižovatku s ulicí Na Bělidle parc. čís. 269, po hranici ulice Mlýnské parc. čís. 498 k parc. čís. 3997, kde se hranice uzavírá.

A.1.4.2. Ochranné pásmo centra Karviná - Fryštát

Dne 1. září 1993 bylo v souladu s vyhláškou č. 66/1988 Sb. určeno ochranné pásmo centra Karviná – Fryštát, vyhlášené Okresním úřadem v Karviné - referátem regionálního rozvoje, rozhodnutím č.j. RRR-858/93/Ma ze dne 1. 9. 1993 pro určení ochranného pásma centra Karviná-Fryštát. Ochranné pásmo je evidované v Ústředním seznamu kulturních památek pod č. 3467, resp. v Památkovém katalogu jako území pod č. 1393575645.

Vymezení hranic ochranného pásma:

Vnější hranice ochranného pásma centra Karviná - Fryštát začíná ze severní strany pozemků parc. č. 4032, 4033, 4034 až 4065 (ul. Ostravská - 17. listopadu v průběhu od mimoúrovňové křižovatky s dráhou ČSD až po ul. Vydmuchoy). Východní ohrazení pokračuje vnější hranicí parc. č. 475/7, 1337, 4009/6 (ul. Vydmuchoy), 1297 (Stružka - Mlýnka), přes místní komunikaci okraje parku parc. č. 6 až po most Sokolovských (dávněji Stalingradských) hrdinů přes Olši parc. č. 2410/1. Dále po jižním břehu řeky Olše, po vnějším okraji železniční tratě Bohumín - Český Těšín, tj. parc. č. 4036, 2441 a 4040 až po vnitřní křížení této dráhy s ulicí Ostravskou, kde se hranice uzavírá.

A.1.4.3. Kulturní památky

V Ústředním seznamu kulturních památek (dále ÚSKP) jsou pod rejstříkovým číslem na území MPZ v k. ú. Karviná – město evidovány následující kulturní památky:

12082 / 8-772 zámek (areál)

Masarykovo náměstí, park Boženy Němcové, č.p. 1/1

Trojkřídlý empírový zámek na půdorysu písmene U, s atikovým polopatrem, v historickém centru města, doplněný rozlehlým přírodně krajinářským parkem založeným v roce 1804, s rodovou hrobkou Larisch-Mönnichů, bývalou konírnou a mléčnicí z roku 1850.

Součástí kulturní památky „zámek“:

/1 zámek čp. 1

Masarykovo náměstí, parc. čís. 7/1 st., k. ú. Karviná-Město

Trojkřídlý empírový zámek na půdorysu písmene U, s atikovým patrem, na jižní straně náměstí, vybudovaný na místě středověké tvrze a upravený po požáru v roce 1781 Larisch - Mönnichy do současné podoby.

/2 konírny

Park Boženy Němcové, parc. č. 3983/1, k. ú. Karviná-Město

Přízemní objekt bývalých koníren postavených v roce 1850 v areálu zámeckého parku. Součást hospodářského dvora, který náležel k zámku.

/3 mléčnice

Park Boženy Němcové, č.p. 882, parc. č. 3983/1, k. ú. Karviná-Město

Přízemní objekt bývalé mléčnice postavené v roce 1850 v areálu zámeckého parku. Součást hospodářského dvora, který náležel k zámku.

/4 zámecká rodová hrobka Larisch - Mönnichů

v areálu zámeckého parku, parc. č. 9/4 , k. ú. Karviná-město

Rodová hrobka, postavená v areálu zámeckého parku v roce 1821 pro Annu, hraběnkou von Larisch-Mönnich.

/5 zámecký park (sady B. Němcové)

Jižně od zámku, parc. č. 9/1, 9/2, 10/1, 1288, 3971/1, 3981/1, 3981/2, 3981/3, 3981/5, 3981/6, 3981/7, 3981/8, 3981/9, 3982, 3983/1, 3983/2, 3983/3, 3984, 3985, 4002/1, 4004/3, 4004/4, k. ú. Karviná-Město

Přírodně krajinářský park z roku 1804, obnovený v roce 1962 podle projektu Ing. Ivana Otruby.

51665 / 8-777 bazén se sousoším putti

v zámeckém parku (sad B. Němcové), parc. č. 10/3, k. ú. Karviná-Město

Novobaroční sochařská práce ze 2. poloviny 19. století, původně součást sochařské výzdoby parku dnes již zaniklého zámku Solce (originál putti umístěn v interiéru zámku). Bazén byl přemístěn do areálu zámeckého parku v Karviné - Fryštátě.

26229 / 8-2216 soubor soch

Dvojice pískovcových soch mužských postav z 2. poloviny 17. století. Jeden z mála pozůstatků původní výzdoby zámeckého parku v Karviné - Ráji. Sochy druhotně umístěny po stranách vstupu do fryštátského zámku.

Součásti kulturní památky je:

/1 socha muže

Jedna z dvojice pískovcových soch, které původně tvořily mobiliář zámeckého parku v Karviné - Ráji. V současnosti umístěna po straně hlavního vstupu do fryštátského zámku.

2/ socha muže

Jedna z dvojice pískovcových soch, které původně tvořily mobiliář zámeckého parku v Karviné - Ráji. V současnosti umístěna po straně hlavního vstupu do fryštátského zámku.

27023 / 8-765 kostel Povýšení sv. Kříže (areál)

Pivovarská ul., č. p.11/1A, parc. č. 1/1, 1/2, 2, 101, k. ú. Karviná – Město;

Součásti kulturní památky jsou:

/1 kostel Povýšení sv. Kříže

Pivovarská ul., č. p. 11/1A, parc. č. 1/1;

Zděný jednolodní gotický kostel s hranolovou věží, situovaný v těsné blízkosti budovy zámku, s jádrem patrně ze 2. čtvrtiny 14. století, rozšiřovaný přístavbami v 16. - 17. století, upravovaný na přelomu 18. a 19. století.

/2 Krytá chodba

parc. č. 101/2, k. ú. Karviná – Město;

Zděná krytá spojovací chodba mezi kostelem a zámkem, s prolomeným vstupem do zámeckého parku.

/3 Ohradní zeď

u kostela Povýšení sv. Kříže, parc. č. 2 a 4, k. ú. Karviná – Město;

Kamenná a zděná zeď vymežující areál farního kostela.

/4 socha sv. Jana Nepomuckého

parc. č. 2, k. ú. Karviná – Město;

Datovaná pískovcová socha sv. Jana Nepomuckého na vysokém podstavci, součást areálu farního kostela Povýšení sv. Kříže.

/5 socha sv. Patrika

Masarykovo náměstí, parc. č. 101/1, k. ú. Karviná – Město;

Datovaná pískovcová socha sv. Patrika na vysokém podstavci, součást areálu farního kostela Povýšení sv. Kříže. Sochu nechal zhotovit hrabě Mikuláš Taaffe z Karlingsfortu.

/6 Krucifix

Pivovarská ul., parc. č. 4, k. ú. Karviná - Město

Litinový kříž s korpusem Krista, na vysokém hranolovém litinovém podstavci, stojící na betonové podezdívce. Produkce místních železáren z druhé poloviny 19. století. Krucifix stál původně v místní části Doly, odkud byl přemístěn na stávající místo.

101129 Fara

Pivovarská ul., č. p. 2/1;

parc. č. 3, k. ú. Karviná-město;

Jednopatrová farní budova obdélného půdorysu v historickém centru města. Fara byla postavena v letech 1782-1783, upravována v roce 1830 a počátkem 20. století, kdy bylo secesně upraveno vstupní průčelí. V objektu dochován soubor kachlových kamen.

33174 / 8-768 socha sv. Jana Nepomuckého

Pivovarská ul., parc. č. 2, k. ú. Karviná - Město

Pískovcová pozdně barokní socha ze 70. let 18. století umístěná na soklu s volutovými křídly. Socha zhotovená na náklady majitelů panství hrabat Larisch - Mönnichů původně stála před sýpkou býv. statku v Karviné - Dolech, v roce 1970 byla přemístěna.

21767 / 8-769 socha P. Marie Bolestné

Pivovarská ul., parc. č. 2, k. ú. Karviná - Město

původní umístění proti čp. 2 na tř. Čs. armády v Karviné 2 - Dolech, v roce 1970 přemístěna k farnímu kostelu Povýšení sv. Kříže. Pískovcová socha podživotní velikosti, umístěná na nepůvodním kamenném soklu, zhotovená patrně na konci 18. století. Pozdně barokní regionální práce.

26332 / 8-2215 kostel sv. Marka

ul. Markova, č. p. 13/7, parc. č. 208, k. ú. Karviná - Město

Klasicistní sakrální architektura z roku 1774, postavená na místě staršího dřevěného kostela z roku 1569 v severovýchodní části historického městského jádra. Nynější podobu získal kostel po přestavbě v letech 1823-1826.

27388 / 8-771 měšťanský dům čp. 9

Masarykovo nám., č. p. 9/7, parc. č. 110/1, k. ú. Karviná-Město

Nárožní dvojpodlažní měšťanský dům s nízkým mázhaussem, štítově orientovaný do náměstí, přestavěný na konci 18. nebo počátkem 19. století. Přízemí a suterén klenuté, v patře trámové stropy.

12569 / 8-3481 měšťanský dům čp. 92

Masarykovo náměstí 29, parc. č. 97, k. ú. Karviná-Město

Třípodlažní měšťanský dům na náměstí v historickém jádru města. Původně velkoměšťanský dům s právem šenku, se zachovanou renesanční dispozicí a částí kleneb. Stavební úpravy po požáru města provedeny v roce 1823, dále před rokem 1870 a ve 20. století.

12774 / 8-3513 měšťanský dům čp. 93

Masarykovo náměstí č.p. 93/30, parc. č. 98/1, k. ú. Karviná-Město
Třípodlažní, řadový, v jádru renesanční městský dům v jižní frontě Masarykova náměstí, upravovaný v 18. a 19. století. Uliční průčelí tříosé s obchodním parterem.

25860 / 8-774 býv. radnice

Fryštátská ul., č. p. 72/1, parc. č. 113, k. ú. Karviná-Město;
Klasicistní budova radnice se sedlovou střechou, postavená v letech 1836-1837, situovaná v řadové zástavbě náměstí. Budova rekonstruována ve 20. letech 20. století. Renesanční věž při budově radnice pochází ze 16. století, dokončena byla roku 1571.

12684 / 8-3832 měšťanský dům čp. 79 a 904

Fryštátská ul. 79/22 a ul. Zámecká č. p. 904/9, parc. č. 74/1, 75/1, k. ú. Karviná-Město
Nárožní jednopatrový městský dům sdružující pod jednotnou historizující fasádou a valbovou střechou dva samostatné objekty. Domy se zachovaným renesančním jádrem byly přestavěny v roce 1836. Součást historického jádra města.

Součásti kulturní památky jsou:

1/ Dům č. p. 79

Fryštátská ul., č. p. 79/22, parc. č. 75/1, k. ú. Karviná-Město;
Jednopatrový městský dům sdružený pod jednotnou historizující fasádou a valbovou střechou se sousedním nárožním objektem. Dům se zachovaným renesančním jádrem, přestavěný v roce 1836.

2/ Dům č. p. 904

Zámecká ul., č. p. 904/9, parc. č. 74/1, k. ú. Karviná-Město;
Jednopatrový městský dům sdružený pod jednotnou historizující fasádou a valbovou střechou se sousedním nárožním objektem. Dům se zachovaným renesančním jádrem, přestavěný v roce 1836.

12570 / 8-3480 měšťanský dům čp. 88

Fryštátská ul., č. p. 88/4, parc. č. 88, k. ú. Karviná-Město;
Řadový dvojpodlažní městský dům s renesančním jádrem, v blízkosti centrálního náměstí historického jádra, upravovaný v 18., 19. a 20. století. Jednoduše řešené pětiosé uliční průčelí s prodejními prostory v přízemí a vstupem do domu v hlavní ose.

32791 / 8-773 kašna

Masarykovo náměstí, parc. č. 101/1, k. ú. Karviná-Město
Litinová historizující kašna s kruhovým pískovcovým bazénem v centrálním prostoru náměstí, zhotovená vídeňskou firmou Georga Wirha v roce 1900.

93245/33-4030 zámecká knihovna Oselce

Masarykovo náměstí, č. p. 1/1, v zámku, parc. č. 1/1, k. ú. Karviná-Město

V katastrálním území Darkov, v části ležící v MPZ, jsou v ÚSKP evidovány pod rejstříkovým číslem tyto kulturní památky:

13116 / 8-3200 areál lázeňského parku

Lázeňský park č.p. 385/20, Lázeňský park č.p. 498/30

Lázeňský park přírodně krajinářského charakteru založený na konci 19. st. V areálu lázeňského parku stojí budova sanatoria postavená na počátku 30. let 20. století a historizující společenský dům a kaple sv. Anny z počátku 20. století.

Součásti kulturní památky jsou:

/1 Park lázeňský

parc. č. 4/1, 4/2, 5/1, 5/3, 6, 11/1, 11/2, 12/1, 12/2, 12/3 , 16, 45, 2411, 2423/8, 2423/9, výměra cca 22 ha., k. ú. Darkov.

Lázeňský park s volně krajinářskou kompozicí z konce 19. st. s alejemi, palouky s květinovým ornamentem, sítí komunikací, ve volných liniích doplněnou volnými plochami u staveb z 30. let 20. st., přeměněnou geometrickým členěním cca koncem 60. let 20. století.

Součástí kulturní památky je:

/1 bazén se sochou Pramen života

Parc. č. 11/1, k. ú. Darkov

Bazén se sochou Pramen života umístěnou na jednoduchém kamenném podstavci byl vybudován v 60. letech 20. století. Autorem plastiky je Jan Kodet.

Součástí kulturní památky je:

Socha Živý pramen

Bronzová socha sedící dívky. Zcizeno v roce 2022

/2 socha dívky s jablkem

Parc. č. 11/1, k. ú. Darkov

Bronzový akt stojící dívky je dílem sochaře Jindřicha Wilguse. V parku byl osazen v 60. letech 20. století. Socha dočasně sejmuta a uložena v depozitáři.

/2 Sanatorium

Lázeňský park č.p. 385/20, parc. č. 1 , k. ú. Darkov

Volně stojící trojkřídlý objekt sanatoria postavený ve 30. letech 20. století na půdorysu nepravidelného písmene Y. Stavbu provedli na základě projektu Josefa Fňouka stavitelé Ludvík Juroš z Frýdku a Hugo Königsberger z Karvinné.

/3 Společenský dům

Lázeňský park č. p. 498/30, parc. č. 10, k. ú. Darkov

Historizující dům z let 1900 – 1901 s členitým půdorysem, dílo vídeňského architekta Korna a stavitele Gobieta, umístěn v centrální části parku. V interiéru sál s malým jevištěm a bohatou štukovou výzdobou.

/2 Kaple sv. Anny

v areálu parku, parc. č. 13, k. ú. Darkov

Větší zděná kaple s polygonálním závěrem a výrazným volutovým štítem, postavená v roce 1902 v areálu lázeňského parku.

36370 / 8-3146 betonový most

přes řeku Olši, parc. č. 2410/1, k. ú. Darkov

Železobetonový obloukový silniční most přes řeku Olši se zavěšenou mostovkou postaven v roce 1925 podle projektu inženýra Rabeho. Konstrukce horního oblouku řešena úsporným Vierendeelovým nosníkem se ztužením třemi vodorovnými pruty.

102141 kaple

Lázeňská ul., u domu č. p. 637, na pozemku parc. č. 75, k. ú. Darkov

Drobná sakrální architektura klasicistního tvarosloví, postavená u hlavní komunikace, pravděpodobně z 1. poloviny 19. století

A.1.4.4. Stavby navržené k prohlášení kulturními památkami a doporučené k podání návrhu na prohlášení kulturními památkami

- Měšťanský dům čp. 95, Masarykovo náměstí, zv. Lottyhaus
- Měšťanský dům, čp. 29, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 31, ul. Svatováclavská
- Měšťanský dům, čp. 10, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 5, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 85, ul. Fryštátská
- Hospodářské stavby v areálu fary čp. 2, ul. Pivovarská

A.1.4.5. Stavby spoluvytvářející kulturní hodnotu chráněného území (tzv. objekty památkového zájmu)

- Měšťanský dům, čp. 3, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 4, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 8, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 18, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 24, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 25, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 26, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 28, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 33, ul. Svatováclavská
- Měšťanský dům, čp. 34, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 35, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 36, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 38, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 39, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 67, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 69, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 71, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 78, ul. Svatováclavská
- Hejtmanství a soud (býv.), administrativní budova čp. 89, ul. Fryštátská
- Měšťanský dům, čp. 91, Masarykovo náměstí
- Měšťanský dům, čp. 94, Masarykovo náměstí
- Městský dům, čp. 77, ul. Svatováclavská
- Městský dům, čp. 76, ul. Svatováclavská
- Městský dům, čp. 792, ul. Mlýnská
- Městský dům, čp. 14, ul. Pivovarská
- Městský dům, čp. 73, ul. Fryštátská
- Měšťanský dům, čp. 74, ul. Fryštátská
- Měšťanský dům, čp. 75, ul. Fryštátská
- Měšťanský dům, čp. 64, ul. Fryštátská
- Měšťanský dům, čp. 87, ul. Fryštátská
- Měšťanský dům, čp. 86, ul. Fryštátská
- Měšťanský dům, čp. 84, ul. Fryštátská
- Měšťanský dům, čp. 83, ul. Fryštátská
- Měšťanský dům, čp. 82, ul. Fryštátská
- Měšťanský dům, čp. 81, ul. Fryštátská
- Městský dům, čp. 101, ul. Zámecká
- Městský dům, čp. 102, ul. Zámecká

- Městský dům, čp. 103, ul. Zámecká
- Městský dům, čp. 105, ul. Zámecká
- Městský dům, čp. 107, ul. Zámecká
- Městský dům, čp. 111, ul. Zámecká
- Městský dům, čp. 122, ul. Karola Sliwky
- Měšťanský dům, čp. 126, ul. Karola Sliwky
- Lázeňský dům tzv. Kinderheim (dětské lázně), čp. 145, Lázeňský park, parc. č. 15, k. ú. Darkov
- Lázeňský dům, vila Jiřina, čp. 499, Lázeňský park
- Lázeňský dům, vila Maryčka, čp. 500, Lázeňský park
- Lázeňský dům, přijímací kancelář, čp. 48, ul. Lázeňská

Výjimečné postavení z hlediska dochovaných hodnot má kostel Povýšení sv. Kříže s gotickým jádrem a odkrytými figurálními nástěnnými malbami ve spojitosti se Zámek Fryštát, který patří k nejvýznamnějším zámeckým stavbám v Slezsku. Konvolut těchto památek vzhledem k jedinečnému urbanistickému konceptu, architektonické i památkové hodnotě se doporučuje zvážit k prohlášení národní kulturní památkou.

A.1. 5. Záměry rozvoje podle strategického plánu a územně plánovací dokumentace

A.1.5.1. Strategický plán ekonomického rozvoje Karviná

Návrhová část Strategického plánu ekonomického rozvoje stanovuje základní strategii města v horizontu do roku 2040, a to prostřednictvím vize, cílů a strategických opatření. Ty mají za cíl ve městě dosáhnout potřebných změn tak, aby byla Karviná v roce 2040 lepším místem pro život.

Základem návrhové části je rozvojová vize s dlouhodobým výhledem do roku 2040, která představuje žádoucí budoucí stav, který by měl být realizací tohoto dokumentu dosažen. Na vizi navazují měřitelné cíle, které umožní pravidelně sledovat a vyhodnocovat způsob jejího naplňování.

Návrhová část je dále rozpracována prostřednictvím čtyř průřezových prioritních oblastí obsahujících klíčové intervence, které zohledňují územní specifika a reflektují stanovené strategické cíle. Vypracována je v souladu s konceptem chytrého města (smart city) a Metodickou konceptu inteligentních měst.

Prioritní oblasti řeší konkrétní potřeby a zájmy zainteresovaných stran města:

- Prioritní oblast 1 – Image a prosperita města
- Prioritní oblast 2 – Služby města
- Prioritní oblast 3 – Veřejný prostor
- Prioritní oblast 4 – Udržitelná mobilita a bydlení

Záměry a cíle strategického plánu vztahující se k Městské památkové zóně Karviná:

4.1. PRIORITNÍ OBLAST 1 – IMAGE A PROSPERITA MĚSTA

4.1.3. Strategické opatření 1.3 Image a cestovní ruch

Typové aktivity:

- Vypracovat komunikační strategii města ve vztahu k cílovým skupinám (obyvatelé, potenciální obyvatelé, investoři, návštěvníci) a vytvořit podmínky pro její implementaci;
- Uplatňovat moderní prostředky městského marketingu v rámci komunikace města ve vztahu k zainteresovaným stranám;
- Zrevidovat vizuální identitu města a důsledně uplatňovat jednotnou marketingovou komunikaci města a jím zřizovaných organizací navenek;

- Vypracovat Koncept rozvoje cestovního ruchu a lázeňství města Karviné a naplňovat ji;
- Vytvořit pozici destinačního manažera (koordinátora) aktivit cestovního ruchu a uplatňovat principy destinačního managementu a marketingu;
- Využívat členství města v rámci integračních platforem cestovního ruchu (DMO Těšínské Slezsko).

4.2. PRIORITNÍ OBLAST 2: SLUŽBY MĚSTA

Prioritní oblast zahrnuje strategii města v oblasti bezpečnosti a rozvoje sociální infrastruktury, podpory sportu, kultury a volnočasových aktivit. Součástí je také opatření zaměřené na rozvoj institucionální kapacity.

4.2.2 Strategické opatření 2.2 Kultura, sport a volný čas

Typové aktivity:

- Provádět aktivní dotační management a udržovat aktuální zásobník projektů zahrnující projekty určené k okamžitému financování

4.3. PRIORITNÍ OBLAST 3: VEŘEJNÝ PROSTOR

Prioritní oblast zahrnuje strategii města v oblasti kultivace veřejného prostoru včetně využití jeho urbanistických hodnot. Součástí je také opatření změřené na otázky životního prostředí a jeho zlepšení.

Strategie opatření

Základní předpoklady pro prostorové a funkční uspořádání území musí být dány v kvalitně připraveném územním plánu, který definuje koncepci využití území města, čímž budou v dlouhodobém horizontu vytvořeny podmínky také pro zlepšování kvality veřejného prostoru. Město musí s respektem ke svým kulturním a přírodním hodnotám systematicky pracovat na zlepšování veřejného prostoru. To vyžaduje odborné a nestranné rozhodování o rozvoji města v souladu s potřebami jeho obyvatel a dále s urbanistickými, architektonickými, estetickými nebo výtvarnými hodnotami.

Veřejný prostor by měl také plnit funkci pro setkávání lidí a být místem, ve kterém se něco odehrává a lidé se v něm cítí bezpečně. Město tak musí na základě jednotných pravidel motivovat subjekty k využívání veřejného prostoru ke kulturním, společenským nebo sportovním aktivitám, které veřejný prostor zatraktivňují.

Typové aktivity:

- Rozvíjet veřejný prostor ve městě v souladu s platným územním/regulačním plánem města;
- Revitalizovat a oživovat centrum města v souladu s platným Programem regenerace Městské památkové zóny Karviná;
- Podporovat inovativní řešení architektury, např. retrofitting starších budov / vznik nové, inspirativní zelené výstavby;
- Motivovat subjekty ve městě k využívání veřejného prostoru pro kulturní, umělecké, společenské, sportovní nebo vybrané komerční aktivity.

Indikátory pro měření naplnění strategického opatření:

- Program regenerace Městské památkové zóny – aktualizovaný a naplňovaný program;
- Nominační dokumentace UNESCO – v roce 2026 zpracovaná nominační dokumentace.

4.4. PRIORITNÍ OBLAST 4: UDRŽITELNÁ MOBILITA A BYDLENÍ

4.4.1 Strategické opatření 4.1 Dopravní infrastruktura a obslužnost

Předmětem strategického opatření jsou aktivity v oblasti vnější dostupnosti města a řešení dopravy ve městě.

Typové aktivity:

- Vypracovat a naplňovat Plán udržitelné městské mobility (Strategický rámec udržitelné městské mobility)
- Zatraktivňovat městskou hromadnou dopravu (MHD) pro obyvatele a návštěvníky města, např. přibližovat možnosti využití MHD obyvatelům (rozvoj konceptu „MHD na vyžádání“)
- Vytvořit a implementovat motivační systém parkování ve městě
- Budovat systém dopravních spojení pro pěší a cyklisty, včetně jeho větší integrace do dopravního systému města
- Vytvářet podmínky pro alternativní formy dopravy (elektromobilita, autonomní mobilita, sdílení dopravních prostředků)
- Vypracovat cyklostrategii města, implementovat ji včetně vytvoření pozice cyklokoordinátora

Karviná má v roce 2023 zpracovaný **Plán udržitelné městské mobility**, který zahrnuje podrobné šetření dopravní situace ve městě včetně modelu k optimalizaci dopravy ve městě v dalších letech.

Město by mělo v nadcházejícím období dle Plánu udržitelné městské mobility navázat na rozvoj veřejné dopravy, pokračovat v budování cyklostezek a zlepšovat podmínky pro bezpečnou a komfortní chůzi, protože chůze je v Karvině dominantní z hlediska pohybu obyvatel.

V rámci naplňování cílů strategického plánu lze očekávat, že u řady veřejných prostor v historické části města dojde k revitalizaci a začlenění do přirozeného života. Postupnou citlivou kultivací v souladu se strategickým plánem lze dosáhnout kvalitního a příjemného veřejného prostředí pro obyvatele města i návštěvníky. Mnoho prostorů je možno řešit i jako menší investiční akce, postupnými kroky podle možností města.

A.1.5.2. Územní plán města

V současnosti je pro rozvoj města platný Územní plán Karviná, v rozsahu Úplného znění po změně č. 2, která nabyla účinnosti 16. 7. 2022 (zahrnuje i změnu č. 3).

Ve fázi rozpracovanosti se nachází tyto změny územního plánu města:

Návrh změny č. 5 Územního plánu Karviné

Návrh změny č. 5 Územního plánu Karviné, včetně vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území, určený pro veřejné projednání by zveřejněn 30. srpen 2023

Návrh změny č. 6 Územního plánu Karviné

Návrh změny č. 6 Územního plánu Karviné s prvky regulačního plánu pro veřejné projednání by zveřejněn 2. listopadu 2023

Návrh změny č. 7 Územního plánu Karviné

K zveřejnění návrhu změny č. 7 Územního plánu Karviné, určeného pro veřejné projednání došlo 27. listopadu 2023.

V územním plánu navržená urbanistická koncepce navazuje na dosavadní stavební vývoj města, respektuje stávající urbanistickou strukturu a zabezpečuje uchování kulturních hodnot města. Potřebný rozvoj města řeší návrhem zástavby proluk a nových ploch, navazujících na stávající zástavbu. Návrh koncepce rozvoje respektuje architektonické, urbanistické, historické a přírodní hodnoty území.

Předmětem ochrany při řešení ÚP jsou na území města dochované kulturní a přírodní hodnoty:

- území zásadního významu pro charakter města
- území zásadního významu z hlediska architektury a urbanismu
- historicky významné stavby
- významné stavební dominanty
- významné vyhlídkové body, místa jedinečných pohledů a průhledů, hlavní osy městotvorných vazeb (kompoziční a pohledové osy)
- významné plochy zeleně (parky a lesoparky)
- přírodní minerální vody
- vodní toky, vodní plochy

Území zásadního významu pro charakter města je vymezeno v území historického jádra města (v rozsahu městské památkové zóny Karviné - MPZ) a v území navazující na historické jádro (v rozsahu ochranného pásma městské památkové zóny - OP MPZ).

Územní plán dále stanovuje tyto podmínky ochrany:

- architektonickou část dokumentace pro stavby a změny staveb, v níže uvedených plochách, může zpracovávat pouze autorizovaný architekt:
- v území zásadního významu pro charakter města
 - stavby v rozvojových plochách v k. ú. Karviná – město: P22 (PV), Z242 (SC), Z246 (SC), Z334 (SC), Z335 (SC), Z336 (PV), Z261 (PV), Z375 (PV), Z376 (PV)
 - stavby v rozvojových plochách v k. ú. Darkov: Z308 (PV), Z252 (SM), Z253 (SM), Z258 (SM), Z259 (SM),
 - stavby v prolukách (s výjimkou rodinných domů)
 - změny staveb (s výjimkou rodinných domů), mající zásadní vliv na změnu vzhledu budovy - přístavby, nástavby
 - respektovat podmínky ochrany definované v kap. 2.2.1.
- historicky významné stavby
 - změny dokončených staveb začleněných do výčtu historicky významných staveb uvedeného v kap. 2.2.1.
 - respektovat podmínky ochrany definované v kap. 2.2.1.
- stavba v rozvojové ploše Z208 - dominanta na hlavní kompoziční a pohledové ose

Územní plán stanovuje na území historického jádra (MPZ) tyto podmínky ochrany:

- respektovat historickou půdorysnou strukturu
- zachovat původní půdorysnou linii veřejných prostranství, komunikací a zástavby při veřejných prostranstvích, původní půdorysná linie je závazná pro stávající i novou zástavbu
- využití jednotlivých objektů a prostorů musí odpovídat jejich kapacitě a technickým možnostem a musí být v souladu s památkovou hodnotou zóny

- nová zástavba je přípustná zejména na místech proluk, na těchto místech nenavrhovat parkovací a manipulační plochy s výjimkou parkovacích domů
- půdorysné a hmotové řešení nové zástavby bude navazovat na charakter dochovaného prostředí a dotvářet jej přiměřenými prostředky soudobé architektury
- výška střešní římsy nepřevyší výšku střešní římsy blízkých staveb, které jsou kulturní památkou, historicky významnou stavbou nebo významnou stavební dominantou
- řešení ploch veřejných prostranství a veřejné zeleně (plochy PV, ZP), ploch dopravní infrastruktury (plochy DS), bude odpovídat významu a charakteru území
- přípustné jsou stavby a zařízení pro informace, reklamu a propagaci, sloužící propagaci statutárního města a orgánů státní správy, dále zařízení pro informace, reklamu a propagaci, které je součástí čekáren MHD
- nové komunikace jsou přípustné pouze jako místní, příp. sloužící pro pěší a cyklisty s výjimkou obchvatu města (plocha Z225)
- nepřípustné jsou fotovoltaické elektrárny
- v území Lázeňského areálu v části města Lázně Darkov a v návaznosti na něj
 - o v Lázeňském parku zachovat stávající charakter území s dominantním podílem zeleně - reprezentovaný solitérními stavbami lázeňských domů rozptýlených v zeleni
 - o v parku Boženy Němcové zachovat stávající charakter území s dominantním podílem zeleně - reprezentovaný solitérními stavbami veřejného občanského vybavení rozptýlenými v zeleni
- ve stabilizovaných plochách zachovat původní hmotovou skladbu zástavby, nepřípustné jsou velkoplošné stavby, tj. stavby nerespektující historickou urbanistickou strukturu, zachovat původní výškovou hladinu zástavby, v Lázeňském parku nepřevyšit výškovou hladinu stávajících solitérních staveb
- v plochách změn – respektovat navrženou výškovou regulaci zástavby:
 - o plochy (SM) - Z252, Z253 - 2 NP
 - o plochy (SM) - Z258 - 2 NP ve východní části plochy, 1 NP v západní části plochy - rozhraní mezi východní a západní částí plochy je v prodloužení hranice zastavěného území (mezi parc. č. 172/18 a 172/1) směrem jižním
 - o plochy (SM) - Z259 – 1NP
- v plochách změn - respektovat navržený charakter zástavby – prostorové řešení stavebních pozemků:
 - o plocha Z252 (SM) – k rozvojové ploše veřejné zeleně parkové (ZP) orientovat zahrady území navazující na historické jádro (území v OP MPZ):
- respektovat původní půdorysnou linii veřejných prostranství, komunikací a zástavby při veřejných prostranstvích
- respektovat původní hmotovou skladbu zástavby
- nepřípustné jsou velkoplošné stavby, tj. stavby nerespektující historickou urbanistickou strukturu – vyjma plochy Z246 (SC)
- nepřípustné jsou fotovoltaické elektrárny (změna č. 6 územního plánu tuto podmínku ruší a umožňuje na území MPZ omezené umístění FVE, podklad Územní studie pro umístění FVE v MPZ);
- ve stabilizovaných plochách respektovat stávající výškovou hladinu zástavby
- v plochách změn respektovat navrženou výškovou regulaci zástavby:
 - o plocha Z242 (SC) - max. výška budovy (horní hrana atiky) nepřevyší stávající výšku budovy (horní hrana atiky) Slezské univerzity
 - o plocha Z246 (SC) - ve tř. 17. listopadu (ze severovýchodní strany plochy) respektovat výškovou úroveň stávajícího obchodního domu na pozemku parc. č. 569/1 v k. ú. Karviná-město“
 - o v ploše Z334 (SC) – 3 NP
 - o v ploše Z335 (SC) – 4 NP
- nové komunikace jsou přípustné pouze jako místní, příp. sloužící pro pěší a cyklisty s výjimkou obchvatu města (plocha Z225)

Územní plán požaduje respektovat historicky významné stavby:

- nemovité kulturní památky
- místní památky:
 - 1 - dům čp. 5, Masarykovo náměstí parc. č. 104/1, k. ú. Karviná–město
 - 2 - bývalá hraběcí konírna, čp. 10, parc. č. 111, 110/2, k. ú. Karviná–město
 - 3 - dům čp. 26, Masarykovo náměstí, parc. č. 217, k. ú. Karviná–město
 - 4 - městský dům čp. 28, Masarykovo náměstí, parc. č. 216/1, k. ú. Karviná–město
 - 5 - dům čp. 29, Masarykovo náměstí, parc. č. 211, k. ú. Karviná–město
 - 6 - měšťanský dům čp. 84, ulice Fryštátská, parc. č. 82, k. ú. Karviná–město
 - 7 - vila čp. 168, ul. Fryštátská, parc. č. 1238/1, k. ú. Karviná–město
 - 8 - areál mlýna s hospodářskou budovou a pozemky parc. č. 1298, 1299/1, 1299/2, 1299/3, 1302/1 a 1302/2, k. ú. Karviná–město
 - 9 – kaple, ulice Mickiewiczova, parc. č. 2280, k. ú. Karviná–město
 - 10 - dům čp. 4, Masarykovo náměstí, parc. č. 102, k. ú. Karviná–město
 - 11 - dům čp. 3, Masarykovo náměstí, parc. č. 5, k. ú. Karviná–město
 - 12 – hřbitovní kaple v lokalitě Hohenegger, k. ú. Karviná-Doly
 - 13 – kaplička u čp. 1920 U Tratě, parc. č. 4109, k. ú. Karviná–město

podmínky ochrany:

- historicky významné stavby zachovat
- respektovat výškovou hladinu zástavby, půdorysnou stopu, historické architektonické detaily
- **architektonickou část dokumentace u změn dokončených staveb může zpracovávat pouze autorizovaný architekt**
- v okolí historicky významných staveb nepřipustit stavby, které by je znehodnotily svým architektonickým ztvárněním, objemovými parametry, vzhledem, účinky provozu a použitými materiály apod.

Územní plán požaduje respektovat významné stavební dominanty:

- 1 - zámek, k. ú. Karviná–město
- 2 - farní kostel Povýšení sv. Kříže, k. ú. Karviná–město
- 3 - bývalá radnice s radniční věží, k. ú. Karviná–město
- 4 - farní kostel sv. Barbory, k. ú. Louky nad Olší
- 5 - vodárenská věž, na ul. U Vodárny, k. ú. Karviná–město
- 6 - vodárenská věž, k. ú. Karviná–město
- 7 - farní kostel sv. Petra z Alkantary, Karviná-Doly
- 8 - těžní věž výdušné jámy č. 1 GABRIELA, k. ú. Karviná-Doly
- 9 - těžní věž výdušné jámy č. 2 GABRIELA, k. ú. Karviná-Doly
- 10 - těžní věž výdušné jámy AUSTRIA / Barbora /, k. ú. Karviná-Doly
- 11 - těžní věž vtažné jámy AUSTRIA / Barbora /, k. ú. Karviná-Doly
- 12 - komín v bývalém areálu jámy Jindřich / Důl Karviná – závod Jindřich/, k. ú. Karviná – Doly
- 13 - filiální kostel sv. Marka, parc. č. 208, k. ú. Karviná–město
- 14 - kaple sv. Anny, parc. č. 6, k. ú. Ráj
- 15 - kaple Andělů strážných, parc. č. 242, k. ú. Staré Město u Karviné

podmínky ochrany:

- respektovat stavební dominanty, nepřipustit výstavbu a záměry, které by mohly narušit jejich funkci dominanty
- pro významné stavební dominanty č. 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12 platí i podmínky ochrany definované pro historicky významné stavby

Územní plán požaduje respektovat významné vyhlídkové body (vyhlídka), místa jedinečných pohledů a průhledů, hlavní osy městotvorných vazeb (hlavní kompoziční a pohledové osy):

- vyhlídka - Rájecký kopec západně od křižovatky ulic Polská x Višňová – na část města Lázně Darkov s Darkovským jezerem a do krajiny
- vyhlídka z ulice U Farmy - do krajiny
- místo pohledu - z návrší nad kostelem sv. Petra z Alkantary (ul. Slezská) na kostel sv. Petra z Alkantary a hřbitov
- místo pohledu a průhledu a hlavní pohledová osa - od zámku přes park Boženy Němcové do krajiny umocňující dojem z hloubky prostoru
- místo pohledu - z parku Boženy Němcové na zámek a farní kostel Povýšení sv. Kříže pohledy z veřejných prostranství na dominantu farního kostela Povýšení sv. Kříže (např. z Masarykova nám., z ulice Borovského, ...)
- hlavní kompoziční osa procházející od centra města tř. Osvobození přerušena dvěma příčnými osami, podél nichž bylo formováno území zásadního významu - obytný celek Nové Město
- hlavní pohledová osa od jámy Gabriela (těžní věže) ke kostelu sv. Petra z Alkantary

podmínky ochrany

- respektovat místa vyhlídek, pohledů a průhledů, nepřipustit činnosti, výstavbu a záměry, které by mohly zabránit volnému průhledu na stanovený cíl; tato místa podpořit odpočívadly
- respektovat hlavní osy městotvorných vazeb (hlavní kompoziční a pohledové osy), podporovat aktivity a činnosti přispívající k jejich zdůraznění – např. zakončit je dominantou ve formě objektu či drobné architektury, výsadbou zeleně, a dále:
 - hlavní kompoziční osu tř. Osvobození ukončit v ploše Z208 – **architektonickou část dokumentace stavby v ploše Z208 může zpracovávat pouze autorizovaný architekt**
 - respektovat hlavní pohledovou osu mezi zámkem a krajinou, v plochách zeleně ZP osu respektovat jako nezastavitelnou s přípustným přerušením dominantou drobné architektury, výšková hladina zástavby v navazujících plochách v pokračování osy - max. 1 NP

Územní plán požaduje respektovat významné plochy zeleně - parky a lesoparky:

- park Boženy Němcové s navazující zelení, park Bedřicha Smetany, Lázeňský park s navazující zelení, park v lázeňském areálu Hranice,
- Univerzitní park
- lesopark Dubina s navazující zelení, lesopark Bažantnice
- plochy parkové zeleně v obytných souborech: Nové Město – 2 parky na příčné kompoziční ose, Hranice – 2 parky v páteřní ose obytného souboru, Mizerov, Ráj

podmínky ochrany:

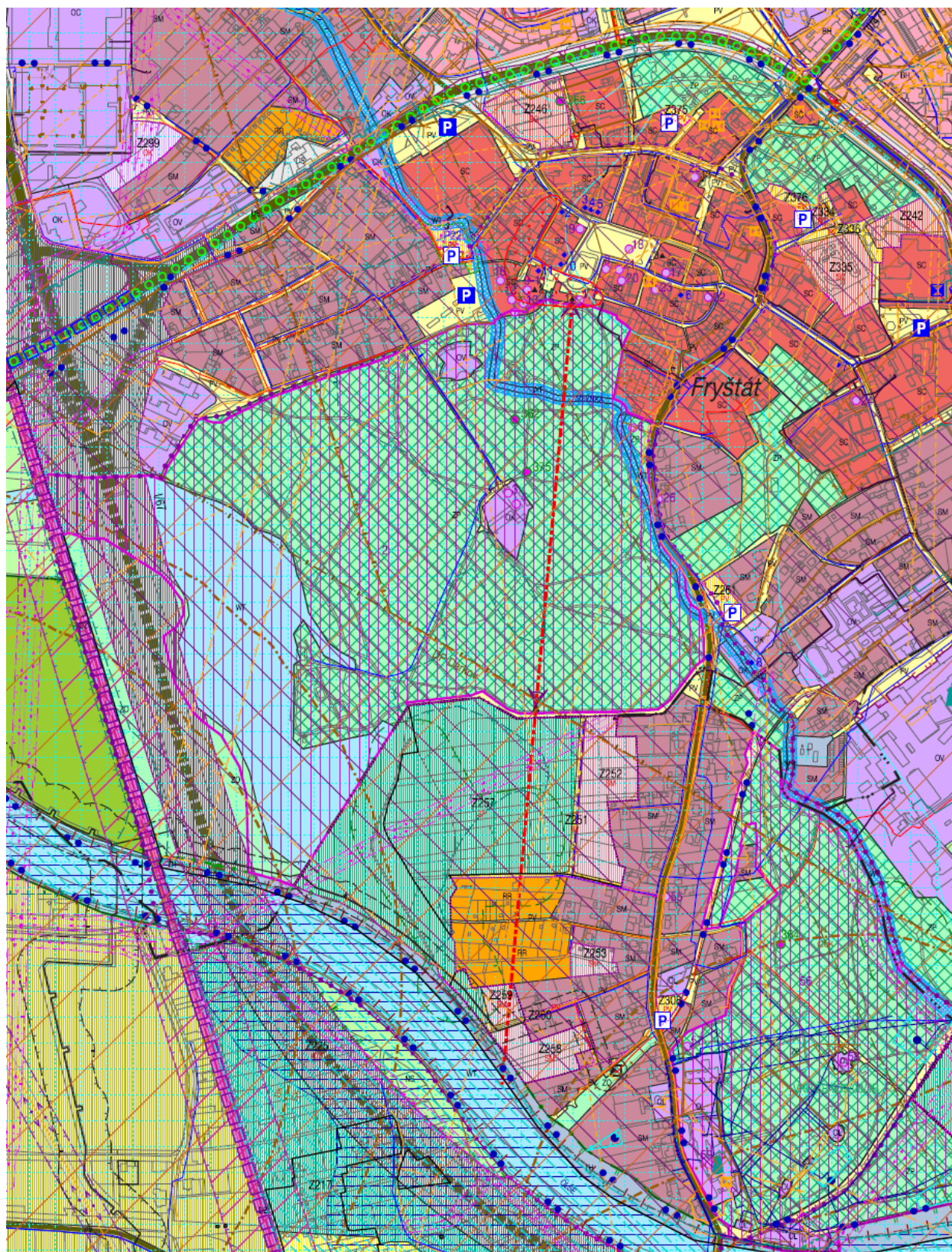
- respektovat významné plochy zeleně města včetně ploch navržených pro jejich rozšíření, dotvářející základní urbanistickou kostru v urbanizovaném území
- zachovat prolínání krajinné a městské zeleně, zachovat spojitost ploch v koordinaci s územním systémem ekologické stability
- odstranění vzrostlé zeleně je přípustné v případě její náhrady za zeleň vhodné druhové skladby a vhodného umístění, nepřipustné je zmenšování plošného rozsahu (vyjma ploch veřejné zeleně parkové navazující na lázeňské areály Darkov a Hranice)
- nepřipustné je měnit užívání způsobem, který by narušil hlavní funkce území – oddychovou a ekologickou, např. budovat zařízení pro organizovanou tělovýchovu

Navržená urbanistická koncepce - základní uspořádání sídelní struktury v územním plánu stanovuje následující zásady:

- Za jádro urbanistické struktury řešeného území považovat městské centrum obklopující Masarykovo náměstí v části města Fryštát, soustřeďující občanské vybavení celoměstského a regionálního významu i bydlení (plochy smíšené v centrální zóně - SC)
- Zachovat a rozvíjet urbanistickou strukturu města a jeho částí s propojením na okolní krajinu, uspořádání zastavitelných ploch řešit v návaznosti na zastavěné území.
- Posilovat význam města jako nadmístního centra vybavenosti a významného centra vzdělání a lázeňství.
- Respektovat historické jádro jako přirozené těžiště města charakterizované kompaktní zástavbou ve specifické terénní konfiguraci, s volným prostorem do jádra prolínajících parků a do navazující obytné zástavby prolínajících ploch zeleně - lesoparků a rekreační zeleně.
- Pro rozvoj města využívat i plochy se smíšeným využitím, které umožňují širší spektrum činností a aktivit a přispívají tak k oživení a zpestření struktury města a jeho částí.
- Respektovat v ÚP stanovené podmínky pro ochranu charakteru historického jádra města a dalších urbanisticky a architektonicky významných prostorů a staveb, míst pohledů na hlavní dominanty, míst výhledů na město a do krajiny, stanovené v kap. 2.2.1.
- Řešit plochy zeleně s funkcí izolační a kompoziční, navržené pro eliminaci negativních vlivů dopravy a výroby - plochy veřejné zeleně ostatní – ZO, kap. 3.2. a 3.3.
- Části města (Fryštát, Mizerov, Nové Město, Hranice, Ráj, Lázně Darkov) rozvíjet jako souvisle urbanizovaný celek ve vazbě na historické jádro a ve vazbě na navazující novodobou zástavbu obytných souborů bytových domů a lokalit rodinných domů.

V centrální části města jsou situována především zařízení občanské vybavenosti. Převážně se vyskytuje polyfunkční využití staveb s vybaveností v parteru a bydlením v podlažích nad ním. Zařízení areálová se nejčastěji nachází pak v plochách školských, zdravotnických a obchodních zařízení, situovaných v různých částech zastavěného území mimo centrum.

Plochy na území městské památkové zóny jsou v územním plánu vymezeny z hlediska využití jako plochy smíšené v centrální zóně (SC), plochy smíšené obytné, městské (SM), plochy občanského vybavení – veřejná vybavenost (OV), plochy občanského vybavení – lázeňství (OI), plochy veřejných prostranství (PV) a plochy veřejné zeleně parkové (ZP). V památkové zóně je těmto plochám věnována mimořádná pozornost. V zásadách využití těchto ploch je stanoveno hlavní využití, nepřípustné využití, stanoveny jsou podmínky prostorového využití, případně další podmínky, které zabezpečují dostatečnou funkční i prostorovou regulaci jak nové výstavby, tak i stávající zástavby.

Územní plán, výřez z výkresu II.1, Koordinační výkres (úplné znění po vydání změny č. 2)

Legenda

PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ			
OV			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - VEŘEJNÁ VYBAVENOST
OK			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - KOMERČNÍ ZAŘÍZENÍ
OC			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - NÁKUPNÍ CENTRA
OH			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - VEŘEJNÁ POHŘEBIŠTĚ
OL			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - LÁZEŇSTVÍ
OS			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - TĚLOVÝCHOVA A SPORT
PLOCHY VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ			
PV			PLOCHY VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ
PLOCHY SIDELNÍ ZELENĚ			
ZP			PLOCHY VEŘEJNÉ ZELENĚ PARKOVÉ
ZO			PLOCHY VEŘEJNÉ ZELENĚ OSTATNÍ
ZZ			PLOCHY ZELENĚ ZAHRAD
PLOCHY SMÍŠENÉHO VYUŽITÍ			
SC			PLOCHY SMÍŠENÉ V CENTRÁLNÍ ZÓNĚ
SM			PLOCHY SMÍŠENÉ OBYTNÉ MĚSTSKÉ
SV			PLOCHY SMÍŠENÉ OBYTNÉ VESNICKÉ
SVx			PLOCHY SMÍŠENÉ OBYTNÉ VESNICKÉ SPECIFICKÉ
PLOCHY VÝROBY A SKLADOVÁNÍ			
VL			PLOCHY VÝROBY A SKLADOVÁNÍ - LEHKÝ PRŮMYSL
VD			PLOCHY VÝROBY A SKLADOVÁNÍ - DROBNÁ VÝROBA
VS			PLOCHY SMÍŠENÉ VÝROBNÍ
PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY			
DS			PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY - SILNIČNÍ DOPRAVA
DP			PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY - DOPRAVA V KLIDU
DU			PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY - ÚČELOVÉ KOMUNIKACE
DZ			PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY - DRAŽNÍ DOPRAVA

V územním plánu je v jádrovém území MPZ (historické jádro) navrženo 7 ploch zastavitelných a 1 plocha přestavby:

- Plochy zastavitelné:
 - plocha Z251 (nemá dopad na hodnoty MPZ)
 - plocha Z 252, využití SM ve vazbě na park (nelze vyloučit negativní dopad na hodnoty MPZ, nutno regulovat výšku a objem/hmotu staveb a architektonickou úroveň řešení)
 - plocha Z253 (nemá dopad na hodnoty MPZ)
 - plocha Z257 ve vazbě na park (plocha ZP, zeleň)
 - Z258 využití SM (nemá dopad na hodnoty MPZ)
 - Z259 využití SM (nemá dopad na hodnoty MPZ)
 - Z260 využití SM (nemá dopad na hodnoty MPZ)
- Plocha přestavby:
 - plocha P22, veřejné prostranství - parkoviště před letním kinem, pod kostelem (nemá dopad na hodnoty MPZ)

Zastavitelné plochy navržené v územním plánu v k. ú. Darkov jsou vymezeny západně od stávající zástavby ul. Lázeňská a na hodnoty MPZ nebudou mít žádný vliv.

A. 2. CHARAKTERISTIKA MĚSTA A PAMÁTKOVÉ ZÓNY

A.2.1. Karviná, historický vývoj města

Karviná je městem s bohatou historií díky strategicky výhodné poloze na obchodní cestě z Uher do Pobaltí, která z něj učinila významné centrum zdejší oblasti. Rozvoj města byl silně ovlivněn těžbou černého uhlí, jejíž pozitiva - ekonomický přínos a zajištění pracovních příležitostí, byla spojena s negativy - destruktivními vlivy na urbanistickou strukturu, krajinu a životní prostředí, které doznívají i v současnosti. Geniem loci města je historické centrum se zámek Fryštát a parkem Boženy Němcové, lázeňský areál v části města Lázně Darkov s lázeňským parkem, navazujícím prostřednictvím linie řeky Olše na okolní krajinu. V posledních letech se Karviná stává nejen obchodním, turistickým, sportovním centrem, ale i lázeňským centrem a též centrem vzdělání po vzniku Obchodně podnikatelské fakulty v rámci Slezské univerzity v Opavě.

Historické jádro města Karviná, původně Fryštát, bylo založeno jako lokační město, aby zajišťovalo severní hranici Těšínska. První písemná zpráva o existenci Fryštátu pochází z listiny těšínského knížete Kazimíra I. ze dne 18. února 1327, ve které potvrzuje, že přijal v léno zemi Těšínskou. Fryštát se v této listině uvádí jako město a je pravděpodobné, že vznikl již v průběhu kolonizace po mongolském vpádu po roce 1241. Dle poznatků získaných archeologickými výzkumy bylo jádrové území kolem radnice (č. p. 71), osídleno již v roce 1272. Historické jádro s typickou půdorysnou kompozicí slezských měst bylo od počátku existence města pravděpodobně opevněné.

Nynější Karviná slučuje několik historických obcí – Fryštát, Karvinou, Staré Město, Ráj či Solcu – a také nově vytvořené osady – Nové Město či Mizerov. Historickým jádrem města je Fryštát. Stará Karviná (Karvinná) byla původně vesnicí západně od Fryštátu, která byla na novodobé město povýšena teprve díky rozvoji dolování v 19. století. V letech 1944-45 a poté opět od r. 1945 dala stará Karviná jméno celé obci (v r. 1944 Karwin), zatímco Fryštát byl přejmenován na Karvinou - Město (až do roku 1971, poté Karviná 1-Fryštát) a starou Karvinou na Karvinou-Doly. V současné době historická ves (město) Karviná v podstatě neexistuje (jednou z mála dochovaných budov je kostel sv. Petra z Alcantary). V r. 1927 byla při úpravě hranic k městu připojena polská obec Zebrzydowice a části polských vsí Kaczyce a Pogwizdów, část obce Louky byla naopak připojena k Polsku. V r. 1975 byly osadami Karviné Fryštát, Doly, Lázně Darkov, Ráj, Staré Město, Nové Město, Mizerov, Hranice, Louky.

Fryštát patřil od počátku k Těšínskému knížectví. V roce 1572 bylo vytvořeno samostatné panství Fryštát (později status reunitus Fryštát, od r. 1848 status minor). V roce 1850 připadl k okresu Cieszyn, v roce 1868 byl vytvořen samostatný politický okres Fryštát. V letech 1938-39 bylo město součástí polského záboru, v roce 1939 okupováno Němci (do roku 1945). Od roku 1949 je okresním městem.

V raném středověku náleželo okolí dnešního Fryštátu k polskému státu, jako součást opolského vévodství. Teprve od 14. století připadlo k zemím Koruny české. Území bylo kolonizováno benediktinským klášterem v polském Tynci. Kníže Vladislav Opolský potvrdil listinou z 12. června 1268 darování několik vsí tyneckému klášteru. Mezi nimi bylo i území zvané *Sal*. Jednalo se o oblast, k níž náležel Fryštát, ale i Orlová, Solca a Karviná. První určitou písemnou zmínku o Fryštátu (*Fryenstad*) máme v listině těšínského arciknížete z let 1302-1314, v níž je uveden seznam vsí, které mají platit desátek vratislavskému biskupství. Mezi nimi se objevuje i Karviná a Staré Město (pod názvem Čula). Právě Čula (Staré Město) je badateli považována za předchůdce Fryštátu.

Staré Město bylo emfyteutickou vsí, která vznikla asi ve 13. stol. na důležitém místě v blízkosti soutoku řek Stonávka a Olše (Olza). Kvůli své poloze v rovině se příliš nehodila pro založení nového města, které

mělo být obchodním, ale i obranným bodem. Proto byl na vyvýšenině nedaleko založen Fryštát, který zaujal strategické místo na obchodní cestě z Uher do Pobaltí. Byl lokován na křižovatce důležitých cest z Moravské Ostravy přes Slezskou Ostravu, Petřvald, Orlovou na Pruchnu, Strumieň a Krakov a z Opavy přes Dolní Benešov, Bohumín, Dětmárovice na Marklovice, Těšín, Jablunkov a Žilinu. Brzy se stal významným střediskem řemesel a obchodu.

Fryštát byl zřejmě založen ve 13. stol. v souvislosti s kolonizační činností benediktinského kláštera v Orlové (mateřským klášterem byl Tynec) a na město byl povýšen mezi lety 1302 a 1327. V dobových dokumentech se vyskytuje pod jmény Freyestat, Freistad, Freienstad, Fristat, Fricztat, Freystadt, český Fryštát.

V roce 1327 se poprvé zmiňuje Fryštát jako město, v listině, v níž kníže Kazimír Těšínský uznává, že je manem Jana Lucemburského. Až do roku 1571 bylo město pod přímou správou piastovských knížat. Po husitských válkách byl Fryštát věnem těšínské kněžny Ofky. Od roku 1447 ho vlastnil kníže Bolek, v letech 1452-1490 jeho vdova Anna a poté těšínská knížata. V roce 1447 dal kníže Bolek městu těšínské městské právo, várečné právo, právo zakládat cechy, dědické právo, právo vyššího soudnictví, odúmrtí a mílové právo. V roce 1473 udělil Vladislav II. Jagellonský Fryštátu dva výroční trhy a v roce 1513 mýto. Od počátku 16. století se město řídilo vratislavským městským právem. V roce 1525 povolil těšínský kníže Kazimír II. městu opevnit se hradbami. V roce 1560 pak král Ferdinand II. povolil další dva výroční trhy a těšínský kníže Václav III. Adam stanovil počet várečných domů na 82, dal městu právo vinného šenku a potvrdil mílové právo a odúmrtí. Kníže Bedřich Kazimír pronajal v roce 1569 statek městu Fryštát.

V roce 1571 musel kníže rozprodat zadlužený majetek a Fryštát se stal centrem nižšího stavovského panství, k němuž patřilo 15 vsí. Již v roce 1572 koupil panství Václav Cikán ze Slupska, po něm následoval jeho syn Jan Ignác (1577-1611), před rokem 1591 ho měli v zástavě Bernard a Jan Barští z Baště a od roku 1592 Kašpar Šoboškovský z Šinovic. Od roku 1611 do roku 1624 byli majiteli statku synové Jana Ignáce Cikána Jan Jiří, Karel Jindřich a Václav Fridrich. V roce 1624 byl statek spolu s městem zastaven Petru Konieckému z Emdenu a již nebyl vyplacen. V roce 1637 pak byl prodán v dražbě Karlu Zdeňkovi Žampachovi z Potštejna. O dva roky později se majitelem stal Jindřich Václav kníže münsterberský. Pak panství získali páni z Gašína (1650 - 1656 Melichar Ferdinand, 1656 - 1719 Jiří Adam, Ferdinand, Ota a Jan Rudolf, 1719 Karel Ludvík, poté Josef Baltazar Vlček). V té době byl již statek silně rozdroben, mnoho vesnic bylo odprodáno a zůstalo pouze malé dominium. To vyvolalo úpadek města – rozpadla se obchodní síť, byla ztracena odbytiště řemeslné výroby i piva. Nepřispěly ani dopady třicetileté války a rychlé střídání majitelů. V letech 1749-1766 vlastnil Fryštát Mikuláš Taafe a v letech 1766-1784 jeho snacha Marie Brigita Chotková, provdaná z Canalu. Marie Terezie dala městu v roce 1750 dva trhy na vlnu a roku 1804 přidal František II. pátý výroční trh. V roce 1748 byla postavena zemská silnice Krnov – Opava – Bohumín – Fryštát - Těšín - Žilina. V letech 1784-1782 držel Fryštát Rudolf Taafe, roku 1792 ho koupil Jan Larisch. Larisch - Mönnichové pak panství drželi až do roku 1945 (1820 - 1859 Jindřich, 1859 - 1884 Jan, 1884 - 1923 Jindřich, od roku 1923 Jan). Od roku 1794 se v okolí Fryštátu začalo těžit uhlí, což mělo za následek rychlý rozvoj průmyslu, především koksárenství, hutnictví a železárenství. S tím souvisela i stavba železnice – v roce 1847 tudy procházela Severní dráha Ferdinandova, od roku 1871 Košicko-bohumínská dráha.

Město zasáhly v historii čtyři ničivé požáry – v letech 1511 (shořel hrad a část města), 1617 (shořelo téměř celé město), 1781 (zničeny všechny veřejné budovy a množství domů) a 1823 (ze 115 zděných domů shořelo 73, ze 120 dřevěných 50).

Veduta Frýštátu na rytině F. B. Wernera, r. 1738 (měštanské domy, farní kostel s renesanční věží, zámek, radnice s renesanční věží, pohřební kostel sv. Mikuláše, hranolovitá třípatrová věž Těšínské brány, v pozadí kostel sv. Marka)

Stavebně historický průzkum objektů v historickém jádru

epocha			
	ranný středověk (románský)		ranný středověk (románský)
	vrcholný středověk (gotický)		vrcholný středověk (gotický)
	16. - poč. 17. stol. (renesanční)		16. - poč. 17. stol. (renesanční)
	2. pol. 17. - 18. stol. (barokní)		2. pol. 17. - 18. stol. (barokní)
	konec 18. - 1. pol. 19. stol. (klasicistní)		konec 18. - 1. pol. 19. stol. (klasicistní)
	2. pol. 19. stol. (historizující slohy)		2. pol. 19. stol. (historizující slohy)
	(19./20. století)		(19./20. století)
	20. století		20. století
	(1. pol. 20. století)		(1. pol. 20. století)
	(2. pol. 20. století)		(2. pol. 20. století)
123	číslo popisné		

V letech 1721-28 mělo město 200 domů (85 ve městě, 125 na předměstí; 75 domů mělo právo vinného výčepu) a 45 krámů (10 chlebných, 21 ševcovských, 12 masných a 2 perníkářské lávky). V letech 1746-47 zde bylo 209 domů (114 ve městě, z toho 36 pustých, 95 na předměstí, z toho 28 pustých) a 46 krámů. Naopak údaj z let 1743-52 udává 210 domů (jen 85 ve městě a 125 na předměstí). V r. 1845 měl Fryštát 281 domů, r. 1869 321 domů, 1900 369 domů, 1910 již 518 domů, 1921 613 domů, 1930 865 domů, 1950 1079 domů, 1970 celkem 2083 domů, 1991 celkem 2063 domů.

Fryštát (Freystadt), I. vojenské mapování v letech 1780-1783

zdroj:

http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=1vm&map_region=sl&map_list=s007

Významný zlom ve vývoji města nastal ve 2. polovině 18. století, po objevu ložiska černého uhlí. Další rozvoj města umožnila výstavba železniční tratě Severní dráhy císaře Ferdinanda, provozující dráhu v trase z Vídně přes Ostravu do Krakova se stanicí v blízkých Petrovicích. Z důvodu potřeby transportu uhlí do jednotlivých dolů byla v roce 1898 dobudována i místní uhelní dráha se stanicí ve Fryštátě (Karvinská místní dráha) a následně i tramvajová trať.

Vývoj na území Fryštátu byl po nález uhlí na čas utlumen, stavební aktivity byly orientovány západně od Fryštátu do dnes již zaniklého města Karvinná.

Historické jádro Fryštát a území Darkova, II. vojenské mapování v letech 1836 – 1852, zdroj: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=2vm&map_region=mo&map_list=O_5_XI

Karviná obdobně jako Těšín byla v letech 1918 až 1920 předmětem sporu mezi Polskem a Československem. Po arbitráži v roce 1920 připadla definitivně Československu. V roce 1923 byla původní Karvinná (dnes m. č. Karviná - Doly) povýšena rozhodnutím vlády na město, které vlivem poddolování zaniklo postupně v 50. - 60. letech 20. století.

Složitým obdobím pro Karvinou byl taktéž konec 30. let 20. století, kdy Polsko opět vzneslo územní požadavky na oblast Těšínska. Situace vyvrcholila 1. 10. 1938 obsazením území Těšínska včetně Karviné polskými vojsky, setrvávajícími zde téměř rok. Po porážce Polska na počátku druhé světové války došlo k obsazení této části území Wehrmachtem a část Karviné, mluvící převážně německy, byla přičleněna k Německu. Koncem války došlo ke sloučení měst Karvinné, Fryštátu, Starého Města, Ráje a Darkova v jeden územní celek s názvem Karwin – Freistadt (Karviná – Fryštát).

Po osvobození došlo ke sloučení několika samostatných obcí v jeden územně správní celek pojmenovaný Karviná. Původní město Karvinná v důsledku těžby uhlí zaniklo a přejmenováním katastrálního území zaniklého města na Karviná – Doly došlo k jeho zapomenutí. Území s výraznými poklesy nebylo možno již více osídlovat. Na zbylém území města pokračoval významný rozvoj až do 80. let 20. století, kdy z někdejšího okresního města Fryštát o 10 tis. obyvatel se stala Karviná, v roce 1985

čítající 80 tis. obyvatel. Největší stavební boom probíhal v katastrálním území historického města Fryštátu (v současnosti Karviná-město) a bývalé obce Ráj.

O stavebním rozvoji města včetně Fryštátu, ve kterém se nachází MPZ a významu staré Karviné a současné Karviné v minulosti svědčí i nárůst počtu obyvatel vztahující se v tabulkách níže k jednotlivým datům v 19. a 20. století.

Počet obyvatel v staré Karviné

Vývoj počtu obyvatel původní Karviné (v současnosti Karviná – Doly)											
Rok	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1991	2011	2021
Počet obyvatel	3 384	5 488	7 746	14 326	16 808	19 229	22 317	20769	1302	325	-

Počet obyvatel současné Karviné

Vývoj počtu obyvatel současné Karviné (historické jádro Fryštát, MPZ)														
Rok	1869	1880	1900	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011	2018	2021
Počet obyvatel	2661	2960	3669	7767	7124	36 172	46 883	76 014	78 334	68 405	65 141	56 897	52 998	48 473

Město Karviná bylo jedním z prvních měst v kraji, kde počet obyvatel začal klesat, a to již v osmdesátých letech minulého století. Příčinou byl útlum státem dotované bytové výstavby ve městě v důsledku zvýšení dotací do bytové výstavby na území měst Havířov a Orlová.

A.2.2. Darkov, historický vývoj a rozvoj zástavby

Původně ves ležící v údolní nivě řeky Olše, navazující na své jižní straně, za mlýnským náhonem, na město Fryštát. Nyní jsou obě lokality spojeny Lázeňskou ulicí přes osadu Bonkov.

První zmínka o Darkovu je z počátku 14. století, kdy je v Registru Wyasdense uváděn jako Bertholdi villa. Vznikl zřejmě v důsledku kolonizace prováděné benediktinským opatstvím v Tynci u Krakova. Vždy byl součástí Těšínského knížectví. V roce 1447 patřil k Fryštátskému panství, tehdy je poprvé doložen jeho znak a jméno Darkov. Majiteli panství a obce byla těšínská knížata. Po roce 1571 byl majitelem Václav Cigán ze Slupska, poté např. hrabata z Tenczina. V roce 1618 již samostatný statek získala Zuzana Marklovská ze Žebrače. Poté se v držení střídala drobná šlechta, např. v roce 1657 Václav Pelka z Nového města, v roce 1663 Žibřid z Promnitz. V roce 1749 koupil Darkov Mikuláš Taafe z Fryštátu, v roce 1792 Beesové z Chrostiny. V roce 1848 byl Darkov součástí Těšínského kraje a patřil ke status minor Ráj. Do roku 1865 byl administrativně spojen s Rájem, poté se osamostatnil. V roce 1924 byla část obce při úpravě hranic postoupena Polsku. V roce 1925 byl vystavěn železobetonový most přes Olzu. Jižní část vsi zanikla po 2. světové válce v důsledku poddolování a budování odkališť. Za obět těžbě měly padnout celé lázně, nejpozději do r. 1993. Útlum těžby v 90. letech nakonec lázně zachránil.

Počátky lázní v Darkově spadají do 70. let 19. století, po objevu léčebných účinků jodobromových vod fryštátským lékařem A. Fiedlerem, následně ověřených r. 1867 prof. Redtenbacherem na lékařské fakultě ve Vídni. V roce 1865 byl postaven první lázeňský dům, první lázeňská sezona byla zahájena v roce 1867. Vila Anna (Vlasta – sanatorium II) byla vybudována v roce 1878, vila Heinrichsfhof (Jiřina) v letech 1880 – 1890, vila Henrietta (Maryčka) v letech 1880 – 1890.

V roce 1899 koupili statek i s lázněmi Larisch - Mönnichové, kteří ho vlastnili až do roku 1945. Kolem nových staveb byl založen lázeňský park, který částečně využil původní porosty. Součástí parku byl

letohrádek s jehlancovitou věží a dřevěná kolonáda. Počátkem 30. let byla vybudována dětská léčebna a společenský dům. Za 2. světové války se lázně změnily na vojenskou nemocnici. V roce 1947 byl Darkov schválen jako léčebné místo, válkou poškozené stavby byly obnoveny a lázeňský lesopark byl přeměněn na anglický park s instalovanými plastikami.

Historické jádro Fryštát a Darkov s prvními lázeňskými domy, III. vojenské mapování v letech 1869 - 1885, zdroj:

http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=3vm&map_region=25&map_list=4061_3

Od roku 1945 byl Darkov osadou Fryštátu, od roku 1948 osadou Karviné (nový název města). V roce 1971 byl název obce Darkov oficiálně změněn na Karviná 3 – Lázně Darkov, od roku 1975 pouze Lázně Darkov.

A. 3. STAV ÚZEMÍ, ČLENĚNÍ A URBANISTICKÉ VAZBY, DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

A. 3.1. Současný stav území MPZ

Městská památková zóna Karviná je uceleným urbanistickým a architektonickým souborem s dochovaným půdorysem středověkého města slezského typu, založeného na návrší nad nivou Olše (Olzy), zčásti s dochovanou středověkou parcelací, torzem opevnění a hodnotnou dochovanou historickou zástavbou převážně z 19. století. I přes některé nehodnotné stavební úpravy zejména z 20. století si městské interiéry dochovaly výjimečnou památkovou hodnotu.

Památková zóna se vzhledem k morfologii území v panoramatických pohledech výrazněji neuplatňuje. V dálkových pohledech z jihu a severu se uplatňuje jenom kostel, v rámci parku i zámek, tj. stavby vybudované na ostrožně v severozápadní části historického jádra. Empírový zámek je urbanisticky koncipován na pohledovou osu přírodně krajinářského parku a tvoří závěr pohledů od jihu. Velkorysost kompozice zámku s parkem spočívá v dominantním umístění zámku na počátku hlavní osy parku, směřující k siluetě Beskyd, s centrálním průhledem přes travnatou plochu, palouk, lemovaný pásem okrajových skupin porostů i výrazných solitérů.

Historické jádro Karviné, které je památkovou zónou, má rozlohu 135 ha. Z hlediska půdorysného má téměř pravidelný oválný tvar cca 430 m x 220 m s obdélníkovým náměstím, 110 m dlouhým, které je protaženo do tvaru písmene „L“. Asymetricky protažený prostor náměstí vznikl až v 19. století v důsledku založením čestného dvoru před zámkem, v době jeho držení rodem Larisch – Mönnichů.

Z náměstí vybíhá poměrně pravidelná uliční síť s okružní ulicí. Hlavní urbanistickou osu určuje historická obchodní cesta, která vstupovala do města Horní branou na východě, za níž se rozvinula do tří ulic a po průchodu ulicí Fryštátskou a náměstím pokračovala Dolní branou na západ do Starého Města. V jihozápadní části historického jádra je situován kostel Povýšení sv. Kříže a zámek, jehož jižní průčelí sleduje průběh původního městského opevnění.

Na území MPZ je soustředěna široká škála zařízení občanské vybavenosti, státní správa i samospráva, obchodní, ubytovací i stravovací zařízení, v dostupných vzdálenostech kulturní i sportovní zařízení a parky. Území MPZ je atraktivní pro bydlení, o čem svědčí vyšší počet obyvatel s trvalým bydlištěm. Celkem se v tomto území nachází 381 bytů a žije zde cca 995 obyvatel.

Rozložení bytů na území MPZ a počty obyvatel je graficky zobrazeno ve výkresu B.6. formou vymezení urbanistických bloků.

Počet bytů v rámci jednotlivých bloků:

BLOK	POČET BYTŮ	POČET OBYVATEL	BLOK	POČET BYTŮ	POČET OBYVATEL	BLOK	POČET BYTŮ	POČET OBYVATEL
UB1	15 / 39		UB17	44 / 114		UB41	5 / 13	
UB2	16 / 43		UB22	72 / 187		UB42	10 / 26	
UB3	2 / 5		UB24	5 / 13		UB43	8 / 21	
UB4	5 / 13		UB26	7 / 18		UB43	8 / 21	
UB5	3 / 8		UB34	6 / 16		UB44	3 / 8	
UB9	4 / 10		UB35	15 / 39		UB47	7 / 18	
UB10	14 / 36		UB36	18 / 47		UB48	9 / 23	
UB11	3 / 8		UB37	2 / 5		UB56	24 / 62	
UB12	11 / 29		UB38	11 / 29		UB57	8 / 21	
UB14	19 / 51		UB39	1 / 3				
UB15	19 / 51		UB40	7 / 18				

Zástavba MPZ v části Fryštát je tvořena:

- historickým jádrem, odpovídajícím převážně původnímu půdorysu a jeho historické parcelaci;
- zástavbou rodinných domů, situovaných ve dvou lokalitách v části Fryštát, a to u parku, v místě bývalé oranžerii, další ke u parku pod farním kostelem v části Bělidlo.

Zástavba MPZ v části Darkov je převážně novodobá a v další kapitole A. 3. 2 se z toho důvodu podrobněji dále nevyhodnocuje. Nemovitosti jsou situovány podél ulice Lázeňské vedoucí z historického jádra směrem na jih až po most přes řeku Olši. Zástavba v této části památkové zóny je tvořena:

- souvislou zástavbu rodinných domků podél obou stran ulice Lázeňské;
- areálem Lázní Darkov, který pokračuje do Lázeňského parku. Zástavbu lázní tvoří 8 objektů volně rozptýlených v Lázeňském parku (Sanatorium I, Sanatorium II - Vlasta, léčebna Maryčka, Jiřina, dětská léčebna, Staré lázně, Společenský dům, kaple sv. Anny).

A. 3.2. Vyhodnocení historického jádra z hlediska využití a dochování památkových hodnot

V následujícím přehledu je charakterizován aktuální stav objektů v historickém jádru Fryštát, k. ú. Karviná - město, nejcennějším územím městské památkové zóny z hlediska využití a památkové hodnoty (kulturní památky, doporučení objektů k prohlášení, stavby spoluvytvářející charakter zóny) a informace o dochovaných původních součástech jednotlivých objektů. Majetkoprávní stav a objekty zařazené do programu regenerace jsou zobrazeny ve výkresu B.2.

Ulice	Číslo popisné / číslo orientační	Stávající využití: bydlení - B obč. vybavenost – OV, výr. služby, lehký průmysl, sklady - VL	Kulturní památka (KP), doporučení k návrhu na prohlášení (nKP)	Stavba spoluvytvářející charakter MPZ, v památkovém zájmu	Stav dochování hodnot fasáda (f), okna (w), dveře (d), vrata(t) zábradlí (z), kovář. prvky (k), plot (p), výlohy (v), mříže (m), komín (ch)	Poznámka (údaj v závorce - označení objektu zařazeného do Programu regenerace)
Mlýnská	čp. 788 / č. 1	B	-	ano	d, t, w,	(C.2)
	čp. 790/ č. 3	B	-	ano	f-část,w,d,t,ch	
	čp. 792/ č. 9	B	-	ano	f-část,w,d,t,ch	
	čp. 794 / č. 11	B	-		ch	
	čp. 796 / č. 13	OV, B	-		-	
	čp. 760/č. 13a	OV	-		-	ČSZ
Park Boženy Němcové	čp. 57 / č. 5	OV	-	-	-	Letní kino
	čp. 757 / č. 4	OV	-	-	-	Restaurace
	čp. 1943/ č. 6	VL	-	-	-	Klempířství, pokryvačství
	čp. 882/ č. 1	OV	KP	ano	konstrukce	Mléčnice (A.3)
	čp. / č. 1	OV	KP	ano	konstrukce	Konírna (A.2)
Slámová	čp. 70 / č. 3	OV	-	-	-	Dětské hřiště
Husova	čp. 858 / č. 9	B	-	-	-	-

Ulice	Číslo popisné / číslo orientační	Stávající využití: bydlení - B obč. vybavenost – OV, výr. služby, lehký průmysl, sklady - VL	Kulturní památka (KP), doporučení k návrhu na prohlášení (nKP)	Stavba spoluvytvářející charakter MPZ, v památkovém zájmu	Stav dochování hodnot fasáda (f), okna (w), dveře (d), vrata(t) zábradlí (z), kovář. prvky (k), plot (p), výlohy (v), mříže (m), komín (ch)	Poznámka (údaj v závorce - označení objektu zařazeného do Programu regenerace)
	čp. 820 / č. 7	B	-	-	-	-
Na Bělidle	čp. 800 / č. 5	B	-	-	-	-
	čp. 812 / č. 3	B	-	-	-	-
	čp. 798 / č. 1	B	-	-	-	-
Pivovarská	čp. 109 / č. 15	OV	-	-	-	Pivovar
	čp. 17 / č. 13	OV, B	-	-	-	Restaurace Baron
	čp. 16 / č. 11	OV	-	-	f	Rest. U Koptíků
	čp. 15 / č. 9	OV	-	-	-	Agentura
	čp. 14 / č. 7	B	-	ano	f, w,	-
	čp. 12 / č. 3	OV	-	-	-	Knihy
	čp. 2 / č. 1	OV	nKP	ano	f, w, d, k	Hospodářské budovy u fary (C.3)
	čp. 2 / č. 1	OV, B	KP	ano	f, w, d	Farní úřad (A.8)
Masarykovo náměstí	čp. 2457 / č. 10	OV, B	-	-	-	-
	čp. 18 / č. 9	OV, B	ano	-	f	Exasoft
	čp. 21 / č. 11	OV	-	-	-	Čedok
	čp. 24 / č. 12	OV	-	ano	f w, d, ch	(C.4)
	čp. 25 / č. 13	OV, B	-	ano	f, w, ch, plech	Rubín (C.5)
	čp. 26 / č. 14	OV, B	-	ano	f, w, ch	
	čp. 28 / č. 15	OV	-	ano	f, v	Reifeisen banka (C.6)
	čp. 29 / č. 16	OV	nKP	ano	f, w	Baník (C.7)
	čp. 34 / č. 17	OV		ano	f, sklepy	
	čp. 35 / č. 18	OV		ano	f, sklepy	
	čp. 36 / č. 19	OV	-	ano	f, w	Restaurace Vanili
	čp. 37 / č. 20	OV	-	-	-	Lavantia
	čp. 38 / č. 21	OV, B	-	ano	f, w	Boutique Inez
	čp. 39 / č. 22	OV, B	-	ano	f, w	Modrá pyramida
	čp. 10 / č. 8	OV	nKP	ano	f, w,	Muzeum Těšínska (B.2)
	čp. 9 / č. 7	OV	KP	ano	f, o, sklepy	Knihovna (A.6)
	čp. 8 / č. 6	OV	nKP	ano	f, w	
	čp. 6 / č. 5	OV	-	-	f, neon	Revírní bratrská poj.
	čp. 5 / č. 4	OV, B	nKP	ano	f	cukrárna
	čp. 4 / č. 3	OV, B	-	ano	f, w, portál	Agape (C.9)
	čp. 3 / č. 2	OV	-	ano	f	Pošta
	čp. 1 / č. 1	OV	KP	ano	f, w, d, k	Zámek (A.1)
	čp. 95 / č. 32	OV	nKP	ano	f	Lottyhaus (B.1)
	čp. 94 / č. 31	OV	-	ano	f, w, v	BB bar (C.22)
	čp. 93 / č. 30	OV	KP	ano	f, w	Fitness centrum
	čp. 92 / č. 29	OV	KP	ano	f, w	restaurace
	čp. 91 / č. 28	OV, B	-	ano	f, w, v, d, portál	Lékárna (C.11)
	čp. 71 / č. 26	OV	-	ano	f, w	Informační středisko

Ulice	Číslo popisné / číslo orientační	Stávající využití: bydlení - B obč. vybavenost – OV, výr. služby, lehký průmysl, sklady - VL	Kulturní památka (KP), doporučení k návrhu na prohlášení (nKP)	Stavba spoluvytvářející charakter MPZ, v památkovém zájmu	Stav dochování hodnot fasáda (f), okna (w), dveře (d), vrata(t) zábradlí (z), kovář. prvky (k), plot (p), výlohy (v), mříže (m), komín (ch)	Poznámka (údaj v závorce - označení objektu zařazeného do Programu regenerace)
	čp. 69 / č. 25	OV	-	ano	f, w	Kebab
	čp. 67 / č. 24	OV	-	ano	f, w, ch	(C.10)
Hrnčířská	čp. 65/ č. 2	OV	-	-	-	Ložnice, Reality, ČSAD
	čp. 61 / č. 4	OV	-	-	-	Řeznictví
	čp. 46 / č. 3	OV	-	-	-	ČSOB, Generali
	čp. 42 / č. 5	OV	-	-	-	Lucky Coctail
	čp. 42 / č. 5	OV	-	-	-	nákupní středisko
Příčná	čp. 30 / č. 1	OV	-	-	-	Kvítárna
Markova	čp. 40 / č. 2	OV	-	-	f	Manikúr
	čp. 47 / č. 3	OV	-	-	-	Česká spořitelna
	čp. 48 / č. 1	B	-	-	-	Bytový dům
Svatováclavská	čp. 76 / č. 12	B	-	ano	f, w	(C.11)
	čp. 77 / č. 10	B	-	ano	f, d, w	
	čp. 97 / č. 6	OV	-	-	f	
	čp. 78 / č. 4	B	nKP	ano	f, w, d	(C.12)
	čp. 33 / č. 2	OV		ano	f, sklepy	
	čp. 52 / č. 5	B	-	-	-	Bytový dům
	čp. 7 / č. 3	B	-	-	-	Bytový dům
	čp. 31 / č. 1	OV, B	nKP	ano	f, w, d, k, sklepy	(C.8)
Zámecká	čp. 96 / č. 1	B	-	-	-	
	čp. 41 / č. 2a	OV	-	-	-	Kadeřnictví
	čp. 101 / č. 2	B	-	ano	f	
	čp. 102 / č. 4	B	-	ano	f, w, d, k	(C.14)
	čp. 103 / č. 6	B	-	ano	d	(C.15)
	čp. 962 / č. 3	B	-	-	-	
	čp. 104 / č. 8	B	-	-	-	
	čp. 105 / č. 10	B	-	ano	f, w	(C.16)
	čp. 106 / č. 12	B	-	-	-	
	čp. 107 / č. 14	B	-	ano	f, d, w	
	čp. 98 / č. 5	B	-	-	-	
	čp. 108 / č. 16	B	-	-	-	Zubní lékař
	čp. 99 / č. 7	B	-	-	-	Zbraně
	čp. 1942 / č. 7a	OV	-	-	-	Penzion Jelen
	čp. 1941 / č. 7b	OV	-	-	-	Penzion Jelen
	čp. 116 / č. 30	B	-	-	-	Kadeřnictví
	čp. 115 / č. 28	B	-	-	f	Second hand
	čp. 114 / č. 26	B	-	-	f	Kosmetické studio
	čp. 113 / č. 24	B	-	-	-	

Ulice	Číslo popisné / číslo orientační	Stávající využití: bydlení - B obč. vybavenost – OV, výr. služby, lehký průmysl, sklady - VL	Kulturní památka (KP), doporučení k návrhu na prohlášení (nKP)	Stavba spoluvytvářející charakter MPZ, v památkovém zájmu	Stav dochování hodnot fasáda (f), okna (w), dveře (d), vrata(t) zábradlí (z), kovář. prvky (k), plot (p), výlohy (v), mříže (m), komín (ch)	Poznámka (údaj v závorce - označení objektu zařazeného do Programu regenerace)
	čp. 112 / č. 22	B	-	-	f	
	čp. 111 / č. 20	B	-	ano	f, w	
	čp. 110 / č. 18	B	-	-	-	
Fryštátská	čp. 64 / č. 9	OV	-	ano	f, d, w	Advokátní kanceláře
	čp. 904 / č. 22a	B	KP	ano	f, k	Obuv (A.5)
	čp. 79 / č. 22	B	KP	ano	f, d	Pivnice Podkova (A.5)
	čp. 80 / č. 20	B	-		f, schody	Pekařství
	čp. 81 / č. 18	B	-	ano	f, w	Potraviny, notář
	čp. 82 / č. 16	B	-	ano	f	Optika
	čp. 83 / č. 14	B	-	ano	f, w, d	Textil, obuv (C.17)
	čp. 84 / č. 12	B	-	ano	f, d	(C.18)
	čp. 85 / č. 10	OV, B	nKP	ano	f, w, d, k, sklepy	Boutique, kaděrnictví (C.1)
	čp. 86 / č. 8	B	-	ano	f	
	čp. 87 / č. 6	OV	-	ano	f, w	Česká pojišťovna
	čp. 88 / č. 4	B, OV	KP	ano	f, w, d	Trafika (A.9)
	čp. 89 / č. 2	OV	nKP	ano	F, w, d, sklepy	býv. Hejtmanství a soud (B.3)
	čp. 72 / č. 1	OV, B	KP	ano	f, w, d, k	Radnice (A.7)
	čp. 73 / č. 3	OV	-	ano	f, w	Fio banka (C.19)
	čp. 74 / č. 5	OV	-	ano	f, w, v, d	býv. Nábytek (C.20)
	čp. 75 / č. 7	OV	-	ano	f, w, k, d	ČMSS
Karola Sliwky	čp. 120 / č. 30	B	-	-	f,	na pěším tahu
	čp. 119 / č. 32	B	-	-	f,	na pěším tahu
	čp. 118 / č. 34	B	-	-	f,	na pěším tahu
	čp. 121 / č. 28	B	-	-	f,	
	čp. 122 / č. 26	B	-	ano	f, w, d	
	čp. 123 / č. 24	B	-	-	-	
	čp. 124 / č. 22	B	-	-	-	
	čp. 125 / č. 20	OV, B	-	-	-	
	čp. 126 / č. 18	OV	nKP	-	f, w, d	Advokátní kanceláře (C.21)
	čp. 127 / č. 16	B	-	-	-	
	čp. 128 / č. 14	B	-	-	-	Cestovní kancelář
	čp. 129 / č. 12	B	-	-	f	
	čp. 44 / č. 10	OV	-	-	-	býv. nákupní středisko
	čp. 49 / č. 8b	B	-	-	-	Věžový dům
	čp. 50 / č. 8a	OV, B	-	-	-	Magistrát
	čp. 2056 / č. 8c	TV, OV	-	-	-	Autoškola, Beleza
	čp. 13 / č. 7	OV	KP	ano		Kostel sv. Marka
	čp. 19 / č. 8	B	-	-	-	Bytový dům, notář

Ulice	Číslo popisné / číslo orientační	Stávající využití: bydlení - B obč. vybavenost – OV, výr. služby, lehký průmysl, sklady - VL	Kulturní památka (KP), doporučení k návrhu na prohlášení (nKP)	Stavba spoluvytvářející charakter MPZ, v památkovém zájmu	Stav dochování hodnot	Poznámka (údaj v závorce - označení objektu zařazeného do Programu regenerace)
					fasáda (f), okna (w), dveře (d), vrata(t) zábradlí (z), kovář. prvky (k), plot (p), výlohy (v), mříže (m), komín (ch)	
	čp. 20 / č. 6	B	-	-	-	Bytový dům, kosmetika
	čp. 27 / č. 4	B	-	-	-	Bytový dům
	čp. 32 / č. 2	B	-	-	-	Bytový dům
Lázeňská, Lázeňský park k. ú. Darkov, Objekty v areálu Lázní Darkov pod čp. 48/č. 41	na parc. č.1	OV	KP		f,w,d	Sanatorium (A.14)
	na parc. č.1	OV			f	Sanatorium, spojovací část (C.26)
	na parc. č. 10	OV	KP		f,w,d	Společenský dům (A.15)
	na parc. č. 13	OV	KP	ano	f,w,d, k+zvon	Kaple sv. Anny (A.12)
	na parc. č. 75 u čp. 637/ č. 41	OV	KP	ano	f	Kaplička (A.11)
	na parc. č. 13	OV	-	ano	lucerna, sokl, dřík	Mariánská Boží muka
	na parc. č. 15	OV			f	Dětská léčebna (C.23)
	na parc. č. 7	OV			f	Lázeňský dům Maryčka (C.25)
	na parc. č. 9	OV			f	Lázeňský dům Jiřina (C.24)

Pozn. Stavby vyznačeny červeně jsou zařazené do programu regenerace (2025 – 2030)

A. 3.3. Členění, urbanistický vývoj města a vazby památkové zóny

Historické jádro města Karviná - Fryštát leží na nevelkém hřebenu, oddělujícím povodí Olše a Petrůvky, jeho okraj se prudce svažuje k Olši. Okraj této nivy lemuje mlýnský náhon. Historické jádro je umístěno na výrazné ostrožně nad Olší. Původně město střežilo severní hranici Těšínska, která vedla v linii spojující ohyb Olše u Závady a ohyb Visly u Strumieně (dnešní hranice pochází až z roku 1920). Obvod města byl oválně formován, přičemž byla využita přirozená linie okraje ostrožny na severozápadě, jihu a jihovýchodě. V nejvysunutějším místě byl vystavěn farní kostel. Hlavní komunikační linie vedla od severozápadu (dnes Bohumínská-S. Čecha -K. Sliwky) k jihovýchodu (dnes Fryštátská - Polská). Východní část města je ovlivněna hlavní tranzitní komunikací, která jádrové území rozděluje vřetenovitě do dvou ulic, mezi nimiž se vytvořilo podélné náměstí. Západní část města je pak ovlivněna prudkým spádem ostrožny mezi pivovarskou ulicí směrem ke kostelu a Mlýnskou ulicí pod městem. Ven z města vedla jen dnešní ul. Karola Sliwky v místě, kde se terén nejméně svažoval. Proto byla západní část oproti východní vychýlena z osy a město bylo v podélné ose asymetrické – na jihu je samostatná příhradební ulice, na severu probíhá v linii severní strany náměstí hlavní tranzitní ulice. Umístění kostela na jihozápadním výběžku ostrožny si pak vynutilo vznik spojky Pivovarské ulice, která probíhala kolmo na hranu terénu a opevnění. Dnešní tvar náměstí v podobě písmene L byl způsoben vztahem k zámku, neboť jihozápadní

část náměstí tvoří jakýsi čestný dvůr. Náměstí bylo reprezentativní jak z hlediska rozlohy, tak z hlediska výstavby. Konaly se zde týdenní i výroční trhy (jarmarky), byly zde privilegované krámy, lávky pekařů, řezníků či obuvníků. Na náměstí také stály šenkovní domy (těch bylo ve Fryštátě 82 (resp. 75), některé z nich byly i v přilehlých ulicích) – jejich počet byl ve městech na Těšínsku vyšší než v ostatních slezských městech.

Město bylo zřejmě již od středověku opevněno, i když právo ke stavbě hradeb dostalo až v roce 1525. Opevnění tvořila zeď s příkopem, která byla přerušena dvěma branami – Dolní (Ostravskou) a Horní (Těšínskou) s vysokou věží. O existenci opevnění vypovídá i tvar města – ovál seříznutý na západní straně rovnou hranou. Hradby probíhaly v linii obvod kostelního areálu-jihní fasáda zámku-zadní hranice dvorků. Existenci hradeb dokládá i to, že v r. 1560 vydal kníže Václav potvrzení vinného šenku, z jehož výnosů se měly opravovat městské zdi a příkopy.

Zemědělské zázemí města tvořila lánová plužina, která byla na pravém břehu rozparcelována kolmo k okraji nivy v jednotném směru (Ráj, Fryštát, Staré Město), ve stejném směru pak navázala parcelace v údolí říčky Petrůvky (Petrovice, Dolní Marklovice). Druhotně pak byla plužina kolonizována při vzniku Mizerova v r. 1618, kdy vznikla řada oddělených usedlostí podél cesty napříč plužiny, vedoucí kolem zadního okraje katastru.

V době, kdy Fryštát spadl pod přímou správu knížat, se stal kvetoucím městem, rozvíjela se cechovní výroba, město se zapojilo do dálkového obchodu. Vysoká míra samostatnosti i měšťanských svobod se navenek projevila stavbou výstavných městských domů i kamenné radnice.

Větší stavební rozvoj nastal po požáru města v r. 1511, dosud středověké město se počalo proměňovat renesančními stavbami. V letech 1563-1569 byl Fryštát dokonce sídelním městem části Těšínska, když zde sídlil kníže Bedřich Kazimír. Poté ale Fryštát upadl na úroveň provinčního městečka. Hospodářský i kulturní život pak byl ochromen třicetiletou válkou. Na poč. 18. stol. byla z 210 domů pod městskou jurisdikcí (87 domů ve městě, z toho 78 s právem vinného šenku, 123 domů na předměstí) obydlena jen polovina – 44 domů ve vnitřním městě (38 šenkovních, 6 domků, 18 domů bylo neobsazených a 25 zcela pustých) a 56 domů na předměstí (67 domů bylo prázdných či pustých). Teprve po uklidnění poměrů v 18. stol. se ve městě začínají objevovat barokní stavby včetně domů s podloubím na náměstí. Z pramenů 18. stol. si můžeme udělat představu, jak město tehdy vypadalo. Na náměstí a v přilehlých ulicích bylo jen asi 10 šenkovních domů zděných či částečně zděných, asi 10 domů bylo patrových, nebyly nijak zvlášť prostorné. Ostatní domy ve městě a na předměstí byly dřevěné. Jen 44 domy měly zděný komín. Náměstí ani ulice nebyly dlážděné. Přestože se zástavba především na náměstí barokizovala, nedošlo většinou ke změně dispozic domů z úzkých hloubkových goticko-renesančních na barokní šířkové. Velkoměšťané žili ve zděných nebo částečně zděných domech se samostatnou kuchyní, což byl znak vysoké životní úrovně. Do domu se vstupovalo z podloubí nebo přímo z náměstí či ulice. Hlavní místností byl tzv. kvelb či dolní síň, kterou ale ve Fryštátě měla jen ¼ domů. V tomto prostoru byl umístěn obchod, výčep nebo řemeslnická dílna. Po stranách síně byly další malé kvelby, světnice a komory. Hlavní obytnou místností byla světnice v přední části domu, menší pokoje sloužily jako ložnice nebo světnice s alkovny. Součástí domu byly i sklepy. Většina domů byla přízemních. Pokud byly patrové, byly obytné místnosti umístěny v patře. Chudší domy, i v blízkosti náměstí, byly dřevěné a přízemní, pouze s obytnou světnicí, kuchyní a hospodářským zázemím, místo světnice zaujímalá roubená chodba.

Dnešní podoba města pak pochází z období klasicismu, po požáru v roce 1823, kdy z náměstí zmizela barokní podloubí. Od 3. třetiny 19. do 1. třetiny 20. století se město začalo po stavební stránce významným způsobem rozvíjet. Protože zůstalo až do poloviny 20. století mimo dosah těžby uhlí

urbanistická struktura historického jádra zůstala zachována. V roce 1879 popsal J. Beyer město jako poměrně výstavné. Mělo vesměs zděné domy, některé ale nebyly po posledním požáru (1823) ještě opravené. Náměstí bylo pěkné, obklopené výstavnými patrovými domy, opatřené (až na výjimky) požárními zdi, což jim „dává vzhled, jako by byly postavené po italském způsobu“. V jihozápadní části byl zámek a v jeho blízkosti farní kostel, spojen se zámkem vzpěrným obloukem. Ve východní frontě náměstí stála radniční věž s bývalou radnicí (nyní okresní hejtmánství). Naproti byl nově postavený obecní dům. Ve středu náměstí byla kamenná kašna z roku 1793 a vedle ní socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1747. Druhá kamenná kašna byla na Horním předměstí (z roku 1773). Náměstí i ulice byly dlážděny kamením.

Komunikace, procházející městem, měly jen periferní polohu. Do roku 1898 tudy vedla lokální trať ze staré Karvinné (dnes Karviná-Doly) do Petrovic, která od roku 1898 spojovala Severní dráhu císaře Ferdinanda s Košicko – bohumínskou dráhu, která vedla až do roku 1963 přes Karvinou. Trať v úseku Karviná město – Karviná - hlavní nádraží (nynější Karviná-Doly) byla zrušena po roce 1959 v rámci výstavby přeložky trati Bohumín – Louky nad Olší s novou stanicí Karviná – hlavní nádraží, jejíž trasa se s lokálkou z Petrovic křížila. Z úseku Petrovice u Karviné – Karviná město je v lázeňském parku dosud zachovaný most přes Mlýnku. Železnice znemožnila organické spojení obou urbanistických struktur – Fryštátu a staré Karvinné, dodnes existuje, již jen jako průmyslová vlečka severně od města, zbylá část zanikla. Jádro města bylo od ostatních částí zvláště na severovýchodě, odděleno téměř nezastavěným územím. Nová státní hranice z roku 1920 odřízla Fryštát od většiny jeho přirozeného prostředí, které bylo připojeno k Polsku. V období 1. republiky se pak začalo s novou výstavbou. Byly postaveny rodinné domky v Novém Městě západně pod kostelem, taktéž v prostoru severovýchodně od bohumínsko-těšínské silnice k hřbitovu a jihovýchodním směrem k ulici Prameny. Kolem historického jádra nebyla vybudována klasická vilková čtvrť. Uliční síť měla ortogonální charakter, který byl dán využitím parcelace dle plužiny a rovnoběžných cest, které byly propojeny příčnými spojnici. Nevznikla souvislá zástavba uličních bloků, pouze skupinky a řady domů, mezi nimiž zůstaly větší nezastavěné plochy. Byla zde aplikována rozptýlená kovo - zemědělská kolonizace (osada Podlesí na katastru Ráje, v oblasti z Podlesí do Hranic, osada Lipiny západně od Darkova a dělnické kolonie podél silnice z Fryštátu do Petrovic). Nejstarší z dělnických kolonií pochází z 3. čtvrtiny 19. století (západně od nádraží, východně od továrny)

Po r. 1945 přichází zcela nová etapa urbanistického rozvoje města., kdy se Fryštát z historického města změnil v město sídlištní. Protože v důsledku neúnosného životního prostředí a plošné devastace poddolováním zanikly novodobé průmyslové aglomerace u Karviné a Orlové, přesunula se stavební výroba do Fryštátu. V té době byl prioritou rozvoj hornictví a těžkého průmyslu a bylo nutné zajistit bydlení pro zaměstnance na nepoddolovaných územích. Vedle Poruby, Havířova a Lutyně byl pro tyto účely vybrán i Fryštát. V roce 1947 bylo severně od města založeno satelitní město Stalingrad. Jeho hlavní kompoziční osou se stala třída Osvobození, jako i přímá ulice od starého Fryštátu. V 1. etapě ve 40. a 50. letech 20. století byla zastavěna oblast mezi ulicemi Havířskou, U Bažantnice, Na Vyhlídce, Zakladatelskou. Tato výstavba vycházela ještě ze schémat funkcionalistické zástavby a jen zčásti byla ovlivněna sovětskými vzory. Ve 2. etapě v 50. letech byla zdůrazněna příčná západ - východní osa, již plně pod vlivem SORELY (jižní část mezi Havířskou a Závodní ulicí). Vznikla tak sevřenější kompozice s velkým parkovým náměstím (náměstí Budovatelů) mezi ulicemi Fibichovou, Urxovou, Čapkovou a Dvořákovou. Toto řešení bylo v té době neobvyklé. Ve Fryštátě tak vznikly dva urbanistické celky propojené třídou Osvobození, od roku 1971 se společným názvem Nové Město. V 60.-80. letech 20. století bylo zastavěno území východně od starého Fryštátu. Byla zrušena část železniční trati Fryštát-Karviná a uzavřena trať z Nového Bohumína přes Rychvald a Karvinou (r. 1963 vznikla nová rychlíková spojka Dětmárovce – Fryštát - Darkov). Nádraží bylo umístěno západně pod starým městem. Byla provedena regulace Stonávky a Olše, jejíž koryto mezi

Darkovem a silnicí Fryštát-Karviná bylo zčásti přeloženo. Také byl vybudován nový městský okruh po silnici z Karviné kolem starého Fryštátu s novou trasou od nemocnice v Ráji podél hranice k Českému Těšínu. Také vznikly dvě radiální komunikace - severovýchodně do Petrovic (třída Rudé armády) a východně do Podlesí (Borovského).

V 60.-70. letech vzniklo východně od okruhu panelové sídliště Mizerov a Ráj, ohraničený na severu hřbitovem a na jihu a východě potokem v lesoparku Dubina. Při jeho výstavbě byla zbořena zástavba rodinných domků z 1. třetiny 20. století. Kompozice sídliště navázala na tuto starší situaci, využila pravoúhlého křížení hlavních os a domy kolem nich řadila podélně, ostatní pak příčně ke komunikaci. Okružní spojnice V Aleji pak zachovává původní směr parcelace plužiny. Ve 2. pol. 60.-70. letech bylo postaveno sídliště Hranice mezi průmyslovou zónou a Mizerovem. Jeho kompozice opustila pravidelné řádkové uspořádání a delší deskové panelové domy byly sestaveny ve zcela nepřehledný celek. Na východní okraj tohoto sídliště navázal areál rozsáhlého rehabilitačního ústavu, tzv. nové Lázně Darkov. V 80. letech již další sídliště nevznikala. Kromě sídlišť se stavěly i rodinné domy, především na třech územích – severovýchodně od historického jádra, ve starém Mizerově a v Ráji podél silnice do Polska (Polská ul.).

Vzhledem k tomu, že starý Fryštát městský okruh oddělil od nových sídlišť, byl, stejně jako Horní předměstí a čtvrť rodinných domů západně od města, uchráněn před zásadními přestavbami. Plochy mezi starým městem a okruhem byly jednak upraveny do podoby parku, jednak zde vznikly výrazné a předimenzované stavby občanské vybavenosti – Prior, zimní stadion. Středověké jádro tedy zůstalo novodobou výstavbou neporušeno a zachovalo se téměř v intaktní podobě. Zbořena byla pouze zástavba na severní straně Hrnčířské ulice mezi náměstím a Horní branou, kde byl místo ní vystavěn novodobý blok, přibližně zachovávající uliční čáru. Na jižní straně zůstaly rozsáhlé parky – zámecký park byl rozšířen na sad Boženy Němcové, v parku v Ráji naopak v 70. letech zmizela hlavní dominanta – zámek – a park byl degradován na součást nemocničního parku. Díky těmto minimálním zásahům můžeme Fryštát počítat mezi památkově nejhodnotnější městské celky ve Slezsku. Proto byl v r. 1992 prohlášen městskou památkovou zónou.

Předměstí mělo Fryštát původně dvě – Horní a Dolní. Počátkem 18. stol. vzniklo v předměstské zóně několik osad. Mezi Fryštátem a vsí Rájem (kde byl od 60. let 16. stol. zámek) vznikla řada usedlostí podél okraje nivy jihovýchodně od potoka. Na Horním předměstí se objevily osady Bonkov (1721-28), Špluchov, Vydmuchov (1749). Horní předměstí, Bonkov a Špluchov byly pod zámeckou jurisdikcí čili podléhaly přímo vrchnosti a byly pod její ochranou. V r. 1836 zaznamenáváme osadu Nové Město – dvojici ulic západně pod kostelem na levém břehu mlýnského náhonu. V letech 1876-79 se jako předměstí uvádí jen Špluchov (s Horním předměstím), Vydmuchov a Nové Město (s Dolním předměstím). Do 3. čtvrtiny 19. stol. se předměstí vyvíjela jen pomalu. Kurčitým změnám došlo jen na přelomu 18. a 19. stol., kdy byly provedeny významnější krajinnotvorné zásahy – v r. 1792 byl u zámku v Ráji založen velký, osově komponovaný krajinářský park (dnes jihovýchodní část nemocničního parku) a v r. 1804 vznikl velký anglický park u zámku ve Fryštátě, který zaplnil celé jižní okolí města mezi Novým Městem, Novým dvorem a Bonkovem.

Nejvýznamnější památkou města je farní kostel Povýšení sv. Kříže, gotická stavba z poč. 14. století. První zmínka o něm pochází z roku 1327. V roce 1420 byla přistavěna kaple, kostel byl již zaklenut, ale ještě neměl věž. V roce 1511 byl poškozen požárem, při obnově pak byla postavena věž a šnekové schodiště. V roce 1611 byla přistavěna kaple (tzv. Moravská). V roce 1781 byl kostel opět zasažen požárem. To mělo za následek rekonstrukci v roce 1798, při níž byla stržena gotická klenba lodi a kostel byl barokně

zaklenut. V roce 1804 bylo zaklenuto jižní rameno příčné lodi. V letech 1812 - 1818 byla přistavěna sakristie. Další požár zasáhl kostel v roce 1823, poté byla střecha věže zakryta stanovou střechou, která byla v roce 1862 nahrazena gotizujícím jehlanem.

Dalším z kostelů, kostel sv. Marka vznikl v roce 1569 jako dřevěný, v roce 1774 byl nahrazen zděnou stavbou. Také on byl poničen požárem v roce 1823 a prošel rekonstrukcí v letech 1823 - 1826.

Již v r. 1504 koupilo město od knížete Kazimíra dům na místě dnešní radnice (původně patřil měšťanu Janu Šlosarovi), kam umístilo svůj úřad. Původně to byla dřevěná či polodřevěná budova, která v roce 1511 shořela. Poté byla obnovena již jako zděná, patrová a doplněná renesanční věží (1571). Stavba byla dokončena před r. 1571. Součástí byla tzv. „šensk-štuba“, obytná místnost a pivní sklepy (radnice patřila k šenkovním domům). V roce 1609 byla radnice rozšířena o sousední dům. Po požáru v roce 1823 byla věž snížena a zakryta rokokovou helmicí, na místě shořelé radnice byla v roce 1836 postavena empírová budova, renesanční věž zůstala zachována. Nová radnice pochází z roku 1852. Věž byla opravována v letech 1929 a 1960.

Dominantou fryštátského náměstí je zámek. Jako městský hrad byl založen těšínskými Piastovci asi v pol. 14. stol. První zmínka o něm je z r. 1450, kdy byl vdovským sídlem těšínských kněžen. Sídlil na něm např. Boleslav II (1409-1431) nebo Kazimír II (1477-1528). Původně byl dřevěný, dvoupatrový, po požáru v roce 1511 knížata přistoupila ve 20. letech 16. století ke stavbě zděného zámku. Byla to patrně nepřiliš výstavná goticko-renesanční dvoupatrová budova z kamene a cihel. Na nejstarší Wernerově rytině (viz str. 22) ho vidíme jako jednoduchou stavbu se sedlovou střechou. Na přelomu 17. a 18. století byl barokně upraven a doplněn o zadní trakt. Po požáru města v roce 1781 byl jen provizorně opraven, majitelé zde již nesídlili, sloužil potřebám správy panství. Teprve po roce 1792, kolem roku 1800, začal nový majitel panství Jan Larisch s přestavbou zámku v empírovém duchu, přičemž přistavěl dvě kratší boční křídla (jedním z nich byl tzv. Lottyhaus) a chodbu, spojující zámek s kostelem. V r. 1804 byl za zámkem založen park.

Na náměstí stála také od 16. století nádrž na vodu, v r. 1539 zde vlašští zedníci vybudovali zděnou kašnu. Voda sem byla vedena trubkami ze studánky v Ráji. Od r. 1793 zdobila náměstí kamenná kašna, která byla v r. 1900, po zavedení vodovodní sítě, nahrazena litinovou fontánou v kamenném bazénku od firmy Georga Wirtha z Vídně. Také zde byly sochy sv. Jana Nepomuckého, sv. Patrika a Panny Marie.

Po požáru v roce 1823 byla přerušena severní fronta náměstí Svatováclavskou ulicí. Narušením půdorysu historického jádra se domy č. p. 31 a 33 staly exponovanými stavbami v nároží nově vzniklé ulice a náměstí, což bylo následně důvodem jejich radikální přestavby na začátku 20. století.

K dalším změnám v urbanistické struktuře historického jádra došlo v průběhu 2. světové války. V důsledku bombardování vznikla na náměstí proluka v místě 3 domu v západní frontě náměstí, kde byl po roce 1945 vybudován hotel Jelen.

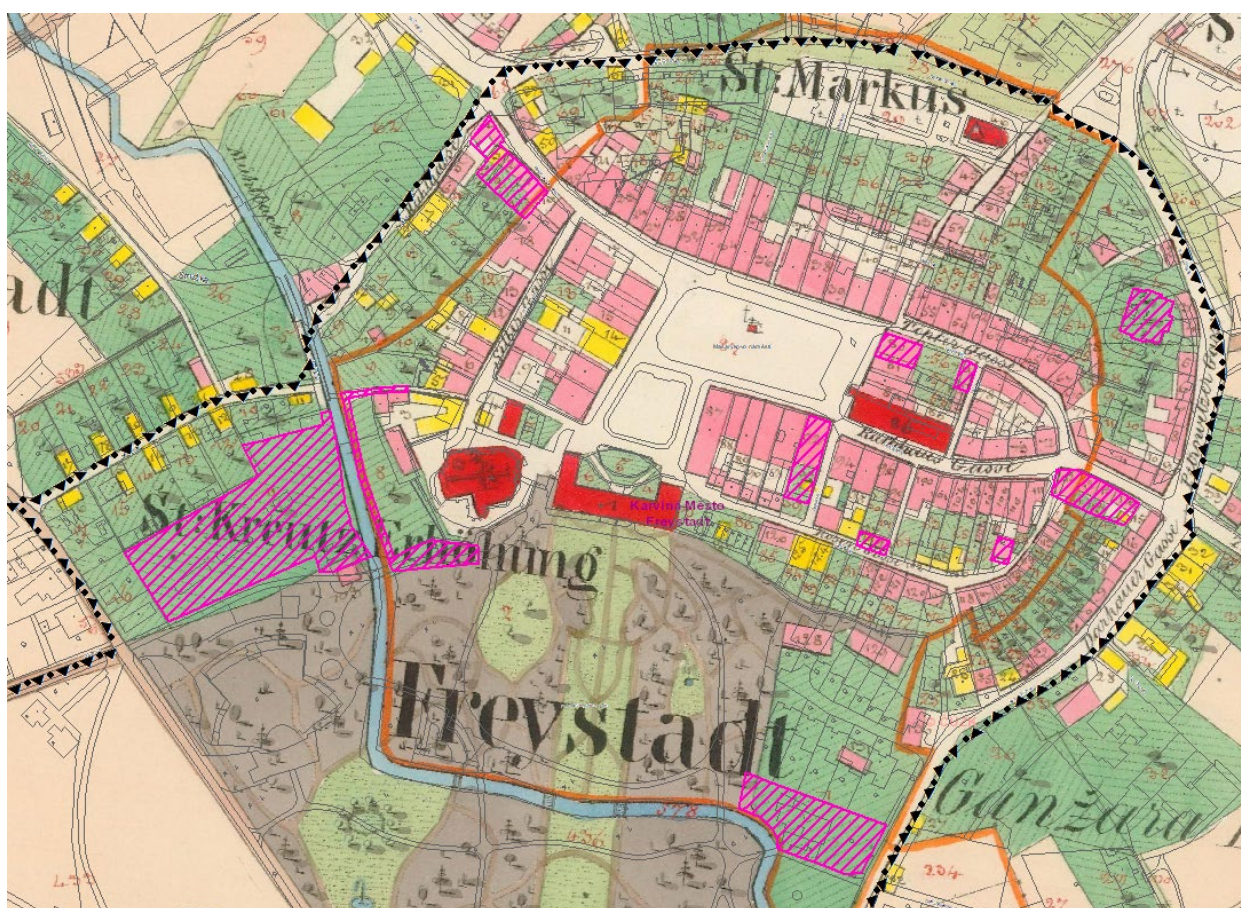
Zásahem do vazeb historického jádra s ostatním územím byla nová okružní komunikace kolem historického jádra, prezentována v prvním směrném územním plánu z let 1946 - 1947 (Libschnerova radiálně okružní komunikace), který byl převzat do směrného plánu z roku 1952, i do plánu v roce 1955. Další změny v historickém jádru byly provedené dle Podrobného územního plánu Karviná – centrum z roku 1975. Dle něj byly následně prováděny demolice původní zástavby na ul. Markova, Karola Sliwky (60.- 70. léta 20. století), demolice původní zástavby na ul. Hrnčířská (70. léta 20. století), demolice objektů historického jádra na bývalé ul. Svatopluka Čecha, v současnosti již Masarykovo náměstí. V uvolněných plochách byly vybudovány stavby nerespektující strukturu historického jádra, ani charakter

zástavby – komplex budov „Čedok“ (1983), budova dnešní Komerční banky (1974), věžák o 12 patrech, týčící se za radnicí v pohledech z náměstí východním směrem (1981), budovy České spořitelny (1984), obchodní komplex na ul. Hrnčířská (1981-1984), moštárna (1986) a budova Severomoravských vodáren a kanalizací na ul. Mlýnská (1989). Negativním zásahem do historického jádra je i po roce 2000 vybudována skupina řadových domů navazující na zámecký park v místě oranžerie.

Hrozbou pro uchování Darkova a historického jádra byly v této době další záměry důlních organizací o postupu těžby uhlí pod lázněmi i obytnou částí Darkova, ty se však nakonec nenaplnily.

Historické jádro plní dodnes funkci živého celoměstského centra. Záměrem města je rušivé zásahy v historickém jádru postupně eliminovat, zvýšit architektonickou úroveň staveb až dojde k jejich rekonstrukcím a zastavět proluky s ohledem na historický půdorys.

V průmětu císařského otisku níže jsou vyznačené plochy na území MPZ doporučené k regeneraci, obnově, dostavbě proluk, resp. úpravě podlažnosti.

Historické jádro města, císařský otisk z r. 1836 s průmětem aktuální katastrální mapy

Plochy doporučené k regeneraci, obnově, dostavbě proluk, resp. úpravě podlažnosti

1. Úprava prostoru kolem Mlýnky, oplocení farní zahrady, zábradlí a schodiště
2. Úprava prostoru před hrobkou Larisch - Mönnichů
3. Úprava a změna organizace plochy parkoviště pod farním kostelem
4. Dostavba nároží ul. Mlýnská x Masarykovo náměstí
5. Dostavba nároží ul. Hrnčířská x Masarykovo náměstí

6. Dostavba nároží ul. Příčná x ul. Hrnčířská
7. Dostavba nároží ul. Praskova x Masarykovo náměstí
8. Dostavba v místě zaniklé zástavby na ul. Zámecká
9. Dostavba v místě zaniklé zástavby na ul. Zámecká
10. Úprava 12 podlažního bytového domu (snížení)
11. Dostavby nároží ul. Karola Sliwky x ul. Zámecká (plocha tržnice)
12. Přestavba areálu „Sauna“

A. 3.4. Dopravní a technická infrastruktura

Dopravní infrastruktura v MPZ

Jednou z hlavních přístupových komunikací do historického centra Karviné je ze západu sil. I/59, druhou sil. I/67 z východu, včetně nově vybudovaného úseku sil. I/67, obchvatu, navrženého v územním plánu v ploše Z225. Do památkové zóny tyto silnice nezasahují. Území MPZ není dotčeno ani silnicemi II. či III. třídy.

Silnice I/67 kopíruje ve vzdálenosti cca 130 – 150 m ulici Karola Sliwky, která tvoří severní hranici historického jádra. Vstup do území MPZ zabezpečují místní komunikace po ul. Karola Sliwky a ul. Poštovní, napojené přímo na sil. I/67.

Dopravní obsluhu veškeré zástavby MPZ zabezpečuje síť místních komunikací. V památkové zóně se jedná především o dvoupruhové komunikace proměnlivé šířky (5,5 – 8 m), resp. jednopruhé, jednosměrné, s různou úpravou povrchu, ojediněle i s podélným nebo šikmým parkovacím pruhem. Místní komunikace mají především obslužný charakter a lze je převážně zařadit do funkční skupiny C.

Z připravovaných záměrů se území MPZ dotýká jihozápadní obchvat Karviné na silnici I/67. Koridor je vymezen na západním okraji památkové zóny, západně od vodní plochy v parku Boženy Němcové a odpovídá šířce ochranného pásma silnice I. třídy. Změny v trasování nadřazeného dopravního systému v maximální míře omezí průchod tranzitní a nákladní dopravy přes centrum města a povedou k zajištění dobré obsluhy celého území.

Železniční dopravu zabezpečuje železniční trať číslo 320 Bohumín - Dětmárovice - Petrovice u Karviné / - Karviná - Český Těšín - Třinec - Mosty u Jablunkova - Čadca (součást košicko-bohumínské dráhy). Tato dvoukolejná elektrifikovaná trať vymezuje památkovou zónu částečně ze západu. Kromě železniční stanice Karviná hlavní nádraží (ve Fryštátu) se na území města nachází ještě zastávka Karviná – Darkov. Obě leží mimo památkovou zónu. Na chráněné památkové hodnoty nemá tato železniční trať významnější vliv.

Co se týká městské hromadné dopravy je v současné době v provozu 10 městských autobusových linek označených souvislou číselnou řadou 511 – 520.

Na území města je provozu je cca 45 km cyklistických tras vedených po silnicích nebo místních a účelových komunikacích. Územím MPZ prochází společná stezka pro chodce a cyklisty nedělená, úseky:

- úsek podél slepého ramena řeky Olše v parku Boženy Němcové;
- spojka parku Boženy Němcové s cyklotrasou podél řeky Olše;
- úsek od zámku kolem amfiteátru a koníren k ul. Lázeňské;

- úsek od ul. Vydmuchov propojena s trasou od ul. Lázeňské, vedoucí přes Lázeňský park k Společenskému domu Lázní Darkov;
- úsek mezi hřbitovem v Karviné - Mizerově a lesoparkem Dubinou;
- úsek Rájeckou remízou;
- karvinské úseky v rámci cyklotrasy č. 6257 podél řeky Olše.

Cyklistická doprava prochází i po trase č. 6097, která spojuje Albrechtice s Petrovicemi u Karviné (hraniční přechod do Polska). Do Karviné vstupuje trasa po silnici III. třídy spojující Stonavu s Darkovem, po překonání trati mostem se trasa stáčí na ul. Svornosti a vede k darkovskému mostu, po kterém vede jako stezka pro chodce a cyklisty. Za mostem v blízkosti hlavních budov lázní se trasa vrací do vozovky ul. Lázeňské, po které vede až na hranici mezi Darkovem a Fryštátem a kolem zámeckého parku. Přes centrum - Fryštát je trasa vedena po ul. Karola Šliwky a Poštovní.

Zásobování vodou v MPZ

Území zóny je zásobováno pitnou vodou z veřejného vodovodu, který je ve správě SmVaK Ostrava, a. s., Vodovodní síť řešeného území je napojena na nadregionální vodárenskou soustavu – Ostravský oblastní vodovod (OOV). Hlavními zdroji vody OOV jsou vodárenské nádrže Kružberk a Slezská Harta na Moravici, Šance na Ostravici a Morávka na Morávce. Všechny uvedené nádrže leží mimo řešené území. Pitná voda je přiváděna hlavními přivaděči OOV – Kružberským přivaděčem s vodojemem Doubrava, zásobující řešené území od západu a Beskydským přivaděčem s vodojemem Karviná – Podlesí a Karviná – Ráj, které zásobují vodou v různých tlakových pásmech především Karvinou. V nedávné době došlo k výstavbě přivaděče do Polska, který vede přes území Karviné a Petrovic u Karviné a zásobuje pitnou vodou polské město Jastrzębie – Zdrój.

Odkanalizování území MPZ

Město má vybudovanou novou kapacitní ČOV v k. ú. Staré Město u Karviné, která byla uvedena do provozu v roce 2000. Čistírna je řešena jako mechanicko - biologická s kapacitou 31 500 m³/den (88300 EO). Čistírna je ve správě SmVaK, a.s. Ostrava.

Pro odkanalizování včetně zneškodňování odpadních vod je vybudován v starší zástavbě jednotný a v novější oddílný systém odkanalizování území na ČOV. Jednotlivé kanalizační sběrače vytváří stokovou síť pokrývající zastavěnou část města. Páteř kanalizačního systému tvoří kmenové stoky, na které jsou napojeny jednotlivé kanalizační stoky z Nového Města, Fryštátu, Lázní Darkov, Hranic, Mizerova a Ráje. Kmenové stoky odvádí odpadní vody téměř z celého zastavěného území města.

V památkové zóně se dle územního plánu nenavrhují výstavba dalších stok kromě stok pro napojení konírny a mléčnice v parku Boženy Němcové a stok pro napojení zástavby kolem na ul. Husova, Sláмова, Na Bělidle.

Město má vypracovaný „Generel kanalizace města Karviná“, který vyhotovila v roce 2010 společnost Koneko spol. s r. o.

Z důvodu odkanalizování rozvojových ploch jsou v územním plánu navrženy kanalizační sběrače, jejichž trasy jsou vedeny v rámci ploch veřejných prostranství a ploch dopravní infrastruktury. Vlastní napojování rozvojových lokalit na kanalizaci bude řešeno dle aktuální situace a možností stávající kanalizace, a to na základě pokynů správce kanalizační sítě.

Zásobování elektrickou energií

Ve správním obvodu ORP Karviná je provozována významná tepelná elektrárna ČEZ, a.s. – Elektrárna Dětmárovice, která svým výkonem 800 MW je největší tepelnou elektrárnou v Moravskoslezském kraji. Elektrické stanice TS 110/VN provozované ve správním obvodu ORP Karviná jsou pouze místního významu, dodávku do sítě VN – 22 kV zajišťuje pouze TS Petrovice.

K elektrickým vedením s nadmístním významem, zajišťujícím tranzit el. energie územím, patří zejména vedení ZVN 400kV TS Albrechtice – TS Wielopole, dále pak vedení 110 kV – VVN 691, VVN 692 a VVN 693-694, kterými je vyveden výkon Elektrárny Dětmárovice do rozveden v Bohumíně, Vratimově a Doubravě.

Na území MPZ se nové stavby pro zásobování elektrickou energií nenavrhují.

Zásobování plynem

Potřebu zemního plynu pro město a zároveň jeho tranzit územím zajišťuje plynovod DN 300, PN 40 Bohumín – Dětmárovice (622 069) resp. plynovod DN 300, PN 40 Dětmárovice – Stonava (622 013). Z těchto plynovodů jsou napojeny odbočky k regulačním stanicím plynu v území.

Na území MPZ se nové stavby pro zásobování plynem nenavrhují.

Zásobování teplem

K technologickým objektům zásobování teplem s nadmístním významem lze zařadit dva zvláště velké spalovací zdroje – Teplárnu Karviná a Teplárnu ČSA, provozované společností Dalkia ČR, a.s. – Divize Karviná. Oba zdroje kromě dodávky tepla pro CZT Karviná zajišťují také dodávku tepla pro Havířov.

Na území MPZ se nové stavby pro zásobování teplem nenavrhují.

A. 4. ZÁSADY OCHRANY A OBNOVY KULTURNÍCH HODNOT MPZ

A. 4.1. Zásady ochrany a obnovy kulturní hodnoty MPZ, rozbor a vymezení akcí obnovy

- Při plánování obnovy je potřeba věnovat prvořadou pozornost ochraně objektů v zóně, dbát, aby nedocházelo k zvyšování nákladů použitím nevhodných materiálů, a tak ke kulturním ztrátám, resp. ekonomickým při zanedbávání jejich řádné údržby.
- Bude prováděna průběžná cyklická údržba, obnova konzervace u kamenosochařských děl a součástí staveb z kamene (schodiště, soklové části domů, ostění apod.).
- Při udržovacích pracích je třeba soustředit pozornost především na zabezpečení technického stavu objektů tak, aby byly uchráněny před dalším chátráním do doby, než bude přikročeno k jejich obnově.
- Postupně budou nahrazovány nevhodně použité materiály (asfaltový šindel, imitace tašek a jiné skládané krytiny, plastová okna, betonová dlažba...), které byly použity v minulých letech, v době před prohlášením památkové zóny a z důvodu nedostatku vhodných materiálů, popř. snahy urychleně zabezpečit technický stav objektů ve špatném stavebním stavu.

Na základě vyhodnocení stavebně technického stavu a památkové hodnoty byl zpracován návrh objektů, jejichž hodnota je ohrožena vyšším stupněm degradace původních materiálů a konstrukcí.

Objekty vyžadující provedení nezbytných prací související se zachováním jejich hodnot, byly zařazeny do tří kategorií jednak podle významu veřejného prostoru, ve kterém se uplatňují, jednak podle vlastnictví následovně:

- A) Kulturní památky;
- B) Památkově hodnotné stavby ve vlastnictví města;
- C) Památkově hodnotné stavby ve vlastnictví ostatních subjektů k obnově, výběr architektonicky a památkově cenných staveb v stěžejních veřejných prostorech: Masarykovo náměstí, ulice Fryštátská, Zámecká, Karola Sliwky, Svatováclavská.

A.4.2. Kulturní památky, objekty v památkovém zájmu (památkově hodnotné stavby ve vlastnictví města, církví, právnických a fyzických osob)

Pro všechny objekty zařazené do programu regenerace byly zpracovány souhrnné informace včetně odhadu nákladů na obnovu formou tzv. karet objektů v tabulkové části, která je zařazena za závěrečnou kapitolou textové části.

Přednostně jsou do programu regenerace zařazeny nemovité kulturní památky v MPZ, které jsou předmětem prioritní památkové péče (vč. navržené obnovy):

- A.1) Zámek Fryštát, č. p. 1/1
- A.2) Konírna, v zámeckém parku
- A.3) Mléčnice v zámeckém parku
- A.4) Zámecká rodová hrobka Larisch – Mönnichů
- A.5) Měšťanský dům č. p. 79 a č. p. 904, ul. Fryštátská
- A.6) Měšťanský dům č. p. 9/7, Masarykovo náměstí (knihovna)
- A.7) Bývalá radnice s renesanční věží, č. p. 72/1, ul. Fryštátská
- A.8) Římskokatolická farnost, budova fary č. p. 2/1
- A.9) Měšťanský dům č. p. 88/4, ul. Fryštátská
- A.10) Kaple, ul. Lázeňská, u domu č. p. 637, na pozemku parc. č. 75, k. ú. Darkov
- A.11) Kaple sv. Anny, lázeňský park
- A.12) Kostel Povýšení sv. Kříže, ul. Pivovarská
 - A.12.a) Socha sv. Jana Nepomuckého v areálu kostela Povýšení sv. Kříže
 - A.12.b) Socha sv. Patrika v areálu kostela Povýšení sv. Kříže
 - A.12.a) Krucifix v areálu kostela Povýšení sv. Kříže
- A.13) Kašna, Masarykovo náměstí
- A.14) Sanatorium (Dům Alzheimer), Lázně Darkov, ul. Lázeňská
- A.15) Společenský dům v lázeňském parku, Lázně Darkov
- A.16) Socha sv. Jana Nepomuckého
- A.17) Socha p. Marie Bolestné
- A.18) Soubor dvou soch Herkulů

Samostatnou skupinu tvoří objekty ve vlastnictví města, významné, v památkovém zájmu (vč. obnovy):

- B.1.) Měšťanský dům č. p. 95/32, zv. Lottyhaus, Masarykovo náměstí
- B.2) Městský dům č. p. 10/8, Masarykovo náměstí (aktuálně v převodu na město)
- B.3) Měšťanský dům č. p. 89/2, ul. Fryštátská

Dalšími stavbami navrženými do programu regenerace jsou objekty ve vlastnictví fyzických a právnických osob, vyžadující obnovu. Tyto byly zařazeny na základě stavu, lokalizace v nejvýznamnějších veřejných prostorech památkové zóny a dle dochované památkové hodnoty, jejíž uchování je stěžejním celospolečenským zájmem (vč. navržené obnovy):

- C.1) Měšťanský dům č. p. 85/10, ul. Fryštátská
- C.2) Městský dům č. p. 790/3, ul. Mlýnská
- C.3) Hospodářské stavby v areálu fary č. p. 2/1 do ul. Pivovarské
- C.4) Měšťanský dům č. p. 24/12, Masarykovo náměstí
- C.5) Měšťanský dům č. p. 25/13, Masarykovo náměstí
- C.6) Měšťanský dům č. p. 28/15, Masarykovo náměstí
- C.7) Měšťanský dům č. p. 29/16, Masarykovo náměstí
- C.8) Měšťanský dům č. p. 31/1, ul. Svatováclavská
- C.9) Měšťanský dům č. p. 4/3, Masarykovo náměstí

- C.10) Měšťanský dům č. p. 67/24, Masarykovo náměstí
- C.11) Měšťanský dům č. p. 91/28, Masarykovo náměstí
- C.12) Městský dům č. p. 78/4, ul. Svatováclavská
- C.13) Městský dům č. p. 76/12, ul. Svatováclavská
- C.14) Městský dům č. p. 102/4, ul. Zámecká
- C.15) Městský dům č. p. 103/6, ul. Zámecká
- C.16) Městský dům č. p. 105/10, ul. Zámecká
- C.17) Městský dům č. p. 83/14, ul. Fryštátská
- C.18) Dům č. p. 84/12, ul. Fryštátská
- C.19) Městský dům č. p. 73/3, ul. Fryštátská
- C.20) Měšťanský dům č. p. 74/5, ul. Fryštátská
- C.21) Městský dům č. p. 126/18, ul. Karola Sliwky
- C.22) Měšťanský dům č. p. 94/31, Masarykovo náměstí
- C.23) Dětská léčebna, ul. Lázeňská, Lázně Darkov
- C.24) Lázeňský dům Jiřina, ul. Lázeňská, Lázně Darkov
- C.25) Lázeňský dům Maryčka, ul. Lázeňská, Lázně Darkov
- C.26) Sanatorium, spojovací část, ul. Lázeňská, Lázně Darkov

A.4.3. Zásady ochrany a obnovy kulturních hodnot památkové zóny

Zajištění ochrany hodnot, pro které se určitá věc stala kulturní památkou nebo pro které bylo území prohlášeno památkovou zónou, řeší zákon o státní památkové péči (ustanovení § 14). Orgánu státní památkové péče (Magistrát města Karviná, odbor stavební a životního prostředí) je zde stanovena pravomoc rozhodovat, zda určité práce jsou z hlediska hodnot, jež jsou předmětem zájmu státní památkové péče, přípustné nebo nikoliv. Před svým rozhodnutím je ve smyslu zákona povinen požádat o stanovisko k připravovaným pracím, stavebním zásahům na objektech v památkové zóně a kulturních památkách odbornou organizaci, v tomto případě Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě. Každý záměr je posuzován individuálně, obecně se uplatňují následující zásady:

Ochrana historické urbanistické struktury sídla

Půdorysná struktura sídla: historická půdorysná struktura sídla nesmí být měněna. Tato zásada se nevztahuje na rušivé novodobé zásahy. Takové zásahy je naopak žádoucí potlačit.

Parcelace: neměla by být měněna oproti historickému stavu

Půdorysná skladba zástavby: zástavbu nelze zahušťovat, tento princip platí v plné míře také o přístavbách ve dvorních částech parcel. Za přiměřený se považuje takový stupeň zastavěné plochy, který odpovídá průměrné historické zastavěnosti příslušného domovního bloku nebo několika sousedních parcel. Zastřešování dvorů a nádvoří není přípustné.

Hmotová skladba zástavby výslednou historickou podlažnost je nutno považovat za neměnnou. Změny podlažnosti staveb by proto měly být spíše výjimečné, pokud nepůjde o potlačení nebo nápravu mladších rušivých zásahů. Hmotová struktura zástavby je provázána nejen s podlažností, ale i s jejich výškou a vazbou úrovně podlahy k terénu. Zásada dodržení charakteristické výšky podlahy nad terénem je pro citlivé začlenění stavby velmi důležitá. Zásadně důležitý je i tvar a sklon střechy a orientace střešního hřebene. Střešní konstrukce na novostavbách musí navazovat na stavební a architektonické zvyklosti v sídle. Měly by být používány tradiční materiály, historicky využívaná střešní krytina.

Dominanty: obecně je nežádoucí vznik nových dominant, a to jak v celkovém panoramatu, tak dominant lokálních.

Kompoziční vztahy prostoru: historické kompoziční vztahy musí být respektovány (průhledy, závěry urbanistických os, urbanistický detail, zeleň apod.).

Proluka po zaniklé stavbě: pro novostavbu v proluce musí být přesně zachována původní stavební čára. Rozsah půdorysu směrem do dvora nesmí převýšit obvyklý rozsah obdobných staveb v sousedství. Novostavba nemůže být kapacitně naddimenzována. Mají-li sousední objekty stejnou výšku korunní římsy, musí ji novostavba respektovat. Je-li výška korunních říms sousedních objektů různá, musí být korunní římsa novostavby umístěna ve výšce jednoho z domů nebo v polovině daného výškového rozdílu korunních říms obou objektů. Stejně zásady platí pro výšku hřebene střechy novostavby. Obdobné principy by měly být uplatňovány i pro celé utváření hmoty a zejména orientaci, tvar a sklon střechy. Je nutno dodržet charakteristické osazení novostavby vůči terénu.

Kompoziční a dispoziční principy, materiálová regulace: historické stavební materiály mají ve stavební činnosti přednost před materiály novodobými, z nichž některé jsou naprosto nepřijatelné. Obecně jsou nežádoucí materiálově novodobé, pohledově výrazné povrchy, netradiční barvy (křiklavě modré, žluté, zelené, fialové atd.), u původně monochromních fasád staveb vícebarevné řešení, také v tomto směru je nutno vycházet z dobových zvyklostí a místní tradice.

Půdní vestavby: obecně jsou nežádoucí. Způsob případného prosvětlení podkrovních obytných prostorů je nutno posuzovat individuálně, s přihlédnutím k okolnímu prostředí navrhované stavby, pohledovému uplatnění okenních prvků z veřejného prostoru a k místním zvyklostem při používání jednotlivých typů střešních vikýřů. Zřizování střešních oken a vikýřů obecně není žádoucí, vždy se jedná o výrazný zásah do střešní krytiny. Nevhodné je prolamování nových okenních otvorů nebo zvětšování stávajících oken ve štítech.

Vstupní dveře a vrata: v historických objektech by měla být dřevěná. Nevhodné jsou nátěry dřeva bezbarvým lakem či naopak tmavým lazurným lakem (např. luxolem apod.). Křídla dveří a vrat nesmí být celoprosklená; nutno respektovat historické řešení, osvětlení chodby bylo obvykle řešeno otvíravým nadsvětlíkem nebo samostatným oknem.

Okna: při úpravách objektů nebo návrhu novostaveb by měla být užívána okna tradičních rozměrů a členění, a to pokud možno oken dřevěných, tradičně otvíravých (nikoli tedy výklopných, s falešným dělením na tabulky v podobě zalisovaných pásků). Nevhodná jsou okna ocelová či celohliníková, plastová, s asymetrickými křídly, trojúhelníková, lichoběžníková, se zkosenými rohy, kruhová, dále sklobetonové či výplně z plastu, z kopilitu. U staveb, ve kterých byla původní okna vyměněna za plastová před prohlášením památkové zóny, po jejich dožití je zcela nezbytné vyměňovat za dřevěná s konstrukcí a členěním stejným jako byla okna původní (viz dochovaná archivní dokumentace, fotografie apod.).

Základní zásady ochrany kulturních, památkových hodnot při rozhodování o výplních stavebních otvorů:

- u dochovaných historických oken, dveří, vrat a výkladců, okenic a mříží je třeba dbát na jejich údržbu, konzervaci, opravu, případně repasi při zachování maximálního možného podílu autentické, původní hmoty a výrazu;

- cenné výplně a veškeré jejich dochované části patří mezi díla výtvarného umění nebo uměleckořemeslná, jejich obnova vyžaduje citlivý přístup zkušeného restaurátora;
- výměnu celých výplní lze připouštět pouze v krajním případě, pokud jsou dožilá, stávající technický stav neumožňuje jejich repasi a ponechání na původním místě, dochovaný stav je nutno zdokumentovat a v případě dožití materiálu původní výplně vyměnit za jejich kopie;
- při výměně výplní je nutné zachovat minimálně jedno hodnotné původní historické okno jako autentický doklad vývoje stavby;
- zachovaná historická okna chránit případně např. předsazením nových vnějších oken;
- chránit a nevyměňovat je potřeba i hodnotná mladší okna a jejich cenné součásti např. kování;
- nepodporovat odstraňování jednotlivých hodnotných oken v zájmu sjednocení vzhledu fasády;
- nevhodná okna z 2. pol. 20., příp. zač. 21. století vyměnit;
- nová okna navrhnout jako věrnou kopii původních, a to včetně povrchové úpravy; (podle dochovaného vzoru, resp. pokud se nezachoval, podle staršího vyobrazení stavby, nebo pokud se nedochovalo, nutno vycházet z typu oken a dveří charakteristických pro danou budovu a příslušné slohové období);
- zdokumentovat stávající stav výplní, zpracovat podrobný návrh nových oken, zejména pokud mají být osazeny nové výplně odlišného členění nebo provedení;
- zachovat všechny hodnotné části (okenice, truhlářské obložení, větrací křídélka, všechny části výkladců, kování, zámky, sklo, spojovací a ztužující prvky, nátěry, rolety a další);
- materiálem pro zhotovení oken musí být dřevo, přípustné je použít jako polotovary lepené profily, ze kterých je okno tradičním truhlářským postupem vyrobeno. EURO profily jsou stejně nevhodné jako plastová okna obzvláště pro široký plochý rám bez profilace.
- dodržet velikost jednotlivých stavebních otvorů, tzn., že jednotlivé výplně mohou mít různé rozměry;
- v případě žádoucího zabezpečení objektu - zásah má být co nejméně rušivý; zabezpečení řešit přednostně elektronicky resp. u mříží nutno navrhnout jednoduchý tvar, ne historizující, vkládat např. za vnější okno do špalety, co nejméně narušit autentické konstrukce;
- důsledně dbát na zachování autenticity prvků (kopie nemá historii, nelze z ní vyčíst formu opracování, složení původního materiálu, nenese ani informaci o zručnosti řemeslníků z období vzniku stavby).

Krytiny by měly respektovat původní charakter řešení střešní krajiny v daném místě, resp. pokud ji nelze dohledat ani v archivních dokumentech, pak v současnosti převažující vhodný, v historickém prostředí akceptovatelný materiál. Zcela nevhodné jsou krytiny v netradiční barevnosti a novodobé struktuře povrchu. Nepřípustné by měly být různé typy plechových či ocelových plátů, šablony imitující původní krytiny, profily z vlnitých plechových nebo osinkocementových dílů, bitumenové pásy, asfaltové šindele a další nehistorické krytiny. Nevhodné jsou i některé moderní tvary pálených a cementových krytin, různé doplňky - větrací, okrajové, prosvětlovací tašky, ozdobné květináče, aj.

Střešní krajinu historického jádra Karviné tvořily střechy se skládanou krytinou (tašky, břidlice, od r. 1899, resp. 1921 i šablony osinkocementové, azbestocementové krytiny). Při rekonstrukcích ve 20. století, obzvláště pak v jeho druhé polovině, byla preferována krytina z pozinkovaného plechu, která dosud ve střešní krajině památkové zóny v Karviné převládá. Při opravách střech na území MPZ se doporučuje je-li střecha pokryta vhodným druhem krytiny, zvážit před rozhodnutím o celkové výměně krytiny možnost její opravy doplněním stejným druhem nové krytiny nebo jen částečnou výměnou. V případě oprav střech s nevhodnou krytinou, v Karviné včetně nepůvodní plechové, je nezbytné volit za novou krytinu vždy krytinu skládanou v souladu s historickými prameny. Osinkocementové a azbestové šablony se nahrazují šablonami vláknocementovými. Pokud se informace o krytině nedochovala, nutno

rozhodnout o nové krytině dle sklonu střešních rovin a stavu střešní konstrukce, kterou je potřeba posoudit i z hlediska statického.

Při obnově krytiny je rovněž důležité dbát o zachování konstrukce starších krovů a dalších autentických částí střechy v největší možné míře.

Základní zásady ochrany střešní krajiny:

- zamezit další degradaci střešních partií objektů;
- zachovávat původní historickou krytinu, dát přednost opravě nebo částečné výměně dochované krytiny před úplnou výměnou (přeložení krytiny);
- jako novou používat tradiční krytinu - pálené tašky hladké, případně tvarované, břidlici, vláknocementové šablony a střech s nízkým sklonem střešní roviny titanzinkový plech;
- zachovat přesný druh a způsob kladení krytiny;
- zachovávat nadstřešní prvky (komínové hlavice, vikýře, volská oka, mansardové římsy, světlíky);
- zachovat tvar střechy (nevypouštět námětky, nezvedat spodní okraj střechy) a dochované krovky;
- neužívat nadměrně oplechování - komínová tělesa, nadezdívky kryté cihlami, vikýře, lemování okrajů, mansardových říms, hřebenů, nároží, úžlabí, přesahu u štítu;
- zachovat omítané komíny, resp. z rezného zdiva, taktéž profilace komínových hlavic;
- v konstrukci krovu pouze opravovat poškozené části, zachovat veškeré nenarušené autentické součásti;
- funkčně nepřetěžovat historické budovy, podkroví využívat přiměřeně historickému stavu, půdní vestavby nejsou žádoucí, přípustné jenom výjimečně, pokud nenaruší střešní krajinu a hodnoty památkové zóny;
- nevytvářet na střešní rovině nahodilé nevhodné shluky nových vikýřů a střešních oken s velkými prosklenými plochami;
- vyloučit netradiční typy a tvary střešních vikýřů, celoplošně zasklená nečleněná okna, šikmá střešní okna na exponovaných místech (užití jen ve výjimečných případech);
- vikýře musí být navenek v harmonickém souladu s architektonickou skladbou budovy, nelze je zvětšovat;
- výjimečně možno použít provizorní funkční zakrytí v případě ohrožení existence stavby prozatímní náhradní krytinou, jako náhradní krytinu se zaručenou životností více než deset let nepoužívat levnější druhy asfaltové lepenky;
- nevhodné krytiny jsou tašky odlišné barvy od tradiční pálené krytiny, asfaltový šindel, hladké plechové krytiny, krytina z velkoplošných šablon (plech, vláknocement, plast, aj.), povlakové (asfaltové) krytiny, další novější druhy krytin;
- výjimky jsou přípustné pouze u pohledově neexponovaných střech, do vnitřních dvorů bez průhledů z uličních prostorů.

Materiál zdí (stěn) povrchová úprava by měla respektovat povahu historické zástavby. Obecně jsou nevhodné obklady z keramických materiálů či kamene, které neodpovídají druhům běžně používaných v místě, obklady z betonových dlaždic, plastových dílců, kovových obkladových šablon různých novodobých, převážně umělých materiálů.

Doplňky průčelí - osvětlovací zařízení, svítidla, státní a firemní znaky, vývěsky, reklamní plachty, áčka, velkoplošné reklamy a další informační označení budov musí být umísťovány tak, aby co nejméně ovlivnily vzhled stavby a nenarušily architektonickou kompozici průčelí a významné detaily. Nesmí dojít k zamoření veřejného prostoru tzv. vizuálním smogem, tj. reklamou nevhodnou, i celoplošnou, znehodnocující historické prostředí. V historickém jádru nemá místo ani velkoplošná reklama, která je novodobým prvkem a nemá s prostředím památkové zóny žádnou souvislost. Svými rozměry a celkovým charakterem je necitlivá k uličnímu interiéru, esteticky nepřizpůsobivá, rušivá a z hlediska dopadu na kulturní hodnotu MPZ nežádoucí, reklamou závažně narušující historické prostředí památkově chráněného území.

Velikost reklam musí být regulována, např. u více provozoven v objektu postačuje informace u vstupu formou informačních tabulek umístěných obvykle pod sebou o rozměru max. 0,5 m² reklamní plochy v počtu odpovídajícím počtu provozoven. Pro reklamní skříňky na fasádě, např. u restaurací s jídelním lístkem postačuje skříňka o max rozměru 0,6 m². K fasádě kolmo umístované reklamní zařízení ve formě vystrče by mělo mít rozměr max. 80 x 40 cm, nejlépe 40 x 40 cm. Na reklamních zařízeních mohou být uvedeny pouze údaje vztahující se k prodávanému sortimentu zboží případně k nabízeným službám. Celoplošné polepy výkladců jsou nepřipustné. Z hlediska materiálového provedení se doporučují tradiční materiály a provedení střídme, estetické (dřevěné, kovářské, kamenické, keramické a štukatérské výrobky). Veřejný prostor znehodnocují i satelitní systémy, antény, které nelze umísťovat na fasády orientované do uličních prostorů. Použití kolektorů, fotovoltaiky je v plochách pohledově exponovaných z veřejných prostorů nepřipustné. Historické jádro se pohledově uplatňuje jak v dálkových pohledech, zástavba, uliční prostor pak i v blízkých pohledech v rámci městského interiéru. Historické prostředí, veřejný prostor, nesmí být těmito doplňky nevhodně narušen.

Regulaci reklamních zařízení, satelitních antén a dalších prvků znehodnocujících vizuálně prostor památkové zóny lze stanovit:

- v plánu ochrany památkové zóny podle § 6a zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění. Krajský úřad může mimo jiné v plánu ochrany stanovit způsob zabezpečení kulturních hodnot památkové rezervace a památkové zóny z hlediska státní památkové péče. Mezi způsoby regulace těchto hodnot lze zařadit i otázku regulace reklamy v památkové zóně.
- V regulačním plánu dle zákona 183/2006 Sb., v platném znění, který stanovuje podrobné podmínky pro využití pozemků, pro umístění a prostorové uspořádání staveb, pro ochranu hodnot a charakteru území. V regulačním plánu se mohou objevit i další regulativy – nepovinné. Jedná se například o barevnost fasád, typ krytiny, ale i podmínky pro reklamní zařízení apod.

Obec ve smyslu zákona o obcích může v přenesené působnosti nařízením obce (města) vydaným radou zakázat některé druhy reklamy. Lze tak zakázat reklamu, která je šířená na veřejně přístupných místech, jedná se o reklamu mimo provozovnu a reklamu jiným způsobem než prostřednictvím reklamního nebo propagačního zařízení zřízeného podle stavebního zákona.

K usměrňování reklam pro označení budov, provozoven, k umísťování reklamních, informačních a propagačních zařízení na území městské památkové rezervace se doporučuje zpracovat „Zásady“, resp. „Pokyny“, které jsou schvalované zastupitelstvem. Podnikatelé mají tak jednoznačně daná pravidla na návrh a zhotovení správného a esteticky vhodného označení provozovny.

Archeologie a záměry stavební činnosti

Stavebníci jsou již od přípravy stavby (tj. záměru provádět jakékoli zemní práce) ze zákona o státní památkové péči povinni tento záměr oznámit Archeologickému ústavu Akademie věd České republiky a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický průzkum v případě pozitivní nálezové situace (viz ustanovení odst. 2, § 22, zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů).

A.5. PROGRAM REGENERACE MPZ – NAPLŇOVÁNÍ V PŘEDCHOZÍCH OBDOBÍCH, ZÁMĚRY A CÍLE

A.5.1. Naplňování programu regenerace MPZ v prvním období, v letech 1994 - 2000

V prvním období Programu regenerace se jednalo se o komplexní regeneraci MPZ Karviná, jak obnovu nemovitostí, obnovu jejich využití, restaurování památkově hodnotných artefaktů, rekonstrukci inženýrských sítí, obnovu veřejných prostranství a náměstí včetně dlažeb, obnovu veřejné zeleně a parků.

Na obnovu hodnot na území MPZ Karviná v letech 1994 – 2000 byly využity tyto státní příspěvky z Programu regenerace MPR a MPZ:

Rok	Dotace MK* ¹ městu Karviná	Dotace OkÚ* ² městu Karviná
1994	6 280 000,-	650 000,-
1995	5 366 000,-	2 484 000,-
1996	2 630 000,-	-
1997	2 180 000,-	-
1998	4 000 000,-	200 000,-
1999	921 000,-	-
2000	2 470 000,-	275 000,-
Celkem	23 847 000,-	3 609 000,-

Pozn *¹ Ministerstvo kultury ČR

Pozn *² Okresní úřad Karviná

Ze státních prostředků MK a OkÚ bylo tedy v letech 1994 až 2000 poskytnuto na plnění Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná celkem 23 847 000,- Kč.

V prvním období 1996 – 2000 byla obnova kulturních památek a regenerace MPZ Karviná realizována v rámci plánovaných 9 investičních akcí, dle rozpisu v tabulce níže. Finanční prostředky města, vynaložené na realizaci těchto 9 stěžejních akcí Programu regenerace MPZ dosáhly celkové výše 151 732 tis. Kč

Investiční akce Programu regenerace MPZ v období 1996 - 2000 (v tis. Kč)

Název akce	r. 1996	r. 1997	r. 1998	r. 1999	r. 2000	Celkem
1. zámek, I. etapa	25 474	13 439	2 065	439	-	41 417
2. zámek, II. etapa, Lottyhaus	-	28	423	6 322	15 680	22 453
3. zámecký park (sady B. Němcové)	3 323	915	4 732	11 072	12 534	32 576
4. zámecké konírny	47	-	-	15	1 340	1 402
5. radnice	24 400	17 310	94	466	-	42 270
6. dům čp. 9 (knihovna)	-	-	691	-	2 302	2 993
7. dům čp. 94 (drogerie)	1 000	249	-	-	-	1 249
8. litinová kašna	-	-	-	675	299	974
9. předláždění MPZ	901	259	597	180	4 461	6 398
Celkem	55 145	32 200	8 602	19 169	36 616	151 732

Z důvodu stavu naléhavé potřeby restaurování kamenných soch a křížů na území MPZ bylo v letech 1996 až 2000 realizováno dalších 11 akcí v celkovém objemu 15 650 tis. Kč.

Přehled akcí restaurování v období 1996 - 2000 (v tis. Kč)

Akce restaurování	r. 1996	r. 1997	r. 1998	r. 1999	r. 2000	Celkem
1. mobiliář + umělecké předměty (zámek)	3 290	9 279	809	930	-	14 308
2. radniční zvon	-	40	-	-	-	40
3. litinový kříž	-	-	118	-	-	118

Akce restaurování	r. 1996	r. 1997	r. 1998	r. 1999	r. 2000	Celkem
4. socha sv. Jan Nepomucký	-	-	-	100	100	200
5. socha Panna Maria Bolestná	-	-	-	40	40	80
6. socha sv. Jan Nepomucký	-	-	-	160	-	160
7. socha sv. Patrik, biskup	-	-	-	200	-	200
8. Dvě sochy - Herkulové	-	-	-	80	80	160
9. Pískovcový kříž	-	-	-	-	100	100
10. Mramorový kříž	-	-	-	.	84	84
11. socha sv. Floriana	-	-	-	-	200	200
Celkem	3 290	9 319	927	1510	604	15 650

V období 1996 – 2000 bylo na podporu plnění Programu regenerace poskytnuto jiným subjektům celkem 1 715 tis. Kč, viz tabulka na další straně.

Akce obnovy v období 1996 – 2000, městem poskytnuté příspěvky (v tis. Kč)

Akce restaurování	r. 1996	r. 1997	r. 1998	r. 1999	r. 2000	Celkem
1. církev římskokatolická - kostel sv. Marka	294	306	-	-	-	600
- restaurování varhan	200	-	-	-	275	475
Celkem	494	306			275	1 075

A.5.2. Naplňování programu regenerace MPZ v období 2001 - 2006

Město Karviná přijímá cíle Programu regenerace MPZ Karviná jako cíle v souladu se záměry rozvoje města. Tyto cíle směřují především k odstranění negativních jevů a ke zlepšení stavebně technického a architektonického stavu městské památkové zóny. K hlavním úkolům pro období 2001 – 2006 a dalších patří:

- 1) Provádění záchranné údržby a rekonstrukce objektů a souborů MPZ.
- 2) Provádění údržby a rekonstrukce infrastruktury vodohospodářské, energetické, spojové a dopravní.
- 3) Systematické provádění oprav, modernizace, rekonstrukce a pravidelné údržby domovního a bytového fondu v MPZ včetně péče o urbanistickou a architektonickou úroveň MPZ.
- 4) Provádění rekonstrukce a úpravy vnějších prostranství (ulic, náměstí a parků) včetně jejich vybavení malou architekturou a zelení.
- 5) Zastavení vylidňování MPZ stanovením nepřekročitelné hranice plochy bytů v obytných domech.
- 6) Oživení památkové zóny ekologicky nezávadnými podnikatelskými a veřejnými provozy s využitím vhodných objektů památek a vytváření tak pracovních příležitostí pro obyvatele města.
- 7) Péče o kvalitu přírodních složek životního prostředí a jeho ekologickou stabilitu.
- 8) Podporovat kulturní a osvětovou činnost k zájmu a účasti obyvatel města na jeho regeneraci, vybudování informačního systému o MPZ a prohloubení znalostí o památkové zóně města.

Na obnovu hodnot na území MPZ Karviná v letech 2001 – 2006 byly využity tyto státní příspěvky z Programu regenerace MPR a MPZ:

Rok	Dotace MK* ¹	Dotace MMR* ²	Dotace MSK* ³
2001	6 250 000,-	173 000,-	6 423 000,-
2002	2 310 000,-	6 750 000,-	9 060 000,-
2003	2 120 000,-	8 576 000,-	9 696 000,-
2004	1 230 000,-	11 000 000,-	12 230 000,-
2005	200 000,-	6 000 000,-	200 000,-
2006	921 000,-		6 200 000,-
Celkem	11 110 000,-	32 499 000,-	44 109 000,-

Pozn *¹ Ministerstvo kultury ČR

Pozn *² Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

Pozn *² Moravskoslezský kraj

Ze státních prostředků MK ČR, MMR ČR a MSK bylo v letech 2001 až 2006 poskytnuto na plnění Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná celkem 44 109 000,- Kč.

Vyhodnocení vložených investic města do kulturních památek a regenerace MPZ Karviná v letech 2001 až 2006 uvádí následující tabulka. Jedná se o finanční prostředky vynaložené na realizaci 10 stěžejních akcí Programu regenerace MPZ o celkové výši 312 091 000,- Kč.

Investiční akce Programu regenerace MPZ v období 2001 – 2006 (v tis. Kč)

Název akce	r. 2001	r. 2002	r. 2003	r. 2004	r. 2005	r. 2006	Celkem
1. zámek, II. etapa, Lottyhaus	2 135	16 839	5 259	-	-	-	24 233
2. úprava plochy před zámekem	1 217	673	-	-	-	-	1 890
3. zámecké konírny	-	-	-	-	-	494	494
4. rodová hrobka Larisch – Monichů (Fryštát)	-	-	-	-	2 350	-	2 350
5. rodová hrobka Larisch – Monichů (Solca)	-	-	-	-	2 771	-	2 771
6. zámecký park	11 666	3 395	11 161	9 121	8 807	312	44 462
7. úprava dvora radnice	-	-	10 680	2 793	-	-	13 473
8. Předláždění MPZ	36 056	40 148	31 593	10 873	28 181	686	147 537
9. Úprava Univ. náměstí	-	22	-	41 759	-	-	41 781
10. Darkovský most	-	361	9 242	23 497	-	-	33 100
Celkem	51 074	61 438	67 935	88 043	42 109	1 992	312 091

V období 2001 – 2006 bylo na podporu plnění Programu regenerace poskytlo město jiným subjektům celkem 2 210 tis. Kč, viz tabulka níže.

Akce restaurování	r. 2001	r. 2002	r. 2003	r. 2004	r. 2005	r. 2006
1. církev římskokatolická, farní kostel - obnova věže a pozlacení kříže						2 210
Celkem						2 210

Z důvodu stavu naléhavé potřeby obnovy nemovitostí na území MPZ bylo v letech 2001 až 2006 realizováno dalších 11 neplánovaných investičních akcí v celkovém objemu 9 038 tis. Kč.

Přehled neplánovaných investičních akcí v období 2001 - 2006 (v tis. Kč)

Název akce	r. 2001	r. 2002	r. 2003	r. 2004	r. 2005	r. 2006	Celkem
1. obnova sklepních prostor radnice	-	1 535	84	-	-	-	1 619
2. obnova domu čp. 48	-	-	613	-	-	-	613
3. mobiliář Masarykovo náměstí	-	-	109	-	-	-	109
4. úpravy čp. 89	1 194	329	1 187	-	-	-	2 710
5. úpravy světlíku radnice	-	-	-	-	93	-	93
6. fontána u Jadranky	-	-	-	-	448	-	448
7. rekonstrukce půdy zámku	-	-	-	-	764	-	764
8. dům čp. 86 výměna kanalizace, plynofikace	-	-	-	-	-	126	126
9. radnice, opravy	-	-	-	-	-	213	213
10. zámek, opravy	-	-	-	-	-	1 830	1 830
10. zámek, sanace podlahové konstrukce	-	-	-	-	-	513	513
Celkem	1 194	1 864	1 993	0	1 305	2 682	9 038

Na území MPZ bylo nezbytné v letech 2001 až 2006 realizováno dalších 7 akcí, nezbytných z hlediska restaurování dochovaných artefaktů kulturních památek v celkovém objemu 11 980 tis. Kč.

Přehled akcí restaurování v období 2001 – 2006 (v tis. Kč)

Název akce	r. 2001	r. 2002	r. 2003	r. 2004	r. 2005	r. 2006	Celkem
1. zámek, mobiliář	1 200	2 245	3 858	1 758	336	1 099	10 496
2. Lottyhaus, hist. výmalba	-	224	-	-	-	-	224
3. kovová brána pod spojovacím krčkem zámku	-	265	-	-	-	-	265
4. dřevěné prvky ve spojovacím krčku zámku	-	-	141	-	-	-	141
5. tapiserie Verdura	-	-	-	-	352	-	352
6. rodová hrobka Larisch – Monichů (Fryštát) pohřební výbava	-	-	-	-	-	183	183
7. rodová hrobka Larisch – Monichů (Solca) Kamenné prvky	-	-	-	-	319	-	319
Celkem	1 200	2 734	3 999	1 758	1 007	1 282	11 980

A.5.3. Naplňování programu regenerace MPZ v letech 2007 – 2011

V rámci aktualizace Programu regenerace MPZ Karviná bylo pro období let 2007 – 2011 plánováno celkem 11 investičních akcí, uvedených v přehledu níže s předpokládaným objemem nákladů ve výši 238 700 tis. Kč.

Rok	Název akce
2007	Zámecký park - pokračování rekonstrukce, předláždění ulic MPZ - prostor mezi KB a ČS včetně ul. Markova a úprav u kostela sv. Marka, stavební úpravy ulice Fryštátské v Karviné-Fryštátě - dokončení projekčních prací, stavební úpravy ulice Karola Sliwky včetně ulice Poštovní v Karviné-Fryštátě - zahájení projekčních prací.
2008	Zámecké konírny s mléčnicí - rekonstrukce, Zámecký park - pokračování rekonstrukce včetně výstavby nové loděnice, Předláždění ulic MPZ - prostor mezi KB a ČS včetně ul. Markova a úprav u kostela sv. Marka - pokračování rekonstrukce, Předláždění spojovací uličky mezi Pivovarskou a Mlýnskou ulicí, Obnova historické kašny před zámkem, stavební úpravy ulice Fryštátské v Karviné-Fryštátě - zahájení realizace stavebních úprav, stavební úpravy ulice Karola Sliwky včetně ulice Poštovní v Karviné-Fryštátě - dokončení projekčních prací.
2009	Zámecké konírny - rekonstrukce, Zámecký park - rekonstrukce, Dostavba schodů u východního křídla zámku do parku, Předláždění ulic MPZ - prostor mezi KB a ČS včetně ul. Markova a úprav u kostela sv. Marka - pokračování rekonstrukce, stavební úpravy ulice Fryštátské v Karviné-Fryštátě - dokončení realizace stavebních úprav, stavební úpravy ulice Karola Sliwky včetně ulice Poštovní v Karviné-Fryštátě - zahájení realizace stavebních úprav, stavební úpravy ulice Lázeňské v Karviné-Darkově — zahájení projekčních prací.
2010	Zámecký park - rekonstrukce, Rehabilitace městského opevnění podél ul. Zámecké, Předláždění spojovací uličky mezi Pivovarskou a Mlýnskou ulicí, Rekonstrukce kapličky u čp. 637 Karviná-Darkov, stavební úpravy ulice Karola Sliwky včetně ulice Poštovní v Karviné-Fryštátě - realizace stavebních úprav, stavební úpravy ulice Lázeňské v Karviné-Darkově - dokončení projekčních prací.
2011	Zámecký park - pokračování rekonstrukce, Rehabilitace městského opevnění podél ul. Zámecké, Dokončení rekonstrukce kapličky u čp. 637 Karviná-Darkov, stavební úpravy ulice Karola Sliwky včetně ulice Poštovní v Karviné-Fryštátě - dokončení realizace stavebních úprav, stavební úpravy ulice Lázeňské v Karviné - Darkově - zahájení realizace stavebních úprav.

Připravované investiční akce Programu regenerace MPZ v období 2007 - 2011 (v tis. Kč)

Název akce	r. 2007	r. 2008	r. 2009	r. 2010	r. 2011	Celkem
1. zámecké konírny s mléčnicí	-	30 000	30 000	-	-	60 000
2. zámecký park, pokračování obnovy a loděnice	1 000	22 500	6 000	10 000	10 000	49 500
3. dostavba schodů u východního křídla zámku do parku	-	-	1 000	-	-	1 000
4. rehabilitace městského opevnění podél ul. Zámecká	-	-	-	2 000	1 500	3 500

Rok	Název akce	Částka
	Rekonstrukce ul. Fryštátská	
	oprava střechy hrobky Larisch - Monnichů v rámci akce Rekonstrukce parku Boženy Němcové	13 198,30 Kč
	rekonstrukce PBN, 3. etapa - projektová dokumentace doplatek v rámci Rekonstrukce parku Boženy Němcové	83 300,00 Kč
	polohové a výškové zaměření části PBN v rámci akce Rekonstrukce parku Boženy Němcové	8 000,00 Kč
	rekonstrukce PBN, 3. etapa, okolí loděnice - projektová dokumentace v rámci Rekonstrukce parku B. Němcové	174 260,00 Kč
	rekonstrukce PBN, 3. etapa, okolí zámku - projektová dokumentace v rámci Rekonstrukce parku B. Němcové	77 350,00 Kč
	polohové a výškové zaměření v PBN v rámci akce Rekonstrukce parku Boženy Němcové	5 000,00 Kč
	rekonstrukce PBN, 3. etapa, okolí loděnice - vícetisky projektové dokumentace v rámci akce Rekonstrukce parku Boženy Němcové	7 456,00 Kč
	rozbor sedimentů včetně geodetických prací jezero u loděnice v rámci akce Rekonstrukce parku B. Němcové	237 952,00 Kč
	předklad smlouvy z češtiny do polštiny v rámci akce Rekonstrukce parku Boženy Němcové	5 130,00 Kč
	projektová dokumentace výsadba dřevin v PBN v rámci akce Rekonstrukce parku Boženy Němcové	73 780,00 Kč
	vícetisky projektové dokumentace pro stavební povolení, 2. etapa v rámci akce Rekonstrukce parku Boženy Němcové	7 456,00 Kč
	zpracování žádosti o podporu v rámci akce Rekonstrukce parku Boženy Němcové	87 108,00 Kč
	projektová dokumentace PBN, 3. etapa okolí kašny u sauny v rámci akce Rekonstrukce parku Boženy Němcové	189 924,00 Kč
2009	čištění studny v rámci akce Regenerace a rozvoj areálu bývalých Koníren v Karviné-Fryštátě	16 898,00 Kč
	projektová dokumentace pro územní řízení v rámci akce Regenerace a rozvoj areálu bývalých Koníren v Karviné-Fryštátě	1 487 500,00 Kč
	úhrada 90% z ceny dokumentace pro stavební povolení v rámci akce Regenerace a rozvoj areálu bývalých Koníren v Karviné-Fryštátě	2 195 550,00 Kč
	studie proveditelnosti v rámci akce Regenerace a rozvoj areálu bývalých Koníren v Karviné-Fryštátě	136 850,00 Kč
	vyjádření ke stavebnímu povolení Telefónica O2 v rámci akce Rekonstrukce PBN, 2. etapa	132,00 Kč
	vyjádření ke stavebnímu povolení SmVaK v rámci akce Rekonstrukce PBN, 2. etapa	110,00 Kč
	projektová dokumentace v rámci akce Rekonstrukce PBN, 2. etapa	185 640,00 Kč
	projektová dokumentace pro výběr dodavatele, redukováná verze v rámci akce Rekonstrukce PBN 3. etapa loděnice a okolí loděnice	121 380,00 Kč
	upravená dokumentace pro stavební povolení pro výběrové řízení v rámci akce Rekonstrukce PBN 3. etapa loděnice a okolí loděnice	40 700,00 Kč
	výkon zadavatelské činnosti v rámci akce Rekonstrukce PBN 3. etapa loděnice a okolí loděnice	17 850,00 Kč
	zpracování projektové dokumentace v rámci akce Rekonstrukce PBN v Karviné, 3. etapa okolí amfiteátru	115 430,00 Kč
	zpracování projektové dokumentace v rámci akce Rekonstrukce PBN v Karviné, okolí koníren	107 100,00 Kč
2010	zpracování geometrických plánů pro rozdělení parcel v rámci akce Stavební úpravy MK ul. Karola Šliwky a Poštovní	20 000,00 Kč
	doplatek 10% dokumentace pro stavební povolení v rámci akce Regenerace a rozvoj areálu bývalých Koníren v Karviné-Fryštátě	246 000,00 Kč
	realizace v rámci akce Revitalizace části parku Boženy Němcové v úseku loděnice	1 899 320,17 Kč

Rok	Název akce	Částka
	autorský dozor v rámci akce Stavební úpravy MK, ul. Tyršova	35 224,00 Kč
	projekční a inženýrská činnost v rámci akce Stavební úpravy ul. Lázeňské v Karviné - Darkově	81 600,00 Kč
2011	projekční a inženýrská činnost v rámci akce Stavební úpravy ul. Karola Šliwky včetně ul. Poštovní v Karviné - Fryštátě	402 000,00 Kč
	projekční a inženýrská činnost v rámci akce Stavební úpravy ul. Karola Šliwky včetně ul. Poštovní v Karviné - Fryštátě	489 090,00 Kč
	projekční a inženýrská činnost v rámci akce Stavební úpravy ul. Lázeňské v Karviné - Darkově	73 200,00 Kč

A.5.4. Naplňování programu regenerace MPZ v období 2019 – 2023

Na obnovu hodnot na území MPZ Karviná v letech 2019 – 2023 byly využity státní příspěvky včetně Programu regenerace MPR a MPZ :

Rok	Dotace MK* ¹	Dotace MMR* ²	Dotace MSK* ³	IROP
2019	-	-	-	-
2020	-	-	-	-
2021	135 000	-	-	-
2022	-	-	118 435 871,-	-
2023	302 000,-	-	-	1 800 00,-
2024				
Celkem	437 000,-		118 435 871,-	1 800 00,-

Pozn *¹ Ministerstvo kultury ČR

Pozn *² Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

Pozn *³ Moravskoslezský kraj

Z prostředků MK ČR, MMR ČR a MSK bylo v letech 2019 až 2023 poskytnuto na plnění Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná celkem **120 672 871,- Kč**.

Zobrazení realizovaných akcí obnovy v jednotlivých obdobích je vyznačeno ve výkresu B.4.

Nejvýznamnějším počinem v období naplňování Programu regenerace MPZ Karviná 2019 – 2024, realizovanou akcí, která se významně projevila ve veřejném prostoru, jádrovém území památkové zóny byla celková obnova městských domů na Masarykovém náměstí, a to domu č. p. 34, č.p. 35 a nárožního s hlavní fasádou do Masarykova náměstí na ul. Svatováclavské č. p. 33 .

Specifikace nákladů na obnovu městských domů č.p. 33, č.p. 34, č.p. 35 :

Čís. akce v PR MPZ 2019 -2024	Název připravované akce obnovy		Finanční náklady v Kč celkem (bez DPH)	Rok	Dotace
	Nemovitost	Navrhované stavební práce			
B.1	Městský dům č.p. 33 Svatováclavská	Celková obnova	45 029 056,82	2022	Dotace MSK
B.2	Městský dům č. p. 34, Masarykovo náměstí č. 17	Celková obnova	36 300 868,20	2022	Dotace MSK
B.3	Městský dům č.p. 35, Masarykovo náměstí č. 18	Celková obnova	37 105 945,94	2022	Dotace MSK

Stav před obnovou:

Současný stav po obnově:

A.5.5. Přípravované záměry k naplňování v rámci Programu regenerace MPZ v období 2025 – 2030

Pro období naplňování Programu regenerace MPZ Karviná v letech 2025 – 2030 se připravuje obnova těchto staveb ve vlastnictví města Karviné:

Čís. akce v PR MPZ 2025 -2030	Název připravované akce obnovy		Finanční náklady v Kč celkem (bez DPH)	Rok	Dotace
	Nemovitost	Navrhované stavební práce			
A.1.	Zámek č. p. 1/1	Repase/ výměna oken	4 000 000,00	2025-2030	
A.2. A.3.	Konírny v zámeckém parku (budova koníren, budova mléčnice)	Celková obnova	72 000 000,00	2025-2030	
A.7	Budova radnice s renesanční věží č.p. 72	Výměna oken, oprava fasády, rekonstrukce el. Instalace v části radnice	2 700 000,00	2025-2030	
B.1	Dům č.p. 95 Lottyhaus (Steinhaus)	Statické zajištění, oprava dřevěných konstrukcí	700 000,00	2025-2030	
B.2.	Budova bývalého muzea Těšínska (Masarykovo náměstí 10/8), v převodu na Město Karviná	Střecha, fasáda, hydroizolace, klenby, okna stavební interiér,	25 000 000,00	2025-2030	
B.3	Městský dům č.p. 89, Fryštátská č.o.2	Oprava střechy	4 500 000,00	2025-2030	

A.5.6. Zásady ochrany a obnovy kulturních hodnot památkové zóny

Cíle programu regenerace MPZ Karviná jsou v souladu s cíli rozvoje města stanovenými ve Strategickém plánu Karviné, respektují zvláštní a jedinečné podmínky města.

Posloupnost jednotlivých etap dílčích investičních záměrů je obtížné v navrhovaném rozsahu navzájem skloubit do společného harmonogramu. Závisí od investičních zdrojů nikoliv co do struktury, ale co do výše a termínu jejich získání. S mnohem větší pravděpodobností se dají naplánovat jednotlivé etapy až v rámci konkrétní investiční akce. Dalším důležitým aspektem je vzájemné ovlivňování jednotlivých akcí ať už jako celku nebo jejich dílčích etap. Z toho důvodu je důležité nepřetržitě:

- Provádět neodkladné práce na záchranu těch nejohroženějších objektů a souborů, které se podílejí na památkové podstatě MPZ.
- Systematicky podněcovat a provádět opravy a pravidelnou údržbu jednotlivých objektů. Přitom zajistit zachování památkových hodnot a využití objektů ke vhodným účelům v souladu se zásadami státní památkové péče. Pečovat o urbanistickou a architektonickou úroveň prostředí včetně vzhledu města a jeho charakteru.
- Provádět úpravy veřejných prostranství (ulic, náměstí) včetně jejich vybavení drobnou architekturou, mobiliářem a zelení. V souladu se záměry rozvoje města řešit úpravu komunikací, zřizovat dopravně zklidněné a pěší zóny. Nepřipouštět změny veřejných prostorů výstavbou předzahrádek (celoročně využitelné konstrukce, a opláštění předzahrádek foliemi apod.)
- Obnovovat systémy technické infrastruktury.

- Nepodporovat vyhlídňování MPZ, zachovávat byty v obytných domech.
- Oživovat MPZ ekologicky nezávadnými podnikatelskými a veřejnými provozami, které vytvářejí pracovní příležitosti, uspokojují potřeby obyvatel i návštěvníků a přiměřeně využívají vhodné prostory obnovovaných nemovitostí.
- Pečovat o kvalitu jednotlivých složek životního prostředí a jeho ekologickou stabilitu, dodržovat limity pro zdroje škodlivin, provádět opatření k šetření energií, materiálů a vody, zabezpečovat sběr a zneškodňování odpadu.
- Vyvolávat a podporovat kulturní a osvětové činnosti, které podněcují zájem a ochotu obyvatel města podílet se na regeneraci a prohlubovat znalosti o MPZ.

A. 6. PLÁN OBNOVY NA OBDOBÍ 2025 - 2030

V rámci Programu regenerace MPZ Karviná na období 2025 – 2030 se navrhuje obnova kulturních památek a nemovitostí nebo jejich částí významně se podílejících na kulturní hodnotě veřejných prostorů. Navrhuje se obnova celkem 42 dochovaných památkově hodnotných staveb, z toho 29 nemovitostí není kulturní památkou, ale jejich památková a architektonická hodnota je vysoká. Jedná se vesměs o architektonicky cenné stavby v památkovém zájmu, spoluvytvářející kulturní hodnotu MPZ.

A.6.1. Přehled akcí programu obnovy kulturních památek

Č.	Název připravované akce obnovy	
	Nemovitost	Navrhované stavební práce
A.1	Zámek Fryštát, č. p. 1/1	sanace základů, statické zajištění (stažení objektu, sanace kleneb, sanace trhlin), obnova fasády, repase oken, střecha
A.2	Konírna v zámeckém parku	celková obnova
A.3	Mléčnice v zámeckém parku	celková obnova
A.4	Zámecká rodová hrobka Larisch – Mönnichů	odstranění zavlhání, obnova fasády
A.5	Měšťanský dům č. p. 97 a 904, ul. Fryštátská	rehabilitace parterové části fasády, výměna krytiny, výměna oken
A.6	Měšťanský dům č. p. 9/7, Masarykovo náměstí (knihovna)	oprava střechy, repase, resp. výměna oken, rehabilitace kleneb v interiéru
A.7	Bývalá radnice s renesanční věží	obnova fasády, oprava střechy, výměna klempířských prvků, obnova oken
A.8	Římskokatolická farnost, budova fary č. p. 2/1	sanace vlhkosti, obnova části fasády, obnova střešní krytiny, dveří, kamen, prvků v interiéru
A.9	Měšťanský dům č. p. 88/4, ul. Fryštátská	repase dveří, statické zajištění, obnova fasády, vstupní schodiště
A.10	Kaple, ul. Lázeňská, u domu č. p. 637, na pozemku parc. č. 75, k. ú. Darkov	sanace vlhkosti, obnova barevného řešení fasády, výměna dveří dle archivní dokumentace
A.11	Kaple sv. Anny, lázeňský park	sanace vlhkosti, repase oken a dveří, obnova části fasády

Č.	Název připravované akce obnovy	
	Nemovitost	Navrhované stavební práce
A.12	Kostel Povýšení sv. Kříže, ul. Pivovarská	obnova zdi kolem areálu kostela na pozemcích parc. č. 2, parc. č. 4, k. ú. Karviná-město, sanace vlhkosti, statické zajištění, oprava střechy
A.12.a)	Socha sv. Jana Nepomuckého v areálu kostela Povýšení sv. Kříže	údržba, oprava, restaurování
A.12.b)	Socha sv. Patrika v areálu kostela Povýšení sv. Kříže	údržba, oprava, restaurování
A.12.c)	Krucifix v areálu kostela Povýšení sv. Kříže	údržba, oprava, restaurování
A.13	Kašna, Masarykovo nám.	celková obnova (vč. obnovy bazénu)
A.14	Sanatorium (Domov Alzheimer), Lázně Darkov	oprava fasády, střechy, obnova oken, oprava terasy nad 2. NP nad jídelnou, oprava vstupního schodiště
A.15	Společenský dům, Lázně Darkov	Oprava fasády, střechy, obnova oken, oprava terasy ve 2. NP
A.16.	Socha sv. Jana Nepomuckého	údržba, oprava, restaurování
A.17.	Socha P. Marie Bolestné	údržba, oprava, restaurování
A.18	Soubor dvou soch Herkulů	údržba, oprava, restaurování

A.6.2. Přehled akcí programu obnovy objektů ve vlastnictví města

Č.	Název připravované akce obnovy	
	Nemovitost	Navrhované stavební práce
B.1	Měšťanský dům č. p. 95/32, zv. Lottyhaus, Masarykovo náměstí	statické zajištění, oprava všech dřevěných prvků a konstrukcí, vč. spojovací lávky,
B.2	Městský dům č. p. 10/8, Masarykovo náměstí	statické zajištění vč. kleneb, obnova oken a dveří, sanace vlhkosti, obnova fasády a střechy
B.3	Měšťanský dům č. p. 89/2, ul. Fryštátská	obnova fasády, repase oken, výměna oken, repase dveří, výměna dveří, statické zajištění, výměna krytiny, oprava krovu, obnova schodiště, repase zábradlí.

A.6.3. Přehled akcí programu obnovy objektů ve vlastnictví fyzických a právnických osob

Č.	Název připravované akce obnovy	
	Nemovitost	Navrhované stavební práce
C.1	Měšťanský dům č. p. 85/10, ul. Fryštátská	obnova fasády, repase oken a dveří, obnova v prostoru schodiště
C.2.	Měšťanský dům č. p. 790/3, ul. Mlýnská	obnova fasáda, repase oken, repase dveří a vrat
C.3	Hospodářské objekty v areálu fary č. p. 2/1 do ul. Pivovarské	repase oken, sanace vlhkosti, obnova fasády
C.4	Měšťanský dům č. p. 24/12, Masarykovo náměstí	repase oken, repase dveří a schodišťového stupně, obnova fasády, oprava komínu
C.5	Měšťanský dům č. p. 25/13,	repase oken, obnova fasády

	Masarykovo náměstí	
C.6	Měšťanský dům č. p. 28/15, Masarykovo náměstí	repase oken a dveří, obnova fasády, obnova schodiště u vstupu, oprava římsy, oprava komínu, výměna střešní krytiny a klempířských prvků
C.7	Měšťanský dům č. p. 29/16, Masarykovo náměstí	repase oken, repase vrat, obnova fasády, oprava komínu, obnova fládrování dveří
C.8	Měšťanský dům č. p. 31/1, ul. Svatováclavská	dílčí obnova fasády, repase oken, obnova komínů, výměna krytiny
C.9	Měšťanský dům č. p. 4/3, Masarykovo náměstí	repase schodišťového stupně u vstupu, repase oken, repase dveří, obnova portálu
C.10	Měšťanský dům č. p. 67/24, Masarykovo náměstí	sanace sklepních prostorů, sanace vlhkosti, výměna výkladců, repase oken
C.11	Měšťanský dům č. p. 91/28, ul. Svatováclavská	sanace vlhkosti, obnova část fasády, repase oken
C.12	Měšťanský dům č. p. 78/4, ul. Svatováclavská	oprava soklu, repase oken
C.13	Měšťanský dům č. p. 76/12, Masarykovo náměstí	oprava soklu, repase oken, výměna nevhodných oken v schodišti, obnova části fasády
C.14	Měšťanský dům č. p. 102/4, ul. Zámecká	obnova fasády, repase oken, repase dveří, výměna krytiny, oprava komínu
C.15	Měšťanský dům č. p. 103/6, ul. Zámecká	obnova fasády, repase vstupních dveří
C.16	Měšťanský dům č. p. 105/10, ul. Zámecká	repase oken, obnova barevnosti fasády
C.17	Měšťanský dům č. p. 83/14, ul. Fryštátská	obnova fasády, repase oken, výměna dveří
C.18	Dům č. p. 84/12, ul. Fryštátská	obnova fasády, repase dveří
C.19	Měšťanský dům č. p. 73/3, ul. Fryštátská	obnova fasády, repase oken
C.20	Měšťanský dům č. p. 74/5, ul. Fryštátská	celková obnova parteru, repase výkladců, repase dveří
C.21	Měšťanský dům č. p. 126/18, ul. Karola Sliwky	obnova fasády, repase oken, repase dveří
C.22	Měšťanský dům č. p. 94/31, Masarykovo náměstí	sanace soklu, oprava fasády, repase oken, repase výkladců
C.23	ul. Lázeňská, Dětská léčebna	sanace vlhkosti, celková obnova
C.24	ul. Lázeňská, Lázeňský dům Jiřina	celková obnova
C.25	ul. Lázeňská, Lázeňský dům Maryčka	celková obnova
C.26	ul. Lázeňská, Sanatorium, spojovací část	celková obnova

A.7. Nástin financování projektů, možnosti podpory v rámci ČR a EU.

Problematika financování obnovy nemovitostí v MPZ jako investičních záměrů je z převážné části dotačních titulů velmi složitá, zejména pro obtížně definovatelnou návratnost. Návratnost těchto akcí lze definovat spíše v rovině obecně prospěšného přínosu než v rovině finančních kalkulací

a prokazatelných peněžních přínosů. Samosprávy musí často zainvestovat takové projekty, které jsou nákladné, pro jejich hodnocení platí výše uvedené charakteristiky, ale jejich rozvoj podmiňuje další rozvoj města, podnikání, bydlení atp.

K financování obnovy objektů na území památkové zóny lze využít v určitých, výjimečných, resp. ve specifických případech strukturální fondy EU pro plánovací období 2021 - 2027 (IROP), příp. orientované na přeshraniční spolupráci např. v rámci Euroregionu Těšínské Slezsko, dále omezeně i Finanční mechanismy EHP/Norska (tzv. Norské fondy).

V současnosti lze zvažovat tyto možnosti financování obnovy:

Spolufinancování z veřejných zdrojů ČR ze státního rozpočtu, krajů, obcí a nestátních neziskových organizací je možné:

Ministerstvo kultury ČR

- **Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón**
(v závěru kapitoly výčet neuznatelných nákladů)
- Program záchrany architektonického dědictví
- Havarijní program
- Dotace občanským sdružením
- Program restaurování movitých kulturních památek

Krajský úřad Moravskoslezského kraje

Program obnovy kulturních památek a památkově chráněných nemovitostí Moravskoslezského kraje na konkrétní rok, pro rok 2024, resp. i 2025 jsou známy tyto dotační okruhy:

1. **Obnova kulturních památek a památkově chráněných nemovitostí**
Jedná se především o podporu údržby, opravy, rekonstrukce či jiné úpravy kulturní památky nebo památkově chráněné nemovitosti, tj. zahrnuje i možnost podpory financování nemovitostí na území MPZ, které nejsou kulturními památkami.
2. **Restaurování kulturních památek**
Jedná se o podporu restaurování kulturních památek, které jsou především významnými díly výtvarného umění nebo uměleckořemeslnými pracemi umístěnými v exteriéru nebo v budovách zpřístupněných veřejnosti zejména pro kulturní, výchovně - vzdělávací nebo náboženské účely.

Magistrát města Karviná

Město Karviná je připraveno podporovat obnovu kulturních památek v rámci Programu regenerace MPR a MPZ ve výši předepsaných podílů u schválených akcí. Financuje nebo spolufinancuje obnovu kulturních památek ve vlastnictví města.

Město Karviná připravuje speciální dotační titul pro obnovu objektů nacházejících se na území MPZ, příp. ochranného pásma MPZ.

Podpora obnovy z nestátních neziskových organizací a jiných subjektů, nestátní podpůrné organizace v ČR v oblasti kulturního dědictví:

Nadace Občanského fóra

Nadace Via

Česko-německý fond budoucnosti

Nadace ČEZ

Nadace rozvoje občanské společnosti NROS

Podpora obnovy v rámci Evropské unie:

Operační programy pro komplexní regeneraci a rozvoj měst v období 2021 - 2027 a jejich prioritní osy konkrétně a jednoznačně obnovu kulturních památek neobsahují.

Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)

Výslovná podpora obnovy kulturních památek se vyskytuje zejména v Integrovaném regionálním operačním programu. Zde lze podporu použít na obnovu kulturních památek zapsaných na Seznamu přírodního a kulturního dědictví UNESCO, národních kulturních památek a kulturních památek obsažených v Indikativním seznamu kulturních památek vytvořeném Ministerstvem kultury. Do Integrovaného regionálního operačního programu je začleněna rovněž podpora pořízení regulačních plánů památkových rezervací nebo památkových zón.

Podpora kulturního dědictví je prezentována rovněž v programech nadnárodní spolupráce, kde však je finančně omezena a podmínkou je nadnárodní přínos. Program meziregionální spolupráce, např. česko - polské může podpořit tvorbu regionálních politik i v oblasti kulturního dědictví, ale investice nelze zahrnout vůbec. V ostatních programech je možné setkat se podporu kulturního dědictví jako s nepřímým zájmem v případě rekonstrukce nemovitosti s cílem zlepšit podnikání nebo zaměstnanost. Oproti předchozímu programovému období je možné v tomto období podpořit z Evropských fondů dle stanovených podmínek cca 1 % jejich celkového počtu památek. Pro většinu památek a jejich obnovu bude přicházet v úvahu kromě samotných vlastníků pouze národní programy s omezenými zdroji, podpoře kraje nebo města, resp. Norské fondy a nestátní neziskové organizace, dle výčtu výše.

Cíleným programem pro obnovu nemovitostí na území památkových rezervací a památkových zón je Ministerstvem kultury ČR spravovaný **Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón**. Příspěvek je poskytován na stavební obnovu a restaurování kulturních památek (zapsaných v Ústředním seznamu kulturních památek ČR), pro zachování kulturního dědictví pro další generace. Realizace projektu musí být zahájena a ukončena vždy v roce poskytnutí příspěvku. MK ČR každoročně upravuje podmínky pro přiznání příspěvků z programu regenerace a stanovuje neuznatelné náklady. V posledních letech mezi ně náleží např.:

- modernizace objektů – zateplování, vytápění, elektroinstalace, rozvody vody, splašková kanalizace, plynofikace, vzduchotechnika, sanitární technika, výplně otvorů z plastu, nebo typu EURO (okna, dveře, výkladce), protipožární okna, dveře a stěny;
- nástavby a přístavby objektů, půdní vestavby, provizorní úpravy objektů (např. provizorní konstrukce krovu);
- jiné úpravy prováděné v zájmu vlastníka;
- hromosvody (pokud nejsou součástí obnov střešní krytiny), izolační střešní folie apod.;
- nástavby a přístavby objektů, půdní vestavby, provizorní úpravy objektů (např. provizorní zakrytí střech);
- protiradonová opatření;
- čištění a úklid budov;
- pronájem lešení;
- stavebně-historické a restaurátorské průzkumy, záměry, zprávy, projektové dokumentace;
- náklady na stavební/autorský dozor;
- úpravy veřejných prostranství (cesty, ulice, chodníky), terénní úpravy, sadové a parkové úpravy zeleně;
- kopie sochařských děl a výdusky;
- archeologie;

- veškeré vedlejší rozpočtové náklady (vyjma zařízení stavenišť do 3,5 %);
- položka v rozpočtu – rezerva;
- režijní náklady, cestovné, dopravné, revize, náklady za ubytování, koordinační činnost, zábory veřejného prostranství.

A.8. Závěr

Městská památková zóna v Karviné byla prohlášena v roce 1992. Karviná uchopila cíle stanovené Program regenerace od počátku vyhlášení tohoto programu Usnesením vlády ČR č. 209 v roce 1992 a započala dlouhodobý koncepční proces obnovy historického jádra, veřejných prostorů, ale i nemovitostí na území památkové zóny. Výsledky tohoto procesu, současný stav území svědčí o tom, že uchování hodnot a obnova kulturního dědictví není jenom proklamace, ale komplexní postoj města, přinášející nejen významné zlepšení veřejných prostorů, nemovitostí, celkového stavu památkové zóny, ale i povznesení celého města.

Program regenerace by měl výrazně přispět k další obnově nemovitostí a veřejných prostorů v historickém jádru města Karviné, zejména zchátralých nemovitostí dosud znehodnocujících ústřední prostor památkové zóny, Masarykovo náměstí, ale i dalších hodnotných staveb v ulici Zámecká, ulici Fryštátská, ulici Svatováclavská jako kulturního dědictví Karviné, jejichž hodnoty by bez podpory města, kraje, státu zanikly.

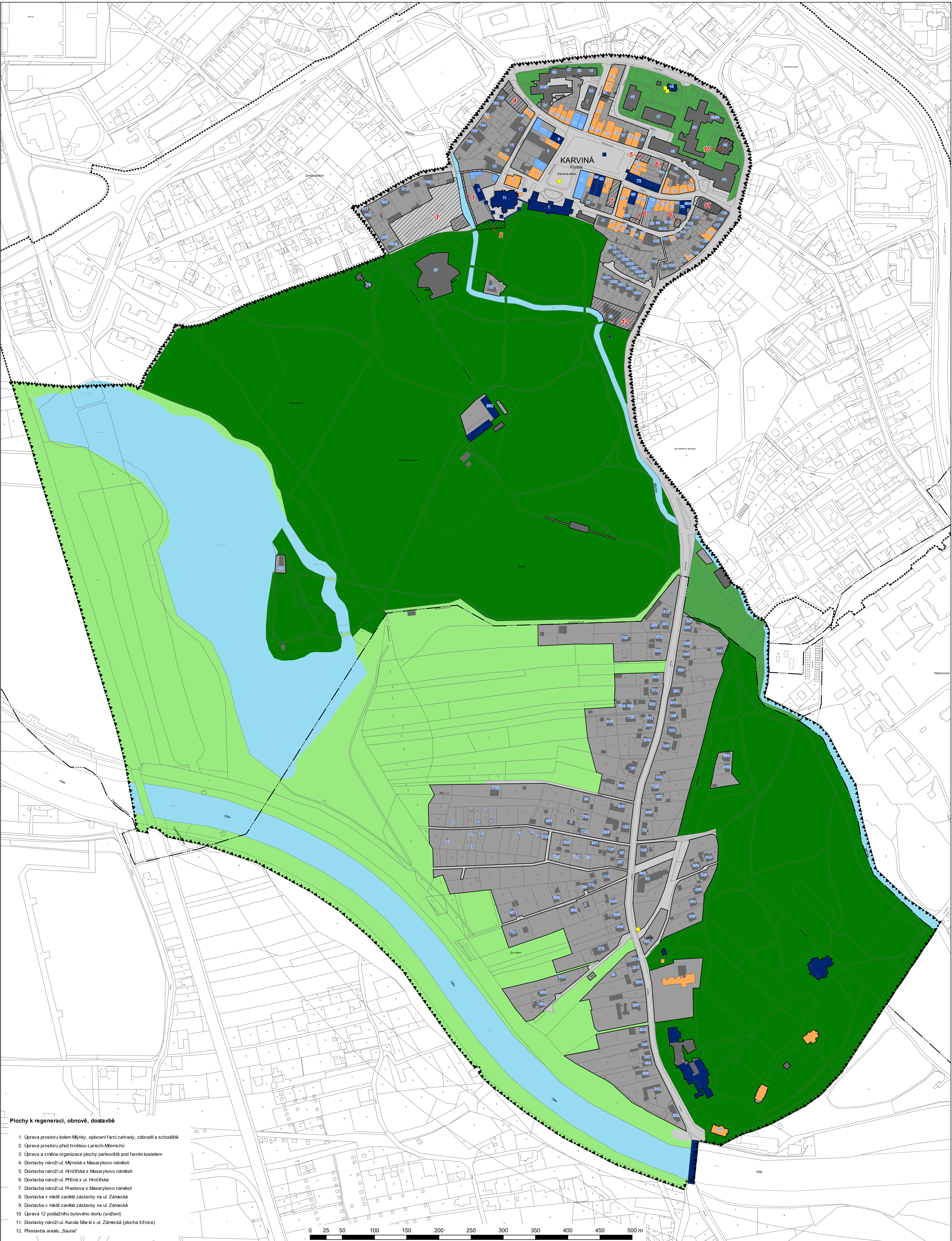
Regeneraci MPZ věnuje Město Karviná maximální pozornost, a to nejen vlastní obnově nemovitostí a veřejných prostor v zóně. Město má zájem obnovit památky a stavby v tomto území jak ve svém vlastnictví, ale také připravit vlastní dotační titul a poskytovat příspěvky vlastníkům na zvýšené náklady spojené s obnovou památkově hodnotných nemovitostí v MPZ. V souladu se Strategickým plánem usilovat tak o propagaci a prezentaci Karviné v ČR i v zahraničí, o posilování vlastní identity, výjimečnosti města a taktéž posilování cestovního ruchu.

B: Grafická část

Program regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025 – 2030

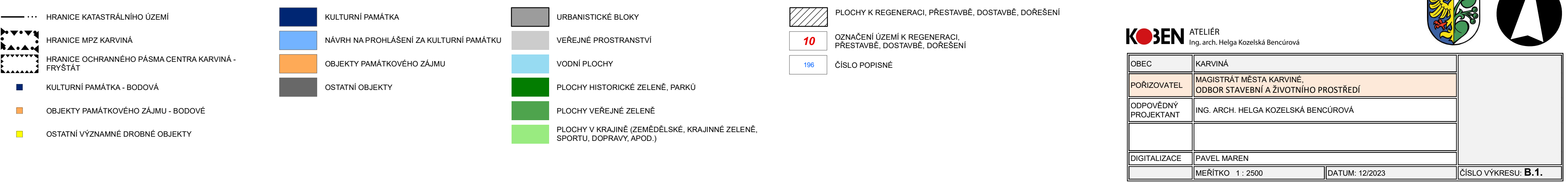
Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025-2030

B.1 Výkres hodnot území

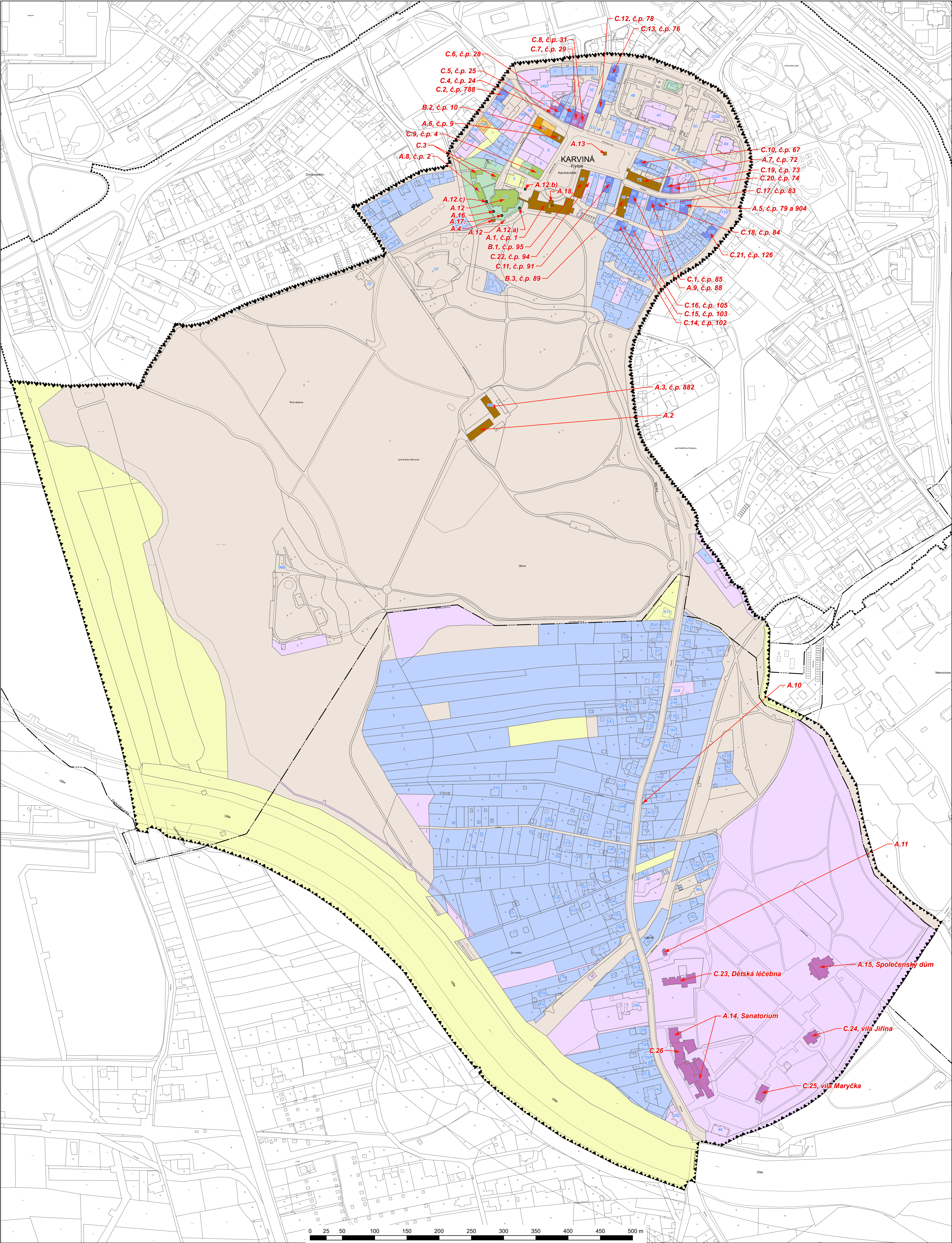

Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025-2030

B.1 Výkres hodnot území

Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025-2030
B.2 Výkres majetkoprávních vztahů s vyznačením akcí obnovy

Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025-2030
B.2 Výkres majetkoprávních vztahů s vyznačením akcí obnovy

HRANICE KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ

HRANICE MPZ KARVINÁ

HRANICE OCHRANNÉHO PÁSMO CENTRA KARVINÁ - FRYŠTÁT

OBJEKTY ZAŘAZENÉ DO PROGRAMU REGENERACE VE VLASTNICTVÍ

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

MĚSTO KARVINÁ

PRÁVNICKÉ OSOBY

FYZICKÉ OSOBY

CÍRKEV

POZEMKY VE VLASTNICTVÍ

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

STÁT

MĚSTO KARVINÁ

PRÁVNICKÉ OSOBY

FYZICKÉ OSOBY

CÍRKEV

C18

OZNAČENÍ OBJEKTU ZAŘAZENÉHO DO PROGRAMU REGENERACE

196

ČÍSLO POPISNÉ

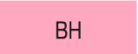
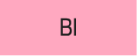
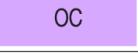
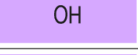
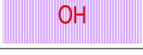
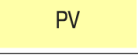
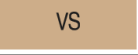
KOŠEN

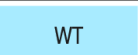
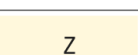
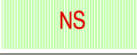
ATELIÉR

Ing. arch. Helga Kozelská Bencurová

OBEC	KARVINÁ
PORÍZOVATEL	MAGISTRÁT MĚSTA KARVINÉ, ODBOR STAVEBNÍ A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ODPOVĚDNÝ PROJEKTANT	ING. ARCH. HELGA KOZELSKÁ BENCUROVÁ
DIGITALIZACE	PAVEL MAREN
MĚRÍTKO	1 : 2500
DATUM	09/2024
ČÍSLO VÝKRESU	B.2.

HRANICE, IDENTIFIKACE	
	hranice řešeného území
	státní hranice
	hranice katastrálních území
	zastavěné území k 28. 2. 2021
	zastavitelné plochy
	plochy přestavby
	identifikace ploch změn v krajině
	identifikace územních rezerv

URBANISTICKÁ KONCEPCE, KONCEPCE USPOŘÁDÁNÍ KRAJINY			
PLOCHY S ROZDÍLNÝM ZPŮSOBEM VYUŽITÍ			
STABILIZOVANÉ PLOCHY	PLOCHY ZMĚN	ÚZEMNÍ REZERVY	 hranice ploch s rozdílným způsobem využití
PLOCHY BYDLENÍ			
			PLOCHY BYDLENÍ HROMADNÉHO
			PLOCHY BYDLENÍ INDIVIDUÁLNÍHO
PLOCHY REKREACE			
			PLOCHY REKREACE HROMADNÉ
			PLOCHY REKREACE INDIVIDUÁLNÍ
PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ			
			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - VEŘEJNÁ VYBAVENOST
			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - KOMERČNÍ ZAŘÍZENÍ
			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - NÁKUPNÍ CENTRA
			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - VEŘEJNÁ POHŘEBIŠTĚ
			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - LÁŽEŇSTVÍ
			PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ - TĚLOVÝCHOVA A SPORT
PLOCHY VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ			
			PLOCHY VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ
PLOCHY SÍDELNÍ ZELENĚ			
			PLOCHY VEŘEJNÉ ZELENĚ PARKOVÉ
			PLOCHY VEŘEJNÉ ZELENĚ OSTATNÍ
			PLOCHY ZELENĚ ZAHRAD
PLOCHY SMÍŠENÉHO VYUŽITÍ			
			PLOCHY SMÍŠENÉ V CENTRÁLNÍ ZÓNĚ
			PLOCHY SMÍŠENÉ OBYTNÉ MĚSTSKÉ
			PLOCHY SMÍŠENÉ OBYTNÉ VESNICKÉ
			PLOCHY SMÍŠENÉ OBYTNÉ VESNICKÉ SPECIFICKÉ
PLOCHY VÝROBY A SKLADOVÁNÍ			
			PLOCHY VÝROBY A SKLADOVÁNÍ - LEHKÝ PRŮMYSL
			PLOCHY VÝROBY A SKLADOVÁNÍ - DROBNÁ VÝROBA
			PLOCHY SMÍŠENÉ VÝROBNÍ
PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY			
			PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY - SILNIČNÍ DOPRAVA
			PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY - DOPRAVA V KLIDU
			PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY - ÚČELOVÉ KOMUNIKACE
			PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY - DRÁŽNÍ DOPRAVA

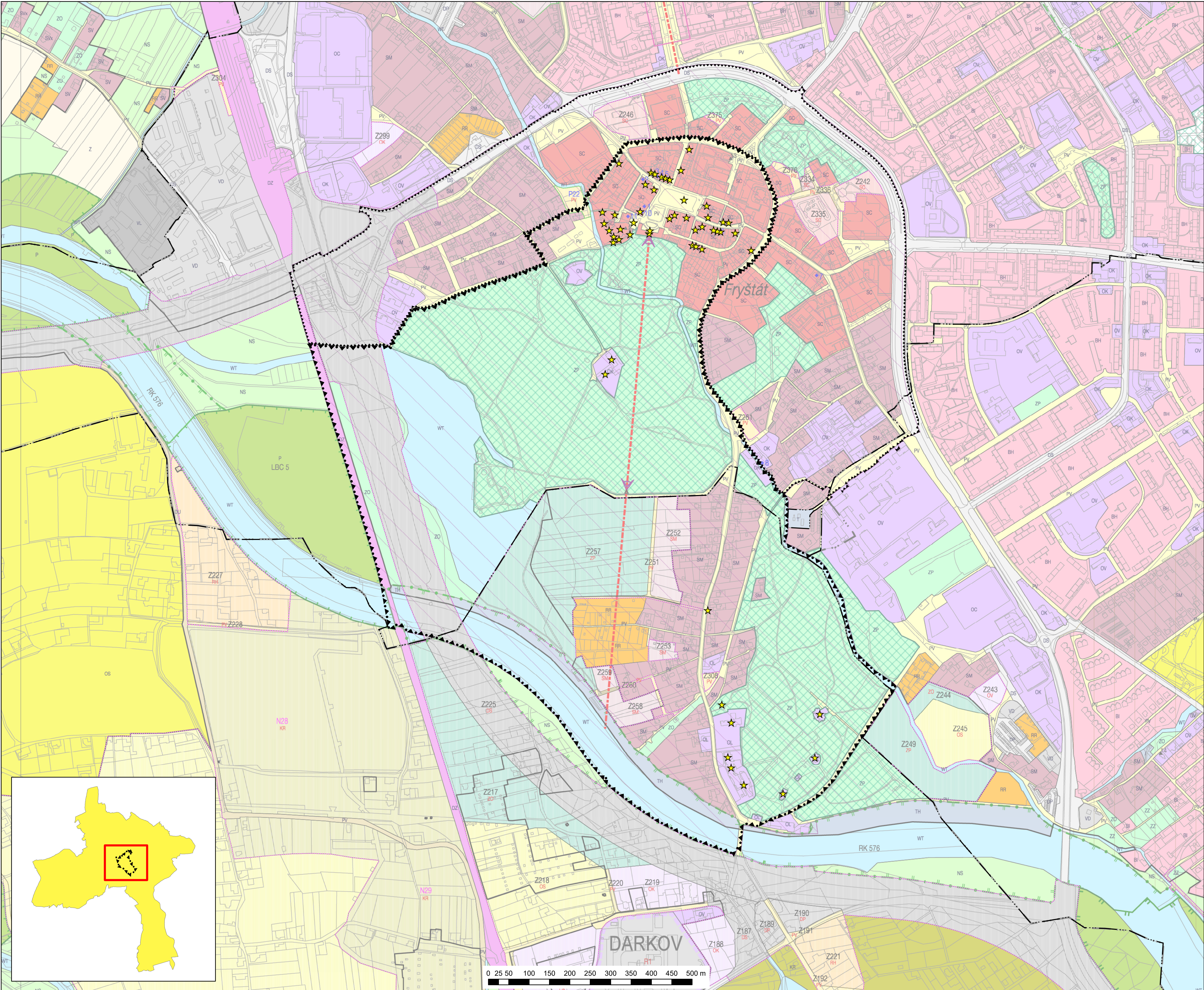
PLOCHY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY			
			PLOCHY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY
			PLOCHY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY - NAKLÁDÁNÍ S ODPADY
			PLOCHY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY - HRÁZE
PLOCHY VODNÍ A VODOHOSPODÁŘSKÉ			
			PLOCHY VODNÍ A VODOHOSPODÁŘSKÉ
PLOCHY NEZASTAVĚNÉHO ÚZEMÍ			
			PLOCHY ZEMĚDĚLSKÉ
			PLOCHY LESNÍ
			PLOCHY PŘÍRODNÍ
			PLOCHY SMÍŠENÉ NEZASTAVĚNÉHO ÚZEMÍ
			PLOCHY REKREAČNÍ ZELENĚ
			PLOCHY KRAJINNÉ ZELENĚ
			PLOCHY TĚŽBY NEROSTŮ

OCHRANA A ROZVOJ HODNOT ÚZEMÍ		
STAV	NÁVRH	
		území zásadního významu pro charakter města
		území zásadního významu z hlediska architektury a urbanismu
		historicky významná stavba
		významné stavební dominanty
		hlavní osa městotvorných vazeb
		významný vyhlídkový bod, místo jedinečných pohledů a průhledů
		významné plochy zeleně - parky, lesoparky
OCHRANA ZDRAVÝCH ŽIVOTNÍCH PODMÍNEK		
		limitní hranice negativních vlivů ČOV
OCHRANA PIETY HŘBITOVA		
		pietní pásmo hřbitova
ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY		
EXISTUJÍCÍ	NEEXISTUJÍCÍ	
		regionální biokoridor
		lokální biokoridor
		regionální biocentrum
		lokální biocentrum
DALŠÍ PODMÍNKY VYUŽITÍ ÚZEMÍ		
		území nevhodné pro zasakování dešťových vod

HLAVNÍ VÝKRES		
ÚZEMNÍ PLÁN KARVINÉ - ÚPLNÉ ZNĚNÍ PO VYDÁNÍ ZMĚNY č. 2		
EVIDENČNÍ ČÍSLO :	220 - 005 - 938	
ZHOTOVITEL :	URBANISTICKÉ STŘEDISKO BRNO, SPOL. S R. O.	
PROJEKTANTI :	ING. ARCH. V. CIZNEROVÁ, ING. ARCH. P. DUCHÁČEK, ING. P. VESELÝ, MGR. M. NOVOTNÝ	
POŘIZOVATEL :	MAGISTRÁT MĚSTA KARVINÉ	
MĚŘÍTKO :	1: 5 000	
DATUM :	ČERVEN 2022	

Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025-2030

B.3 Výkres širších vztahů

Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025-2030

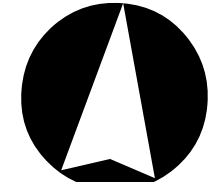
B.3 Výkres širších vztahů

- HRANICE KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ
- HRANICE MPZ KARVINÁ
- HRANICE OCHRANNÉHO PÁSMO CENTRA KARVINÁ - FRYŠTÁT
- OBJEKTY ZAŘÁZENÉ DO PROGRAMU REGENERACE

Poznámka: Výkres je zpracován na podkladu Koordinačního výkresu "Územního plánu Karviná", legenda k výkresu je na samostatném listě.

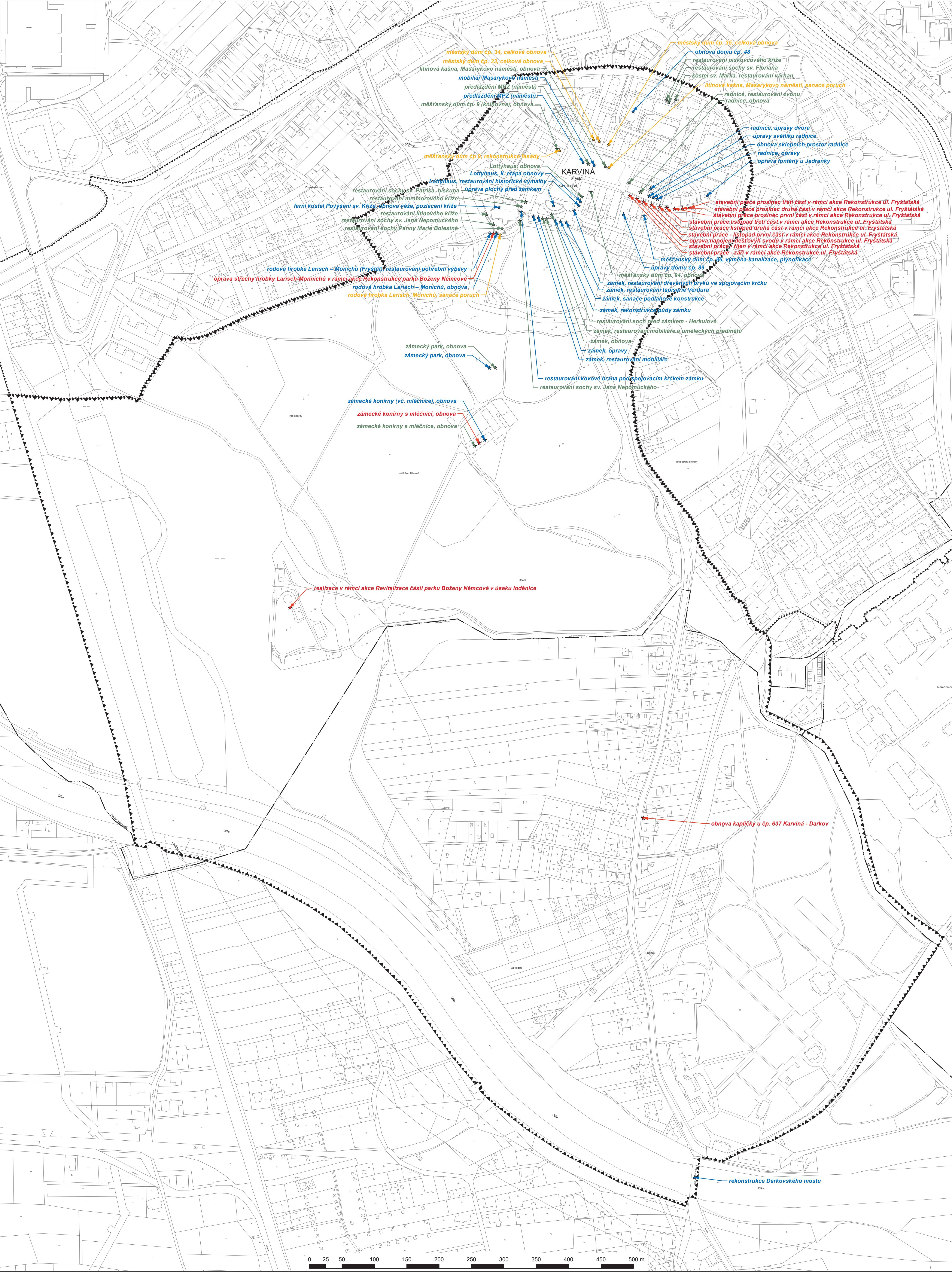
ATELIÉR
Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová

OBEC	KARVINÁ	
PORIZOVATEL	MAGISTRÁT MĚSTA KARVINÉ, ODBOR STAVEBNÍ A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	
ODPOVĚDNÝ PROJEKTANT	ING. ARCH. HELGA KOZELSKÁ BENCÚROVÁ	
DIGITALIZACE	PAVEL MAREN	
MĚRÍTKO 1 : 5000	DATUM: 09/2024	
ČÍSLO VÝKRESU: B.3.		

Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025-2030

B.4 Výkres přehledu dosud realizovaných akcí obnovy

Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025-2030

B.4 Výkres přehledu dosud realizovaných akcí obnovy

HRANICE KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ

HRANICE MPZ KARVINÁ

HRANICE OCHRANNÉHO PÁSMO CENTRA KARVINÁ - FRYŠTÁT

REALIZOVANÉ AKCE OBNOVY S POPISEM

V OBDOBÍ

★

1996-2000

★

2001-2006

★

2007-2011

★

2019-2024

KOBEN

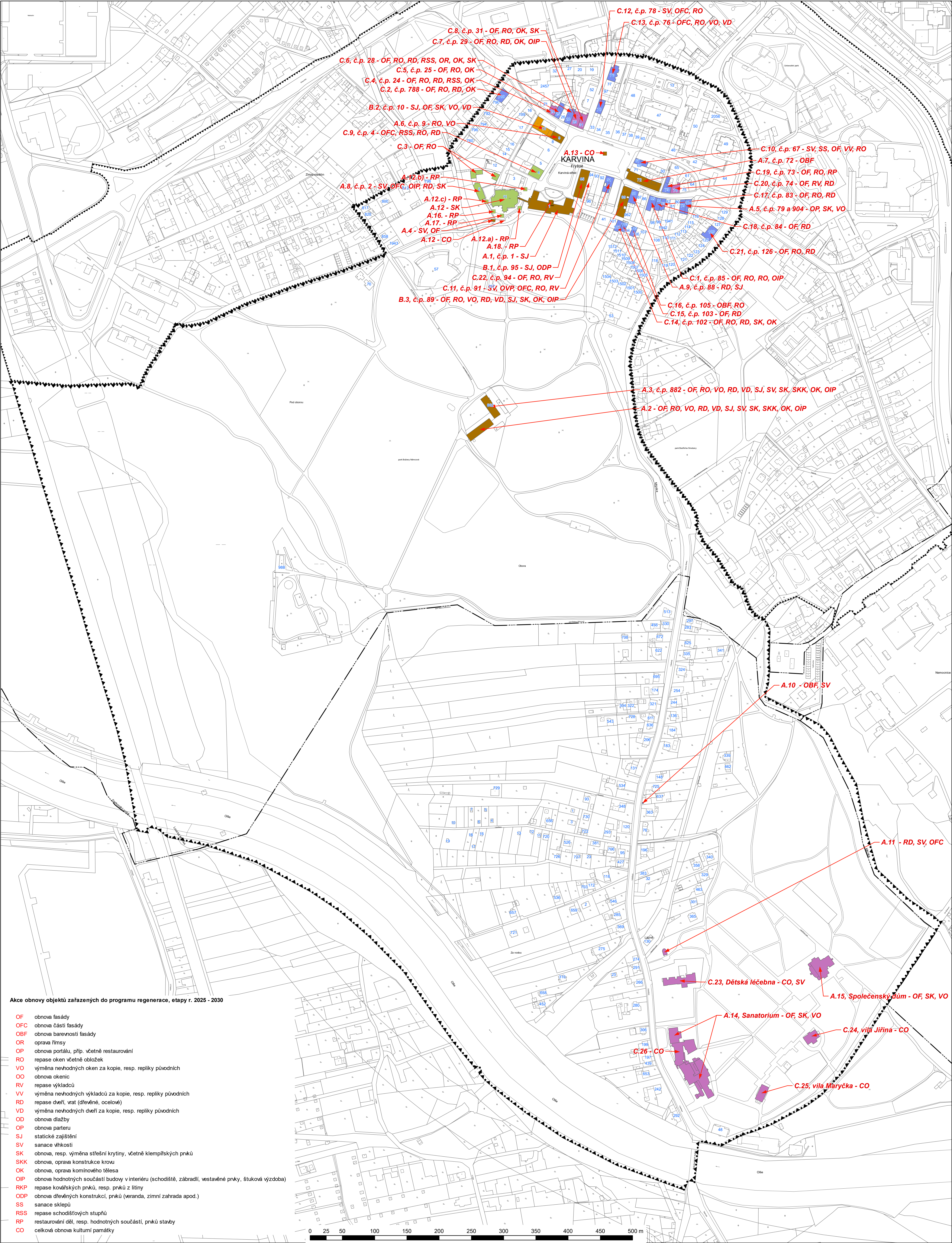
ATELIÉR

Ing. arch. Helga Kozelská Bencurová

OBEC	KARVINÁ
POŘIZOVATEL	MAGISTRÁT MĚSTA KARVINÉ, ODBOR STAVEBNÍ A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ODPOVĚDNÝ PROJEKTANT	ING. ARCH. HELGA KOZELSKÁ BENCUROVÁ
DIGITALIZACE	PAVEL MAREN
MĚŘÍTKO	1 : 2500
DATUM	12/2023
ČÍSLO VÝKRESU	B.4.

Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025-2030

B.5 Navrhované regenerační procesy

Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025-2030

B.5 Navrhované regenerační procesy

--- HRANICE KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ

HRANICE MPZ KARVINÁ

HRANICE OCHRANNÉHO PÁSMU CENTRA KARVINÁ - FRYŠTÁT

OBJEKTY ZAŘAZENÉ DO PROGRAMU REGENERACE VE VLASTNICTVÍ

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

MĚSTO KARVINÁ

PRÁVNICKÉ OSOBY

FYZICKÉ OSOBY

CÍRKEV

XX POPIS OBJEKTU ZAŘAZENÉHO DO PROGRAMU REGENERACE

196 ČÍSLO POPISNÉ

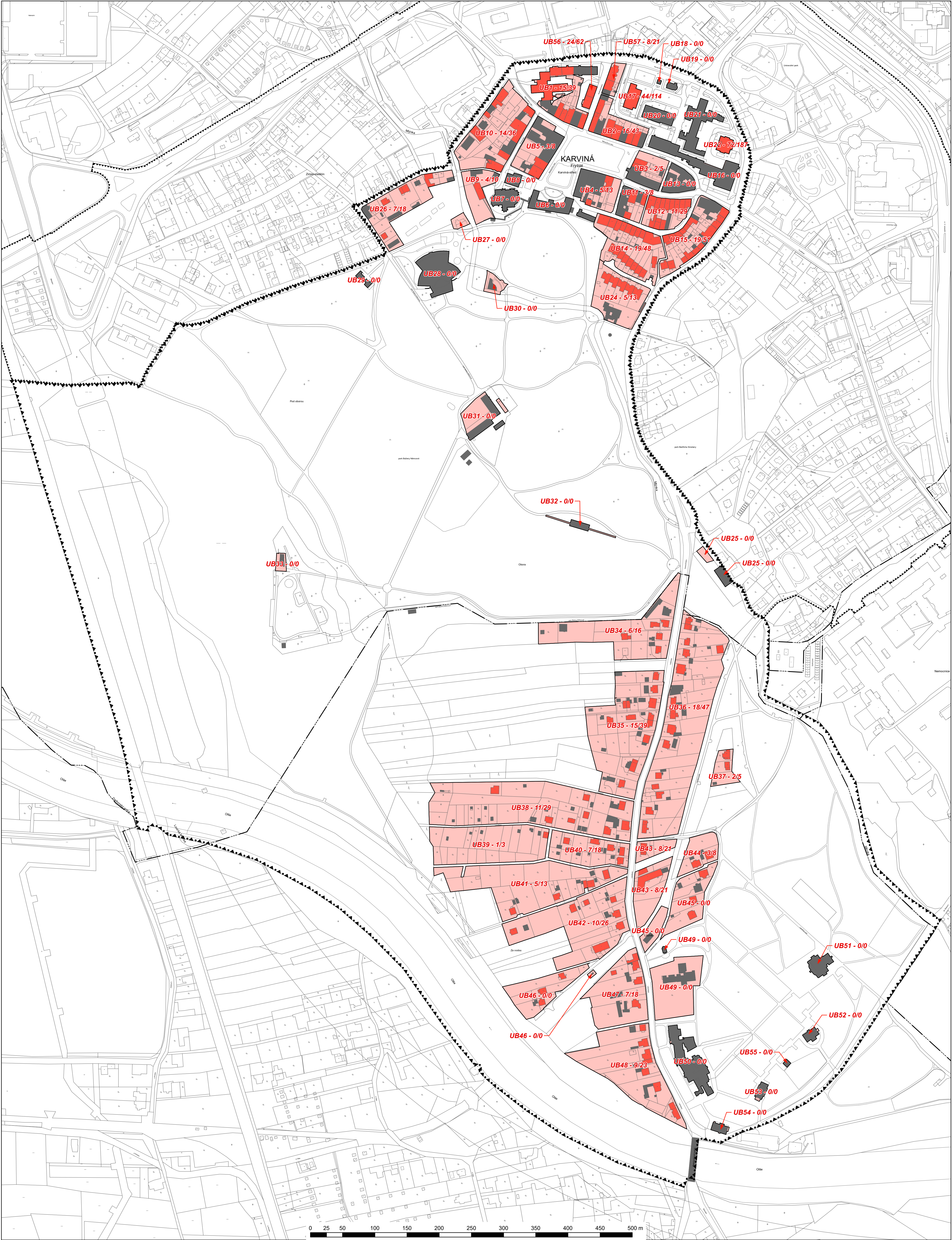
KOŠEN ATELIER

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová

OBEC	KARVINÁ	
PORÍZOVATEL	MAGISTRÁT MĚSTA KARVINÉ, ODBOR STAVEBNÍ A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	
ODPOVĚDNÝ PROJEKTANT	ING. ARCH. HELGA KOZELSKÁ BENCÚROVÁ	
DIGITALIZACE	PAVEL MAREN	
MERITKO 1 : 2500	DATUM: 09/2024	ČÍSLO VYKRESU: B.5.

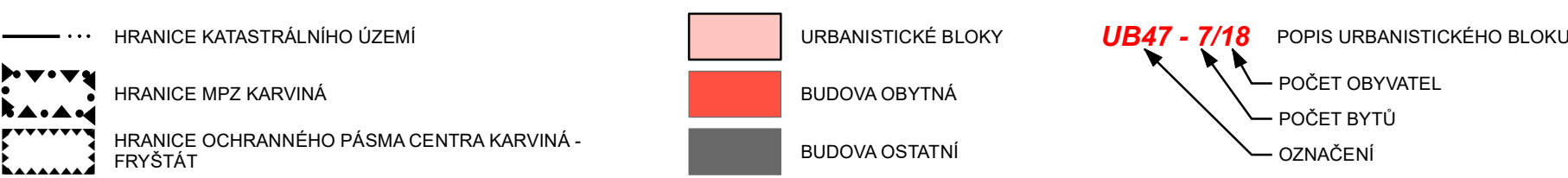
Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025-2030

B.6 Demografie MPZ (počet bytů, počet obyvatel)

Aktualizace Programu regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025-2030

B.6 Demografie MPZ (počet bytů, počet obyvatel)

 ATELIÉR Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová		 	
OBC	KARVÍNÁ		
POŘIZOVATEL	MAGISTRÁT MĚSTA KARVÍNÉ, ODBOR STAVEBNÍ A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ		
ODPOVĚDNÝ PROJEKTANT	ING. ARCH. HELGA KOZELSKÁ BENCÚROVÁ		
DIGITALIZACE	PAVEL MAREN		
	MERITKO 1 : 2500		
		DATUM: 12/2023	ČÍSLO VÝKRESU: B.6.

C: Tabulková část

Program regenerace Městské památkové zóny Karviná na období 2025 – 2030

Obsah:

- A.1. Zámek Fryštát, č. p. 1/1
- A.2. Bývalá konírna, v zámeckém parku
- A.3. Bývalá mléčnice, v zámeckém parku
- A.4. Zámecká rodová hrobka Larisch - Mönnichů
- A.5. Městský dům č. p. 79 a č. p. 904, ul. Fryštátská
- A.6. Měšťanský dům č. p. 9/7, Masarykovo náměstí (knihovna)
- A.7. Bývalá radnice s renesanční věží, č. p. 72/1, ul. Fryštátská
- A.8. Budova fary č. p. 2/1
- A.9. Měšťanský dům č. p. 88/4, ul. Fryštátská
- A.10. Kaple, ul. Lázeňská, u domu č. p. 637, na pozemku parc. č. 75, k. ú. Darkov
- A.11. Kaple sv. Anny, součást KP „Lázeňský park“
- A.12. Kostel Povýšení sv. Kříže
 - A.12.a) Socha sv. Jana Nepomuckého v areálu Kostela Povýšení sv. Kříže
 - A.12.b) Socha sv. Patrika v areálu Kostela Povýšení sv. Kříže
 - A.12.c) Krucifix v areálu Kostela Povýšení sv. Kříže
- A.13. Kašna, Masarykovo náměstí
- A.14. Sanatorium (Domov Alzheimer), Lázně Darkov
- A.15. Společenský dům, Lázně Darkov
- A.16. Socha sv. Jana Nepomuckého
- A.17. Socha P. Marie Bolestné
- A.18. Soubor soch (po stranách vstupu do zámku)

- B.1. Měšťanský dům č. p. 95/32, tzv. Lottyhaus, Masarykovo náměstí
- B.2. Městský dům č. p. 10, Masarykovo náměstí
- B.3. Městský dům č. p. 89/2, ul. Fryštátská

- C.1. Městský dům č. p. 85/10, ul. Fryštátská
- C.2. Městský dům č. p. 790/3, ul. Mlýnská
- C.3. Hospodářské stavby v areálu fary č. p. 2/1 do ul. Pivovarské
- C.4. Městský dům č. p. 24/12, Masarykovo náměstí
- C.5. Městský dům č. p. 25/13, Masarykovo náměstí
- C.6. Městský dům č. p. 28/15, Masarykovo náměstí
- C.7. Městský dům č. p. 29/16, Masarykovo náměstí
- C.8. Městský dům č. p. 31/1, ul. Svatováclavská
- C.9. Městský dům č. p. 4/3, Masarykovo náměstí
- C.10. Městský dům č. p. 67/24, Masarykovo náměstí
- C.11. Městský dům č. p. 91/28, Masarykovo náměstí
- C.12. Městský dům č. p. 78/4, ul. Svatováclavská
- C.13. Městský dům č. p. 76/12, ul. Svatováclavská
- C.14. Dům č. p. 102/4, ul. Zámecká
- C.15. Dům č. p. 103/6, ul. Zámecká
- C.16. Dům č. p. 105/10, ul. Zámecká
- C.17. Dům č. p. 83/14, ul. Fryštátská
- C.18. Dům č. p. 84/12, ul. Fryštátská

- C.19. Dům č. p. 73/3, ul. Fryštátská
- C.20. Dům č. p. 74/5, ul. Fryštátská
- C.21. Městský dům č. p. 126/18, ul. Karola Sliwky
- C.22. Městský dům č. p. 94/31, Masarykovo náměstí
- C.23. Dětská léčebna, Lázně Darkov
- C.24. Lázeňský dům Jiřina, Lázně Darkov
- C.25. Lázeňský dům Maryčka, Lázně Darkov
- C.26. Sanatorium, spojovací část, Lázně Darkov

A.1 Zámek č. p. 1/1

Adresa	Masarykovo náměstí 1/1 733 01 Karviná - Fryštát
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 7/1
Architekt	Anton Endlich
Stavitel	Anton Endlich
Projekt	1793
Realizace	1793-1800
Vlastník	Statutární město Karviná Fryštátská 72/1 733 01 Karviná
Typ objektu	Zámek, panské sídlo
Typ památkové ochrany	Kulturní památka r. č. 12082/8-772

Popis

Trojkrídlý empírový zámek je postaven na půdorysu písmene U, s atikovým polopatrem. Rozsáhlá budova je pomocí krytého krčku spojena s budovou tzv. Lottyhausu směrem do Masarykova náměstí. Na opačné straně je propojena s farním kostelem pomocí průchodu v horní části vstupní brány do zámeckého parku. Zámek je dvoupodlažní, částečně podsklepený. Střední část objektu směrem do náměstí je akcentována hlavním vstupem, nad kterým je na pískovcových sloupech vynesen mohutný balkon s litinovým zábradlím v délce tří okenních os. Fasáda prvního NP je členěna pomocí pásové bosáže a je od patra oddělena kordonovou římsou, na kterou ve II. NP nasedají lisenové rámce, které člení symetrickou fasádu II. NP. Fasáda do Masarykova náměstí je rozčleněna 10 okenními osami. Okna jsou čtyřkrídla, lemovaná dekorativním štukovým ostěním završeným klenákem. Fasáda II. NP je zakončena bohatě profilovanou korunní římsou na kterou nasedá atikové polopatro členěné lisenovými rámci a prolomené falešnými okenními otvory s typickým dekorativním klasicistním prvkem okenice. Střední část atikové patra je zvýrazněna mělkým rizalitem s pískovcovým erbem Larich-Mönnichů ve středu kompozice. Mělký rizalit je završen dekorativní, mírně předsazenou zubořezovou římsou. Krátká boční křídla jsou prolomena 4 symetrickými okenními osami v lisenových rámcích. Atikové polopatro kryje pohled na nízké pultové střechy zámku, kryté plechem. Zahradí fasáda je rovněž členěna pásovou bosáží a lisenovým rámci s okny, ve středu kompozice je vstup do zámku, nad kterým je na čtyřech dřevěných sloupech vynesená sedlová střecha. Střední osa kompozice je opět v úrovni atikového patra završena mělkým rizalitem završeným profilovanou římsou.

V prostoru za hlavním vstupem do objektu z náměstí se nachází reprezentativní sloupový vstupní vestibul zaklenutý pruskou klenbou s monumentálně řešeným trojramenným vstupním schodištěm do II. NP s dekorativním litinovým zábradlím. Stěny vestibulu a schodiště jsou vymalovány iluzivní dekorativní malbou s motivem pilastrů a kvádríkového zdiva. Z vestibulu ve II. NP je přístup do jednotlivých prostor zámku. Interiéry zámku jsou rekonstruovány v letech 1994-1997. Interiéry 2. NP jsou využívány pro potřeby zámeckého muzea, prostory jsou plochostropé se štukovou výzdobou a dekorativní nástěnnou malbou, obnovenou při rekonstrukci v 90. letech 20. století. V přízemí zámku je zámecká restaurace a výstavní prostory. Prostory přízemí jsou zaklenuté valenými a pruskými klenbami.

Zámek stojí na místě gotické tvrze postavené Piastovci. Kazimír I. dal v polovině 14. století zámek přestavět na reprezentativní sídlo, které sloužilo jako druhé sídlo Piastovců po těšínském hradě. V roce 1572 zámek koupil zemský hejtman Václav Cikán ze Slupska, panství a zámek zůstali v majetku Cikánů až do roku 1637, kdy jej museli jako protestanti prodat a opustit.

Pokračování popisu

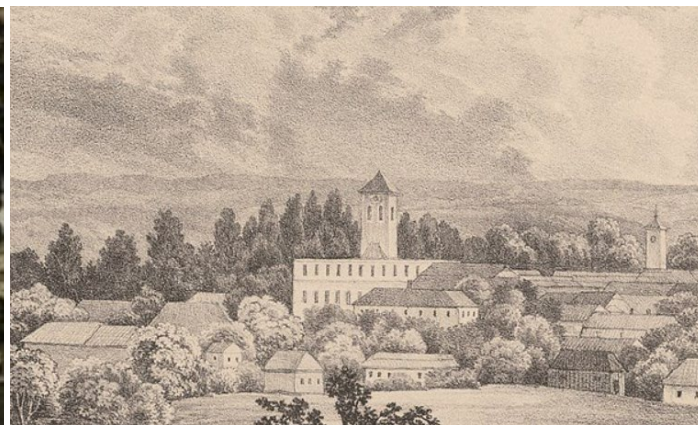
V 17. století se stal zámek majetkem rodu Taafů, kteří zde provedly některé dílčí barokní úpravy, v roce 1781 byl silně poškozen požárem. V roce 1792 zámek kupuje Jan Josef Antonín Larisch, majitel sousedního karvinského panství. Larischové byli úspěšnými podnikateli, zastávali významné zemské a dvorské úřady, měli dobré postavení u vídeňského dvora. V majetku Larischů byl zámek až do roku 1945, kdy je konfiskován a přechází do majetku státu. Od roku 1990 je zámek s parkem vlastnictvím města Karviné.

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Zámek Fryštát patří k nejvýznamnějším zámeckým stavbám v Slezsku, je spjatý s Piastovci a později s rodem Larischů, jež měli vysoké postavení u císařského dvora. Zámek je jedním z nemnoha dobře dochovaných empírových zámků na území ČR. Budova je příkladně obnovená a je využívána jako zámecké muzeum a výstavní prostory. Budova vykazuje statické poruchy patrné na střepech pokojů a chodby II. NP a v prostoru restaurace. Zámek je urbanistickou dominantou města Fryštátu.

Pohled na Fryštát, zámek a kostel z r. 1735

Zámek kolem r. 1830 (Fryštát-Karviná, detail- litografie Jana Ř. Gregera, z díla A. Kunikeho)

Navrhované stavební opravy

Sanace základů, statické zajištění (stabilizace budovy a odstranění příčin statických poruch, stažení objektu, sanace kleneb, sanace trhlín), obnova fasády, repase oken, střecha)

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavebního archívu Magistrátu města Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / A . 1

Celkové finanční náklady obnovy

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

A.2.**Bývalá konírna v zámeckém parku, park Boženy Němcové**

Adresa	park Boženy Němcové bez č. p. 733 01 Karviná	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město / 3983/1	
Architekt		
Stavitel		
Stavebník	Hrabě Jindřich Larisch-Mönnich	
Projekt		
Realizace	1850	
Vlastník	Statutární město Karviná, Fryštátská 72/1, Fryštát, 733 01 Karviná	
Typ objektu	konírna	
Typ památkové ochrany	součást kulturní památky r. č. ÚSKP ČR 12082/8-722 - zámek č. p. 1 s areálem parku, městská památková zóna Karviná	

Popis

Přírodně krajinářský zámecký park byl založen počátkem 19. století tehdejšími majiteli zámku jako komponovaný krajinný prvek v přírodně krajinářském slohu, koncipovaný podle přesně stanovených pravidel se záměrem uplatnit výhledy na Beskydy a řadu průhledů do okolí. Do parku byl v polovině 19. století nenásilně zakomponován areál hospodářského dvora s konírnami a mléčnicí. Objekty koníren a mléčnice byly postaveny v r. 1850 jako součást zámeckého areálu v Karviné-Fryštátě na popud Jindřicha Larisch-Mönnicha a vzhledem ke své funkci byly umístěny v pohledově exponované části nedaleko hlavní zámecké budovy. Mléčnice s konírnou svírají dispozičně pravý úhel. Starší mapy z 19. století ukazují, že součástí areálu tzv. Nového dvora (Neuhof) byla ještě třetí budova stojící naproti konírnám severozápadně tak, že spolu s mléčnicí vytvářely dvůr na půdorysu tvaru nespojitého hranatého písmene U.

V konírně byli chováni kočároví a jezdečtí arabští koně a byla tu rovněž malá kočárovna-vozovna. V pravé části objektu byla samostatná bytová jednotka. V levé části byly pravděpodobně prostory skladu a dílny, funkčně náležející k zázemí objektu. Objekt konírny je zděný, přízemní, na obdélném půdoryse, částečně podsklepený. Střecha je sedlová, provizorní, krytá plechem. Západní fasáda je prolomena novodobými plechovými dvoukřídlými vraty, po stranách jsou patrné zadržky okenních a dveřních otvorů se segmentovými záklenky. V půdní partii fasád jsou dochovány podávací otvory na půdu a větrací šterbiny. Na východní fasádě jsou opět patrné zadržky vstupů a okenních otvorů (12 os), částečně zachovány okenní špalety, které jsou provedeny jako vysoké niky se širokou parapetní deskou a skosením obvodových hran dovnitř špalety. Ve fasádě jižního štítového průčelí jsou viditelné zpevňovací segmenty, větrací otvory jsou zde zazděny. Severní štítová stěna je členěna zazděným vstupním otvorem se segmentovým záklenkem. Objekt je zděný, s kamenným základem. V pravé i levé obytné části jsou chodby a světnice zaklenuty pruskými plackami, segmentovými klenbami, klenby v jižní části objektu jsou nyní zčásti zříceny. Ve střední části objektu jsou tzv. stájové klenby, které spočívají na litinových sloupcích s patkou a hlavicí. V pravé části je stropní podhled z hurdis desek v ocelových I profilech, vyneseny dvěma zděnými pilíři čtvercového půdorysu. Původní krov střechy byl proveden jako vaznicová dřevěná soustava se stojatou stolicí. Jako střešní krytina byly užity eternitové šablony. Dnes je objekt po požáru v r. 2007 provizorně zastřešen příhradovými dřevěnými vazníky se zavětrováním. Na bednění je položena lepenková krytina.

Pokračování popisu

V poválečném období sloužily objekty mléčnice a koníren ke skladovým účelům a byly jistou dobu využívány jako sklad civilní obrany, v polovině 60. lety byly dány k dispozici Sboru požární ochrany města Karviné a tomuto využití byly stavebně přizpůsobeny, jak v interiéru, tak v exteriéru. Oba objekty byly doplněny o druhotné zděné přístavky. Hasičský sbor opustil zámecký areál v r. 1994, po výstavbě nové městské hasičské zbrojnice.

Konírny, 1. polovina 20. století

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Budova bývalých koníren je velmi hodnotná svou hmotou, půdorysem, siluetou, materiálovou skladbou, použitými dobovými technologiemi, autenticitou, současně i jako nedílná součást zámeckého hospodářského dvora s jeho specifickým rozvrhem budov, a rovněž svým začleněním v urbanistické struktuře města, parku a zámku samotného, ke kterému neodmyslitelně patří. V detailu stavebních prvků dále v případě konírny vyniká rytmus a rastr velkých okenních otvorů s půlkruhovými záklenky na jihovýchodní podélné straně, stájové klenby, pruské a segmentové klenby, špalety, záklenky, litinové sloupky.

Navrhované stavební opravy

V polovině 90. let 20. století si areál pronajala firma Sartoris, která měla v úmyslu zřídit zde konírnu a jízďárnu s doprovodnými provozami a aktivitami – nebylo realizováno. Současným majitelem objektů a pozemků je statutární město Karviná, které mělo v minulosti v úmyslu zde provozovat Ekocentrum – tento záměr rovněž nebyl realizován. Budova je dlouhodobě neprovozovaná, neudržovaná a chátrá.

V letech 2025 – 2023 se připravuje obnova v rámci projektu „Zámecké konírny – Community Hub“ a projektu „Inhalatorium“. V současnosti předloženo do několika dotačních programů, včetně CZ-PL programu přeshraniční spolupráce.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Tomáš Nitra, Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / A . 2 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

A.3. Bývalá mléčnice č. p. 882, park Boženy Němcové č. o. 1

Adresa	park Boženy Němcové 882/1 733 01 Karviná
K.ú./ parcela č.	Karviná-město / 3983/1
Architekt	
Stavitel	
Stavebník	Hrabě Jindřich Larisch-Mönnich
Projekt	
Realizace	1850
Vlastník	Statutární město Karviná, Fryštátská 72/1, Fryštát, 73301 Karviná
Typ objektu	mléčnice
Typ památkové ochrany	součást kulturní památky r. č. ÚSKP ČR 12082/8-722 - zámek č. p. 1 s areálem parku, městská památková zóna Karviná

Popis

Přírodně krajinářský zámecký park byl založen počátkem 19. století tehdejšími majiteli zámku jako komponovaný krajinný prvek v přírodně krajinářském slohu, koncipovaný podle přesně stanovených pravidel se záměrem uplatnit výhledy na Beskydy a řadu průhledů do okolí. Do parku byl v polovině 19. století nenásilně zakomponován areál hospodářského dvora s konírnami a mléčnicí. Objekty koníren a mléčnice byly postaveny v r. 1850 jako součást zámeckého areálu v Karviné-Fryštátě na popud Jindřicha Larisch-Mönnicha a vzhledem ke své funkci byly umístěny v pohledově exponované části nedaleko hlavní zámecké budovy. Mléčnice s konírnou svírají dispozičně pravý úhel. Starší mapy z 19. století ukazují, že součástí areálu tzv. Nového dvora (Neuhof) byla ještě třetí budova stojící naproti konírnám severozápadně tak, že spolu s mléčnicí vytvářely dvůr na půdorysu tvaru nespojitého hranatého písmene U.

Mléčnice sloužila ke skladování a zpracování mléka pro zámeckou kuchyň a dodávala mléko i ke krmení hříbat v konírně. Byly zde rovněž umístěny obytné místnosti personálu malého hospodářského dvora tvořeného mléčnicí a konírnou. Jde o zděný, obdélný přízemní objekt. Střecha je sedlová s druhotným půdním vikýřem na jižní okapové straně, je krytá zčásti eternitovými šablonami, zčásti oplechována. Nadzemní část je vyzděná z cihel, kladených na vápennou maltu. Objekt je zastřešen původním krovem hambalkové soustavy. Vazné trávy a kráčata předstupují před okapové venkovní fasády a jsou viditelné v podhledech střešního přesahu. Tesařským opracováním a vrchním červeným nátěrem současně plnily funkci dekorativního prvku. Na jižní a severní fasádě jsou jasně patrné zpevňovací okenní či dveřní oblouky; z bezpečnostních důvodů byly otvory před několika lety vlastníkem zazděny. Okenní špalety jsou z vnitřní strany a jsou zaklenuty do půlkruhu s vnitřním profilem. K západní štítové stěně je druhotně přistavěn zděný přístavek vrátnice. Ve východní štítové fasádě jsou patrné zazdívkové okna, kruhové větrací otvory a zpevňovací oblouky. V pravé východní části objektu byla obytná jednotka, z níž byl vstup do podkroví, jsou zde dochovány pruské klenby a zděná pec. Ostatní prostory byly kryty trámovými stropy, částečně s rákosovými podhledy. V interiéru jsou částečně dochovány prkenné podlahy.

V poválečném období sloužily objekty mléčnice a koníren ke skladovým účelům a byly jistou dobu využívány jako sklad civilní obrany, v polovině 60. lety byly dány k dispozici Sboru požární ochrany města Karviné a tomuto využití byly stavebně přizpůsobeny, jak v interiéru, tak v exteriéru. Oba objekty byly doplněny o druhotné zděné přístavky. Hasičský sbor opustil zámecký areál v r. 1994, po výstavbě nové městské hasičské zbrojnice.

Mléčnice, stav z 1. poloviny 20. století

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Budova bývalé mléčnice je velmi hodnotná dochovaným původním hmotovým řešením, půdorysem, siluetou, materiálovou skladbou, použitými dobovými technologiemi, autenticitou, současně i jako nedílná součást zámeckého hospodářského dvora s jeho specifickým rozvrhem budov, a rovněž svým začleněním v urbanistické struktuře města, parku a zámku samotného, ke kterému neodmyslitelně patří. V detailu stavebních prvků dále v případě mléčnice vynikají dochované klenby, okenní a dveřní záklenky – jejich rytmus a rastr, zděná pec, komínová tělesa, v rámci regionu a kraje výjimečný monumentální a dobře dochovaný hambálkový krov s prkennou překládanou podlahou, s dekorativně ukončenými zhlavími vazných trámů, ručně tesanými trámy, tesařskými spoji jištěnými dřevěnými kolíky.

Navrhované stavební opravy

V polovině 90. let 20. století si areál pronajala firma Sartoris, která měla v úmyslu zřídit zde konírnu a jízďárnu s doprovodnými provozami a aktivitami – nebylo realizováno. Současným majitelem objektů a pozemků je statutární město Karviná, které mělo v minulosti v úmyslu zde provozovat Ekocentrum – tento záměr rovněž nebyl realizován. Budova je dlouhodobě neprovozovaná, neudržovaná a chátrá.

V letech 2025 – 2023 se připravuje obnova v rámci projektu „Zámecké konírny – Community Hub“ a projektu „Inhalatorium“. V současnosti předloženo do několika dotačních programů, včetně CZ-PL programu přeshraniční spolupráce.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Tomáš Nitra, Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / A . 3 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církev
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

A.4**Zámecká rodová hrobka Larisch-Mönnichů**

Adresa	areál zámeckého parku	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 9/4	
Architekt	neznámý	
Stavitel	neznámý	
Projekt	1821	
Realizace	1821	
Vlastník	Statutární město Karviná Fryštátská 72/1 733 01 Karviná	
Typ objektu	hrobka	
Typ památkové ochrany	Kulturní památka r. č. 12082/8-772	

Popis

Jednoduchá klasicistní obdélná stavba s nízkou sedlovou střechou je umístěna pod opěrnou zdí kostela. Vstup do hrobky je dvoukřídlými vstupními dveřmi osazenými v kamenném portálu. Vstup lemují obdélná okna z každé strany. Průčelní fasáda je završena mohutným trojúhelným štítem s křížem uprostřed kruhu. Hrobka je zapuštěna částečně pod úroveň terénu.

Hrobka byla postavena roku 1821 pro Annu, hraběnkou Larisch-Mönnich.

Hrobka, stav 1. poloviny 20. století

Současný stav

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Drobná funerální stavba je součástí areálu zámku a zámecké parku Fryštát. V roce 2006 prošla budova celkovou rekonstrukcí. Nutné je provedení sanace vlhkosti, obnova fasády a estetizace prostředí kolem hrobky.

Navrhované stavební opravy

Sanace vlhkosti, obnova fasády, nezbytné estetizovat prostředí kolem hrobky, provést nové sadové úpravy okolí hrobky (kácení přerostlé zeleně, výsadby nové i s kvetoucími keři, založení květinových záhonů u hrobky, vkusné označení, o jaký objekt se jedná a význam rodiny, její podíl na vývoji historického jádra a města Karviná)

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavebního archivu Magistrátu města Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 – 2 0 3 0 / A . 4

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církev
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

A.5.

Měšťanský dům č.p. 79, č.o.22 a čp. 904, č.o. 22/a ul. Fryštátská

Adresa	Fryštátská 79/22 a 904/22a 733 01 Karviná-Fryštát	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město / 75/1, 74/1	
Architekt		
Stavitel		
Projekt	Původně renesanční, přestavěný v polovině 19. století, generální	
Realizace	Původně renesanční objekt, výrazně přestavěný v roce 1836	
Vlastník		
Typ objektu	Měšťanský dům	
Typ památkové ochrany	kulturní památka r. č. ÚSKP ČR 12684/8- 3832 – měšťanský dům, městská památková zóna	

Popis

Jedná se o nárožní jednopatrový dům čp. 79, původně šenkovní dům s částečně dochovanou renesanční dispozicí. Dům vyhořel při požáru města v roce 1823, v roce 1836 byl obnoven a rozšířen o sousední dům č. p. 904. Z přestavby v roce 1836 jsou zachovány klenby a trámové stropy, oba domy jsou sjednoceny fasádou s kvalitní štukovou výzdobou. V roce 1970 byl objekt opraven a byla obnovena fasáda, opravu provedl Bytový podnik v Karviné, provozovna č. 1. Z fotodokumentace domu z roku 1966 je patrné, že parterová část domu byla původně členěna pásovou bosaží a okna v domě byla v dvoukřídlá šestitabulková, otevíravá ven, vsazená v líci fasády.

V přízemí domu jsou prodejní prostory, přístupné z ulice. Parterová část domu s výkladcí je nyní hladká, od patra oddělena profilovanou římsou. Nad a pod okny je štuková výzdoba. Dům má atikové patro prolomené obdélnými okny. Nároží je skoseno, s bohatou štukovou výzdobou s motivem hlavy fauna ve vegetabilním rámci. Střecha domu je valbová, krytá plechem.

Dům byl znám také pod názvem "U Andílků". Štukovou výzdobu doplňují medailony s hlavami andílků, amorů a cherubínů. Kruhové medailony jsou dochovanými ukázkami místní hrnčířské produkce řemeslníků v 19. století. Bohatá štuková výzdoba s vegetabilními motivy je také kolem oken uliční fasády.

Detaily

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Hodnotný městský dům se zachovalým renesančním jádrem je nedílnou součástí řadové zástavby ulice Fryštátské a Hrnčířské, přímo navazující na jádro města. Vizualně se významně uplatňuje v pohledech od severu a východu. Je ukázkou složitého stavebního vývoje objektů v rámci města. Původně velkoměšťanský dům s právem šenku, v roce 1836 sdružený pod jednotnou historizující fasádou a valbovou střechou se sousedním nárožním objektem.

Navrhované stavební opravy

Dům po požáru města v roce 1823 vyhořel, v roce 1836 byl obnoven a rozšířen o č.p. 904. V roce 1970 byl objekt opraven. V roce 1991 byla v dvorním traktu provedena dvojpodlažní přístavba veřejných WC.

Rehabilitace parterové části domu, výměna plechové krytiny střechy za skládanou krytinou, např. pálená taška, popř. eternit apod. Stávající novodobá dřevěná okna typu tzv. eurookna je vhodné nahradit klasickým dřevěným oknem z masivu

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavební archiv MěÚ Karviná, archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Stanieková Andrea

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / A . 5 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církev
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

A.6.

Měšťanský dům č. p. 9, Masarykovo náměstí č. o. 7, knihovna

Adresa	Masarykovo náměstí 9/7 733 01 Karviná-Fryštát	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město / 110/1 a 101/1	
Architekt		
Stavitel		
Projekt		
Realizace	renesanční jádro, barokní a zejména klasicistní úpravy, 1971 rekonstrukce	
Vlastník	Statutární město Karviná, Fryštátská 72/1, Fryštát, 73301 Karviná	
Typ objektu	Měšťanský dům	
Typ památkové ochrany	kulturní památka r. č. ÚSKP ČR 27388/8-771 – měšťanský dům (knihovna) s přilehlými sklepními prostory, MPZ	

Popis

Zděný omítaný měšťanský dům se nachází v severozápadním rohu náměstí na obdélném půdoryse. Jeho střecha je valbová, krytá keramickou taškou. Jádro staršího renesančního kamenného domu bylo přestavěno na počátku 19. století, fasáda je klasicistní - prostá, členěná rustikovými pásy a pilastry s naznačenými hlavicemi. Pilastry jsou ve štítovém průčelí tři a nejsou realizovány zcela symetricky, ale s mírným posunem pohledově vlevo. Západní fasádu člení čtyři okenní osy a dvě okna ve štítu, boční fasáda má sedm okenních os. Horizontálně je dům dále členěn nízkým mírně vystupujícím soklem a korunní římsou, která spolu s hlavicemi pilastrů nese na štítové straně malou podlomenici. Starší kastlová okna byla nahrazena zdvojenými dřevěnými dvoukřídlými okny s křídly členěnými na dvakrát čtyři skleněné tabulky. Okna ve štítu jsou dřevěná zdvojená dvoukřídlá členěná na dvakrát tři tabulky skla. V prvních dvou okenních osách na podélné straně pohledově vlevo jsou okenní otvory zazděny, projevují se pouze mělké špalety. Vstup na okapové uliční straně se nachází v první ose pohledově vpravo, je jednoduchý, pravoúhlý s dřevěnými dvoukřídlými novodobými dveřmi, s proskleným nadsvětlíkem. Na hlavní budovu navazují hospodářské objekty, které nyní splynuly s okolní zástavbou. Dům má dvě podlaží, podkroví je využito jako půdní prostor. Vstupní prostor mázhausu je upraven několika stavebními zásahy, původní hřebínková klenba s lunetami ze starší stavební fáze je narušena. Sousední chodba ke schodišti je zaklenuta třemi poli plackové klenby na dvou pasech. V 1. NP je hlavní sál zaklenut dvěma poli křížové, původně hřebínkové klenby, nad schodištěm do 2. NP je klenba valená a ve 2. NP se v chodbě a kanceláři zachovaly trámové stropy. Podsklepení domu má tři samostatné části: prostor se schodištěm mimo půdorys stavby – kamenný sklep s valenou kamennou klenbou, přístupný samostatným schodištěm, neomítaný, s nově položenou kamennou dlažbou (v nedávné době zde proběhly sanační práce); dva omítané prostory s valenou klenbou v ose domu; a prostor pod mázhausem s valenou klenbou a pasy. Na sklep mimo půdorys na obou kratších koncích navazují zazděné a částečně zasypané prostory.

Pokračování popisu

Měšťanský dům č. p. 9 patří k nejstarším zachovalým objektům na území centra Fryštátu. Z pozdně renesanční fáze se zachovala část sklepů a mázhaus, dům byl posléze barokně upravován ve sklepiích i 1. NP, fasáda byla upravena klasicistně. Ve dvorní části došlo na počátku 20. století k přístavbě několika hospodářských budov – v roce 1908 přístavba kůlny dle projektu Franze Czempiele, další kůlna byla přistavěna roku 1918. V roce 1951 byla jedna z vedlejších budov pro svůj špatný technický stav demolována. K celkové rekonstrukci došlo v roce 1971 dle projektu Ing. Bednářové – nově byla provedena fasáda, okna a dveře a tašková krytina. Rovněž došlo k některým dispozičním úpravám v interiéru. V letech 2023-2024 proběhla obnova fasády.

Boční fasáda

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Objekt tvoří nedílnou součást západní fronty náměstí, kterou na severní straně ukončuje, patří k významným historickým a architektonicky mimořádně kvalitním objektům na území centra Fryštátu se zachovanou hmotou, siluetou, střešními rovinami, se zachovaným mázhausem, pravděpodobně v jádru renesančními sklepy (počátek 17. století) a hřebínkovými a valenými klenbami v 1. NP, významné jsou rovněž částečně zachované trámové stropy a centrální schodiště. Architektonicky pojednané fasády domu se štukovými prvky, zejména jeho štítová část do náměstí, se vyznačují elegantní jednoduchostí spojenou s klidnou rafinovaností.

Navrhované stavební opravy

Oprava střechy, repase zdvojených oken, resp. výměna za nové dvojité kastlové dle dochovaných archivních fotografií. V interiéru možná rehabilitace hřebínků lunetových kleneb.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavební archiv MěÚ Karviná, archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Tomáš Nitra, Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / A . 6 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

A.7.

Budova radnice s renesanční věží č. p. 72, Fryštátská č. o. 1

Adresa	Fryštátská 72/1 733 01 Karviná-Fryštát	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město / 113	
Architekt		
Stavitel		
Projekt	1836	
Realizace	Radnice 1837, věž 1571	
Vlastník	Statutární město Karviná, Fryštátská 72/1, Fryštát, 73301 Karviná	
Typ objektu	Radnice s renesanční věží	
Typ památkové ochrany	kulturní památka r. č. ÚSKP ČR 25860/8- 774, MPZ	

Popis

Budova radnice je podélného půdorysu, dvoupodlažní s využitým podkrovím, s podélnými okny v jednoduše profilovaných šambránách, v přízemí s klenákem. Obdélný vchod do vstupní haly je z ulice Fryštátské od jihu, nad vchodem je nadsvětlík se stlačeným záklenkem, dveře jsou dřevěné plné dvoukřídlé s kosočtverečnými motivy v kazetách. V záklenku se nachází kovaná mříž s vertikálními pruty a volutami, na nichž se nachází plastický květ a štítek s letopočtem 1836. Osa hlavního průčelí je zdůrazněna mělkým rizalitem. Fasády jsou zdobeny pásovou rustikou, při rozích lizénami. Rizalit je zdůrazněn čtyřmi pilastry vysokého řádu s římsovými hlavicemi. Rizalit završuje trojúhelný štít, v němž se nachází erb. Střecha je valbová, krytá břidlicí, z dvorní i čelní strany jsou umístěna střešní okna. V ose přízemí se nachází vestibulová hala s tříramenným schodištěm, jenž v patře ústí do podélné chodby. Chodby jsou klenuty plackami, rozlehlé suterénní prostory rovněž plackami na pasech, ostatní prostory jsou plochostropé. Novodobé výplně okenních otvorů jsou dřevěné dvojité kastlové čtyřkřídlé dovnitř otvíravé. V severozápadním nároží je představena zděná, omítaná, hranolová věž o třech patrech, zastřešená jehlancovou, plechem pobitou stříškou. Fasáda přízemí je hladká, s jedním obdélným oknem na jižní a vchodem na západní straně. Rohy přízemí lemuje armatura. Stěny 2. NP jsou členěny dvěma slepými půlkruhovými arkádami. Na jižní straně je v arkádě prolomeno obdélné okénko. Na západní straně se nachází znak Piastovců. Fasáda 3. NP je zdobena bosáží, nad níž se nachází na všech stranách dvě vpadlé obdélné výplně s mřížkováním. Jehlancová střecha je kryta plechem. Místnost v přízemí a 2. NP je klenuta valenou klenbou. V nároží věže ve výšce cca 2 metry v pískovcové armatuře je upevněn řetěz, který sloužil jako veřejný pranýř.

Klasicistní budova radnice byla navržena roku 1836, dokončena roku 1837 – datace v mřížovém okénku nad hlavním vstupem. Původní radniční budova podlela požáru roku 1823. Adaptační práce v přízemí proběhly v roce 1920 dle projektu firmy Hörbe a Holešovský. Další změny – vybourání příček, přezdění dveřních otvorů na okenní v roce 1921 dle Aloise Golasowskeho, a v roce 1922 dle projektu Paula Pelly. V roce 1964 byla vyměněna okna v přízemí. Generální opravy se radnice dočkala v roce 1975 dle projektu Ing. Szymika a Ing. Staňkové. Došlo k vnitřním adaptačním pracím, výměně oken, vyzdění nového komínového tělesa, opravě vnitřních omítek, položení nových podlahových dlažeb, probíhaly práce na střeše a fasádě. V roce 1996 bylo rekonstruováno přízemí dle projektu Ing. Holouše v místech nynější restaurace. Do schodišťového prostoru byl vestavěn výtah.

Pokračování popisu

Radniční restaurace byla rekonstruována ještě v roce 2005 dle projektu Ing. arch. Havla. V roce 2008 byly provedeny úpravy v interiérech – štuková výzdoba, nové opukové dlažby. Střecha radnice byla původně kryta keramickou taškou. Renesanční věž při budově radnice pochází z 16. století. Dokončena byla roku 1571. Po požáru v roce 1823 byla snížena a zakryta jehlancovou střechou, původně měla barokní bání s ochozem. Jehlancová střecha byla původně kryta šindelem. V letech 1960-1961 byla provedena generální oprava věže. V letech 2017-2018 proběhly opravy soklové části budovy radnice.

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Objekty radnice jsou nedílnou součástí východní fronty náměstí, kterou na jižní straně ukončují, a které dominují, současně se budova radnice významně uplatňuje v rámci Fryštátské ulice. Renesanční věž je orientačním vrcholem náměstí, kterému svou výškou a umístěním vládne. Radnice s věží patří k nejvýznamnějším historickým a architektonicky kvalitním objektům na území centra Fryštátu se zachovanou hmotou, siluetou, střešními rovinami; renesanční věž s původním členěním a znakem Piastovců; budova radnice se zachovanými střídmy a elegantními fasádami, erbem, částečně členěním a klenutím interiéru.

Navrhované stavební opravy

Nezbytná je obnova fasády, zejména věže a soklové části, obnova oken, oprava střechy a výměna klempířských prvků.

Prameny a literatura:

- SHP „Stará radnice v Karviné-Fryštátě“, PhDr. Antonín Grůza, 1995, uloženo NPÚ, ÚOP v Ostravě, sign. 617/KA/97
- plánová dokumentace stavební archiv MěÚ Karviná, archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- katastrální mapa, fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Tomáš Nitra

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / A . 7 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církev
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

A.8. Fara č. p. 2, Pivovarská č. o. 1

Adresa	Pivovarská 2/1 733 01 Karviná-Fryštát	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město / 3	
Architekt		
Stavitel		
Stavebník	Boden na Kačicích a Otrembově	
Projekt		
Realizace	1782 až 1783, 1830 nové zastřešení, poč. 20. st. secesní fasáda	
Vlastník	Římskokatolická farnost Karviná, Pivovarská 2/1, Fryštát, 73301 Karviná	
Typ objektu	Fara	
Typ památkové ochrany	kulturní památka r. č. ÚSKP ČR 101129 – fara, městská památková zóna	

Popis

Karvinská římskokatolická fara je zděný omítaný dvoutraktový patrový objekt na obdélném půdoryse. Stavba je krytá valbovou střechou s plechovou krytinou, komínová tělesa jsou zděná z režných neomítaných cihel. Ve hmotě je zachován barokní objekt upravovaný klasicistně, a se secesní fasádou. Hlavní průčelí má devět os s mírně předstupujícím tříosým rizalitem s nízkým atikovým nástavcem. Horizontálně je průčelí děleno do tří pásů, přízemí je členěno omítanou podezdívkou se soklovou římsou a pásovou rustikou, patro je přepásáno nárožními lizénami, pod nevýraznou kordónovou římsou s vejcovcem probíhá vlysový pás, tvořený zubořezem, stuhami, zvonky a listovým dekorem. Na nároží rizalitu jsou v patře svazčité pilastry, s římsovými hlavicemi s kapkami a fabionovými pásy s kanelurami s motivem vejcovce. Fasády objektu jsou pojednány v monochromní barevnosti románského cementu, která byla stanovena a provedena na základě průzkumu. Okna jsou zdobena šambránami, suprafenestrami s terčovými reliéfy a rovnými nadokenními římsami. V patře jsou parapetní pole zdobeny reliéfy vavřínových věnců se stuhami, ve středové ose trojicí erbových štítků. Ve druhé ose v přízemí se nachází plastika Panny Marie s dítětem na volutové konzole. Vstupní dveře jsou dřevěné, dvoukřídlé s prosklenými výplněmi opatřenými dekorativní mříží s vegetabilním vzorem, dveře jsou fládované. Zadní fasáda je hladká, s vysokou podezdívkou s jedním opěrákem, je nepravidelně členěna okny. Objekt je zčásti podsklepen, prostor sklepa je sklenut na traverzy stájovými klenbami. Přízemní místnosti jsou plochostropé, patro a přízemí spojuje schodiště s dekorativním litinovým zábradlím. V interiéru se zachoval soubor čtyř kachlových kamen z počátku 20. století a z druhého desetiletí 20. století. Podlahy jsou dekorativní teracové. Je zachováno větší množství interiérových kazetových dveří s fládováním a původním mosazným kování. Výplně okenních otvorů jsou novodobé, provedené dle starších vzorů jako dřevěné dvojité kastlové čtyřkřídlé, všechna křídla jsou otvírává dovnitř, poutce jsou dekorované vejcovci. Budova fary byla postavena v letech 1782 až 1783 pánem Boden na Kačicích a Otrembově. V roce 1830 byla fara nově zastřešena a opravena. Na počátku 20. století byla nově provedena secesní fasáda. V roce 2013 byly obnoveny fasády.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Budova fary je důležitou součástí areálu římskokatolického kostela Povýšení kříže, je jeho urbanistickým souputníkem. Uplatňuje se z mnoha vizuálních směrů, zejména od severovýchodu, od západu, jihu a jihozápadu, odkud tvoří spolu s kostelem jednu z městských dominant. K památkovým hodnotám objektu patří především hmota, silueta a půdorys objektu, dochované historické konstrukce, starší materiálová skladba, architektonický detail, použité dobové technologie a autenticita kulturní památky. Objekt fary si zachoval autentický výraz z doby svého vzniku, a především z doby úprav na počátku 20. století, včetně členění fasády a střešních rovin. Zachovala se vnitřní dispozice a velká část původních dveřních výplní zdobených kazetami, dekorativním mřížovím a fládrováním. V interiérech se zachovaly teracové podlahy, původní schodiště s litinovým zábradlím a soubor čtyř kachlových kamen.

Navrhované stavební opravy

Dokončení obnovy fasády v soklové části. Repase vstupních dvoukřídlých dveří a repase vnitřních dveří včetně fládrování. Doporučena obnova kachlových kamen, repase dveří, obnova interiéru, obnova – navrácení skládané střešní krytiny – pálené keramické tašky.

Mimo dotační titul MK ČR je nutná obnova oplocení a prostoru kolem fary na pěší trase od parkoviště a parku, odstranění vlnitých plechů, oplocení fary ve vazbě na zeď pod kostelem, estetizace zdi (barevný nátěr, resp. pokrytí pnoucí zelení)

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavební archiv MěÚ Karviná, archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Tomáš Nitra

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / A . 8 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

A.9. Měšťanský dům č. p. 88, Fryštátská č. o. 4

Adresa	Fryštátská 88/4 733 01 Karviná-Fryštát	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město / 88	
Architekt		
Stavitel		
Projekt		
Realizace	obnova korunní římsy, krytiny – 2013; fasády - 2016	
Vlastník		
Typ objektu	Měšťanský dům	
Typ památkové ochrany	kulturní památka r. č. ÚSKP ČR 12570/8- 3480 – měšťanský dům, městská památková zóna	

Popis

Zděný omítaný měšťanský dům se nachází v řadové zástavbě Fryštátské ulice na obdélném půdoryse hloubkové parcely, v blízkosti centrálního náměstí historického jádra. Původně zřejmě renesanční dům byl přestavěn v klasicismu, upravován v 19. a 20. století. Městský dům má jednoduše řešené pětiosé uliční průčelí s prodejními prostory v přízemí a vstupem do domu v hlavní ose ve středu dispozice. Ve druhém nadzemním podlaží je pět oken, které ne úplně přesně odpovídají osám otvorů v přízemí. Fasáda je hladká, členěná motivem prosté kordonové a profilované třikrát odstíněné korunní římsy. V druhém NP jsou mělké ležénové rámce, nad okny se objevuje jednoduchá plochá suprafenestra. Sedlová střecha je krytá vláknocementovou krytinou typu Eternit Dakora v černé barvě, čtvercové šablony jsou položeny na koso. Tři vstupy v přízemí jsou poměrně hluboko zapuštěny v ostěních, každý ze vstupů je uvozen jedním schodovým stupněm s keramickou dlažbou. Střední hlavní vstup do domu má segmentový záklenek. Je opatřen dřevěnými, ze tří čtvrtin prosklenými, asymetricky dvoukřídlými dveřmi. Vstupy do obchodních místností mají pravoúhlé překlady a jsou vyplněny dřevěnými jednokřídlými rovněž prosklenými dveřmi. Výkladce po stranách jsou vertikálně obdélné nečleněné. Nad prodejny i nad hlavním vstupem jsou písmomalířsky přímo na fasádě vyvedeny reklamní nápisy. Okna ve 2. NP nejsou původní (ještě v 80. letech 20. století byly osazena okna čtyřkřídlá s vnějšími křídly ven otvíravými), nicméně jsou realizovány vhodně jako dřevěné kastlové dvoukřídlé, s křídly členěnými na dvakrát tři tabulky skla, všechna křídla jsou dovnitř otvíravá. Dvorní fasáda je pojednaná čtyřmi osami s okny v 1. i 2. NP. K domu je ve dvoře na západní straně přistavěn jednopodlažní přístavek, jehož plochá střecha slouží jako terasa přístupná z 2. NP vstupem v pohledově levé ose. Vstup do domu je ze dvora jednokřídlými dveřmi v pohledově pravé ose. Sklep domu je klenutý valeně, omítaný. Některé místnosti v přízemí jsou klenuté, v patře plochostropé. Vstup na krov umožňují vzácně dochované jednokřídlé železné dveře s nýtovaným pobíjením a původním krabicovým zámkem. Krov je poměrně jednoduchý hambálkový s podpurnými stojatými stolicemi po stranách, s ručně opracovanými trámy a tesařsky provedenými spoji. V krovu se uplatňuje mohutné starší z cihel zděné komínové těleso s odlehčovacími oblouky.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Hodnotný městský dům je nedílnou součástí řadové zástavby ulice přímo navazující na jádro města, vizuálně se významně uplatňuje ve škále pohledů od východu, přes sever, k západu. Jeden z nejstarších domů na ulici Fryštátské je ukázkou složitého stavebního vývoje objektů v rámci města. Původně velkoměšťanský dům s právem šenku, s dochovaným renesančním sklepem a zčásti dochovanou renesanční dispozicí a klenbami z konce 18. a z 19. století. Hodnotná je hmota objektu, architektonické a výtvarné ztvárnění fasád, klenby v interiéru budovy, dispoziční řešení, krovová konstrukce, železné dveře ve vstupu do krovu. Optimálně vzhledem k historickému domu a prostředí MPZ jsou provedeny reklamní nápisy na fasádě nad obchodními provozovny.

Navrhované stavební opravy

V roce 2013, po destrukci korunní římsy, proběhla obnova této římsy vč. obnovy navazující části krovu, výměny krytiny a následně i obnova fasády (2016). Možné je provedení repase vzácně dochovaných železných nýtovaných dveří do krovu. Příhodné by bylo prověřit celkovou statickou bezpečnost objektu, případně realizovat statické zajištění. Upraveny by měly být nevhodně keramickými dlaždicemi řešené stupně vstupů do domu – nahrazení stupni kamennými. Pokud bude dohledána starší dokumentace s dřívějším členěním fasády v parteru, lze členění dále doplnit tak, jako se to podařilo v roce 2016 ve 2. NP (suprafenestry).

V období 2025 – 2030 se navrhuje provést statické zajištění, sanaci vlhkosti, opravu fasády včetně soklu, repasi, popř. výměnu oken a dveří.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavební archiv MěÚ Karviná, archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Tomáš Nitra, Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / A . 9 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

A.10. Kaple u č. p. 637

Adresa	Ulice Lázeňská č. p. 637	
K.ú./ parcela č.	k. ú. Darkov 75	
Architekt	neznámý	
Stavitel	neznámý	
Projekt	počátek 19. století	
Realizace	počátek 19. století	
Vlastník		
Typ objektu	Sakrální stavba, kaple	
Typ památkové ochrany	Kulturní památka r. č. 102141	

Popis

Drobná sakrální stavba postavená u hlavní cesty je datována do 1. poloviny 19. století. Kaple je postavená na obdélném půdoryse. Průčelí stavby je završeno trojúhelným štítem. Vstup do kaple je z průčelí dvoukřídlymi, segmentově ukončenými dveřmi. Boční fasády kaple jsou prolomeny úzkými obdélnými okny. Sedlová střecha kaple je krytá bonnským šindelem.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Drobná klasicistní stavba je dokladem lidové zbožnosti na Karvinsku. Stavba prošla řadou nevhodných stavebních zásahů. Střechu kryje tzv. bonnský šindel, barevnost fasády je nevhodná, kaple trpí zavlháním, kovové dvoukřídlé dveře neodpovídají původnímu řešení (dvoukřídlé dřevěné, částečně prosklené dveře).

Nutná je celková rehabilitace vzhledu stavby. Oprava fasády, plochy chodníku před kaplí, provedení odvodnění kaple, výměna dveří za nové, dřevěné dle původního provedení podle dochovaných historických fotografií, nutná je výměna střešní krytiny za novou, dřevěná štípaná krytina, šindel, popř. falcovaná plechová krytina s červeným nátěrem.

Navrhované stavební opravy

V období 2025 – 2030 se navrhuje provést statické zajištění, sanaci vlhkosti, opravu fasády včetně soklu, výměna kovových dveří za dřevěné, vhodného členění.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavebního archivu Magistrátu města Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 – 2 0 3 0 / A . 1 0

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církev
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

A.11. Kaple sv. Anny, součást areálu lázeňského parku

Adresa	Lázně Darkov, Lázeňská 48/41, 735 03 Karviná, Lázně
K.ú./ parcela č.	Darkov / 13
Architekt	
Stavitel	
Stavebník	Dr. Vilém Degré
Projekt	
Realizace	1902, obnova zvoničky 2013-2014
Vlastník	WF Group SICAV a.s., Čsl. armády 2954/2, Hranice, 73301 Karviná
Typ objektu	kaple
Typ památkové ochrany	kulturní pam. r. č. ÚSKP ČR 13116/8-3200 – součást lázeňského parku, městská památková zóna

Popis

Kaple je zděná omítaná, postavena na obdélném půdoryse, završená sedlovou střechou, mírně odsazený závěr kaple je polygonální o pěti stranách pravidelného osmiúhelníka. Sokl stavby je výrazný z neomítaného kamenného zdiva. Fasáda kaple včetně štítu je řešena v klasicistních formách s použitím jemně profilované korunní římsy a výrazných nárožních rustik. Okenní otvory jsou situovány vždy po dvou na bočních fasádách, jsou vertikálně převýšené s půlkruhovými záklenky, lemovány prostou šambránou s klenákem ve vrcholu, obdobná okna jsou i v každém poli závěru. Výplně oken tvoří geometrické kosodélné vitraje. Vtažený vchod do kaple je lemován dvojicí korintských sloupů. Vstupní dveře jsou dřevěné dvoukřídlé kazetové, v horních kazetách se objevuje motiv latinského kříže. Interiér je jednoduchý, prostý bez štukové výzdoby. Kaple je klenuta valenou klenbou, závěr pak konchou. Nad vstupem je štít sestávající z podélné atiky o šířce průčelí, na ní nástavec o šířce vstupu s obdélným prázdným štukovým rámem, nástavec nese trojúhelný tympanon se štukovým motivem božího oka a světelných paprsků vycházejících z mraků, po stranách štítu podírají a dekorují voluty. Dřevěná zvonička je osově osazena na atice zděného štítu. Je zakončena lomenou sedlovou stříškou s profilovanými lištami a hrotnicí ve tvaru kříže osazenou do vrcholu stříšky. Zvon je umístěn do středového půlkruhového profilovaného oblouku se sdruženým klenákem, oblouk je nesen sloupky rovněž s profilovanými lištami. Konstrukce zvoničky je do zdiva štítu kaple ukotvena ocelovými válcovanými profily a zajištěna ocelovou pásovinou do střechy kaple. V interiéru kaple je oltář s obrazem sv. Anny učící dítě. Podobizna sv. Anny byla namalována podle Anny Marie Degré a dítě podle její dcery Elis. V kapli je rovněž umístěna soška Pražského Jezulátka, dar pacientů z Prahy. Kaple je dosud využívána k bohoslužebným účelům.

Kaple byla postavena v roce 1902 v historizujícím stylu jako součást areálu lázní Darkov pro císařského radu Dr. Viléma Degré a jeho manželku Annu Marii Degré. Kaple je dochována v intaktním stavu z doby z počátku století. Budova stojí samostatně na okraji lázeňského parku v blízkosti lázeňských domů a volně navazuje na uliční zástavbu ulice Lázeňské. V poli nad vchodem do budovy byl původně nápis na černém mramoru s textem „Marienkapelle errichtet durch den kaiserlichen Rat Dr. Wilhelm Retrér 1902“. Ve štítu kaple ve štukovém zrcadle byla tabule s označením „Maria Kapelle“. Německé nápisy byly odstraněny v roce 1945.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Kaple je významnou součástí areálu lázeňského parku, není sice urbanistickou dominantou, její působivost je dána určitou intimitou prostředí, zvláště v koexistenci s Mariánským sloupkem v sousedství, ale dodává lázním, s jejich jinak orientovanými stavbami, duchovní a meditativní rozměr. K památkovým hodnotám objektu patří především hmota, silueta a půdorys objektu, dochované historické konstrukce, starší materiálová skladba, architektonický detail, použité dobové technologie a autenticita kulturní památky. Kaple si zachovala zcela autentický výraz z doby svého vzniku, včetně členění fasád, ušlechtilých štukových prvků, okenních výplní a střešních rovin. Hodnotné jsou také původní vstupní dveře a vnitřní vybavení. Zajímavým prvkem je v nedávné době (2013-14) opravená dřevěná nástavba zvoníčky. V roce 2022 provedena repase vstupních dveří.

Navrhované stavební opravy

Sanace vlhkosti v soklové části a v interiéru, obnova fasády, okenních a dveřních výplní, oprava střechy. Možný je návrat ztracených nápisových desek. Vhodná by byla skládaná střešní krytina a méně oplechování na střeše. Možný je návrat ztracených nápisových desek. Výmalba interiéru kaple.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavební archiv MěÚ Karviná, archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Tomáš Nitra, Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / A . 1 1 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

A.12. Kostel Povýšení sv. Kříže, ul. Pivovarská č. p. 11/1A

Adresa	Ul. Pivovarská, 733 01 Karviná – Fryštát	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 1/1, 1/2, 2, 4, 9/4, 9/5	
Architekt Stavitel	nezjištěno	
Projekt	nezjištěno	
Realizace	Jádru z období kolem r. 1376, další fáze z let 1420, 1511, 1611, 1812-1813, úpravy z let 1870-1906 vč. dostavby věže, r.1917	
Vlastník	Římskokatolická farnost Karviná Pivovarská 2/1 733 01 Karviná	
Typ objektu	Kostel s areálem (součástí areálu sochy a krucifix - karty 12.a), 12.b), 12.c)	
Typ památkové ochrany	Kulturní památka r. č. 27023/8-765, městská památková zóna	

Popis

Farní kostel Povýšení sv. Kříže dle první zmínky pochází z období kolem roku 1327. V roce 1420 byla přistavěna kaple, kostel byl již zaklenut, ale ještě neměl věž. V roce 1511 byl poškozen požárem, při obnově pak byla postavena věž a šnekové schodiště. V r. 1611 byla přistavěna kaple (tzv. Moravská). V roce 1781 byl kostel opět zasažen požárem. To mělo za následek rekonstrukci v roce 1798, při níž byla stržena gotická klenba lodi, a kostel byl barokně zaklenut. V roce 1804 bylo zaklenuto jižní rameno příčné lodi. V letech 1812-1818 byla přistavěna sakristie. Další požár zasáhl kostel v roce 1823, poté byla střecha věže zakryta stanovou střechou, která byla v roce 1862 nahrazena gotizujícím jehlanem.

Farní kostel je vrcholně středověkou orientovanou stavbu, tvořenou dlouhým presbytářem, zakončený zevně pěti stranami osmiúhelníku a širší, mírně obdélnou lodí s vystupujícím úzkým transeptem s pětibokými rameny. V rohu mezi lodí a evangelijním ramenem transeptu se nachází mohutná čtyřboká věž s válcovitým rohovým šnekovým schodištěm, která vznikla v letech 1515–1530. Na evangelijní straně kněžiště přiléhá kaple s mělkým pětibokým presbyteriem a s mírně obdélnou lodí, na epištolní straně presbytáře se nachází sakristie, na západní straně kostelní lodi předsíň. Konstrukce krovu věže je čtyřstranná jehlanovitá prostorově vázaná konstrukce, kdy šikmo jdoucí hlavní nosné sloupky vychází z úrovně vazných trámů a stýkají se s hrotnicí pod vrcholem. Celá konstrukce je ztužena systémem rozpěr a ztužidel a celoplošným bedněním. Snížení sklonu střešní roviny u okapů je provedeno pomocí námětků, osedlaných na zvláštní pozednici. Spoje jsou typicky tesařské jištěné ocelovými hřebíky, svorníky a kramlemi. Konstrukce krovů obou lodí kostela je tvořena vaznicovou soustavou se stojatou stolicí. Každou vazbu příčně ztužují dvě úrovně hambálků. Ve střešních rovinách krov ztužuje celoplošné bednění. Nevyhovující stav krovu byl na mnoha místech řešen vkládáním dalších podpůrných prvků. Krov lodi byl datován do přelomu let 1780-1781. V roce 1917 byl krov poškozený a na věži byla postavena plechová helmice. Dnes krytinu jehlancové věže tvoří měděný plech, střešní roviny obou lodí směrem k mezistřešnímu žlabu jsou pokryty skládanou plechovou krytinou, ostatní střešní roviny pokrývají hladké eternitové šablony 400 x 400 mm tvaru francouzské šablony, sanktusník pokrývá drážkovaná krytina z pozinkovaného plechu.

V presbytáři a hlavní lodi jsou ve fragmentech dochovány středověké a barokní omítky, poškozené úpravami v 19. a 20. století. V rámci restaurátorské sondáže a byla prokázána existence figurálních nástěnných maleb v boční kapli transeptu. V presbytáři se nacházejí taktéž dvě figurální vitráže se sv. Filomenou a sv. Janem Křtitelem, jejichž výrobu a osazení financovala Franziska Larisch – Mönnichová v roce 1884.

Pokračování popisu

Kamenný portál umožňující vstup z kaple sv. Mikuláše do podvěží pochází pravděpodobně z doby kolem roku 1515, kdy byla ke kostelu přistavěna západní věž. Z vysokého soklu vyrůstají lineární pruty protínající své profily v zalomení oblouku. Pruty jsou opatřeny tordovanými patkami.

V roce 2006 proběhla zdařilá oprava krovové konstrukce a výměna střešní krytiny věže, v roce 2007 oprava krovu a střešní krytiny jižního transeptu kostela. Vzhledem k havarijnímu stavu střešní krytiny a krovové konstrukce lodi kostela, způsobené dřevokaznými houbami, hmyzem a zatékáním byla v roce 2008 provedena oprava i střechy nad lodí kostela, V roce 2010 proběhla fixace omítek a obnova barevnosti interiérů kostela. V roce 2011 následovala další etapa oprav interiérů spočívající v odkryvu a restaurování figurálních nástěnných maleb v severní boční kapli nepravého transeptu, které jsou datované do doby kolem roku 1460. V roce 2012 celková obnova fasády kostela (sanace kamenických prvků a nátěr venkovní fasády). V roce 2014 pokračovala druhá etapa restaurování spočívající v konsolidaci zbývajících odkrytých ploch, fixáží a jemném tmelení. V roce 2013 proběhlo taktéž vizuální scelení ploch středověkých omítek jemným barevně přizpůsobeným tmelením, retušován byl gotický cyklus legend na evangelijní straně a fragmenty renesančních epitafů. V roce 2014 pak závěrečná etapa spočívající v retuších gotického cyklu na epištolní straně a optické scelení zbývajících omítek. V roce 2014 bylo ukončeno restaurování pozdně středověkých nástěnných maleb v interiéru severního nepravého transeptu kostela se dvěma hagiografickými narativními cykly ze života sv. Kateřiny Alexandrijské a sv. Barbory.

V roce 2012-2013 došlo k obnově portálu z kaple sv. Mikuláše do podvěží (odstranění poškození mechanického charakteru – v levé části klenáku chybící části kamene s profilací, obnova profilace, sanace hloubkové praskliny vycházející zpod kování a vzniklé koroze železného trnu úlomky v levé části portálu.

V roce 2015 byly restaurovány dvě figurální vitrážová okna nacházejících se v presbytáři kostela.

Kostel, obnova věže po požáru v roce 1823 se stanovou střechou

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

K památkovým hodnotám objektu patří především hmota a půdorys objektu, jeho začlenění do urbanistické struktury historického jádra, dochované historické konstrukce, starší materiálová skladba, architektonický detail, použité dobové technologie a autenticita kulturní památky – kostel je dokladem významné stavby i z hlediska půdorysu, z období vrcholné středověku a rané renesance, přestavěné na přelomu 18. a 19. století, vytvářející v obraze města typickou dominantu.

Navrhované stavební opravy

Obnova zdi kolem areálu kostela včetně statického zajištění a sanace vlhkosti, oprava střechy

Prameny a literatura:

- katastrální mapa, plánová dokumentace stavebního archivu Magistrátu města Karviná
- PD „Sanace kúru kostela“ zpracovaná Ing. Václavem Jurgou v listopadu 2006
- restaurátorský záměr „Kamenný portál v interiéru Moravské kaple kostela Povýšení sv. Kříže v Karviné“ vypracovaný MgA. Tomášem Skalíkem 17. 9. 2012.
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 – 2 0 3 0 / A . 1 2 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

A.12.**Kostel Povýšení sv. Kříže, ul. Pivovarská č. p. 11/1A,
12.a) Socha sv. Jana Nepomuckého, v areálu kostela**

Adresa		
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 2	
Architekt Stavitel	Antonio Stanetti nebo jeho okruh	
Projekt		
Realizace	1747	
Vlastník	Římskokatolická farnost Karviná Pivovarská 2/1 733 01 Karviná	
Typ objektu	Sochařské dílo	
Typ památkové ochrany	Kulturní památka r. č. 27023/8-765, městská památková zóna	

Popis

Datovaná pískovcová socha sv. Jana Nepomuckého na vysokém podstavci je součástí areálu farního kostela Povýšení sv. Kříže. Socha světce je provedena v mírně podživotní velikosti, umístěná na čtyřbokém podstavci se skosenými rohy, s boky ve spodní části vypouklými, zdobené plastickými rostlinnými girlandami. Výška soklové části je cca 80 cm. Podstavec i socha jsou z místního pískovce. Socha je datována chronogramem do roku 1747 a je dílem těšínského sochaře Antonia Stanettiho nebo jeho okruhu. Na přední části podstavce s volutovými křídly je kartuše s reliéfem zpovědi královny Žofie a na zadní části podstavce je reliéf kněze klečícího před křížem. V horní části postamentu je devoční nápis s chronogramem (Est hoC opVs / Ioanneae pietatis / sVo In effigie / poenitentium / patrono / confraternitas / frelstaDiensis / honoris et / Venerationis ergo / ereXit . (datace vychází na rok 1734, je možné, že postament je staršího data než vlastní socha datovaná rokem 1747, která se řadí k raným dílům sochaře Stanettiho nebo jeho okruhu).

Sv. Jan Nepomucký je zobrazen v tradičním postoji v kněžském šatu s křížem v jedné ruce a s kvadrátkem v druhé ruce (oděn je do rochet s širokým krajkovým lemem, mozety se štrápci na šňůře u krku a kleriky s knoflíčky. Šat je dynamicky zvlněn do četných svislých záhybů.). Drapérie šatu je výrazně rozevlátá, značně dynamická, kvadrátek světce podepírá postava andělka s křídly, samotný světec stojí na oblacích s andělskými hlavami. Detaily šatu, andělská křídla jsou velmi detailně zpracována, rovněž fyziognomie postav je pokročilá. Hlava s kučeravými vlasy a plnovousem, obklopená kruhovou kovovou svatozáří s typickými pěti hvězdami je oproti tradičnímu zobrazení postavena rovně, bez úklonu dolů, pohled světce směřuje před sebe. Toto vrcholně barokní zobrazení světce ozvláštěné andělskými postavami svědčí o značné umělecké erudici autora sochy. Jedná se o cenný doklad barokní exteriérové sakrální plastiky, která výrazně zhodnocuje své okolí. Socha je dokladem intenzity barokního kultu sv. Jana Nepomuckého, velmi rozšířeného v oblasti střední Evropy a rovněž na těšínském Slezsku.

Socha byla postavena v roce 1747 svatojánským bratrstvem, které založil farář a arcikněz Jan Krušina. Původně stála na fryštátském náměstí vedle staré kamenné kašny. V roce 1865 byla socha opravena a později přemístěna k farnímu kostelu.

Socha je udržovaná, avšak je nutné její očištění a lokální zpevnění, oprava místy zrezivělé svatozáře a obnova zlacení svatozáře.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Vysoce kvalitní umělecká práce převyšující svou kvalitou místní tvorbu. Socha je dokladem přenosu vrcholně barokních tendencí z oblasti Vídně na území Slezska (Stanetti byl školený ve Vídni). Jedná se o jedno z několika autorsky určených děl, připisovaných sochaři Stanettimu nebo jeho okruhu. Socha je dokladem zbožnosti a velké obliby kultu sv. Jana Nepomucena na těšínském Slezsku.

Navrhované opravy

Údržba, resp. restaurování

Prameny a literatura:

- SCHENKOVÁ – OLŠOVSKÝ 2004 Marie Schenková – Jaromír Olšovský, Barokní malířství a sochařství ve východní části českého Slezska. Opava 2004
- Olšovský, Jaromír, Barokní sochařství v rakouském Slezsku (1650-1800), doktorská dizertační práce, Filosofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Seminář dějin umění, Brno 2006, zdroj: <https://is.muni.cz/th/x7lyv/DIZERTACE.pdf>
- Katalog památek města Karviné, odbor školství a kultury MěstNV Karviná, vlastivědné muzeum okresu Karviná se sídlem v Českém Těšíně, památkový aktiv při OŠK MěstNV Karviná, 1985, zdroj: https://www.archives.cz/web/SK/resources/hruby_rudolf_katalog_pamatek_mesta_karvin_e_1dil.pdf
- sbírka historických fotografií, Zemský archiv v Opavě, digitální archiv
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Září 2024

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 – 2 0 3 0 / A . 1 2 . a)

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	50 % (resp.100%)	max. 50 %

A.12.**Kostel Povýšení sv. Kříže, ul. Pivovarská č. p. 11/1A,
12.b) Socha sv. Patrika, v areálu kostela**

Adresa	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 101/1
Architekt Stavitel	Antonio Stanetti
Projekt	
Realizace	1749
Vlastník	Římskokatolická farnost Karviná Pivovarská 2/1 733 01 Karviná
Typ objektu	Socha světce
Typ památkové ochrany	Kulturní památka r. č. 27023/8-765, městská památková zóna

Popis

Datovaná pískovcová socha sv. Patrika na vysokém podstavci je součástí areálu farního kostela Povýšení sv. Kříže. Spolu se sochou sv. Patrika v Dolní Lutyni je jediným sochařským zobrazením tohoto světce v České republice. Velmi kvalitní sochařská práce je dílem těšínského sochaře italského původu Antonia Stanettiho (spolu se sochou sv. Patrika v Dolní Lutyni), který pracoval pro Mikuláše Taafeho a jeho ženu Annu. Sochařská díla Stanettiho mají vysokou uměleckou úroveň a výrazně převyšují místní tvorbu.

Sochu jako výraz zbožnosti nechal postavit hrabě Mikuláš Taaffe z Karlingsfortu (narozen 1677 v Sligu, zemřel 1769), který přišel do Slezska v roce 1740 kvůli pronásledování katolíků v Irsku. Mikuláš Taaffe byl vlastníkem Německé Lutyně a později se stal vlastníkem fryštátského panství, byl polním podmaršálkem rakouské armády a komorníkem Marie Terezie.

Socha světce v životní velikosti znázorňuje postavu muže v biskupském ornátě s mitrou na hlavě a s plnovousem v mírném kontrapostu, v levé ruce drží biskupskou berlu a evangelium. Jeho pravá ruka je zvednuta v gestu požehnání. Socha stojí na vysokém hranolovém postamentu s volutovými bočnicemi s akantem, z čelní strany je rolverková kartuše s vinnými hrozny. Jedná se o velmi kvalitní barokní sochařskou práci s prvky barokního klasicismu.

(sv. Patrik byl starověký křesťanský duchovní, mnich, misionář a biskup, původem z římské Británie, který působil ve druhé polovině 5. století v Irsku. Je patronem Irska).

Socha je značně znečištěná, poškozená biotickými škůdci, je nutné její očištění a lokální zpevnění, oprava a obnova zlacení berly.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Vysoce kvalitní umělecká práce převyšující svou kvalitou místní tvorbu. Jedná se o jedno z několika autorsky určených děl, připisovaných těšínskému sochaři Stanettimu. Socha je dokladem zbožnosti a demonstrací moci šlechtického vlastníka dominia, odkaz na irský původ šlechtice. Socha sv. Patrika patří k jednomu ze dvou sochařských ztvárnění tohoto světce v ČR, jehož kult není v českých zemích obvyklý.

Navrhované stavební opravy

Údržba, resp. restaurování

Prameny a literatura:

- SCHENKOVÁ – OLŠOVSKÝ 2004 Marie Schenková – Jaromír Olšovský, Barokní malířství a sochařství ve východní části českého Slezska. Opava 2004
- Olšovský, Jaromír, Barokní sochařství v rakouském Slezsku (1650-1800), doktorská dizertační práce, Filosofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Seminář dějin umění, Brno 2006, zdroj: <https://is.muni.cz/th/x7lyv/DIZERTACE.pdf>
- Katalog památek města Karviné, odbor školství a kultury MěstNV Karviná, vlastivědné muzeum okresu Karviná se sídlem v Českém Těšíně, památkový aktiv při OŠK MěstNV Karviná, 1985, zdroj: https://www.archives.cz/web/SK/resources/hruby_rudolf_katalog_pamatek_mesta_karvine_1dil.pdf
- sbírka historických fotografií, Zemský archiv v Opavě, digitální archiv
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Září 2024

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 – 2 0 3 0 / A . 1 2 . b)

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	50 % (resp.100%)	max. 50 %

A.12.

Kostel Povýšení sv. Kříže, ul. Pivovarská č. p. 11/1A, 12.c) Krucifix, v areálu kostela

Adresa	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 2
Architekt Stavitel	nezjištěno
Projekt	nezjištěno
Realizace	2. polovina 19. století 1874
Vlastník	Římskokatolická farnost Karviná Pivovarská 2/1 733 01 Karviná
Typ objektu	Litinový kříž
Typ památkové ochrany	Kulturní památka r. č. 27023/8-765, městská památková zóna

Popis

Jedná se o bohatě zdobený neogotický litinový kříž s korpusem Krista, na vysokém hranolovém litinovém podstavci, umístěný na betonové podezdívce. Krucifix je výrobkem místních železáren z druhé poloviny 19. století. Krucifix stál původně v místní části Doly (dříve Karwina), odkud byl přemístěn na stávající místo.

Litinový dutý podstavec je obdélného půdorysu s točovanými sloupky v rozích a bohatě zdobenou římsou s věžičkovými útvary na nároží a trojúhelným štítem ve středu. Plocha podstavce je zdobená vpadlinou s gotickým zubořezem a na přední části podstavce je nápisová deska s kapkovitým zakončením a nápisem „Gmina KARWINA postawiła ten Krzyż w roku 1874“. Vlastní kříž s korpusem Krista je umístěn ve středu hranolového podstavce a je podpírán čtyřmi dekorativními oblouky s gotizujícími motivy. Postava Krista a nápis I.N.R.I. je opatřen bílým barevným nátěrem. Vlastní kříž a podstavec jsou v antracitově šedé barevnosti. Jedná se o doklad velmi kvalitní umělecko-řemeslné produkce 19. století. (místní provenience, vyrobený patrně v třineckých železárnách).

Kříž stál původně na Slezské ulici, na poddolovaném území, v blízkosti zrušené závodní nemocnice u dolu Gabriela. Později byl přemístěn na stávající místo u farního kostela.

Památka je udržovaná, jsou však znatelné lokální poškození, degradace barevného nátěru, místy patrná rez, je nezbytná údržba.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Kvalitní umělecko-řemeslná práce vysoké umělecké hodnoty, s velkou pravděpodobností dílo slévačů z nedalekých třineckých železáren. Kříž z litiny je dokladem inovativního užití materiálu typického pro 19. století, kdy se výrobky z železa a slitin železa stávají symbolem průmyslové revoluce. Jedinečné je stylově čisté novogotické, do detailu propracované ztvárnění kříže.

Navrhované opravy

Údržba, resp. restaurování

Prameny a literatura:

- Katalog památek města Karviné, odbor školství a kultury MěstNV Karviná, vlastivědné muzeum okresu Karviná se sídlem v Českém Těšíně, památkový aktiv při OŠK MěstNV Karviná, 1985, zdroj: https://www.archives.cz/web/SK/resources/hruby_rudolf_katalog_pamatek_mesta_karvine_1dil.pdf
- sbírka historických fotografií, Zemský archiv v Opavě, digitální archiv
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Září 2024

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 – 2 0 3 0 / A . 1 2 . c)

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církev
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	50 % (resp.100%)	max. 50 %

A.13 Kašna, Masarykovo náměstí, parc. č. 101/1

Adresa	Masarykovo náměstí 733 01 Karviná – Fryštát
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 101/1
Architekt	
Stavitel	Firma Georg Wirth, Vídeň
Projekt	
Realizace	1900
Vlastník	Statutární město Karviná Fryštátská 72/1 733 01 Karviná
Typ objektu	Kašna
Typ památkové ochrany	Kulturní památka r. č. 32791/8-773

Popis

Stávající litinová historizující kašna s kruhovým pískovcovým bazénem, nacházející se v centrálním prostoru Masarykova náměstí, byla zhotovená vídeňskou firmou Georga Wirha v roce 1900. Nádrž s vodou je na stejném místě již doložena od 16. století. Starší kašna byla zděná, v roce 1539 postavená vlašskými zedníky. Na stejném místě byla v roce 1793 postavena kamenná vodní nádrž, do níž byl zajištěn stálý přívod vody ze studny „Pod lipami“ v Ráji. Nová, dosud dochovaná kašna z roku 1900 je pojatá již v historizujícím slohu, je vysoká 5 m a tvoří ji dvě litinové kruhové mísy na společné podstavě. Spodní kruhová mísa je zdobena plastikami delfínů, vrchní čtyřmi putty představujícími čtyři roční období. Koruna fontány je tvořena zlacenou růžicí. Na patě kašny je v kruhovém kamenném věnci umístěna datace výroby a znak města Karviné.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Kašna představuje pozoruhodné řešení uměleckého díla ze začátku 20. století v městském interiéru. Památkové hodnoty kašny spočívají v dochování konstrukce kašny, prvků z litiny, v kvalitním kamenosochařském zpracování celku i detailů, v použití materiálů a jejich opracování. Kašna je výrazným estetickým prvkem v prostoru Masarykova náměstí, které urbanisticky dotváří.

Navrhované stavební opravy

Celková obnova litinové kašny na náměstí

- obnova nátěrů
- obnova bazénu (vnitřních a obvodových částí)
- obnova osvětlení v kašně
- předláždění a ukotvení přístupu k bazénu
- výměna rozvodů vody a jednotlivých částí filtrace

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavebního archivu Magistrátu města Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

A.14. Sanatorium, součást areálu lázeňského parku

Adresa	Lázně Darkov – Domov Alzheimer, Lázeňská 48/41, 735 03 Karviná, Lázně
K.ú./ parcela č.	Darkov / 1
Architekt	
Stavitel	architekt Josef Fnouk z Hradce Králové, 1931
Stavebník	stavitelé Ludvík Juroš, Frýdek a Ing. Hugo Königsberger z Karvinne
Projekt	
Realizace	1931 - 1933
Vlastník	WF Group SICAV a.s., Čsl. armády 2954/2, Hranice, 73301 Karviná
Typ objektu	lázeňský dům
Typ památkové ochrany	kulturní pam. r. č. ÚSKP ČR 13116/8-3200, součást lázeňského parku, městská památková zóna

Popis

Trojpodlažní samostatně stojící sanatorium, členitého půdorysu ve tvaru nepravidelného písmene „Y“. Dnešní budova sestává ze tří částí, sanatoria z let 1931 - 1933, ze spojovacího krčku z poloviny 20. století a z přestavěné vily Lori z 19. století. Okna jsou trojkřídlá, fasáda je opatřena tvrdou cementovou omítkou. Střecha objektu je rovná. Vstup do budovy je monumentálním schodištěm s terasou obloženou keramickým obkladem. Terasa je osvětlena pěti lampami na sloupech. Zadní fasády mají různý počet podlaží a jsou členěny rizality. Interiéry budovy byly rekonstruovány a přestavěny pro účely sanatoria. Dochována jsou původní dřevěná okna.

V budově byly původně ubytovací kapacity pro pacienty, operační sál a vyšetřovny, rovněž také v přízemí lázně. Budova byla postavena jako sanatorium v letech 1931-1933. Sanatorium bylo původně vybudováno jako samostatný Léčebný ústav Dr. J. Baiera a spol., avšak v průběhu stavby bylo pro nedostatek financí převeden na majitele lázní Larisch - Monnicha. V 60. letech 20. století byla dvoupodlažní vila Lori spojena pomocí koridoru se sanatoriem a vznikl tak dnešní značně členitý celek lázeňských budov podél ulice Lázeňské. V 90. letech 20. století byl ke spojovacímu krčku lázní přistavěn bazén. Budova nyní slouží jako Alzheimer centrum.

Krček, přístavba ze 60. let 20. století

Pokračování popisu

Detail vstupu do budovy

Zadní fasáda

Sanatorium, stav k r. 1937

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Sanatorium je významnou součástí areálu lázeňského parku a jeho urbanistickou dominantou. K památkovým hodnotám objektu patří především hmota, silueta a půdorys objektu, dochované historické konstrukce, starší materiálová skladba, architektonický detail, použité dobové technologie a autenticita kulturní památky. Stavba si zachovala zcela autentický výraz z doby svého vzniku, včetně členění fasád a hodnotných původních oken.

Navrhované stavební opravy

V období 2025 – 2030 se navrhuje obnovit fasádu, opravit střechu, provést obnovu oken, opravit terasu ve 2. NP nad jídelnou a vstupní schodiště.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavební archiv MěÚ Karviná, archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Stanieková

Datum

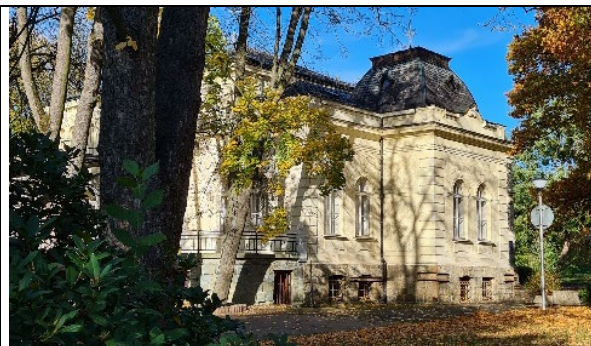
Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / A . 1 4 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

A.15. Společenský dům, součást areálu lázeňského parku

Adresa	Lázně Darkov - Společenský dům Lázeňská 48/41, 735 03 Karviná, Lázně
K.ú./ parcela č.	Darkov / 10
Architekt	
Stavitel	architekt Karl Korn z Bielitz (Bílsko, Bielsko – Biala)
Stavebník	
Projekt	
Realizace	1900 - 1901
Vlastník	WF Group SICAV a.s., Čsl. armády 2954/2, Hranice, 73301 Karviná
Typ objektu	Společenský dům
Typ památkové ochrany	kulturní pam. r. č. ÚSKP ČR 13116/8-3200 – součást lázeňského parku, městská památková zóna

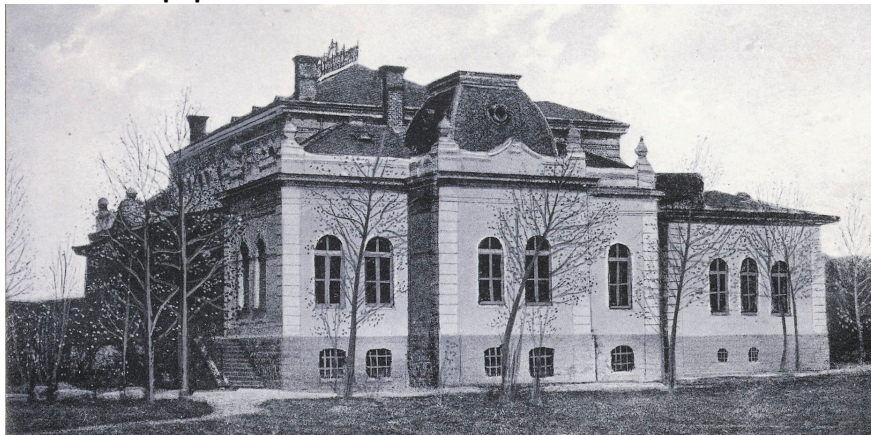
Popis

Historizující jednopatrový objekt lázeňského společenského domu na členitém půdoryse, postavený v letech 1900 - 1901 v areálu lázeňského parku. Zděná jednopodlažní budova členitého půdorysu, stojící v centrální části parku. Architekt Karl Korn je autorem řady význačných staveb na území dnešního Polska a na Těšínsku (budova Hlavního nádraží Bielsku-Biale, hotel Prezident v Krakově, stará varna v pivovaru v Żywcu a další). Ve své době patřil k nejžádanějším architektům na území těšínského Slezska. Ústředním prostorem budovy je centrální sál se štukovou výzdobou, osvětlený dvojicemi oken s půlkruhovými záklenky. Střecha je krytá plechem. Průčelní fasáda má 10 okenních os, zadní pět. Okna v přízemí jsou završena půlkruhovými záklenky, lemované šambránami. Nároží budovy jsou členěna pásovou rustikou, korunní římsa je profilovaná nad ní je atika. Zadní fasáda je členěna vertikálně pilastry, zdobenými pásovou rustikou, horizontálně kordonovou a korunní římsou. Okna v patře jsou obdélná, nad nimi je nadokenní římsa. Před průčelím je vsazena terasa přístupná kamenným schodištěm, je krytá pultovou střechou. Terasa je prosklená, členěná půlkruhovými paprscitými okny.

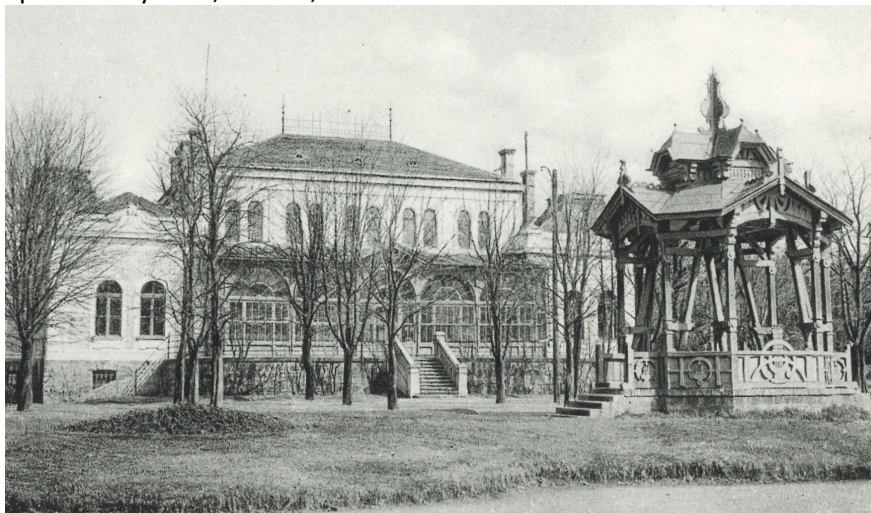

Společenský dům, r. 1932, hlavní fasáda

Pokračování popisu

Společenský dům, r. 1924, boční fasáda

Lázeňský park a společenský dům, r. 1924

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, architektonická kvalita, urbanistický význam

Architektonické řešení objektu, hmota, interiéry a exteriéry budovy. Hodnotné je řešení vstupní prosklené verandy se zachovanými vyřezávanými dřevěnými prvky, dále štuková výzdoba hlavního sálu.

Architekt Karl Korn je autorem řady významných staveb na území dnešního Polska a na Těšínsku (budova Hlavního nádraží Bielsku-Bialé, hotel Prezident v Krakově, stará varna v pivovaru v Żywcu a další). Ve své době patřil k nejžádanějším architektům na území těšínského Slezska.

Navrhované stavební opravy

V roce 1960 provedena rekonstrukce objektu (výměna oken, oprava stropů, výměny podlah). V roce 2008 provedena oprava části střechy.

V období 2025 – 2030 se navrhuje obnovit fasádu, opravit střechu, provést obnovu oken, opravit terasu ve 2. NP.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavební archiv MěÚ Karviná, archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / A . 1 5 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

A.16. Socha sv. Jana Nepomuckého

Adresa		
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 2	
Architekt	nezjištěno	
Stavitel		
Projekt		
Realizace	1774-1775	
Vlastník	Římskokatolická farnost Karviná Pivovarská 2/1 733 01 Karviná	
Typ objektu	Socha světce	
Typ památkové ochrany	Kulturní památka r. č. 27023/8-765, městská památková zóna	

Popis

Pozdně barokní socha svatého Jana Nepomuckého je z let 1774–1775 a byla původně umístěna před panskou sýpkou v Karviné-Dolech na křižovatce silnice Karviná – Ostrava a odbočky do Karviné-Solca. Sochu nechal vyrobit Jan Josef Erdmann Larisch-Mönnich (1738–1792) v době, kdy zemřel jeho starší bratr Petr Kalixta a Jan se stal vlastníkem fideikomisního panství Karviná. Panská sýpka byla demolována v důsledku silného poddolování. Socha světce byla poté z důvodů rekonstrukce silnice I/59 Karviná – Ostrava v roce 1970 přestěhována do farské zahrady kostela Povýšení svatého Kříže ve Fryštátě.

Socha světce má téměř životní velikost a je z pískovce místního původu. Stojí na podstavci se dvěma výraznými volutovými křídly, na kterém jsou dva znaky Larisch-Mönnichů a latinský nápis „Anno Gratiae Pragemi oratori beati Joani, Joanes comes de Larisch et Anna Venerationi posuerunt paeantes. Velit se ad Vos ab Omnibus honori adverbis benigne protectore“.

Socha svatého Jana Nepomuckého má dobře propracovanou draperii, zvedá pravou rukou kříž, na který směřuje svůj pohled. Levou rukou si sv. Jan přidržuje kvadrátek s palmovou ratolestí. Světec je zobrazen v tradičním kněžském šatu s rochetou s širokým krajkovým lemem, mozetou se střapci na šňůře u krku a klerikou s knoflíčky. Šat je dynamicky zvlněn do četných svislých záhybů.

Socha je udržovaná, avšak je nutné její očištění a lokální zpevnění, oprava místy zrezivělé svatozáře a obnova zlacení svatozáře.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Jedná se o kvalitní sochařskou práci místní provenience, dokládající velkou oblíbenost kultu českého světce sv. Jana Nepomuckého. Socha je dokladem zbožnosti a uctívání tohoto světce také na těšínském Slezsku.

Navrhované opravy

Údržba, restaurování

Prameny a literatura:

- SCHENKOVÁ – OLŠOVSKÝ 2004 Marie Schenková – Jaromír Olšovský, Barokní malířství a sochařství ve východní části českého Slezska. Opava 2004
- Olšovský, Jaromír, Barokní sochařství v rakouském Slezsku (1650-1800), doktorská dizertační práce, Filosofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Seminář dějin umění, Brno 2006, zdroj: <https://is.muni.cz/th/x7lyv/DIZERTACE.pdf>
- Katalog památek města Karviné, odbor školství a kultury MěstNV Karviná, vlastivědné muzeum okresu Karviná se sídlem v Českém Těšíně, památkový aktiv při OŠK MěstNV Karviná, 1985, zdroj: https://www.archives.cz/web/SK/resources/hruby_rudolf_katalog_pamatek_mesta_karvin_e_1dil.pdf
- sbírka historických fotografií, Zemský archiv v Opavě, digitální archiv
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Září 2024

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / A . 1 6 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církev
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	50 % (resp.100%)	max. 50 %

A.17. Socha P. Marie Bolestné

Adresa		
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 2	
Architekt Stavitel	Nezjištěno Lidová provenience	
Projekt		
Realizace	polovina 18. století	
Vlastník	Římskokatolická farnost Karviná Pivovarská 2/1 733 01 Karviná	
Typ objektu	Socha svěťice	
Typ památkové ochrany	Kulturní památka r. č. 27023/8-765, městská památková zóna	

Popis

Jedná se o pískovcovou sochu, původně polychromovanou, podživotní velikosti, umístěnou na nepůvodním kamenném soklu, zhotovenou patrně na konci 18. století. Socha je pozdně barokní regionální prací zlidovělého charakteru. Patrně se jedná o zbytek sousoší Ukřižování z poloviny 18. století. Socha byla v roce 1973 restaurována. Hranolový sokl je v horní části profilovaný, na něm je užší profilovaný podstavec s profilovanou krycí jehlancovou deskou. V přední části podstavce je segmentová ukončená nika. Socha P. Marie v dlouhém šatu je zobrazena v mírném kontrapostu s esovitým prohnutím, s dynamicky pojatou draperií. Ruce P. Marie jsou sepnuty k modlitbě. Na zakloněné hlavě má svěťice plachetku a kolem hlavy je paprscitá zlatená svatozář.

Socha byla na stávající místo přemístěna v roce 1970 z Karviné-Dolů, kde stála před kinem Central.

Socha je udržovaná, avšak je nutné její očištění a lokální zpevnění, oprava místy zrezivělé svatozáře a obnova zlatění svatozáře.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Jedná se o sochu dobré umělecké kvality s prvky barokní dynamiky přenesené do zlidovělé umělecké tvorby, dobře sledovatelné ve ztvárnění draperií šatu. Jedná se o doklad lidové zbožnosti na Těšínsku a oblibu Mariánského kultu také v oblasti Těšínska.

Navrhované stavební opravy

Údržba, resp. restaurování

Prameny a literatura:

- SCHENKOVÁ – OLŠOVSKÝ 2004 Marie Schenková – Jaromír Olšovský, Barokní malířství a sochařství ve východní části českého Slezska. Opava 2004
- Olšovský, Jaromír, Barokní sochařství v rakouském Slezsku (1650-1800), doktorská dizertační práce, Filosofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Seminář dějin umění, Brno 2006, zdroj: <https://is.muni.cz/th/x7lyv/DIZERTACE.pdf>
- Katalog památek města Karviné, odbor školství a kultury MěstNV Karviná, vlastivědné muzeum okresu Karviná se sídlem v Českém Těšíně, památkový aktiv při OŠK MěstNV Karviná, 1985, zdroj: https://www.archives.cz/web/SK/resources/hruby_rudolf_katalog_pamatek_mesta_karvine_1dil.pdf
- sbírka historických fotografií, Zemský archiv v Opavě, digitální archiv
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Září 2024

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / A . 1 7 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	50 % (resp.100%)	max. 50 %

A.18. Soubor dvou soch Herkulů

18a), 18.b) dvojice po stranách vstupu do zámku

Adresa	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 7/1
Architekt Stavitel	Autor nezjištěn
Projekt	
Realizace	1682
Vlastník	Statutární město Karviná Fryštátská 72/1 733 01 Karviná
Typ objektu	Socha s mytologickým námětem
Typ památkové ochrany	Kulturní památka r. č. 27023/8-765, městská památková zóna

Popis

18a) socha Herkula, „Juráše“

Jedná se o pískovcovou plastiku nahého muže s plnovousem, výraznou muskulaturou a se lví kožešinou na hlavě a ramenou, zobrazeného jako Herkula. Socha je v mírném kontrapostu, opírá se jednou rukou o sukovitou hůl, druhou rukou má opřenou o bok. Za postavou je stylizované skalisko. Socha stojí na nízkém čtyřbokém soklu. Jedná se o naturalisticky zobrazenou mytologickou postavu Herkula v životní velikosti. Výška sochy je cca 180 m, na soše je nápis Juráš a datace 1682.

Socha je spolu s druhou sochou Herkula pozůstatkem původní barokní výzdoby zámeckého parku v Karviné-Ráji. Sochy byly součástí vstupní brány do zámeckého parku. V roce 1971 byla socha restaurována a přemístěna do fryštátského zámku (v té době MNV). Nyní je socha umístěna u hlavního vstupu do fryštátského zámku.

Socha je udržovaná, avšak je nutné její očištění a lokální zpevnění.

18b) socha Herkula, „Ondráše“

Jedná se o pískovcovou plastiku nahého muže s plnovousem s výraznou muskulaturou se lví kožešinou na hlavě a ramenou, zobrazeného jako Herkula. Socha je v mírném kontrapostu, opírá se jednou rukou o sukovitou hůl, druhou rukou má opřenou o bok. Za postavou je skalisko. Socha stojí na blízkém čtyřbokém soklu. Jedná se o naturalisticky zobrazené mytologické postavy Herkulů v životní velikosti. Výška sochy je cca 180 m. Socha je pozůstatkem původní barokní výzdoby zámeckého parku v Karviné-Ráji. V roce 1971 byla socha restaurována a přemístěna do fryštátského zámku (v té době MNV). Nyní je socha umístěna u hlavního vstupu do fryštátského zámku.

Socha je udržovaná, avšak je nutné její očištění a lokální zpevnění.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Naturalisticky pojaté sochy dvou mužů s mytologickým námětem jsou dokladem vysoké umělecké kvality sochařské tvorby ve Slezsku v okruhu místní šlechty. Sochy byly součástí rozsáhlejší sochařské manýristické výzdoby šlechtického sídla zámku v Karviné Ráji, dnes zcela zaniklého. Sochy jsou dokladem vysoké úrovně výzdoby šlechtického sídla v Ráji a jedním z posledních dochovaných artefaktů, spjatých se zámkem v Ráji.

Navrhované stavební opravy

Údržba, lokální zpevnění, resp. restaurování

Prameny a literatura:

- SCHENKOVÁ – OLŠOVSKÝ 2004 Marie Schenková – Jaromír Olšovský, Barokní malířství a sochařství ve východní části českého Slezska. Opava 2004
- Olšovský, Jaromír, Barokní sochařství v rakouském Slezsku (1650-1800), doktorská dizertační práce, Filosofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Seminář dějin umění, Brno 2006, zdroj: <https://is.muni.cz/th/x7lyv/DIZERTACE.pdf>
- Katalog památek města Karviné, odbor školství a kultury MěstNV Karviná, vlastivědné muzeum okresu Karviná se sídlem v Českém Těšíně, památkový aktiv při OŠK MěstNV Karviná, 1985, zdroj: https://www.archives.cz/web/SK/resources/hruby_rudolf_katalog_pamatek_mesta_karvine_1dil.pdf
- sbírka historických fotografií, Zemský archiv v Opavě, digitální archiv
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Září 2024

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / A . 1 8 . a) , 1 8 . b)

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církev
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	50 % (resp.100%)	max. 50 %

B.1. Dům č. p. 95 Lottyhaus (Steinhaus)

Adresa	Masarykovo náměstí 95/32 733 01 Karviná - Fryštát	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 100	
Architekt	Anton Endlich	
Stavitel	Anton Endlich	
Projekt	Kolem roku 1800	
Realizace	Kolem roku 1800	
Vlastník	Statutární město Karviná Fryštátská 72/1 733 01 Karviná	
Typ objektu	Správní budova zámku	
Typ památkové ochrany	Návrh prohlášení kulturní památkou	

Popis

Budova obdélného půdorysu, průčelní fasáda do Masarykova náměstí navazuje na řadovou zástavbu domů na náměstí. Dům je spojen s budovou zámku pomocí dřevěného mostku v úrovni II. NP. Architektonické ztvárnění budovy navazuje na řešení zámku. Přízemí je pojednáno pásovou bosází, II. NP je členěno lizénovými rámci s čtyřtabulkovými okny. Na kordonovou, bohatě profilovanou římsu navazuje atikové polopatro členěné lizénovými rámci s falešnými žaluziovými okny s okenicemi. Vstup do objektu z průčelí Masarykova náměstí je ve středu kompozice, průčelní fasáda má 5 okenních os. Boční fasáda, rovněž orientovaná do náměstí je prolomena 11 okenními osami se vstupem do budovy ve středu fasády. Dispozice domu je třítraktová, podélná s průběžnou chodbou ve středu s valenou klenbou, na kterou navazuje reprezentační vestibul, přístupný z boční fasády. Prostory v přízemí jsou zaklenuty pruskými klenbami, patro je plochostropé. Pilová střecha se světlíkem pochází ze stavební úpravy z roku 1910.

Budova byla postavena na místě staršího domu zničeného požárem jako sídlo vrchnostenského úřadu a konírny v přízemí. Budova byla postavena kolem roku 1800 dvorním stavitelem Antonem Endlichem pro Larisch-Mönnichy. Dřevěný krček nad ulici Zámeckou byl postaven v poslední čtvrtině 19. Století. V roce 1936 byla opravena. Po roce 1945 přechází do vlastnictví Ostravsko-karvinských kamenouhelných dolů, od roku 1951 zde sídlí zeměměřičský úřad, později jsou zde byty a sídlo MNV Karviná. V roce 1990 přechází do vlastnictví města a v letech 1999-2003 byla budova rekonstruována pro výstavní účely (expozice českého umění 19. století ze sbírek NG v Praze).

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Empírová budova postavená jako sídlo vrchnostenského úřadu je součástí areálu zámku, architektonické ztvárnění fasád a architektonické řešení budovy navazuje na zámek. Budova tzv. Lottyhausu propojuje budovu zámku s okolní zástavbou náměstí. Boční fasáda otevřená do části náměstí (piazzetty) je vizuálním pokračováním bočního křídla zámku.

Navrhované stavební opravy

Obnova, repase, resp. oprava všech dřevěných prvků vč. spojovací lávky, statické zajištění stavby

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavebního archívu Magistrátu města Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / B . 1 .

Celkové finanční náklady obnovy

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

B.2.**Výstavní síň, Masarykovo náměstí, č.p. 10/8**

Adresa	Masarykovo náměstí 733 01 Karviná
K.ú./ parcela č.	Karviná - město / 110/2
Architekt	
Stavitel	
Stavebník	
Projekt	
Realizace	Konec 18. století
Vlastník	Statutární město Karviná
Typ objektu	hospodářský objekt
Typ památkové ochrany	městská památková zóna

Popis

Jedná se o jednopodlažní stavby bývalých panských koníren, které byly součástí kamenného domu (čp. 9). V jádru je dům pravděpodobně klasicistní hospodářský objekt - konírny, přestavěný na přelomu 19. a 20. století na požární zbrojnici. Objekt je jednopodlažní na obdélném půdoryse ve tvaru písmene L. Fasáda je jednoduchá, dřevěná obdélná okna jsou osazena v segmentově ukončených záklencích, střecha je sedlová, krytá beternitovými šablonami. Prostor koníren, bývalý výstavní prostor, je klenut stlačenými valenými klenbami na šesti pasech, sedmé pole klenby je odděleno příčkou a výška stropu je snížena. Fasády domu jsou hladké, omítané bez štukové výzdoby.

Kolem roku 1900 byl objekt v souvislosti s přestavbou na požární zbrojnici rozšíření půdorysu do tvaru písmene L. Požární rampa byla přistavěna v roce 1921. Objekt byl několikrát, především v interiéru adaptován (r. 1956, r. 1967). Začátkem 70. let 20. století byl opatřen břizolitovou omítkou, vyměněna byla okna a střecha byla pokryta plechem. V roce 2002 proběhla generální oprava, při této příležitosti byly provedeny nové hladké omítky, střecha opatřena beternitovou krytinou a byla vyměněna okna za vícetabulková, dřevěná. V roce 2006 proběhly úpravy v interiéru (dispoziční úpravy, výměna podlahových krytin, zateplení krovu). V průběhu roku 2023 byla opravena fasáda a modernizovány byly interiéry knihovny.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Objekt je ve hmotě zachovalou hospodářskou budovou s klenutými prostory v interiéru, později přestavěný na zbrojnicí se zachovalým klasicistním jádrem a úpravami z přelomu 19 a 20. století. Jedná se o hodnotnou součást původního hospodářského zázemí domu č. p. 9 s dochovanými klenbami přízemí. Doporučujeme zvážit možnost památkové ochrany stavby.

Navrhované stavební opravy

V období 2025 – 2030 je nezbytné provést statické zajištění vč. kleneb, obnovu oken a dveří, sanaci vlhkosti, obnovu fasády, střešní krytiny.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavební archiv MěÚ Karviná, archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / B . 2 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

B.3. Městský dům č. p. 89, Fryštátská č. o. 2

Adresa	Fryštátská 89/2 733 01 Karviná-Fryštát	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město / 197/1	
Architekt		
Stavitel	Jan Titar	
Projekt		
Realizace	1851, 1992 přestavba	
Vlastník	Statutární město Karviná, Fryštátská 72/1, 733 01 Karviná-Fryštát	
Typ objektu	městský dům	
Typ památkové ochrany	Městská památková zóna	

Popis

Nárožní městský dům je situovaný na křížení ulic Fryštátské a Praskovy, a Praskovy a Zámecké. Dům je postaven na půdorysu písmene „E“, je zděný, omítaný, dvoupodlažní, krytý sedlovou střechou s krytinou z keramických tašek. Do ulice Praskovy je nad středovým rizalitem provedena půdní vestavba osvětlená pomocí průběžného vikýře s devíti okny. Do ulice Fryštátské je pět okenních os s hlavním vstupem do domu. Do ulice Praskovy má dům 16 okenních os, prostředních devět zaujímá mírně vystupující rizalit. Do ulice Zámecké je pět okenních os, ve středové je dole vstup asymetricky dvoukřídlymi dveřmi. V přízemí je dům opatřený pásovou bosází, do ulice Fryštátské jsou prolomeny obloukové výkladce a hlavní vstup do domu, rovněž s obloukovým zaklenutím. Nároží mezi ulicemi Fryštátská a Praskova je zkosené, v přízemí je zde vstup do obchodního prostoru jednokřídlymi dveřmi a v patře jedno okno s trojúhelným frontonem. Nároží mezi ulicemi Praskovou a Zámeckou je mírně konkávně probráno. Parterová část domu je od 2. NP oddělena římsou s keramickým dekorem (obdobě je výtvarně ztvárněna také budova pošty, č. p. 3.). Okenní otvory ve 2. NP lemují šambrány, které jsou mimo rizalit bohatěji profilované. Nad okny v patře do ulice Fryštátské jsou navíc trojúhelníkové frontony, nad okny do ulice Praskovy a Zámecké jsou v patře mimo rizalit frontony přímé. Všechny frontony jsou po stranách nesený dále členěnými konzolkami. Korunní římsa je profilovaná, na straně ulice Praskovy doplněná o vlys s motivem obdélných rámečků. Dispozice domu je třítraktová s průběžnou střední chodbou klenutou valeně segmentově, na niž navazuje ve středu dispozice tříramenné schodiště s původním kovaným zábradlím a litinovými sloupky ve zlomech. Dispozice se takto opakuje ve všech podlažích. V patře je zachováno několik (osm) původních dřevěných kazetových vstupních dveří do jednotlivých místností, některé včetně obložkového ostění, v prostoru schodiště je zachováno jedno původní čtyřkřídle okno s obloukovým záklenkem. Další okenní otvory spojují chodbu do prostorů po stranách přistavěných k tělesu centrálního schodiště (dříve směřovaly přímo ven). Obytné prostory v přízemí domu jsou zaklenuté nízkými pruskými plackami. Rovněž rozsáhlé sklepní prostory pod značnou částí domu jsou klenuté širokými nízkými plackami na pasech. Krov je zcela nový, zhotovený utilitárně z řezaných trámů bez tesařských spojů. Podlahy jsou v objektu betonové. Výplně většiny oken nejsou původní, okna pocházejí z 90. let 20. století, nejsou ale řešena špatně. Jsou dřevěná dvojité kastlová čtyřkřídla členěná do tvaru latinského kříže, se všemi křídly otvíravými dovnitř. Dům byl postaven v roce 1851 jako městské hejtmánství a soud. Autorem stavby je místní stavitel Jan Titar. Přízemí domu bylo využíváno místními obchodníky, patro sloužilo k jednacím účelům. V domě se nacházela proslavená restaurace Fryštátský radniční sklep. V roce 1953 zde sídlí Finanční referát ONV

Pokračování popisu

Karviná. V roce 1992 byla budova přestavěna a modernizována pro účely sídla Finančního úřadu. Provedena byla nástavba průběžného vikýře z ulice Praskovy a provedeny byly některé změny v interiérech budovy.

Dle plánu stabilního katastru z 1. poloviny 19. století zde původně stála starší stavba, která byla menší. Další samostatná stavba byla na ulici Zámecké a prostor do ulice Praskovy nebyl zastavěn, je zde značena pouze dřevěná hospodářská budova

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Dotyčný městský dům je hodnotnou historickou stavbou nezaměnitelně doplňujícími prostředí samého městského jádra, dnes centrálního prostoru Masarykova náměstí. Jeho exteriéry se vyznačují elegantními proporcemi, vyváženými dekorativními prvky fasády, jedinečným tvaroslovím střech. Je v rámci městské památkové zóny cennou ukázkou městského administrativního domu z poloviny 19. století s částečně obchodním parterem. Měly by proto být zachovány nejen jeho formální architektonické prvky, ale i materiálová skladba, a to i při aplikaci současných standardů.

Objekt tvoří nedílnou a pohledově důležitou součást ulic Zámecká a Fryštátská. Významně se vizuálně uplatňuje z Masarykova náměstí. Hodnotná je především hmota, tvary, silueta a půdorys objektu, střešní roviny, architektonické a výtvarné ztvárnění fasád, zachované dekorativní štukové a keramické prvky fasád, původní dveřní a okenní výplně, centrální schodiště, klenuté prostory v suterénu a 1. NP.

Navrhované stavební opravy

Oprava střechy, obnova fasády a hodnotných částí interiéru, repase oken (druhotných, kastlových – 8 do Zámecké, 32 do Praskovy, 6 do Fryštátské), výměna dalších, repase dveřních křídel v 1. patře (8 ks dvoukřídlých dveří), obnova schodiště, výměna ostatních nepůvodních dveří, repase zábradlí, repase okna s půlkruhovým záklenkem na schodišti, sanace sklepů, statické zajištění. Přeřešení vstupní recepce za vchodem ze Zámecké ulice. Lépe řešené vstupní dveře z ulice Zámecké a ze zkoseného nároží domu. Odstranění betonových podlah.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace - stavební archiv MěÚ Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Tomáš Nitra, Mgr. Andrea Stanieková

Datum
Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / B . 3 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.1. Městský dům č. p. 85, Fryštátská č. o. 10

Adresa	Fryštátská 85/10 733 01 Karviná-Fryštát	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město / 83	
Architekt		
Stavitel		
Projekt		
Realizace	po 1800, 1823	
Vlastník		
Typ objektu	městský dům	
Typ památkové ochrany	městská památková zóna	

Popis

Městský řadový a nárožní obytný dům částečně podsklepený, s nyní obchodním parterem, s atikovým polopatrem, je zastřešen systémem dvou sedlových střech krytých plechem. Dům stojí na půdorysu tvaru písmene L a jeho dispozice s vnitřním schodištěm v zadním traktu domu a průběžnou chodbou v délce domu odkazují na výstavbu domu po roce 1800 včetně ryze klasicistního řešení fasády s dochovanou parterovou částí a s dochovanou původní fasádou jak do ulice Fryštátské, tak i do spojovací uličky vedoucí do ulice Zámecké.

Průčelí do ulice Fryštátské je horizontálně členěno nízkým omítaným soklem, orámovanou podélnou plochou mezi parterem a 2. NP, a vysazenou hranolovou korunní římsou s dekorativním geometrickým motivem klikaticím se ve vlysu. Vertikálně je průčelí členěno pěti okenními osami, z nichž vždy dvě krajní jsou užší a středová se vstupem v parteru širší, a šesti průběžnými pilastry. Dva krajní pilastry jsou nepřerušené od soklu až ke korunní římsě, čtyři středové jsou přerušeny pouze obdélnou plochou mezi parterem a 2. NP. Pilastry jsou hladké, členěné útlými vpadlinami po obvodu (redukované kanelury, v horní partii se u dvou pilastrů přidává třetí krátká středová kanelura), jejich patky plasticky vystupují až v určité výšce nad soklem (cca 1 m), roli hlavic přebírají u dvou krajních a dvou vnitřních pilastrů oválné terče lemované perlovcem. Systém okenních os a pilastrového řádu se opakuje i na fasádě do uličky spojující Fryštátskou se Zámeckou ulicí s tím, že některé okenní otvory jsou slepé a projevují se vpadlinami se šambránami. Okenních os je zde sedm, v prostřední z nich je v přízemí vstup do obytné části domu. Parter průčelí do ulice Fryštátské je otevřen vždy dvěma arkádovými oblouky s půlkruhovými záklenky po stranách a středním otvorem pravouhlým, za nimž je zapuštěn vstup s půlkruhovým záklenkem a dvoukřídlými dveřmi, přístupný jedním schodišťovým stupněm. Čtyři arkádové oblouky po stranách jsou vyplněny výkladci obchodního prostoru. Středový okenní otvor ve 2. NP je širší než zbylé, všechny okenní otvory mají jemně dekorované šambrány, vysazené parapetní desky. Plochy fasády pod a nad středovým oknem jsou prázdné, chybí zde i půdní okénko. Půdní okna jsou čtyři nad ostatními okny a jsou horizontálně podélná. Podparapetní plochy čtyř krajních oken jsou dekorovány stylizovaným rámováním a plasticky vystupujícími malými čtverci v rytmu 1-3-1. V suprafenestrách se objevuje motiv dvou ploch ohraničených štukovými pásky nahoře ukončenými zavíječícími se listy, plošky jsou uprostřed spojeny dvěma dalšími páskami. Dvorní fasády je hladká, i zde jsou zachována původní okna. Otevřená veranda (balkón) na východní straně dvorního křídla byla v nedávné době zazděná.

Pokračování popisu

Obchodní prostor v přízemí zabírá celou šířku domu a je zaklenut plackami na pasech, za ním je průběžná chodba. Vstup do obytné části domu je také ze západní strany, chodba za vstupem zde vede přímo k ústřednímu zatočenému schodišti osvětlenému obdélným světlíkem. Schodiště je vybavené zábradlím s profilovanými litinovými sloupky v nárožích a s výplněmi z vertikálních dekorativních prutů; z patra do podkrovní je schodiště samonosné, výplně zábradlí jsou zde již většinou jednoduché. V interiérech jsou zachovány starší dřevěné kazetové dveře prosklené i plné, obložky, a také členěné přepážky oddělující schodiště od chodby k místnostem. Okenní výplně jsou mimořádně dochované – dřevěné dvojité kastlové čtyřkřídle, s vnitřními křídly dovnitř a vnějšími ven otvíravými, s dolními křídly dále členěnými příčlemi, s často dochovaným mosazným kováním, s kuličkovými závěsy. Střední okno 2. NP průčelí je větší třídlílné. Krov je v původním stavu s tesařsky provedenými spoji a opracováním trámů, půdní okénka jsou ze strany krovu zazděna.

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Dle dispozičního řešení domu (hloubková dispozice s chodbou a schodištěm ve středu) a fasád objektu se jedná o klasicistní dům postavený patrně po roce 1800 na místě starší stavby (snad po požáru v roce 1823). Jde o velmi hodnotný příklad klasicistní stavby, mimořádně intaktně dochovaný. Dům se v ulici Fryštátské, ale i ve spojovací uličce a z ulice Zámecké výrazně vizuálně uplatňuje a ušlechtilé utváří obraz historického města. Hodnotná je hmota objektu, jeho silueta a dispozice, architektonické a výtvarné ztvárnění fasád, původní dřevěná kastlová okna, klenuté prostory, schodiště se zábradlím, dochované autentické prvky v interiérech, zejména původní dveře, přepážky a obložky.

Navrhované stavební opravy

Nutná je celková obnova fasád domu se zachováním všech dekorativních štukových prvků, sanace soklu, kompletní repase dochovaných oken a dveří, obnova schodiště a jeho zábradlí. Možné je pracovat s výkladcí obchodu v parteru a vchodovými dveřmi do objektu. Návrh na prohlášení za kulturní památku.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace - stavební archiv MěÚ Karviná, archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Tomáš Nitra

Datum
Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 4 / C . 1 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.2 Dům č. p. 790, ulice Mlýnská

Adresa	Mlýnská č. p. 790, č. o. 3 Karviná
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 499
Architekt	Alois Golasowský
Stavitel	Alois Golasowský
Projekt	1921
Realizace	1921
Vlastník	
Typ objektu	Městský obytný dům
Typ památkové ochrany	Objekt se nachází na území MPZ Karviná, v území doplňující charakter MPZ

Popis

Budova je postavená na obdélném půdoryse, má 2. NP se vstupem do domu ve středu uliční fasády. Dům je zastřešen mansardovou střechou s vikýřem. Fasáda je rozčleněna do 5 okenních os, okenní výplně jsou původní, avšak značně degradované. V přízemí jsou dvě okna, vstup do objektu s původními dřevěnými dveřmi a vjezd do garáže. Fasáda je opatřena hladkou omítkou bez štukové výzdoby. Objekt je situován ve výrazné urbanistické poloze v blízkosti Masarykova náměstí.

Budova byla postavena v roce 1921 na místě starší demolované stavby pro paní Annu Kucharczykovou podle projektu stavitele Aloise Golasowského.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Jedná se o stavbu z počátku 20. Století, která je dokladem vysoké úrovně stavitelství té doby. Objekt je dochován bez větších stavebních zásahů včetně cenných původních výplní okenních a dveřních otvorů. Vzhledem k výrazné dominantní poloze stavby při vjezdu do historického jádra města Fryštátu je nutné dbát na důslednou rehabilitaci fasády včetně repasí původních oken a dveří, vrat.

Navrhované stavební opravy

Celková obnova fasády, repase 7 oken + 1 u vstupní dveře, vrat, oprava komínů

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavebního archivu Magistrátu města Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / C . 2

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církev
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.3**Hospodářské budovy u fary, areál, ulice Pivovarská**

Adresa	Pivovarská 2/1 733 01 Karviná - Fryštát	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 3	
Architekt	neznámý	
Stavitel	neznámý	
Projekt		
Realizace	2. polovina 18. století (hospodářské zázemí fary)	
Vlastník	Římskokatolická farnost Karviná Pivovarská 2/1 733 01 Karviná - Fryštát	
Typ objektu	Hospodářské zázemí v areálu fary	
Typ památkové ochrany	Objekty se nacházejí na území MPZ Karviná, v území určujícím charakter MPZ, budovy je navrženy k prohlášení KP	

Popis 1

Jedná se o areál hospodářských budov, navazující na památkově chráněnou budovu fary. Areál je postaven na podlouhlém nepravidelném pozemku kolmo k farní budově. Hospodářská budova, patrně chlévy, sousedící s budovou fary je přízemní, omítaná, zastřešená sedlovou plechovou střechou. Na tuto budovu ve tvaru písmene L navazují zastřešené přístřešky a budova bývalé stodoly, situovaná okapovou stranou do ulice Pivovarské. Fasáda bývalých chlévů je omítaná, prolomená čtvercovými okny a vstupy do jednotlivých prostor. Budova stodoly je jednopodlažní objekt na půdoryse obdélníku, snad původně stodola nebo stání pro kočár a koně, stavba je krytá sedlovou střechou s plechovou krytinou. Fasáda budovy je členěna třemi segmentovými a jedním obdélným záklenkem (původně otvor pro vrata). V záklenkách jsou segmentově zakončená okna s rozšiřující se špaletou. V prostoru nad kordonovou římsou jsou v podstřeší 4 obdélná větrací okénka. Střecha je sedlová, krytá plechem. Původně byla střecha stodoly patrně krytá červenou keramickou taškou. Na štítech jsou dochovány keramické tašky. Budova stodoly byla postavena zřejmě v době výstavby farní budovy v letech 1782 – 1783 (kurátorem patrona kostela hraběte Taafa, panem Boden na Kačicích a Otrembově) sloužila jako stodola nebo stání pro povoz a stáje pro koně. Archivní dokumenty k této stavbě nejsou dochovány. V prostoru mezi farní budovou a chlévem je umístěna přízemní zastřešená novodobá terasa s treláží. Pozemek hospodářského zázemí je od prostoru před kostelem a farou oddělen zděnou omítanou zdí s korunou krytou keramickou taškou. Budova chlévů a stodola spolu s ohradní zdí byly patrně vybudovány spolu s farní budovou. Přístřešky mezi stodolou a chlévem a terasa mezi chlévem a farní budovou jsou mladšího data.

Stodola u fary

Budova chlévů

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Areál hospodářského zázemí farní budově, sestávající z dochovaných staveb chlévů a stodoly je vzácným dokladem hospodářských budov, dochovaných v téměř nezměněné podobě v jádrové části města. Hodnotné stavby stodoly a chlévu jsou součástí areálu fary a farního kostela a budova stodoly je původní částí uliční zástavby ulice Pivovarské.

Navrhované stavební opravy

V období 2025 – 2030 je navrhováno provedení výměny plechové krytiny stodoly za novou z pálené tašky nebo eternitu. Obnova fasád budovy chlévů a stodoly, repase, popř. výměna oken a dveří. Dále doporučujeme výměnu nevhodných kovových vrat do stodoly za dřevěná, klasického provedení.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavebního archívu Magistrátu města Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Staníková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 – 2 0 3 0 / C . 3

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.4 Dům č. p. 24/12, Masarykovo náměstí

Adresa	Masarykovo náměstí 24/12 733 01 Karviná - Fryštát
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 227/1
Architekt	neznámý
Stavitel	neznámý
Projekt	neznámý
Realizace	Postaveno po požáru po roce 1823
Vlastník	Stavební bytové družstvo DRUBYD, Ciolkovského 625/54, Ráj, 73401 Karviná
Typ objektu	Městský obytný dům
Typ památkové ochrany	Objekt se nachází na území MPZ Karviná, v území určující charakter MPZ

Popis

Budova se 2 NP je postavena na obdélném půdoryse a je součástí uliční zástavby náměstí. Dům je krytý nízkou sedlovou střechou. Průčelní fasáda do ulice Masarykovy má 4 okenní osy, v I. NP jsou obchodní prostory a vstup do domu v krajní ose. Fasáda přízemí je opatřena pásovou bosáží, sokl je z pískovce, II. NP je odděleno pomocí profilované kordonové římsy se zubořezem. Krajní osa se vstupem do domu s nadsvětlíkem je zvýrazněna mělkým rizalitem. Fasáda II. NP je hladká, čtyřtabulková subtilně profilovaná okna jsou zasazena do klasicizujícího štukového rámce se segmentovým frontonem nad oknem rizalitu a rovnými překlady nad zbylými okny, vyneseny na dekorativních konzolách. Štuková kordonová římsa odděluje II. NP od prostoru podstřeší, prolomené 4 obdélnými půdními okny. Nad okny je mohutná korunní římsa, na kterou nasedá střecha, krytá plechem. V interiéru se nachází hodnotné schodiště z doby přestavby domu se stupnicemi z umělého kamene, stropy jsou ploché. Dvorní fasáda je hladká.

Stávající podoba domu pochází po požáru v roce 1823, dům má klasicistní jádro. Stávající úprava fasády je z období kolem 1910. V roce 1934 a 1944 Ing. Horbe návrh novou úpravu výkladce a dílčí stavební úpravy interiéru domu. Fasáda objektu byla rehabilitována v roce 1990. K objektu se nedochovala žádná starší projektová dokumentace, nejstarší pochází z roku 1934.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Městský obytný dům je dokladem kvalitní zástavby městského jádra z počátku 20. století, postavený na základech starší jednopodlažní budovy. Dům je součástí uliční zástavby Masarykova náměstí.

Navrhované stavební opravy

Celková obnova fasády, repase 4 oken a okna ze schodiště, repase dveří, obnova stupně u vstupu do prodejny, obnova komínů

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavebního archívu Magistrátu města Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Staníková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 – 2 0 3 0 / C . 4

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.5

Dům č. p. 25/13, Masarykovo náměstí

Adresa	Masarykovo náměstí č. p. 25/13 733 01 Karviná - Fryštát
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 226/1
Architekt	neznámý
Stavitel	neznámý
Projekt	neznámý
Realizace	Realizace po požáru 1823
Vlastník	
Typ objektu	Městský obytný dům
Typ památkové ochrany	Dům se nachází na území MPZ Karviná v území určujícím charakter MPZ

Popis

Jedná se o zděný, původně dvoupodlažní objekt postavený na barokních základech. Stavba byla přebudována klasicistně po požáru v roce 1823. Stávající vzhled objektu, čelní fasáda je historizujícím novotvarem z 90. let 20. století. Původně dvoupodlažní stavba byla přebudována a zvýšena do III. NP v roce 1994 podle projektu Roberta Lhotského. Původní dvoupodlažní objekt měl 4 okenní osy, s hlavním vstupem do domu a 3 okny v I. NP. Ve II. NP byla dvě okna, zbývající dvě byla slepá, naznačená nikami. Okna byla lemována šambránou s uchy, suprafenestrou a štukovou výzdobou s girlandami. V 70. letech byl dům opatřen břízlitovou omítkou a byla vyměněna okna. Ve 2. polovině 90. let byl zřízen v přízemí výkladec se vstupem do prodejních prostor. Přistavěno bylo III. NP se 4 okenními otvory a fasáda byla opatřena hladkou omítkou.

Střecha domu je sedlová, mírného sklonu, krytá plechem. Průčelní fasáda je hladká, horizontálně je členěná kordonovými profilovanými římsami, má 4 okenní osy osazené obdélnými 6 tabulkovými dřevěnými okny ve štukovém ostění. Na korunní římsu v III. NP nasedá sedlová střecha. V přízemí je v krajní ose vstup do domu a ve 2 ose vstup do provozovny s dvojicí obdélných výkladců po stranách. Sokl domu je z nepravidelného štípaného zeleného pískovce. Zadní fasáda je opatřena dvěma balkony, v přízemí je přístavba garáže z roku 2000. Ve sklepě se nachází valené cihelné klenby, v přízemí jsou klenby stájové do ocelových nosníků.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Celková přestavba domu z 90. let 20. století včetně zvýšení stavby o 1. NP je pokusem o rehabilitaci a modernizaci stavby, poplatnou době vzniku v 90. letech 20. století. Jakkoliv tato rekonstrukce postrádá památkové hodnoty, nepůsobí v prostředí MPZ rušivě a je z hlediska památkové péče přijatelná. Dům byl již značně poškozen razantní rekonstrukcí ze 70. let 20. století. Nutné je provádět běžnou stavební údržbu, obnova fasády, repase zdařilých dřevěných oken, oprava komínů. Doporučujeme provedení výměny soklové části za sokl omítaný nebo z pískovcových desek vhodného formátu.

Navrhované stavební opravy

Celková obnova fasády, repase oken, oprava komínů

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavebního archivu Magistrátu města Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

Akce PR MPZ 2025 – 2030 / C.5

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.6. Dům č. p. 28, Masarykovo náměstí

Adresa	Masarykovo náměstí 28/15 733 01 Karviná - Fryštát
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 216/1
Architekt	Přestavba 1914 Franz Czempiel
Stavitel	Přestavba 1914 Franz Czempiel
Projekt	původně barokní, přestavba 1914
Realizace	1914
Vlastník	
Typ objektu	Městský obchodní a obytný dům
Typ památkové ochrany	Objekt se nachází na území MPZ, v území určujícím charakter MPZ

Popis

Městský řadový dům o II. NP je postavený na obdélném půdoryse a tvoří součást řadové zástavby domů na Masarykově náměstí. Klasicizující fasáda objektu je prolomena 4 okenními otvory s podélnými čtyřtabulkovými novodobými okny (původní okna byla subtilní kastlová s bohatě vyřezávaným poutcem). Střecha domu je sedlová s mírným sklonem, krytá falcovaným plechem, v dvorní části je doplněna o vikýř. Sklepy a první NP je patrně ještě barokního původu, dochovány jsou cihlové valené klenby ve sklepech a plackové klenby v prostoru za schodištěm v I. NP. Dvouramenné schodiště, podesty mají valenou a plackovou klenbu. I. NP je členěno dřevěným výkladcem se vstupním prostorem do prodejních prostor. Nad prostě profilovanou kordonovou římsou v II. NP jsou nad okny prolomena malá obdélná okénka větrající půdu. Nad okny na půdu je mohutná předsazená římsa se zubořezem nesoucích obloučkovou atiku se štukovou výzdobou.

Původní jednopodlažní objekt byl vybudovaný po požáru města v roce 1823. Sklepní prostory a první nadzemní podlaží je patrně ještě barokní, 2. NP bylo vybudováno po roce 1900. Stávající historizující podoba domu je provedena podle projektu stavitele Franze Czempiele z roku 1914. Přestavba domu a interiéru proběhla podle projektu téhož stavitele z roku 1911. Původní dřevěný výkladec byl provedený podle návrhu Paula Pelly z roku 1913. V roce 1996 proběhla rekonstrukce podle projektu architekta Richarda Špačka.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Stavba je dokladem složitého stavebního vývoje historického jádra města Fryštátu, postiženého řadou četných požárů. Stávající vzhled budovy z počátku 20. století je dokladem vysoké umělecké a řemeslné kvality stavebnictví ve své době. Historizující fasáda domu s náznaky secesního tvarosloví (krásně profilovaná subtilní okna) je v prostředí MPZ Karviná typická. Dům je součástí severní uliční fronty náměstí. Přízemí domu je členěno nevhodným, plochým novodobým výkladcem, rovněž původní bohatě členěná kastlová okna byla nahrazena novodobými čtyřtabulkovými plochými okny.

Navrhované stavební opravy

Rehabilitovat vhodným způsobem parterovou část objektu, je možné vyjít ze staršího návrhu výkladce od Paula Pelly z roku 1913. Vhodná by byla rovněž výměna stávajících oken za nové, respektující původní bohatě členěná kastlová okna.

Nezbytná je celková obnova fasády, oprava římsy, obnova komínů, obnova schodišťového stupně u vstupu do provozovny--- obnova střešní krajiny, návrat skládaných krytin.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavebního archívu Magistrátu města Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 – 2 0 3 0 / C . 6

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.7. Městský dům č. p. 29, Masarykovo náměstí č. o. 16

Adresa	Masarykovo náměstí 29/16 733 01 Karviná-Fryštát	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město / 211	
Architekt		
Stavitel		
Projekt		
Realizace	2. ¼ 19. století, úpravy konec 19. století, 70. léta 20. století	
Vlastník	TJ Baník Karviná, z.s., Masarykovo nám. 29/16, Fryštát, 73301 Karviná	
Typ objektu	městský dům	
Typ památkové ochrany	městská památková zóna	

Popis

Městský dům je zděný omítaný jednopatrový, na obdélném půdoryse hloubkové parcely, součást severní fronty domů na hlavním náměstí města. Dům je v patře členěný pěti okenními osami, má sedlovou střechu mírného sklonu krytou falcovaným plechem, částečně je dům podsklepený. Uliční průčelí je horizontálně členěno omítaným mírně vystupujícím soklem, hranolovou kordonovou římsou, profilovanou korunní římsou a atikou rytmizovanou šesti polokruhovými obloučky. Přízemí je členěno půlkruhovým vstupním otvorem, který lemuje archivolta doplněná zubořezem a ukončená volutovým klenákem s festonem. Mohutné dveře jsou dřevěné, dvoukřídlé, s půlkruhovým nadsvětlíkem, zdobené kazetami, geometrickým ornamentem a secesní ornamentikou akcentující mřížoví. Mají zachované původní mosazné kliky a další kování. Pod druhou a pátou okenní osou jsou osazeny novodobé hliníkové výkladce. Mezi výkladci je pravoúhlý vstupní otvor s dvoukřídlými kovovými prosklenými dveřmi. Patro je rytmizováno pěti okenními osami s pravoúhle a segmentově zalomenými nadokenními římsami. Pravoúhle zalomené nadokenní římsy nesou volutové konzoly s kapkami, segmentovou římsu pilastry s korintskými hlavicemi a kanelovanými dříky. Postamenty jsou zdobené festony. Korunní římsa s vejcovcem je doplněna pětici půdních okének, které po stranách lemují vystupující obdélné plošky. Půdní okénka ještě podtrhuje plošný podélný nepřerušovaný třikrát odstupněný štukový pás. V západní části domu vede v hloubce parcely chodba zaklenutá stlačenou valenou klenbou, odtud je přístup do dvora. Dvorní fasáda je jednoduchá, členěna v každém patře třemi okenními osami včetně půdních okének. Ve středu dispozice domu je při uličním průčelí větší obdélná místnost klenutá třemi pruskými plackami na dva pasy. V hloubce parcely navazuje další místnost s pruskou plackou. Dřevěné schodiště do patra je přístupné dvoukřídlými dřevěnými dveřmi s horním segmentovým záklenkem a s horní prosklenou částí členěnou příčlemi, dveře jsou fládrovány, stejně jako několik dalších dveří v interiéru. Do podkrovního vede točité schodiště, opatřené jednoduchým kovovým zábradlím. Sklep je zaklenut plnou valenou klenbou. Okenní výplně v patře průčelí do náměstí jsou dřevěné dvojité kastlové členěné do tvaru písmene T, tříkřídlé s horními vyklápěcími křídly, dolní křídla včetně vnějších jsou otvíravé dovnitř. Dvorní fasáda je hladká o čtyřech okenních osách, vstup je zde v pohledově pravé ose jednokřídlými dveřmi. Okna jsou staršího typu než v průčelí, jsou dřevěná dvojitá kastlová čtyřkřídlá se vzácně dochovanými vnějšími křídly osazenými na fasádě a otvíravými ven. Spodní křídla jsou dále členěná příčlí na dvakrát dvě tabulky skla. I dvorní fasáda je završena profilovanou korunní římsou, pod ní jsou čtyři drobná půdní větrací okénka. Ve hmotě objektu je zachováno ve sklepe starší jádro, snad barokní, objekt sám pochází z druhé čtvrtiny 19. století. Historizující úprava průčelí byla provedena snad v posledním dvacetiletí 19. století, další drobnější úpravy

Pokračování popisu

proběhly ve 40. a 70. letech 20. století – rozšíření oken na výlohy v 1. NP. Na fotografii z roku 1912 je objekt zachycen v podstatě ve stávající podobě, namísto jedné z výloh a současného vstupu byl dřevěný výkladec se vstupem, namísto druhé výlohy byla dvě obdélná okna.

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, obnova, architektonická kvalita, urbanistický význam

Dotyčný městský dům, ač není kulturní památkou, je hodnotnou historickou stavbou nezaměnitelně doplňujícími prostředím samého městského jádra, centrálního prostoru Masarykova náměstí. Jeho exteriéry se vyznačují elegantními proporcemi, vyváženými dekorativními prvky fasády. Je v rámci městské památkové zóny cennou ukázkou městského obydlí s komerčním parterem. Měly by proto být zachovány nejen jeho formální architektonické prvky, ale i materiálová skladba.

Objekt tvoří nedílnou a pohledově významnou součást severní fronty náměstí. Hodnotná je především hmota, tvary, silueta a půdorys objektu, zachované dekorativní prvky fasád, původní okenní výplně včetně kování, centrální schodiště včetně zábradlí, dochované dveře včetně fládrování, klenuté prostory v 1. NP a v suterénu. Výjimečně je dochována také ušlechtilá prostá dvorní fasáda domu včetně výplní okenních otvorů. Návrh na prohlášení za kulturní památku.

Navrhované stavební opravy

Celková obnova fasád, repase celkem 12 kastlových oken, dveří (vstupních vrat), oprava štukových prvků a říms, obnova komínů, repase vnitřních dveří včetně vzácně dochovaného fládrování. Pilastry vstupního portálu by měly být plasticky ve štku doplněny i v partii soklu domu. Doporučujeme jiným způsobem řešit svod okapové soustavy při vstupním portálu pohledově vlevo a doplnit a obnovit tamní štukový pilastr a další součásti portálu (zuborez), dále odstranit skříňku elektrorozvodů pohledově vpravo při vstupním portálu, umístit ji na méně exponovaném místě a současně doplnit tamní štukový pilastr, doplněn by měl být také štukový pás nad výkladci v přízemí, který se na pohledově pravé straně ztrácí. Vstupní dveře do obchodních prostor by měly být nahrazeny vhodnějšími, stejně tak výkladce, v úvahu by měla přicházet celková rehabilitace parteru s přihlédnutím ke staršímu řešení (osazení dřevěného výkladce a navrácení oken). Odstraněn by měl být nevhodný dřevěný obklad v průjezdu, dlažba ze 70. let v prodejních prostorech a na kamenných stupních v 1. NP, nevhodné obložení stěn schodiště a nástřiky některých dveřních zárubní. Nevhodné je také vyústění topení pod okny ve štukových prvcích – mělo by být odstraněno.

Navrhujeme dále odstranit cedule s reklamními sděleními z historicky a památkově cenných vjezdových dveří a dveře repasovat. Reklamní sdělení lze řešit jiným kultivovaným a jednotným způsobem. To platí i pro polepy v oknech v průčelí 2. NP, které dům jako celek degradují.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa,
- plánová dokumentace - stavební archiv MěÚ Karviná, archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Tomáš Nitra

Datum

Prosinec 2023

k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / C . 7 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.8. Městský dům č. p. 31, Svatováclavská č. o. 1

Adresa	ul. Svatováclavská 31/1 733 01 Karviná-Fryštát	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město / 210	
Architekt	nezjištěno	
Stavitel		
Projekt		
Realizace	1823, 1913 zásadní přestavba, 1993 úpravy	
Vlastník	STING investiční fond s proměnným základním kapitálem, a.s., 1. máje 540, Staré Město, 73961 Třinec	
Typ objektu	městský dům	
Typ památkové ochrany	Městská památková zóna	

Popis

Objekt č. p. 31 je situován na severní straně Masarykova náměstí v Karviné-Fryštátě, na nároží s ulicí Svatováclavskou, spolu s protějším nárožním městským domem č. p. 33 vytváří tím, že jsou o podlaží převyšeny oproti ostatním domům na náměstí i v ulici, pomyslnou bránu do ulice Svatováclavské, kterou uvozují. Jedná se o městský obytný dům, jehož parter je využíván jako obchodní prostor.

Městský dům č. p. 31 je nárožní třípodlažní zděná omítaná stavba na protáhlém obdélném půdorysu. Jeho fasáda do náměstí je vertikálně v parteru členěna vstupem jednokřídlými dveřmi do komerčního prostoru ve druhé východní ose a třemi výlohami. Boční fasáda do ulice je v parteru otevřena hlavním vstupem s dvoukřídlými dveřmi, dalším vstupem do obchodního prostoru a dvěma okny. Hlavní dveře jsou členěny kazetami a dekorativním mřížovím. Horizontálně jsou fasády členěny nízkým mírně vystupujícím soklem, kordonovou římsou nad přízemím a profilovanou korunní římsou. V patrech je fasáda do náměstí členěna čtyřmi okenními osami. Mezi patry se nachází obdélné reliéfy s reliéfními vázami a rostlinami. Okna jsou vertikálně oddělena nízkými pilastry s římsovými hlavicemi. Nad korunní římsou se nachází stlačený segmentový atikový nástavec s jedním oválným oknem lemovaným vavřínem. Korunní římsa je na nároží přerušena štukovým maskaronem. Fasáda patrná ze Svatováclavské ulice je členěna čtyřmi okenními osami, z nichž nejbližší náměstí (jižní) se nachází na vystupujícím dvoupodlažním arkýři. Arkýř je trojboký, ze stran otevřený jednokřídlými okny, z východní strany dvoukřídlými. Patka arkýře pod kordonovou římsou je čtyřikrát hranolově odstupňovaná. Fasádu do ulice dále člení velké, přes dvě horní podlaží jdoucí reliéfní štukové rámy se strukturovanou omítkou uvnitř. Dvorní fasáda je jednoduchá, členěná v přízemí čtyřmi a v patrech dvěma okenními osami. Střecha je mansardová, krytá plechovými šablonami, je opatřena na straně do náměstí dvěma oválnými plechovými vikýři. Suterén je přístupný jednoramenným točitým schodištěm se stupni z umělého kamene, sklep je zaklenut valeně. V patrech jsou místnosti plochostropé. Komunikační schodiště za hlavním vstupem je tvořeno stupnicemi z umělého kamene a kovaným zábradlím s vegetabilními motivy s dřevěným madlem. Zrcadlo schodiště je osvětleno světlíkem. V patrech jsou mezi schodištěm a bytovými jednotkami původní dřevěné kazetové a prosklené přepážky dekorativně pojednané se secesně laděným členěním prosklených částí. V interiérech jsou dále dochovány dřevěné kazetové dveře včetně dekorativních obložek ostění, v některých jednotkách i původní vestavěné skříně. Hlavní vstupní dvoukřídlé dveře s nadsvětlíkem ze Svatováclavské ulice jsou kopií starších včetně kovaných mříží v prosklených částech. Výplně oken domu jsou původní dřevěné dvojité kastlové; na jižní straně do náměstí jsou členěné do tvaru latinského kříže bez dalšího členění, a jsou čtyřkřídlé s dovnitř otvíravými vnitřními i vnějšími křídly, zachováno je i kování mosazné tvaru alt wien. Okenní výplně do ulice jsou větší a složitější, většinou čtyřdílné. Daly by se popsat jako tříkřídlé s horním výklopným křídlem uprostřed, doprovázené po stranách vždy dvěma jednoduchými křídly o stejné výšce. Horní vnější výklopné křídlo je ještě dále členěno subtilními příčlemi. Krov je dřevěný složitý, odpovídající členitosti

Pokračování popisu

mansardové střechy, jeho jednotlivé prvky jsou opracovány a spojovány tesařským způsobem.

Objekt byl postaven na starších základech po požáru v roce 1823. Původně se jednalo o dvoupodlažní dům s klasicistní fasádou s okny lemovanými šambránami, se štukovými parapetními výplněmi a pravoúhlými a segmentovými nadokenními římsami. Parter členil na pravé straně výkladec se vstupem, na který navazovaly obdélné výlohy. Severní fronta náměstí byla v tomto místě ještě bez přerušení Svatováclavskou ulicí. V r. 1913 byl objekt radikálně přestavěn a zvýšen o patro. Stejně tak tomu bylo u sousedního objektu č. p. 33. Dle dobových fotografií se v parteru fasády natočené do náměstí na levé straně namísto výlohy nacházel vstup s jednokřídlými

dveřmi. Jinak členění fasády odpovídalo stávajícímu stavu. Na fotografii z roku 1956 je zachycen vstup ve stávajícím místě a druhý napravo od něj. V roce 1950 byla odstraněna z interiéru kachlová kamna. V 70. letech 20. století došlo k výměně vstupních dveří a výloh za typové výkladce. V roce 1993 byly osazeny stávající výlohy a dveře v parteru a provedeny interiérové úpravy dle projektu Ing. Hankeho. Původní krytinou mansardové střechy byla pálená taška, v současnosti je střecha krytá plechovými šablonami ve špatném stavebně technickém stavu.

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, obnova, architektonická kvalita, urbanistický význam

Dotyčný městský dům, ač není kulturní památkou, je hodnotnou historickou stavbou nezaměnitelně doplňujícími prostředím samého městského jádra, centrálního prostoru Masarykova náměstí a ulice Svatováclavské. Jeho exteriéry se vyznačují elegantními proporcemi, vyváženými dekorativními prvky fasády, jedinečným tvaroslovím střech. Je v rámci městské památkové zóny cennou ukázkou městského obydlí s komerčním parterem z doby před 1. světovou válkou. Měly by proto být zachovány nejen jeho formální architektonické prvky, ale i materiálová skladba, a to i při aplikaci současných standardů bydlení, respektive jiného využití.

Objekt tvoří nedílnou a pohledově významnou součást severní fronty náměstí. Hodnotná je především hmota, tvary, silueta a půdorys objektu, střešní roviny, zachované dekorativní prvky fasád, původní okenní výplně včetně kování, centrální schodiště včetně zábradlí, dochované dveře, dřevěné prosklené příčky na patech, původní vestavěné prvky, krov, klenuté prostory v suterénu. Návrh na prohlášení za kulturní památku.

Navrhované stavební opravy

Dům je v poměrně dobrém stavebně technickém stavu včetně původních interiérových prvků. Stávající krytina by měla být nahrazena původní – pálenými taškami. Při tom by měly být zachovány všechny střešní detaily – věžičky a vikýře včetně všech dekorativních detailů (profilované římsy s klenáky) a výplně jejich otvorů v podobě řeckého kříže. Navrhuje se oprava – repase dveří. Okenní výplně by měly být taktéž kompletně repasovány včetně kování - 18 oken, 3 oválná okna v podkroví. V současné době jsou prováděny práce na obnově střechy včetně střešní krytiny.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa, plánová dokumentace - stavební archiv MěÚ Karviná, archiv NPÚ
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Tomáš Nitra

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / C . 8

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.9. Dům č. p. 4/3, Masarykovo náměstí

Adresa	Masarykovo náměstí č. p. 4 733 01 Karviná – Fryštát	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 102	
Architekt	neznámý	
Stavitel	neznámý, (snad Franz Czempiel)	
Projekt	neznámý, (snad Franz Czempiel)	
Realizace	Stávající podoba domu je z roku 1926, původně klasicistní	
Vlastník	Farní sbor Slezské církve evangelické a. v. v Karviné 1, Masarykovo nám. 4/3, Fryštát, 73301 Karviná	
Typ objektu	Městský obytný dům	
Typ památkové ochrany	Objekt se nachází na území MPZ v území určujícím charakter MPZ	

Popis

Jedná se o zděný, omítaný, původně klasicistní objekt s modernistickou fasádou z roku 1926. Dům má téměř čtvercový půdorys, střecha je valbová, krytá plechem. Čelní fasáda do náměstí má 4 okenní osy, v přízemí je vstup do objektu s bohatě profilovaným štukovým ostěním s obdélným nadsvětlíkem nad dveřmi. Po stranách hlavního vstupu jsou dvě čtyřkřídlá obdélná okna. II. NP je bohatě členěno štukovými vpadlými rámci mezi okny s dekorativní výzdobou (stylizovaný květ, putti s rohem hojnosti). Okna jsou obdélná, čtyřtabulková, v krajní ose nad vstupem je dvojice sdružených oken. Okna lemuje profilované ostění s trojúhelným zakončením v prostoru nad okem. Na korunní římsu nesenou konzolami nasedá stupňovaný trojúhelný štít s čtvercovým půdním oknem ve středu kompozice. Boční fasáda domu směrem k zámeckému parku a poště má 4 okenní osy a je pojednána výtvarně shodným způsobem jako průčelí. V suterénu jsou valené klenby, v přízemí je valeně klenutá chodba, další prostory jsou plochostropé. V zadní části domu se nachází tříramenné schodiště vedoucí do II.NP. Součástí domu je jednopodlažní přístavba domu z 80. let 20. století.

Dům je v jádru klasicistní, postavený po požáru města v roce 1824. V roce 1926 byly fasády domu upraveny do stávající podoby podle nesignovaného projektu (snad Franz Czempiel). Interiérové úpravy domu jednopodlažní přístavba byly provedeny podle projektu Ing. Arch. Karla Cieslara. Přístavbou zanikla původní pavlač zadní fasády, vyměněna byla okna v celém objektu.

Pokračování popisu

Klasicistní podoba domu před přestavbou

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Původně klasicistní stavba, přestavěná ve 20. letech 20. století do stávající modernistické podoby s prvky architektury Art Deco a kvalitní štukovou figurální výzdobou. Autor přestavby je snad karvinský stavitel Franz Czempiel, který rovněž působil v nově vzniklém Českém Těšíně, kde vzniklo několik modernistických domů s prvky Art Deco. Jedná se o kvalitní příklad modernistických tendencí v architektuře na území českého Slezska. Jako méně vhodná se dá hodnotit eklektická historizující přístavba, poplatná době svého vzniku. Nutné je zachování architektonické podoby fasády, dům je celkově v dobrém stavu, nezbytná je průběžná obnova.

Navrhované stavební opravy

Obnova portálu, degradovaného kamenného stupně ve vstupu, repase původních dřevěných vstupních dveří a 9 oken.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavebního archivu Magistrátu města Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / C . 9 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.10. Dům č. p. 67/24, Masarykovo náměstí

Adresa	Masarykovo náměstí 67/24 733 01 Karviná - Fryštát
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 119/1
Architekt	Autor neznámý, přestavba v roce 1926 podle projektu Karla Zuberu
Stavitel	Autor neznámý, přestavba v roce 1926 podle projektu Karla Zuberu
Projekt	1926, Karel Zuber
Realizace	Přestavba z roku 1926, původně klasicistní po roce 1823
Vlastník	
Typ objektu	Městský obytný dům
Typ památkové ochrany	Dům se nachází na území MPZ, v území určujícím charakter MPZ

Popis

Městský řadový dům o III. NP je postaven na místě starší barokní stavby, po požáru domu v roce 823 byl přestaven do klasicistní podoby, stavba měla původně dvě NP. Stávající eklektická podoba fasády s prvky Art Deco pochází z roku 1927. I. NP je členěno výkladci a vstupem do domu v krajní ose. Fasáda je členěna do dvou okenních os s dvojicí půlkruhových mělkých rizalitů na fasádě, završených dvojicí mohutných vikýřů s okny. Ve II. NP je prolomeno dvěma velkými segmentovými okny, nad kterými jsou dvě sdružená okna s štukovou výzdobou kolem. Fasáda domu je rozčleněna pomocí vysokého pilastrového řádu na vysokých soklech, místo hlavic jsou vázy a voluty. Druhé a třetí podlaží je odděleno balustrádou. Sklepy jsou zděné, z kamenného zdiva s cihelnou valenou klenbou. Další prostory jsou plochostropé. V interiéru je teracové schodiště s kovaným zábradlím. Dvorní fasáda je hladká, prolomená 3 okenními osami.

Sklepy domu jsou barokní, I. a II. NP je klasicistní z přestavby domu pro roce 1823. Přístavba III. NP je provedena v roce 1927 podle projektu Karla Zuberu. Stavbu původně završovalo atikové patro, nahrazené v roce 1927 III. NP. Poslední oprava fasády proběhla v roce 1927. Původně byl dům součástí řadové zástavby, vedle stál dnes zbořený klasicistní dům.

FRYŠTÁT - Náměstí
FREISTADT - Ringplatz
FRYSZTAT - Rynek

Pokračování popisu

r. 1924

r. 1989

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Jedná se o historicky cenný městský dům s barokním jádrem, klasicistní hmotou I. a II. NP, přestavěný ve 20. letech 20. století v eklektickém stylu s prvky moderny. Dnes nárožní dům je svou urbanistickou polohou významný pohledový prvek východní, radniční fronty náměstí. Fasáda objektu je zchátrala včetně oken, výkladců v přízemí a oken, objekt je nyní nevyužíván.

Navrhované stavební opravy

Sanace a oprava soklu, celková obnova fasády včetně parteru (výkladce), repase 6 oken v čelní a oken v zadní fasády, oken v podkroví, sanace vlhkosti v sklepech prostorů.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavebního archívu Magistrátu města Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / C . 1 0 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

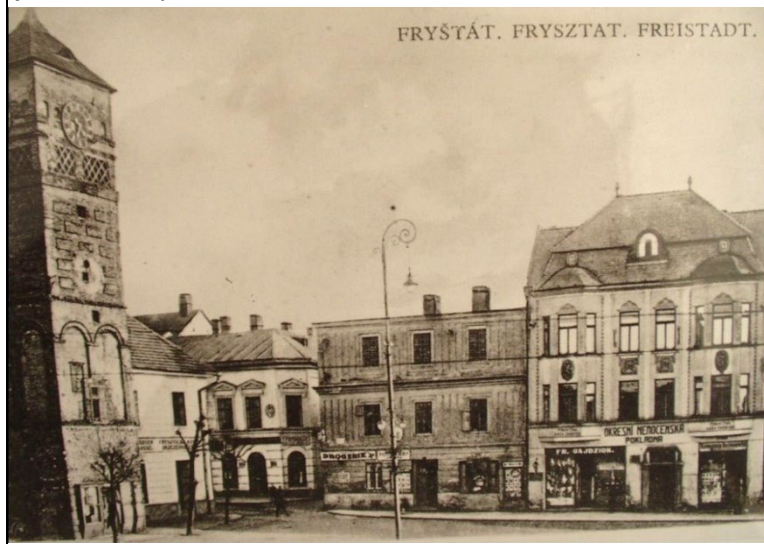
C.11. Dům č. p. 91/28, Masarykovo náměstí

Adresa	Masarykovo náměstí 91/28 733 01 Karviná - Fryštát
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 96
Architekt	neznámý
Stavitel	Neznámý, přestavba z roku 1914 podle projektu stavitele Franze Czempela
Projekt	1914, stavitel Franz Czempel
Realizace	Původně klasicistní, 1914 přestavba
Vlastník	
Typ objektu	Městský obytný dům
Typ památkové ochrany	Dům se nachází na území MPZ, v území určujícím charakter MPZ

Popis

Jedná se o řadový, dvoupatrový omítaný dům zastřešený mansardovou střechou, krytou betonovou taškou. Dům je původně barokní, klasicistně přestavěný dům. Tříosá fasáda je v krajních osách II. a III. NP zvýrazněna polygonálním třístranným arkýřem s obdélnými okny. Nad okny II. NP jsou čtvercová pole s bohatou štukovou výzdobou, v prostoru nad okny II. NP arkýřů jsou kruhová pole s motivem putti. Okna III. NP jsou završena obloučkovým frontonem. I. NP je od II. NP odděleno kordonovou římsou se zubořezem, na kterou nasedají okna a pilastry s prostou hlavicí ve II. NP, lemující prostor mezi arkýři. Na pilastry nasedá profilovaná korunní římsa se zubořezem.

Parterová část je obchodní s novými dřevěnými výkladci po stranách hlavního vstupu do domu. Dochovány jsou původní dvoukřídlé dřevěné dveře se zdobným mřížovím a nadsvětlíkem. Hlavní vstup ve střední ose je lemovaný bohatou vegetabilní výzdobou nasedající na kanelované sloupy. Soklová část domu je obložena kabřincem. Půda je osvětlena dvěma oválnými vikýřovými okny a segmentovým vikýřem zdobeným volutami. Boční fasáda je hladká, původně na ni navazoval další dům. Zadní fasáda je hladká, členěná 3 okenními osami, se střední osou s balkóny. Prostory domu jsou plochostropé, v přízemí je štuková výzdoba.

Dům je v jádru barokní, přestavěný na klasicistní po požáru města v roce 1824. V roce 1914 byl dům přestavěn do stávající podoby (přistavěno bylo III. NP) podle projektu Franze Czempela. Klasicistní dům byl před přestavbou dvoupodlažní s atikovým polopatrem a klasicistní fasádou se 4 okenními osami. V 70. letech 20. století byly dřevěné výkladce vyměněny za typové hliníkové. V roce 1991 byla provedena výměna oken za lepená dřevěná okna a střecha byla zastřešena betonovou taškou. V roce 1994 byla provedena půdní vestavba.

Pokračování popisu

r. 1915

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Původně klasicistní stavba, v jádru barokní, přestavěná v roce 1914 do stávající eklektické podoby s prvky architektury Art Deco a kvalitní štukovou figurální výzdobou. Autor přestavby je karvinský stavitel Franz Czempiel, který rovněž působil v nově vzniklém Českém Těšíně, kde vzniklo několik modernistických domů s prvky Art Deco. Jedná se o kvalitní příklad modernistických tendencí v architektuře na území českého Slezska. Nutné je zachování architektonickou podobou fasády, dům je celkově v dobrém stavu, nezbytná je průběžná obnova.

Navrhované stavební opravy

Sanace vlhkosti, obnova vstupního portálu, repase dveří a výkladců

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavebního archivu Magistrátu města Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Staníková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / C . 1 1 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.12. Městský dům č. p. 78, Svatováclavská č. o. 4

Adresa	Svatováclavská 78/4 733 01 Karviná-Fryštát	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město / 202	
Architekt		
Stavitel		
Projekt		
Realizace	1914	
Vlastník		
Typ objektu	městský dům	
Typ památkové ochrany	městská památková zóna	

Popis

Městský dům je součástí řadové zástavby ulice Svatováclavské, byl postaven v eklektickém stylu s prvky secese. Stavba byl realizována patrně v roce 1914, jak ukazuje chronogram v terči nad vchodem s tímto letopočtem. Dům stojí na obdélném půdorysu a je zastřešený pultovou střechou krytou plechem a stoupající směrem od ulice, z dvorní strany je dům třípodlažní, z uliční dvoupodlažní. Komíny jsou zděné z režných cihel s profilovanými hlavicemi. Uliční fasáda domu je opatřena hladkou omítkou s bohatou štukovou výzdobou. Dům má do uliční fasády osm okenních os, vstup do domu je umístěn ve čtvrté ose pohledově vpravo. Po stranách fasády jsou dva velmi mírně vystupující rizality každý po dvou okenních osách, které jsou završené štítovými atikami. Horizontálně je dům členěn mírně vystupujícím omítaným soklem, vysunutými parapety oken, propojenou nadokenní štukovou římsou a profilovanou korunní římsou, jejíž spodní partie je na rizalitech obohacena o vejcevec. Okna jsou lemována štukovým rámcem spojujícím obě podlaží. Mezi okny I. a II. NP jsou dekorativní štuková zrcadla obdélného tvaru s výplní ze strukturované omítky. Zrcadla v bočních rizalitech jsou opatřena oválným terčem. Vstup se zapuštěnými dveřmi chrání vystupující přímá římsa na naznačených sloupcích po stranách, nad ní je otevřen obdélný světlík. Pole strukturované omítky nad světlíkem obohacuje terč s chronogramem dekorovaný štukovými rozvilinami, dekor pokračuje svisle i podél světlíku. Štítové nástavce rizalitů jsou tvořeny vždy dvěma hranolovými sloupky po stranách, s kanelurami vpředu, a ukončenými římsou a kupolovitou stříškou. Pole mezi sloupky je vyplněno strukturovanou omítkou přerušenu čtyřmi hladkými plochými sloupky, které nesou profilovanou zvlněnou římsu. Původní dřevěná dvojitá tříkřídla kastlová okna se zdobným poutcem a sloupkem s hlavicí mají dolní křídla vnější i vnitřní otvíravá dovnitř a dále nečleněná, horní křídla jsou výklopná ovládaná pákovým systémem a ve střední partii ještě členěna třemi svislými příčlemi. Sklepní okénka mají kovové industriálně členěné výplně. Původní secesní dvoukřídle vstupní dveře s prosklením v horní partii byly v nedávné době (kolem roku 2010) nahrazeny zjednodušenou dřevěnou replikou. Zadní fasáda domu směřující do ulice Markovy je opatřena hladkou omítkou, i zde jsou většinou zachována původní okna. Ve třetím NP na dvorní straně mírně vystupuje a současně je zapuštěn balkon s kovovým trubkovým zábradlím s horizontálními výplněmi tvořenými pásovinou. Suterénní místnosti jsou zaklenuty stájovými klenbami. Ústřední trojramenné schodiště je v rozích zaoblené, stejně jako zábradlí s dřevěným madlem a pásovinovými nýtovanými výplněmi dekorovanými

Pokračování popisu

stlačeným ovály v horní části. V interiérech jsou dochované původní dveřní výplně včetně obložek, jedná se o dřevěné kazetové dveře, v některých případech v horní části s prosklením dále členěným, a se secesními dekorativními prvky. Podlahy jsou teracové.

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Městský bytový dům je zřejmě nejhodnotnější součástí zástavby Svatováclavské ulice. Jeho celková dispozice, elegantní traktování fasád s bohatými štukovými prvky a zejména zachování v intaktním stavu včetně původních bohatě vyřezávaných okenních výplní a interiérových stavebních prvků (kromě nátěru fasád a drobných stavebních úprav v bytech objektu nebyly provedeny žádné větší stavební zásahy) z něj činí dům výjimečný i v rámci celé městské památkové zóny Karviná.

Navrhované stavební opravy

Navrhuje se celková obnova fasád, sanace soklu, kompletní repase původních oken čelní a zadní fasády. Návrh na prohlášení za kulturní památku.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace - stavební archiv MěÚ Karviná, archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Tomáš Nitra

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / C . 1 2 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.13. Městský dům č. p. 76, Svatováclavská č. o. 12

Adresa	Svatováclavská 76/12 733 01 Karviná-Fryštát	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město / 205	
Architekt	Ing. arch. Josef Kalous	
Stavitel		
Projekt	1924	
Realizace		
Vlastník		
Typ objektu	městský bytový dům	
Typ památkové ochrany	městská památková zóna	

Popis

Jedná se o zděný omítaný trojpodlažní městský obytný dům se sedlovou střechou krytou plechem. Dům je částečně podsklepený. Průčelní fasády objektu do ulice jsou hladké, členěné průběžnými podokenními a nadokenními jednoduchými římsami, a také jednoduchými ležénovými rámci. Dům má do uliční strany pět okenních os, ve střední ose je hlavní vstup, nad kterým jsou hluboké pavlače v současnosti zasklené. Zadní fasáda je rovněž hladká, do dvorního traktu se otevírají balkony a ve střední ose je půlkruhový rizalit hlavního vstupního schodiště. Hlavní komunikační osa domu se nachází v jeho středu, zde je chodba se vstupy do jednotlivých bytů a v dvorním traktu situované schodiště. Byty mají tři obytné místnosti a příslušenství, další část bytů má pět obytných místností.

Řadový dům je součástí zástavby ulice Svatováclavské. Byl postaven ve 20. letech 20. století podle projektu pražského architekta Ing. arch. Josefa Kalouse pro státní zaměstnance, projekt pro výstavbu domu je z roku 1924. Stavba nebyla realizována zcela podle projektu, budova byla oproti projektu rozšířena o jednu okenní osu, ustupující do dvorního traktu, rovněž zastřešenou sedlovou střechou.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Městský bytový dům je hodnotnou moderní stavbou významného českého architekta (realizace v Praze a dalších českých městech), která vhodně doplňuje prostředí Svatováclavské ulice v městském jádru Karviné. Dům pochází z 20. let 20. století a z této doby jsou i částečně zachované původní výplně okenních otvorů. Exteriér domu se vyznačuje prostými proporcemi, vyváženými a dobře zachovanými střídými členícími prvky – korunní a kordonové jednoduché římsy, prosté lizénové rámce, elegantní velkoformátové okenní otvory a další. Částečně jsou zatím zachovány také výplně okenních otvorů, které svým charakterem odkazují na noblesu prvorepublikového stavitelství a odpovídají svou konstrukcí, způsobem otvírání, profilacemi, subtilností a prostorovostí ostatním konstrukcím a dekorativním prvkům dotyčného objektu.

Navrhované stavební opravy

Celková obnova fasád, sanace soklu, repase původních oken v čelní a zadní fasádě, výměna vstupních dveří za kopii původních a prosklení schodiště dle archivní fotodokumentace. Zpětná výměna novějších nevhodných plastových okenních výplní za kopie původních.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace - stavební archiv MěÚ Karviná, archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Tomáš Nitra

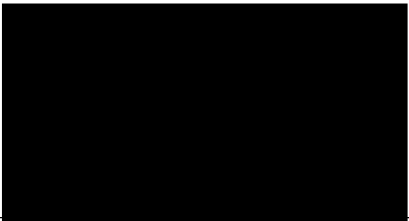
Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / C . 1 3 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církev
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.14. Dům č. p. 102/4, ulice Zámecká

Adresa	Zámecká 102/4 733 01 Karviná - Fryštát	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 20	
Architekt	neznámý	
Stavitel	neznámý	
Projekt	neznámý	
Realizace	Po roce 1800	
Vlastník		
Typ objektu	řadový obytný dům	
Typ památkové ochrany	Dům se nachází na území MPZ, v území dotvářející charakter MPZ	

Popis

Jednopodlažní, původně klasicistní dům byl postaven kolem roku 1800. Přestavba domu proběhla na počátku 20. století. Dům je součástí řadové zástavby ulice Zámecké, fasáda objektu je hladká, je zdobená lezénami a prostou štukovou geometrickou výzdobou. Zachovány jsou původní vstupní dvoukřídlé dveře. Okna jsou novodobá, dvoutabulková, původní okna byla obdélná. Sokl je obložený bílým keramickým obkladem. Sedlová střecha domu je krytá plechem, v prostoru vedle komína je osazeno výlezové střešní okno. Dispozice domu je dvoutraktová, s ústředním schodištěm ve středu dispozice vedoucím na půdu.

Jedná se o doklad drobné obytné městské zástavby. Dům byl postavený kolem roku 1800, přestavba proběhla na počátku 20. století. Původní projektová dokumentace stavby není dochována.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Dům je dokladem drobné městské zástavby, je součástí uliční zástavby ulice Zámecké. Dochovány jsou původní dvoukřídlé vstupní dveře z počátku 20. století. Okna domu jsou snižená, novodobá ze dřeva. Sokl s nevhodným keramickým obkladem nahradit soklem omítaným nebo z pískovce, do budoucna obnovit původní tvarové řešení oken fasády, repasovat dochované vstupní dvoukřídlé dveře.

Navrhované stavební opravy

Celková obnova fasády, repase oken.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavebního archívu Magistrátu města Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Staníková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / C . 1 4 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církev
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.15. Dům č. p. 103/6, ulice Zámecká

Adresa	Zámecká 103/6 733 01 Karviná - Fryštát	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 21	
Architekt	neznámý	
Stavitel	neznámý	
Projekt		
Realizace	Kolem 1800, přestavba po 1900	
Vlastník		
Typ objektu	řadový obytný dům	
Typ památkové ochrany	Dům se nachází na území MPZ, v území dotvářející charakter MPZ	

Popis

Jednopodlažní, původně klasicistní dům byl postaven kolem roku 1800. Přestavba domu proběhla na počátku 20. století. Dům je součástí řadové zástavby ulice Zámecké, fasáda objektu je hladká, břízolitová. Zachovány jsou původní vstupní secesní dvoukřídlé dveře. Okna jsou novodobá, dvoutabulková. Sokl je obložený kabřincovým obkladem. Sedlová střecha domu je krytá plechem.

Jedná se o doklad drobné obytné městské zástavby. Dům byl postavený kolem roku 1800, přestavba proběhla na počátku 20. století. Původní projektová dokumentace stavby není dochována.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Dům je dokladem drobné městské zástavby, je součástí uliční zástavby ulice Zámecké. Dochovány jsou původní dvoukřídlé vstupní dveře z počátku 20. století. Okna domu jsou třítabulková z lepeného dřevěného profilu, novodobá. Sokl s nevhodným keramickým obkladem nahradit soklem omítaným nebo z pískovce, repasovat dochované vstupní dvoukřídlé dveře.

Navrhované stavební opravy

Celková obnova fasády, repase vstupních dveří

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavebního archívu Magistrátu města Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Staníková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / C . 1 5 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církev
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.16. Dům č. p. 105/10, ulice Zámecká

Adresa	Zámecká 105/10 733 01 Karviná - Fryštát
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 25
Architekt	Ing. E. Krzistek, L. Mehlich
Stavitel	Ing. E. Krzistek, L. Mehlich
Projekt	Ing. E. Krzistek, L. Mehlich
Realizace	1923
Vlastník	
Typ objektu	řadový obytný dům
Typ památkové ochrany	Dům se nachází na území MPZ, v území dotvářející charakter MPZ

Popis

Dvoupodlažní dům byl postaven roku 1923 pro paní Hermíne Gabrzdyllovou. Dům byl postaven na místě starší jednopodlažní budovy, původně pod č. p. 99. Parterová část domu se vstupem do objektu a prodejnou se samostatným vstupem je opatřena pásovou bosáží. Sokl je obložený keramickým šedým obkladem. Sedlová střecha domu je krytá plechem, nad střední osou je obdélný vikýř se sedlovou střechou a obdélným oknem. Výkladek se vstupem do prodejny a vstupní dveře do domu jsou nové, dřevěné. Ve II. NP jsou tři okenní osy s trojkřídlými původními kastlovými okny, která nasedají na štukovou kordonovou římsu, pod okny jsou dekorativní štukové prvky. Dům má dvoutraktovou dispozici s jednoramenným schodištěm u hlavního vstupu.

Jedná se o doklad drobné obytné městské zástavby. Dům byl postavený v roce 1923 pro paní Hermíne Gabrzdyllovou podle projektu Ing. E. Krzistka a L. Mehliche. Do roku 1989 sloužil dům jako obytný, v roce 1987 byla provedena modernizace. V roce 1995 byla stavba přestavěna na penzion.

Pokračování popisu

Původní vchodové dveře, stav v roce 2008

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Dům je dokladem drobné městské zástavby, je součástí uliční zástavby ulice Zámecké. Původní dvoukřídlé vstupní dveře z počátku 20. století jsou nahrazeny novými, asymetrickými dřevěnými dveřmi. Okna domu jsou třítabulková, původní subtilní kastlová. Sokl s nevhodným keramickým obkladem nahradit soklem omítaným nebo z pískovce.

Navrhované stavební opravy

Repase oken (řezbářsky zhotovený sloupek, celková barevná obnova fasády

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavebního archívu Magistrátu města Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / C . 1 6 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církev
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.17. Dům č. p. 83/14, ulice Fryštátská

Adresa	Fryštátská 83/14 733 01 Karviná - Fryštát
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 79/1
Architekt	neznámý
Stavitel	neznámý
Projekt	nedochován
Realizace	Po roce 1800
Vlastník	
Typ objektu	Městský dům
Typ památkové ochrany	Dům se nachází na území MPZ, v území určujícím charakter MPZ

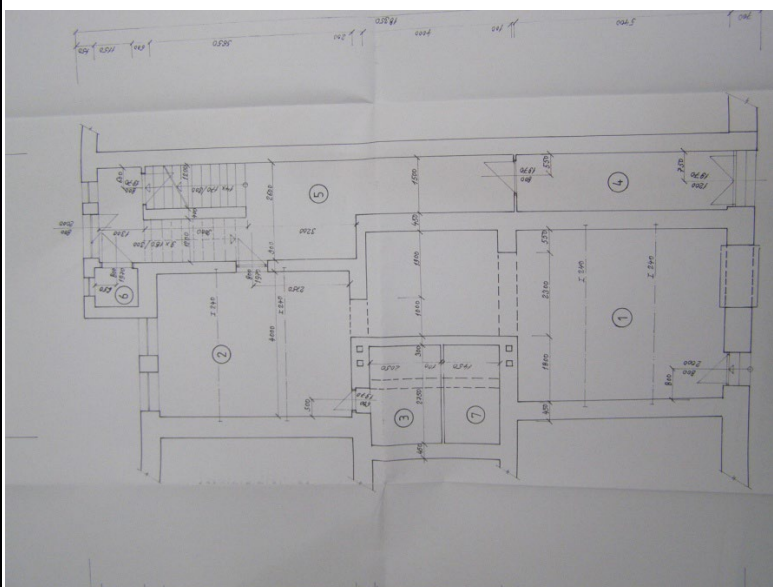
Popis

Řadový dvoupodlažní obytný dům s atikovým polopatrem je součástí zástavby ulice Fryštátské. Dům má tři okenní osy se vstupem v přízemí. Parterová část s obchodními prostory se samostatným vstupem je členěna pásovou bosází. Fasáda má tři okenní osy. Štuková kordonová římsa odděluje fasádu I. a II. NP. Na ni nasedají štukové rámce s girlandami a třítbulková dřevěná okna bohatě lemovaná štukovou šambránou. Nad okny je na konzolách vynesena rovná nadokenní římsa. Nad okny je atikové polopatro s čtvercovými větracími okénky na půdu, kryté dekorativní mřížkou. Krajní osa s hlavním vstupem do domu je zvýrazněna mělkým rizalitem přes obě nadzemní podlaží. Fasáda je zakončena mohutnou korunní římsou se zubořezem, na ni nasedá sedlová střecha nízkého sklonu krytá plechem. Dispozice domu je hloubková s průběžnou chodbou a dvojramenným schodištěm v zadní části domu. Dům je podsklepený.

Dům byl postaven patrně po roce 1800 na místě starší zástavby. Domy č. p. 82 a 83 tvořily ještě na počátku století jeden stavební celek, který byl ve 20. století rozdělen na dva domy. Ve středu fasády byl rizalit, završený segmentovou římsou. Fasáda byla klasicistní se štukovou výzdobou. Fasáda domu č. p. 83 je patrně dochovaným fragmentem klasicistní fasády domu a rovněž mělký rizalit v krajní ose domu je fragmentem původního dispozičního řešení domu.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Stavba je dokladem složitého stavebního vývoje historického jádra města Fryštátu, postiženého řadou četných požárů a následných přestaveb. Stávající vzhled klasicistního městského domu, vystaveného po roce 1800 je dokladem vysoké umělecké a řemeslné kvality stavebnictví své doby. Dům je součástí uliční fronty ulice Fryštátské a původně tvořil jeden celek s domem č. p. 82. Přízemí domu je členěno nevhodným, plochým novodobým hliníkovým výkladcem a vstupními dveřmi do prodejny. Dochovány jsou původní dřevěné dvoukřídlé vstupní dveře do domu a kastlová třítabulková okna z počátku 20. století, osazená v líci fasády.

Navrhované stavební opravy

Celková obnova fasády, repase vstupních dveří, výměna hliníkových, repase oken.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavebního archívu Magistrátu města Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / C . 1 7 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.18. Dům č. p. 84/12, ulice Fryštátská

Adresa	Fryštátská 83/14 733 01 Karviná - Fryštát
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 82
Architekt	neznámý
Stavitel	neznámý
Projekt	nedochován
Realizace	Po roce 1800
Vlastník	
Typ objektu	Městský dům
Typ památkové ochrany	Dům se nachází na území MPZ, v území určujícím charakter MPZ

Popis

Řadový dvoupodlažní obytný dům s atikovým polopatrem je součástí zástavby ulice Fryštátské. Dům má tři okenní osy se vstupem v přízemí. Parterová část s obchodními prostory se samostatným vstupem je členěna pásovou bosází. Štuková kordonová římsa odděluje fasádu I. a II. NP. Na ni nasedají štukové rámce s girlandami a čtyřtabulková dřevěná nov okna, bohatě lemovaná štukovou šambránou. Nad okny je na konzolách vynesena rovná nadokenní římsa. Nad okny je atikové polopatro s obdélnými větracími okénky na půdu, se štukovou šambránou. Fasáda je zakončena prostou korunní římsou, na ni nasedá sedlová střecha nízkého sklonu krytá plechem. Dispozice domu je hloubková s průběžnou chodbou a schodištěm v zadní části domu. Dům je podsklepený.

Dům byl postaven patrně po roce 1800 na místě starší zástavby.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Stavba je dokladem složitého stavebního vývoje historického jádra města Fryštátu, postiženého řadou četných požárů a následných přestaveb. Stávající vzhled klasicistního městského domu, vystaveného po roce 1800 je dokladem vysoké umělecké a řemeslné kvality stavebnictví své doby. Dům je součástí uliční fronty ulice Fryštátské. Dochovány jsou původní dřevěné dvoukřídlé vstupní dveře a klasicistní fasáda domu. Původní kastlová subtilní okna otvíravá ven byla nahrazena novými z lepeného dřevěného profilu.

Navrhované stavební opravy

Celková obnova fasády, repase vstupních dveří, repase oken.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavebního archivu Magistrátu města Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / C . 1 8 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.19. Dům č. p. 73/3, ulice Fryštátská

Adresa	Fryštátská 73/3 733 01 Karviná - Fryštát
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 126
Architekt	neznámý
Stavitel	neznámý
Projekt	nedochován
Realizace	30. léta 20. století
Vlastník	
Typ objektu	Městský dům
Typ památkové ochrany	Dům se nachází na území MPZ, v území určujícím charakter MPZ

Popis

Nárožní třípodlažní dům je postaven na parcele nepravidelného čtvercového půdorysu. Fasáda domu je z tvrdé, strukturované omítky. Nároží se vstupem do prodejních prostor domu je akcentováno výrazným půlkruhovým arkýřem se stupňovitou částí pod trojicí oken v půlkruhovém rizalitu. Hlavní fasáda do ulice Fryštátské má tři osy, dvě osy s výkladci po stranách vstupních dveří do domu v přízemí, nad kterými je v patře dvojice obdélných oken. Ty jsou původní obdélná, šestitabulková. III. NP je od II. NP odděleno plochou pásovou kordonovou římsou ze štuky. Nároží je akcentováno kruhovým oknem. Fasáda do ulice Příčné je čtyřosá s mělkým rizalitem završeným obdélným štítem v úrovni III. NP. a vstupem do objektu a řadou kruhových oken osvětlujícími schodiště. Výkladce a vstupní dveře do prodejních prostor a do domu jsou typové, z lepeného dřevěného profilu. Část oken je původních, kastlových, původní jsou také dřevěná kruhová subtilní okna.

Dům je přestavbu nebo novostavbu z první poloviny 20. století. Původní projektová dokumentace stavby není dochována. Jedná se o urbanistickou dominantu křížení ulic Příční a Fryštátská, stavba se také částečně uplatňuje při pohledu z Masarykova náměstí.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Stavba je dokladem složitého stavebního vývoje historického jádra města Fryštátu, postiženého řadou četných požárů a následných přestaveb. Dům v rámci MPZ Karviná s ojedinělou, nezdobnou fasádou inspirovanou funkcionalismem, je výraznou nárožní dominantou ulice Fryštátské, částečně se také uplatňuje při pohledu z Masarykova náměstí. Parterová část domu je osazena novodobými, nepříliš vhodnými výplněmi okenních a dveřních otvorů. V patrech jsou dochována původní dřevěná okna z počátku století.

Navrhované stavební opravy

Celková obnova fasády, výměna vstupních dveří, repase oken.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavebního archívu Magistrátu města Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / C . 1 9 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.20. Dům č. p. 74/5, ulice Fryštátská

Adresa	Fryštátská 74/5 733 01 Karviná - Fryštát
K.ú./ parcela č.	Karviná-město 124
Architekt	neznámý
Stavitel	neznámý
Projekt	nedochován
Realizace	Po roce 1800, stavební úpravy v 1. polovině 20. století
Vlastník	PLM International, s. r.o Slezská 950 735 14 Orlová - Poruba
Typ objektu	Městský dům
Typ památkové ochrany	Dům se nachází na území MPZ, v území určujícím charakter MPZ

Popis

Řadový dvoupodlažní obytný dům s atikovým polopatrem je součástí zástavby ulice Fryštátské. Dům má pět okenních os se vstupem v přízemí. Parterová část s obchodními prostory se samostatným vstupem je vyplněna skříňovými výkladci z 30. let 20. století. Štuková kordonová římsa odděluje fasádu I. a II. NP. Na ni nasedají štukové rámce se strukturovanou omítkou uprostřed polí a čtyřtabulková dřevěná kastlová okna, lemovaná štukovou profilovanou šambránou. Nad okny je rovná nadokenní římsa. Nad štukovou římsou oddělující II. NP je atikové polopatro s obdélnými větracími okénky na půdu, se štukovou šambránou. Fasáda je zakončena korunní římsou nesenou klenáky, na ni nasedá sedlová střecha nízkého sklonu krytá plechem. Soklová část domu je z terazza. Dům je podsklepený. Střecha je sedlová s nízkým sklonem, krytá plechem.

Dům byl postaven patrně po roce 1800 na místě starší zástavby.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Stavba je dokladem složitého stavebního vývoje historického jádra města Fryštátu, postiženého řadou četných požárů a následných přestaveb. Stávající vzhled městského domu, vystaveného po roce 1800 je dokladem vysoké umělecké a řemeslné kvality stavebnictví své doby. Dům je součástí uliční fronty ulice Fryštátské. Dochovány jsou původní dřevěné dvoukřídle vstupní dveře a klasicistní fasáda domu. Původní kastlová okna jsou dochována.

Navrhované stavební opravy

Celková obnova fasády, repase vstupních dveří, repase oken.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavebního archívu Magistrátu města Karviná
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / C . 2 0 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církev
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.21. Městský dům č. p. 126, Karola Šliwky č. o. 18

Adresa	Karola Šliwky 126/18 733 01 Karviná-Fryštát	
K.ú./ parcela č.	Karviná-město / 61	
Architekt		
Stavitel		
Projekt		
Realizace	zřejmě po roce 1823, radikálně obnoven na zač. 20. století	
Vlastník		
Typ objektu	městský dům	
Typ památkové ochrany	městská památková zóna	

Popis

Městský dům vyrůstající z obdélného půdorysu, který vychází ze spojení dvou parcel, je dvoupodlažní, zakončený sedlovou střechou krytou plechem. Nad střešní rovinu vystupují tři zděné komíny. Čelní fasádu v přízemí člení sedm okenních otvorů s novějšími dřevěnými kastlovými okenními výplněmi. Jsou tříkřídlé, členěné do tvaru písmene T, horní křídla jsou výklopná a otvíravá pákovým systémem. V místech nadokenních říms se nachází festonové reliéfy. Střed fasády v přízemí je otevřen vstupem s původními, bohatě zdobenými dveřmi. Obě dveřní křídla jsou členěna dvěma dekorativními kazetami, prosklená část je opatřena kovanou mříží s vegetabilním motivem. Obdobně je zdoben i nadsvětlík. Klinka není původní. Rovněž nade dveřmi se nachází feston, tentokrát zdvojený. Celé přízemí je opatřeno rustikovými pásy, omítaný sokl se otevírá čtyřmi sklepními okénky. Patro je od přízemí odděleno kordonovou římsou, 2. NP člení osm okenní os. Mezi okenními otvory se nacházejí rustikové pásy, secesní motiv pokrývá konzoly nesoucí nadokenní římsy, tyto římsy jsou spojeny vegetabilním motivem v podobě kruhu se čtyřmi květy a dvojitou stužkou. Nad římsami se nachází osm obdélných půdních okének. Dvorní fasáda je ve značně zanedbaném stavu, z valné části s opadanou omítkou až na zdivo. Ve dvore navazuje na hmotu domu zděná jednopodlažní hospodářská stavba s pultovou střechou krytou plechem. Okenní výplně této přístavby jsou plastové. Místnosti v 1. a 2. NP jsou plochostropé, chodba v přízemí je dlážděna keramickými dlaždicemi 10x10cm. V celém objektu se zachovaly původní dřevěné kazetové dveřní výplně. Dochovány jsou také výplně půdních okének, výplně balkónových výstupů do dvora (dveře a okna s horním pákovým ovládáním křídel), na dvorní stranu dále jedno tříkřídlé členěné na 2x3 tabulky skla, dovnitř a ven otvíravé, kastlové okno s nejstarším kováčím v podobě kličkových obrtlíků a zástrček; jedno jednoduché dvoukřídlé členěné vždy jednou příčlím na dvakrát dvě tabulky skla; a jedno tříkřídlé šestikřídlé kastlové, jehož vnitřní tři horní křídla jsou vyplněna geometrickou vitráží a dolní vnitřní křídla chybí. Schodiště je kryto litým teracem, na podestách dlaždicemi. Zábradlí tvoří kované mřížové s dřevěným madlem.

Jedná se patrně o klasicistní objekt vzniklý po požáru města roku 1823. Na císařském otisku z roku 1836 je stavba rozdělena ještě na dvě parcely, a tudíž dva samostatné objekty. Na fotografii z roku 1912 je objekt zachycen v nynější podobě, zmizela pouze atiková zídka a změněny byly okenní výplně – původně byla okna čtyřkřídlá. Z roku 1905 pochází projekt Franze Cziempiela na přístavbu dřevěného skladovacího objektu ve dvorní části.

Pokračování popisu

V roce 1988 došlo k výměně okenních výplní, klempířských prvků a byla opravena fasáda.

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Dotyčný městský dům je hodnotnou historickou stavbou nezaměnitelně doplňující prostředí města a ulici K. Šliwky. Jeho exteriéry se vyznačují elegantními proporcemi, vyváženými dekorativními prvky fasády, jedinečným tvaroslovím. Je v rámci městské památkové zóny cennou ukázkou městského obydlí upraveného v době před 1. světovou válkou. Měly by proto být zachovány nejen jeho formální architektonické prvky, ale i materiálová skladba, a to i při aplikaci současných standardů bydlení, respektive jiného využití.

Objekt tvoří nedílnou a pohledově významnou součást řadové zástavby ulice. Hodnotná je především hmota, tvary, silueta, půdorys a dispozice objektu, střešní roviny, zachované elegantní dekorativní prvky fasád, původní a starší okenní výplně včetně kování, případně vitráží, centrální schodiště včetně zábradlí, teraca a dlažby, dochované vstupní a interiérové dveře, původní vestavěné prvky, krov. Objekt je jedním z nemnoha fryštátských měšťanských domů se zachovanou secesní výzdobou fasády - architektonické prvky na uliční fasádě (např. okenní parapety, festony, kordónová římsa a šambrány oken), byly původně provedeny povrchovou úpravou stucco lustro (tvrzený hlazený štuk napodobující mramor) v barvě zlatavě okrově.

Návrh na prohlášení za kulturní památku.

Navrhované stavební opravy

Všechny okenní výplně by měly být kompletně repasovány včetně kování. Kompletně repasovány by měly být všechny původní dveře včetně vstupních. Nutná je celková obnova fasády včetně štukových prvků a povrchové úpravy stucco lustro – prvky by měly být opraveny za použití této technologie nebo opraveny jiným způsobem tak, aby fragmenty této úpravy zůstaly zachovány. Repasováno by mělo být schodišťové zábradlí, teraco a dlažby.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace - stavební archiv MěÚ Karviná, archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Tomáš Nitra

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / C . 2 1 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.22. Městský dům č. p. 94, Masarykovo náměstí č. o. 31

Adresa	Masarykovo náměstí 94/31 733 01 Karviná-Fryštát
K.ú./ parcela č.	Karviná-město / 99
Architekt	
Stavitel	Josef Schimitzek, Franz Czempiel
Stavebník	Alois Walig
Projekt	
Realizace	1781, 1823, 1892, 1910 a další
Vlastník	OTTO INVEST, s.r.o., Masarykovo nám. 28/15, Fryštát, 73301 Karviná
Typ objektu	městský dům
Typ památkové ochrany	městská památková zóna

Popis

Patrový zděný dům je součástí jižní fronty náměstí, jeho půdorys je obdélný, hloubkově orientovaný. Fasáda je eklektická se secesními prvky, v parteru členěná novodobým, velice zdařilým, zhotoveným dle staršího vzoru, dřevěným výkladem se dvěma vstupy, z nichž pohledově vlevo je do obchodního prostoru a středověk vede do centrální chodby. 2. NP je členěno dvěma mělkými arkýři, z nichž každý je otevřený velkými okenními otvory s půlkruhovými záklenky, jsou vyplněny původními dřevěnými třídlými šestikřídlými dvojitými kastlovými okny s vlnícím se dekorativně vyřezávaným poutcem. Dolní křídla jsou členěná příčlemi. Arkýře jsou po stranách konkávně probrané, shora jsou zastřešeny probranými zalamovanými římsami. Roli suprafenester hrají v místě klenáků kartuše se závitnicemi po stranách, ze kterých visí na obě strany závěsy. Šambrány oken tvoří řetězy květů. 3. NP je členěno dvěma dvojicemi sdružených okenních otvorů s novými výplněmi marně napodobujícími původní dřevěná kastlová tříkřídlá okna s horními vyklápěcími křídly. Okna 3. NP jsou lemována plochými šambránami s uchy a jednou odstupněnými klenáky. Nad klenáky se vinou řetězy květů. Fasáda průčelí je dále členěná bosovanými pilastry nepřerušeně procházejícími dvěma horními podlažními a ukončenými hlavicemi splývajícími s jemně profilovanou korunní římsou. Střední pilastr pod hlavicí dekoruje věnec tvořený opět řetězem květů. Plocha průčelí ve 3. NP je opatřena strukturovanou omítkou. Průčelí korunuje nízký atikový štít s horní prolamovanou římsou, po stranách štítu stojí na podstavcích vázy s vegetací. Plochu štítu vyplňuje strukturovaná omítka a kartuš ve tvaru mušle se závitnicí nahoře, po stranách kartuše se vinou prohnuté závěsy. V ploše kartuše se skví propletená písmena W a A (stavebník Alois Walig).

Sklep je zaklenut plochými plackami, chodba v 1. NP je zaklenuta valenou stlačenou segmentovou klenbou, jedna z místností je sklenuta stájovou klenbou, druhá je plochostropá. Do patra vede dřevěné schodiště. Ve 2. NP se nachází záklopový strop s pěti příčně orientovanými okosenými stropnicemi, na prostřední z nich je vyřezán letopočet 1823 nad polychromovanou, černočervenou růžicí. Chodby klenou stlačené segmenty. Ve 3. NP jsou místnosti plochostropé.

Vznik patrového domu lze klást do poslední čtvrtiny 16. století. K podstatným úpravám došlo po požáru v roce 1781, kdy byla většina prostor zaklenuta dochovanými plochými plackami a segmentovými klenbami a podstatně byla upravena i fasáda. Objekt byl znovu postižen požárem v roce 1823. Dům měl průjezd do dvora provázený po straně mazhausem. V roce 1892 došlo k adaptaci přední části přízemí a patra spočívající v nahrazení dvou prostor sklenutých na hloubkově orientovaný pas prostornější prodejnou

Pokračování popisu

prostorou sklenutou segmentovou klenbou do travers. Autorem úprav byl Josef Schmitzek. Nad obdélnou prostorou, která byla při přestavbě vybourána, se nacházela černá kuchyně. Průčelí bylo v době přestavby v patře prolomeno čtyřmi osami. Původně měl objekt sedlovou hloubkově orientovanou střechu s hambálovým krovem. Původní dispozice objektu byla radikálně změněna. Stávající podoba fasády vznikla roku 1910 dle projektu Franze Czempiele. Podle monogramu AW v medailonu ve štítě byl stavebníkem Alois Walig, jemuž dům patřil od února roku 1903. V roce 1948 byla půda adaptována na obývací pokoj, r. 1954 bylo strženo a znovu postaveno podkroví včetně střešní konstrukce. V 70. letech 20. století byly dřevěné vstupní dveře vyměněny za typové hliníkové. V roce 1994 došlo k celkové rekonstrukci.

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Vzhledem k historickému založení objektu, architektonickému členění fasády a velmi exponované poloze, lze tento objekt zařadit mezi architektonicky a historicky nejhodnotnější stavby v rámci památkové zóny Karviná, dům se nachází na náměstí v bezprostředním sousedství zámku, uplatňuje se v nejvýznamnějších pohledových osách a má tak značný dopad na vnitřní obraz sídla. Dům je hodnotnou historickou stavbou nezaměnitelně doplňující prostředí města. Jeho exteriéry se vyznačují ušlechtilými proporcemi, vyváženými novobarokními a secesními dekorativními prvky fasády, jedinečným tvaroslovím. Je v rámci městské památkové zóny cennou ukázkou městského obydlí s obchodním parterem. Měly by proto být zachovány nejen jeho formální architektonické prvky, ale i materiálová skladba.

Hodnotná je především hmota, tvary, silueta, půdorys a dispozice objektu, střešní roviny, zachované elegantní dekorativní a štukové prvky fasád, původní okenní výplně včetně kování, schodiště do pater, klenuté prostory, záklopový strop ve 2. NP s chronogramem.

Navrhované stavební opravy

Původní okenní výplně by měly být repasovány včetně kování. Možná je celková obnova fasády včetně štukových prvků, sanace soklu a vstupních schodových stupňů nevhodně dlážděných.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace - stavební archiv MěÚ Karviná, archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- SHP „Domy čp. 93 a 94 na náměstí T. G. M. v Karviné-Fryštátě“, zpracovali PhDr. Dagmar Černoušková a PhDr. Pavel Borský, CSc., 1999, uloženo na NPÚ, ÚOP v Ostravě, sign. 617/KA/107
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing, arch. Helga Kozelská Bencúrová
Konzultace: Mgr. Tomáš Nitra

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / C . 2 2 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.23. Lázeňský dům, dětská léčebna (tzv. Kinderheim)

Adresa	Lázně Darkov – Dětská léčebna Lázeňská 48/41, 735 03 Karviná, Lázně
K.ú./ parcela č.	Darkov / 15
Architekt	
Stavitel Stavebník	
Projekt	
Realizace	
Vlastník	WF Group SICAV a.s., Čsl. armády 2954/2, Hranice, 73301 Karviná
Typ objektu	Lázeňský dům
Typ památkové ochrany	Městská památková zóna

Popis

Dětská léčebna, tzv. Kinderheim byla vybudována v roce 1902 a v pozdějším období byla výrazně přestavěna do nynější podoby. Ve 30. letech 20. století byla k budově přistavěna nová část. V roce 1993 pak přistavěn nová jednopodlažní přístavba speciální základní školy. Původní budova byla postavena v historizujícím stylu s fasádou zdobenou štukovou rustikou a štíty nad okny, z boční strany byly dvoupodlažní dřevěné balkony. Nejstarší část budovy z počátku století je zastřešena sedlovou střechou a je členěna do tří mělkých křídel, fasáda je oproti původnímu řešení zjednodušená, odstraněna je štuková fasáda. Přístavba z 30. let 20. století je rovněž dvoupodlažní, je zastřešena rovnou střechou, kolem obvodu probíhá v úrovni I. NP je průběžný balkon s typickým kovovým trubkovým zábradlím, na štítové straně je v úrovni II. NP rovněž průběžný balkon. Okna jsou dvoudílná, střídána francouzskými okny. Přístavba školy z roku 1993 je provedena z montovaných dílů, je jednopodlažní. Budova je dvoupodlažní, fasády jsou omítané, okna jsou dřevěná, obdélná třítubulková. Střecha je valbová krytá plechovou krytinou Dachman.

Pokračování popisu

r. 1930

r. 1950

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Architektonické řešení objektu, hmota stavby. Budova je nedílnou součástí areálu lázní a dokladem stavebního vývoje lázní. Montovaná část (škola) je bez památkových a architektonických hodnot, je nevhodným doplněním této stavby.

Navrhované stavební opravy

Nutná je sanace vlhkosti, celková obnova stavby. Nutné je zachovat stávající řešení fasád, popř. obnovit členění fasády u nejstarší části dle dobových fotografií. Navrhována je také výměna střešní krytiny za novou, plechovou falcovanou nebo skládanou krytinu z keramických tašek.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavební archiv MěÚ Karviná, archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / C . 2 3 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.24. Lázeňský dům, vila Jiřina

Adresa	Lázně Darkov – vila Jiřina (Henrietta) Lázeňská 48/41, 735 03 Karviná, Lázně	
K.ú./ parcela č.	Darkov / 7	
Architekt		
Stavitel		
Stavebník		
Projekt		
Realizace		
Vlastník	WF Group SICAV a.s., Čsl. armády 2954/2, Hranice, 73301 Karviná	
Typ objektu	Lázeňský dům	
Typ památkové ochrany	Městská památková zóna	

Popis

Trojpodlažní samostatně stojící dům, sloužící pro účely ubytování lázeňských hostů. Budova je postavena na obdélném půdoryse, dispozice domu je trojtraktová s ústřední komunikační chodbou navazující na dvouramenné schodiště situované ve středu půdorysu objektu. Fasády objektu jsou hladké, členěné čtyřdílnými okny, schodiště ne umístěné v mělkém rizalitu ve středu fasády s hlavním vstupem do budovy. Tato čelní fasáda má 8 okenních os. Zadní fasáda domu má rovněž 8 okenních os, ve středu jsou situovány tři osy s průběžnými balkony. Budova je zastřešena sedlovou střechou krytou plechem.

Vila pro lázeňské hosty byla vybudována v 80. letech 19. v průběhu při rozšíření lázní, původně pod názvem vila Henrietta. V roce 1899 byla adaptována jako sídlo tehdejšího majitele lázní Dr. Degré. Původní budova byla postavena v historizujícím stylu se střechou akcentovanou obdélnou věžičkou. V roce 1955 byla budova přestavěna do nynější podoby a byla provedena její nadstavba (změněn byl tvar střechy, budova byla staticky zajištěna). V roce 1997 byly provedeny dílčí stavební úpravy budovy (změna dispozičního řešení)

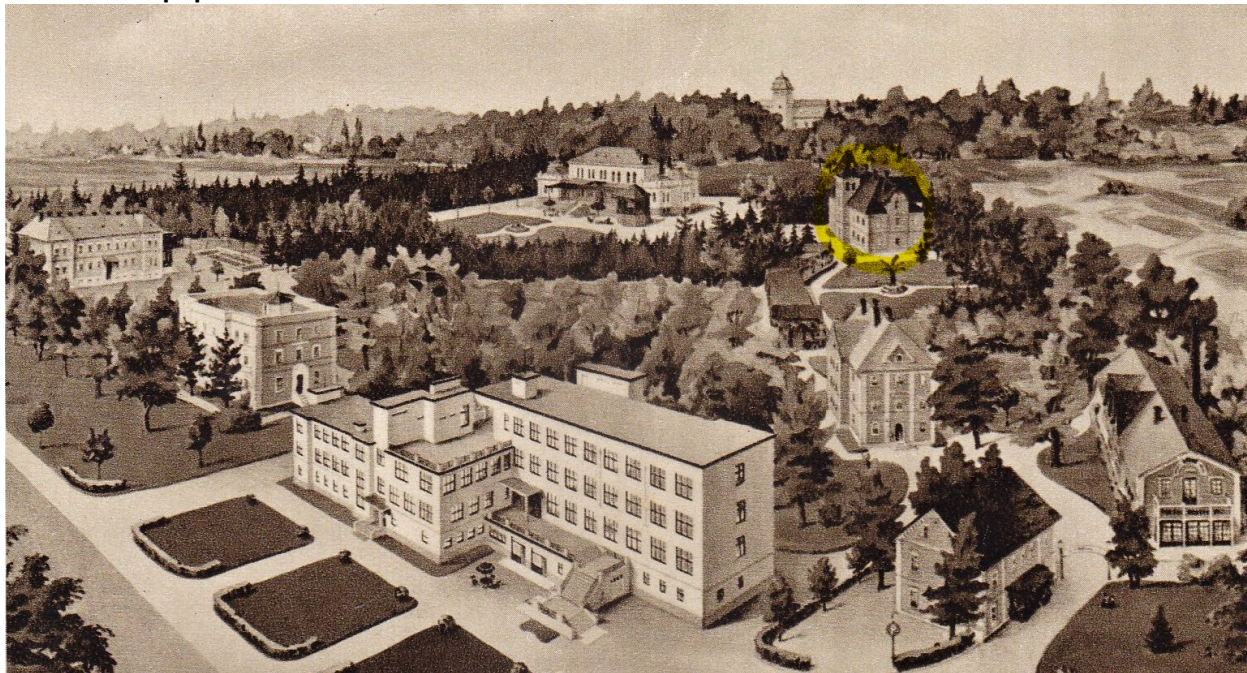

Vila Jiřina, r. 1960

Současný stav

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Architektonické řešení objektu, hmota, interiéry a exteriéry budovy. Budova je nedílnou součástí areálu lázní a dokladem stavebního vývoje lázní.

Navrhované stavební opravy

Celková obnova - obnova fasády, výměna oken, oprava dveří, oprava a výměna střešní krytiny.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavební archiv MěÚ Karviná, archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / C . 2 4 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církev
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.25. Lázeňský dům, vila Maryčka

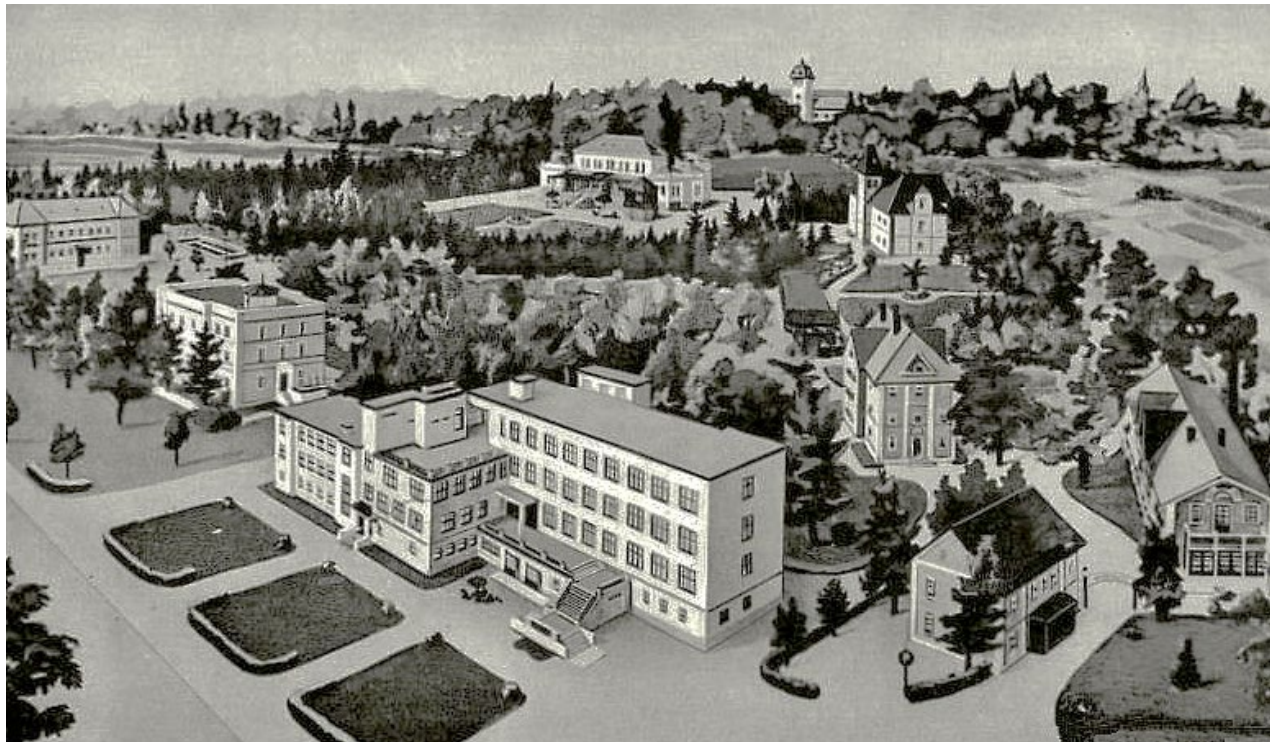
Adresa	Lázně Darkov – budova Maryčka Lázeňská 48/41, 735 03 Karviná, Lázně	
K.ú./ parcela č.	Darkov / 9	
Architekt		
Stavitel	architekt Karl Korn z Bielitz	
Stavebník	stavitel Gobiet	
Projekt		
Realizace	1900 - 1901	
Vlastník	WF Group SICAV a.s., Čsl. armády 2954/2, Hranice, 73301 Karviná	
Typ objektu	Společenský dům	
Typ památkové ochrany	kulturní pam. r. č. ÚSKP ČR 13116/8-3200 – součást lázeňského parku, městská památková zóna	

Popis

Historizující jednopatrový objekt lázeňského společenského domu na členitém půdoryse, postavený v letech 1900 - 1901 v areálu lázeňského parku. Zděná jednopodlažní budova členitého půdorysu, stojící v centrální části parku. Ústředním prostorem budovy je centrální sál se štukovou výzdobou, osvětlený dvojicemi oken s půlkruhovými záklenky. Střecha je krytá plechem. Průčelní fasáda má 10 okenních os, zadní pět. Okna v přízemí jsou završena půlkruhovými záklenky, lemované šambránami. Nároží budovy jsou členěna pásovou rustikou, korunní římsa je profilovaná nad ní je atika. Zadní fasáda je členěna vertikálně pilastry, zdobenými pásovou rustikou, horizontálně kordonovou a korunní římsou. Okna v patře jsou obdélná, nad nimi je nadokenní římsa. Před průčelím je vsazena terasa přístupná kamenným schodištěm, je krytá pultovou střechou. Terasa je prosklená, členěná půlkruhovými paprčitými okny.

Pokračování popisu

Vila Maryčka, r. 1937

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Architektonické řešení objektu, hmota, interiéry a exteriéry budovy. Budova je nedílnou součástí areálu lázní a dokladem stavebního vývoje lázní.

Navrhované stavební opravy

Celková obnova, výměna oken, oprava dveří, oprava a výměna střešní krytiny

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavební archiv MěÚ Karviná, archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Staníková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 - 2 0 3 0 / C . 2 5 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církev
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %

C.26. Sanatorium, spojovací část, součást areálu lázeňského parku

Adresa	Lázně Darkov – Domov Alzheimer, Lázeňská 48/41, 735 03 Karviná, Lázně	
K.ú./ parcela č.	Darkov / 1	
Architekt		
Stavitel		
Stavebník		
Projekt		
Realizace	60.léta 20. století	
Vlastník	WF Group SICAV a.s., Čsl. armády 2954/2, Hranice, 73301 Karviná	
Typ objektu	lázeňský dům	
Typ památkové ochrany	městská památková zóna	

Popis

Jedná se o novostavbu z 2. poloviny 20. století, budova je třípodlažní s hladkou fasádou, v 3. NP je průběžný balkon s kovovým zábradlím. Střecha objektu je rovná, vstup do budovy je samostatným schodištěm z ulice Lázeňské. Stavba je postavena na místě starší spojovací budovy. V 60. letech 20. století byla dvoupodlažní vila Lori spojena pomocí koridoru se sanatoriem a vznikl tak dnešní značně členitý celek lázeňských budov podél ulice Lázeňské.

Pokračování popisu

Památkové zhodnocení, slohové zařazení, možnosti obnovy, architektonická kvalita, urbanistický význam

Budova je nejnovější součástí areálu sanatoria, citlivě zabudovanou mezi starší budovy. K památkovým hodnotám patří ztvárnění fasád a hmotové řešení objektu.

Navrhované stavební opravy

V období 2025 – 2030 se navrhuje obnovit fasádu, opravit střechu, provést obnovu oken a vstupního schodiště, podlah, teras a balkónů.

Prameny a literatura:

- katastrální mapa
- plánová dokumentace stavební archiv MěÚ Karviná, archiv NPÚ, ÚOP v Ostravě
- fotoarchiv zpracovatele

Zpracovatel

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
Mgr. Andrea Stanieková

Datum

Prosinec 2023

A k c e P R M P Z 2 0 2 5 – 2 0 3 0 / C . 2 6 .

zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město, kraj	FO, PO, Církve
prostředky vlastníka nebo uživatele, příp. jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %
rozpočet města	0	min. 10 %
prostředky z Programu regenerace	max. 50 %	max. 50 %